तारारहस्यवृत्ति

॥ तारा ॥
॥ १ ॥

ॐ नमः श्रीगुरुगणेशाय नमः ॥ श्रीभवान्यै नमः ॥ ॥ उर्ज्जितानन्दगहनां सर्वदेवस्वरू
पिणीं ॥ परांवाग्रूपिणीं वन्दे महानीलसरस्वतीं ॥ नीलतन्त्रं समाज्ञाय सिद्धसारस्व
तं परं ॥ वीरतन्त्रं मत्स्यसूक्तमूर्ध्वभैरवीं तथा ॥ गुरूणाञ्च मतं ज्ञात्वा कृतानि श्रीशंकरेण
वै ॥ सर्वाम्नायसमायतं वै तारारहस्यवृत्तिका ॥ सर्वकर्मसुसिद्धार्थं लिख्यते पूजनादिकं ॥
प्रथमे पटले देव्या नित्यपूजा प्रकाशिता ॥ द्वितीये पटले नाव दीक्षाविधिविशेषतः ॥ तृतीये ॥ राम ॥
तु पुरश्चर्या येन मंत्रत्वलभ्यते ॥ नैमित्तिकं चतुर्थे स्यात्पंचमे काम्यनिर्णयः ॥ रहस्यनिर्णयः ॥ १ ॥
षष्ठे कुमारी सप्तमे तथा ॥ अष्टमे तु पुरश्चर्या तारायाः परिकीर्तिताः ॥ नवमे पटले देव्या मं०

त्रासांगपरिनिर्णयः॥ दशमेपटलेस्तोत्रंफलमेकादशेतथा॥ द्वादशेपटलेसम्यक्भावना
परिनिर्णयः॥ नित्यपूजाप्रयोगस्तुपटलेतुत्रयोदशे॥ सम्यग्विधानंहोमस्यतारायाश्च
चतुर्दशे॥ पञ्चदशेतुमंत्राणांवासनातत्त्वनिर्णयः॥ इतितारारहस्यंतुसम्यगध्यायनि
र्णय॥ ॥अथब्राह्मेमुहूर्तेउत्थायमूलाधारपद्मेतडित्कोटिकरालांमूलविद्यामयींकुण्ड
लिनींध्यात्वासुषुम्नाद्वारेणपरतेजसिसहस्रमयंदमनधारयालोलेभूनाश्चैतन्यमयी
ष्टनमूलाधारमालये७॥ ॥तथाचश्रुतिः॥ प्रकाशमानांप्रथमेप्रयाणेप्रतियानेप्य
मृतायमाना॥ अंतःपदव्यामनुसञ्चरन्तीमानन्दरूपाममलांप्रपद्ये॥ ॥तदुत्थाय्या

॥ना रा॥ वश्यपकं कुर्य्यात्॥ ॥ नडक्रमन्स्यमस्तके॥ उत्थायचोत्तरेयामेक्रराङलिन्नडिडाकृतिं॥
॥२॥ ध्यात्वासिद्धिस्वरोभूत्वाम्रुभागीभवेन्नरः॥ नीलतन्त्रेपि॥ ॥उत्थायचोत्तरेयामेचिंत
यडुयनारिणी॥ फुलाद्विद्मसरंध्रान्तेविसन्तुननीयसीं॥ मूलमंत्रमयीसाक्षात्दमृतानंद
रूपिणीं॥ सूर्य्यकोटिप्रतीकोशीचन्द्रकोटिसुशीतला॥ नडिकोटिसमद्भरव्याकामानंद
शिरवोपरि॥ नत्त्रभापटलव्याप्तपाटलीकृतदेहवान्॥ सर्वमंगलसम्पन्तः स्नानकर्म्मस ॥राम॥
माचरेत्॥ मृत्कुशानपिसंगृह्यगत्वाजलान्तिकंततः॥ मलापकर्षणंस्नात्वा मंत्रस्नानंस ॥२॥
माचरेत्॥ विघ्नयात्रिनिमज्यैवमाचामेत्पापशान्तये॥ मूलान्तेनर्प्ययामीतिस्वाहान्तं

तर्प्पणान्मतं॥ एवं त्रिधा तर्प्पणात्तु सर्व्व पापक्षयो भवेत्॥ ॥ ततः स्नानकाले संध्यान्ते यथावि
धिस्नात्वा सन्तर्प्पणं कृत्वा मूलविद्यां तेन श्रीनीलसरस्वती श्रीउग्रतारां वा एकजटां वा तर्प्प
यामिनिति त्रिः संतर्प्पयेत्॥ कुशाग्रे नैव कुसुमचन्दनपुष्पकुंकुमाक्षतं॥ प्रस्थाय्याहिताम्रपात्रे
कृत्वा चार्घं निवेदयेत्॥ ॥ मूलान्ते उग्रे तारे दिग्वर्त्तिन्यै शिवचैतन्यमयै स्वाहा॥ ॥ इति म
न्त्रः॥ एवं सूर्यायार्घ्यप्रदानाय एवं पूजास्थानमथाचरेत्॥ सूर्यमण्डले देवीं चिन्तयेत्॥ तत
तो विल्वाक्षतजवारक्तचंदनवज्रपुष्पसाधिनार्घ्यं निवेद्य नत्त्रायस्त्वां मूलविद्यया वा॥
तदुक्तं॥ ॥ कालिकातंत्रे॥ भगवत्येकजटे देवि महेहि विकटदन्ते धीमहि तन्नोस्ताराप्रचोद

॥तारा॥
॥२॥

यात्त॥ ततोहृदिध्यात्वा॥ अष्टोत्तरे शतंजप्त्वाजलस्थानंयायात्॥ ॥तदुक्तं॥ फेत्का
रिणीतंत्रे॥ एकलिंगेश्मशानेवाशून्यागारेचतुःपथे॥ तत्रस्थःसाधयेद्योगीविद्यांत्रि
भुवनेश्वरीं॥ तत्रैव॥ पंचक्रोशान्तरेयत्रलिङ्गान्तरंनदृश्यते॥ तदेकलिङ्गमाख्यातंतत
त्रसिद्धिरनुत्तमा॥ चतुष्पथलक्षणंतत्रान्तरे॥ चतुःपथंविजानीयाद्यत्रास्तेतारिणी
ला॥ तत्रयन्तेनगंतत्वंजप्तंयंसिद्धिकांक्षिभिः॥ अन्यत्रापि॥ उद्यानेपर्वतेवापिनिर्जने ॥राम॥
नेवाचतुःपथे॥ देवागारेथवाशून्येनिर्जनेकालवेश्मनि॥ इतिस्थान॥ वीरतंत्रेपि॥ ॥२॥
शून्यागारेश्मशानेयदिजपतिजनस्त्वेकलिङ्गेतडागेगङ्गागर्भेगिरौवासुविदितमलमतिः

सर्वदाभक्तिसुक्तः॥ विद्यार्थीनीलवाण्याभुवभजनपतिसर्वशास्त्रार्थवेत्तादेहान्तेयोगिमु
ख्यपरमशिवपदंब्रह्मनिर्वाणमेति॥ ॥एवंयथास्थानमाश्रित्यतत्रपीठंविचिंतयेत्॥
तदुक्तंअथर्वतंत्रे॥ श्मशानंतत्रसंश्चिन्त्यतत्रकल्पद्रुमस्मरेत्॥ तन्मूलेमणिपीठञ्चनाम
णिविभूषणं॥ नानालंकारभूषाढ्यान्मुनिदेवैश्चमण्डितं॥ शिवाभिर्वहुमांसास्थिमोद
मानाभिरन्ततः॥ चतुर्दिक्षुशवाक्रान्तांचिताभस्मास्थिभूषिता॥ तन्मध्येभावयेद्देवींयथो
क्तध्यानयोगतः॥ इतिध्यात्वा॥ ॐवज्रोदकेहुंफट्स्वाहातज्जलमधिष्टाय॥ ॐक्रींस्वाह
इत्यनेनहस्तौपादौप्रक्षाल्य॥ ॐह्रींशुविशुद्धधर्मसर्वपापाणिशमयाशेषविकल्पमपनय

॥ तारा ॥ ॥ ४ ॥ हूं फट् स्वाहा ॥ इत्याचम्य ॥ ॐ मणिधरि वज्रिणि सर्ववशंकरि हुं फट् स्वाहेति शिखाबंधनः ॥
रक्ष रक्ष स्वाहेति जलाभिषेकाद्भुमिशोधनं ॥ ॐ सर्वविघ्नानुत्सारय हुं फट् स्वाहा ॥ इति मन्त्रेण त
त्क्षिप्य अक्षतक्षेपयात्तत्रनानावमुद्रयात्रिविघ्नानुत्सारयेत् ॥ ॐ अपवित्रवज्रभुमे
हुं फट् स्वाहेति भूमिं जलेनाभिमन्त्र्य जलेन ॥ नवकम्बलकोमलविस्तारान् आसनान्यासी
र्य ॥ आ आः सुरेखे वज्ररेखे हुं फट् स्वाहेति रक्तचन्दनपुष्पाभ्यां तामभ्यर्च्य स्वस्तिकासनतक ॥ राम ॥
मेणान्तेोपविशेत् ॥ ॥ तदुक्तं मन्त्यासके ॥ मृदुकम्बलमासीनोऽन्येषु कोमलेषु वा ॥ वि ॥ ४ ॥
ष्टरेषु समासीनः साधयेत्सिद्धिमुत्तमं ॥ तत्रामेपति वा पिव्यादिकमधूड्कं ॥ पस्मासालिः

सितन्वापयचिनायाम्वानदन्निके॥ अस्यापर्थः॥ दशमासादर्वाक्षण्मासपर्यन्तं यावत्॥
गर्भच्युतबालकस्थितः स्य चूडकोस्यकृत चूडाकरणः॥ उपनयनसमयादर्वाक् चूडाकरणाश्च
कोमलविधनं स्पर्शमभावे विष्टरे कुशे च वा॥ न उक्त श्रीक्रमे॥ वीरासनमभावे तु मृत्तासनं
स्मरणाद्वियेः॥ पञ्चवर्षाभ्यन्तरं यावत् मृतम्बालकचूडकं षण्मासाभ्यान्तरं यावत् दशमासाच्च
पूर्वकम्॥ गर्भच्युतम्बालं भ्रूणगर्भोष्मात् सुरः सरं॥ एतत्कोमलविधाहविष्टरे च कुशे च वा॥ न
उक्तं मन्त्रपसक्ते॥ कृष्णसारदीपिचर्मञ्च चूडकं न्तरं तथा॥ पीतश्वभ्वेतनीलवर्ण्यासना
यञ्चकल्पयेत्॥ यतत्तु विष्टरं वाथ स्वथवा कुशकुण्डली कृतमिति॥ एवमासनरहस्यमाराध्यगु

॥तारा॥
॥५॥

रुतुखादवगन्तव्यमिति ॥ ॐ मणिधरिणि वजिरिणि महावजिरिणि महाप्रतिसरे रक्ष २ मां हुं फ
ट् स्वाहेति वस्त्रान्तिके रक्षाग्रन्थिम्बध्नीयात् ॥ ॐ आः ह्रः आः ह्रः स्वाहेति कराभ्यां व्यापकन्तयो
कायवाक्चित्तशोधनं ॥ ॐ नमः पुष्पकेतुराजार्हते तथागताय सम्यक्संबुद्धाय पुष्पे पुष्पे
महापुष्पे सुपुष्पे पुष्पभूषिते पुष्पचयावकीर्णे हुं फट् स्वाहा ॥ इति पुष्पादिकं मंत्रमयं कृत्वा सुव
र्णादिपीठे रक्तचन्दनगोरोचनाकुंकुमवज्रपुष्पादिलिप्ते ॥ ॐ आः सुलेखे वज्ररेखे हुं फट् स्वा
हेति मन्त्रेणाष्टधोमुखवज्रिकोणागर्भितमष्टदलपद्मं वज्रधारात्मकं रावमुल्लिखेत ॥ तदुक्तं स्वच्छ
डामरेण ॥ ततः कुलरसेन च पीठं निर्मायय पश्चात ॥ ॐ आः सुरेखे हुं फट् रूपमेव च ॥ मंत्रेणा

॥राम॥
॥५॥

नेनसंलिखेद्वसुपत्रन्मनोहरं॥ तस्यपद्मस्यपूर्वदलेह्रीं लिखे॥ याम्येश्रीं लिखेत्॥ उत्तरेफ्
लिखेत्॥ पश्चिमेट लिखेत्॥ त्रिकोणमध्येहूं लिखेत्॥ तदुक्तंफेत्कारीतन्त्रे॥ सयोनीचक्रंने
त्राष्टपत्रमब्रं लिखेत्ततः॥ मदुमासनमासाद्यमायांपूर्वदले लिखे॥ मध्यबीजंद्वितीयेत्
वोत्तरपश्चिमेवचः॥ मध्यबीजंलिखेत्तारमूलंतच्छुद्धिमथाचरेत्॥ तारंहुंकारहुंकारस्यताराख्य
रागारंदेनेवप्रसिद्धत्वात्॥ अथवाउग्रायानीलसरस्वत्याविधानेसाध्यतारस्य॥ अथवाउग्राया
नीलसरस्वत्याविधानेमध्येतारस्यविधारकेचित्॥ मध्यषट्कोणगाद्धिंनपद्ममितिकेचित्॥
॥ तदुक्तंगान्धर्वे॥ षट्कोणानन्तरंपद्मंभ्रविम्बद्वितयंपुनः॥ तन्मध्येपूजयेद्देव्यावाहनस्व

॥तारा॥ व॥ मनिबीजल्लिखेनेम्पूर्ववत्॥ ॥तत्रैवविशेषोयदा॥ षट्कोणान्तेल्लिखेद्बीजंडेनाक्षंपूर्व
॥६॥ वद्ध्वं॥ सारस्वतार्थिनान्तुविशेषतन्त्रान्तरमुक्तं॥ ॥तडक्तनीलतन्त्रे॥ ध्यायेद्बोरसताः
र्नकस्मिंनमवान्द्धेस्फुरत्केशरवर्गोद्भवासितसुहृदलसुमतीगेहेनसंवेष्टितं॥ ताराधीश्व
रवारिवर्णाविलसत्रविक्कोणासंशोभितंपत्त्रोमीलततनोःपरत्रिगदितंसर्वार्थसिद्धिप्रदं॥
स्वमेतेषामन्यतमंविरचय्यपुरतोगन्धाद्यैःपीठेनिधायपीठमर्चयेत्॥ ॐ ह्रैं इमधाता
येनमः॥ कनकद्रुमायन॰॥ तन्मूले॥ ॐ शान्त्यै२॥ ॐ पुष्टै२॥ ॐ दृष्टै२॥ ॐ मणिपीठा ॥राम॥ ॥६॥
य२॥ ॐ नानामणिभ्योनमः॥ ॐ नानालंकारेभ्यो२॥ देवेभ्यो२॥ ॐ तकुमासास्थिमोद

मानझिवाभ्यो २ ॥ ॐ शवमुराउविनाङ्गारास्थिभ्यो २ ॥ चतुर्दिक्षु ॥ ॥ ततोष्टदले ॥ ॐ ल
क्ष्मै नम ॥ ॐ सरस्वत्यै २ ॥ ॐ रत्यै २ ॥ ॐ कान्त्यै २ ॥ ॐ पुष्ट्यै २ ॥ ॐ तुष्ट्यै २ ॥ एवमुन्नराज्ञ
रेसमभ्यर्च्य ॥ ह्रौं महाप्रेतासनायनम ॥ तदुपरि मूले कल्पयेत् ॥ तदुक्तं सिद्धिसारस्वते
॥ लक्ष्मीः सरस्वती चैव रतीशान्तिस्तथैव च ॥ कीर्त्तिशान्तिश्च पुष्टिश्च तुष्टिरित्यष्टशक्तय ॥
॥ देव्यापीठ सरस्वत्याः पीठशायपरिता ॥ ॥ तथा वीरतन्त्रे ॥ तन्मध्ये पूजयेद्देव्यावाहनं च
वमेव च ॥ इति पीठपूजाक्रम ॥ ॥ अथ भूतशुद्धि ॥ यथा ऊर्ध्वस्नापफट् ॥ करौ संशोध्य
तेनैव पञ्छोटिका मिस्तालत्रयपदयादिग्बन्धं कृत्वा प्राणायामं करान्न्यैः ह्सौं कृत्वाहंस

॥तारा॥
॥८॥

इतिमन्त्रेणआधारात्कुण्डलिनीहृदयाज्जीवात्मानंपञ्चत्रिंशत्तत्त्वानिसमुत्थाप्यवर्म
णापरमतेजसिसंगमय्यकुम्भकेनरुंकारंनाभौध्यात्वातदुद्भूतेनाग्निनास्वदेहंविचिन्त्यका
रपीठवर्णान्हृदिविचिन्त्यतदुद्भूतेनवायुनातद्भस्मशोन्तार्यहुंकारंश्वेतवर्णंशिरशिविचि
न्त्यतदुद्भूतेनामृतेनतदस्थिप्लावितंकृत्वासमस्तमपगतमलंशरीरमात्मानंभावयेत्॥ततः
स्वात्मानमपगतत्वंतन्निर्मलंदेवताभेदेनध्यायेत्॥तस्मिन्विश्वव्यापकेवारिणिश्वाःका
राद्क्षपंकजंध्यात्वातदुपरिताक्षारातशुभ्रंपंपजविचिन्त्यतदुपरिनीरसन्निभंरुंकारंत्वा
ह्रींकारंबीजभूषितांकर्णिकाध्याये॥आंह्रींक्रोंस्वाहेत्येकादशवारजपस्त्रतिष्ठाप्यध्यायेत्

॥राम॥
॥८॥

॥ तदुक्तं फेत्कारीये ॥ मायान्ता भैरक्तवर्णां ध्यात्वा तान्नज्ञानवन्हिना ॥ शुस्कं पापात्मकं देहं
दग्धं संचिंतयेत्ततः ॥ वोंकारं हृदि पीताभं तदुद्भूतेन वायुना ॥ भस्मशेषान्यारिनिंक्षत्वाललाटे
चिंतयेत्ततः ॥ ऊर्ध्वं तु धारवर्णाभं तदुद्भूतामृतेन च ॥ तदस्थिप्लाविनं कृत्वा तदात्मानं वि
चिंतयेत् ॥ सर्वव्यथाविनिर्मुक्तं निर्मलं देवतात्मकं ॥ विश्वव्यापकतोयान्तं श्रीनाकोऽम्ब
कर्णिकं ॥ तदुपरि नीलसन्निभं हूंकारं ध्यात्वा हूंकारबीजाङ्षिनांकर्तृकां ध्यायेत् ॥ तदुपरि
खर्वामभिनवजलधरनीलां लम्बोदरीं व्याघ्रचर्मावृतकटिं पीनोन्नतपयोधरां रक्तवर्तुल
त्रिनेत्रां लललजिह्वां दंष्ट्राकरालवदनां पिंगोर्ध्वैकजटांजूटां तदुपरि पार्श्वद्वये लम्बमानती

॥तारा॥ ॥८॥

लोत्पलमालांश्रुतिनीलनागबद्धजटांललाटस्थेनास्थिपट्टिकासंयुक्तकपालपंचव्रपाञ्च
वाकुसुमसंकाशतक्षकनागकृतकर्णाकुराउलांश्चतिशुभ्रनागकृततणगानुर्वादलश्याम
नागकृतयज्ञोपवीतांचतुर्भुजांतदुपरिदक्षिणाकरेसरक्तमांसखंडमशिरस्तमुष्टिविति
विष्टजटाजूटांग्रसंलग्नोग्ररवड्गविभूषितकरांरक्तनालकिञ्चिदविकसरनीलोत्पलकरां
अधस्तादक्षिणाकरेवीजविभूषितवज्रकर्तिकभूषितकरांवामेत्रिजगज्जाप्रसमेतप्रुव ॥राम॥ ॥८॥
मंडितकरांभुजवतुष्टेधूम्राभनागकृतकेयूरांकनकाभनागकृतकंकणांश्चावाहुणान्निर्भर
यन्त्रिनाभिदघ्नेयेनशवहृदयसंकुचितांदक्षिणाचरणाशवपादद्वयस्थितप्रसारितवाम

वरणांकुन्दाभनागकृतकटिसूत्रां॥ इष्टदक्तनागकृतनूपुरांसद्यच्छिन्नगलद्रुधिरधारयान्यो
न्यकेशग्रंस्थितापादपद्मद्वयलम्बितपंचाशच्चतुष्टयनृमुण्डमालोज्ज्वलद्दन्तरचितामध्य
स्थानन्दीपितवर्म्मोक्तनोदरीपवस्त्रायोषिद्विशेषालंकारभूषितांमौत्लावक्षोभ्यशोभितांसावेश
स्मेराननांस्वंरूपमात्मानंध्यायेदितिभूतशुद्धिः॥ ॥ तदुक्तंरुद्रयामले॥ तस्याश्चरणारू
पंपद्मस्वकीयमिवभावयेत्॥ नीलतन्त्रेपि॥ भूतशुद्धिंविधायाथभूत्यस्मिन्विश्वस्मिन्विचिन्तये
त्॥ निर्हेयनिर्गुणांशुभ्रमात्मानंतारिणीमयं॥ अन्तरिक्षेततोध्यायेदाकाराढ्यक्तपंकजे
॥ भूयोतस्योपरिध्यायेत्त्लंकारंनीलसन्निभं॥ ततोहूंकारबीजात्तुकर्त्रिकाबीजभूषितां॥ ध्या

॥तारा॥ ॥९॥ वीपरिगताभ्यायेदात्मानं तारिणीमयं॥ ॥ध्यानप्रकारं॥ प्रत्यालीढपदां घोरां मुण्डमाला
न्विभूषितां॥ खर्वां लम्बोदरीं भीमां व्याघ्रचर्म्मावृतां कटौ॥ नवयौवनसंपन्नां पञ्चमुद्रा
विभूषितां॥ मुमुखञ्चतुरभ्रञ्च हृन्नगोमुखमेव च॥ योनिमुद्रेति विख्याता मुद्रा पञ्च
नमस्कृतौ॥ चतुर्भुजां ललज्जिह्वां महाभीमां वरप्रदां॥ खड्गकर्त्तृसमायुक्तां सव्येतरभु
जद्वयं॥ कपालोत्पलसंयुक्तसव्यपाणियुगान्वितां॥ पिंगोग्रैकजटां ध्यायेन्मौलावक्षोभ्य ॥राम॥
भूषितां॥ पञ्चभूषितामिति ललाटे श्वेतास्थिपट्टिका चतुष्टयान्वितकपालपञ्चकया ॥९॥
न्वितामिति मन्त्रसारान्तर्गतशिवदीक्षाटिकायां॥ नेत्रमुमुखमित्यादि नमस्कृता वित्ये

ननूकपाठस्यवृत्तौ शंकराचार्यैराभगवत्याप्युक्तः ॥ विचित्रास्थिकपालांललाटेचपञ्चान्वि
तन्धारन्तीमिति मौलावक्षोभ्यविभूषितामिति ॥ मौलौमस्तकेक्षोभ्यभूषितासितचन्द्र
कलाइतिटीकाकारः ॥ ततः चन्द्रावतंसामितिसर्वध्यानेतदुक्तत्वात् ॥ वस्तुतस्तु ॥ देवीमस्त
मादायगुरुरभ्योवासुकीनागरूपः वदुरक्षोभ्यतिष्ठतितिजूटइत्यपि ॥ इतिमत्स्यसूक्तेव
चनश्रवणात् ॥ अतस्त्वास्मिन्नाम्नाय ॥ ओअक्षोभ्यऋषिरुक्तः ॥ भावचूडामणौ ॥ अक्षोभ्य
नाग ॥ अक्षोभ्यदेविमूर्द्धन्यस्थितमूर्त्तिंनागरूपधृक ॥ इतिसर्वार्थसिद्ध्यैध्यायेत् ॥ ध्यानानु
कूलश्रुतिर्यथा ॥ प्रतिस्पर्द्धन्मालयथोपविद्यपञ्चचूडकापैशावविस्तरादिषु ॥ उत्सार्य्यविघ्ना

॥ तारा ॥
॥ १० ॥

नर्थैकमानसा विचिन्तये द्विश्वमथाविदात्मकं ॥ विचिन्त्य वीजैरथ भूतशुद्धिं विधाय तत्रैव
नभोगतेन ॥ उदयह्कारककर्ण्णिकेन स्मरेत्त्वमात्मानमपितारिणीमयस्विरूपवाक्यार्थसवन्दि
मराळलेनवांवुदाभाकु॰णासंनतोदरीं ॥ अतीवखर्वा नवयोवनस्थिताम धस्थहासाउलक्षतवम्ब
जंपिलो ॥ अनेकमाहात्म्यशवोपरिस्थितां शवोर्द्धमाली ढनयादपंकजां ॥ विशीर्स्मवस्मामष
श्चिरश्चजोऊढनवपीविवर्न्नारुणालोवनत्रयां ॥ अभेदपिंगैकजटाविराजितास्विभूषणाः
स्थितकपालभीषणां ॥ महाष्टसिद्धिप्रकटाहिभूषणामहाट्टहासैजगतामभीतिदा ॥ जपा
अनन्तः श्ववरौवनक्षकौमहादिपस्मोहदिहारभूषणां ॥ नथैवकर्कोटकनोपवीतिकास

॥ राम ॥
॥ १० ॥

मेखलायामथदेववाग्रुकिं॥ सशंखपालेनचक्रकर्णोगतेःपदेषुपद्मःकिलनद्वरेश्रियं॥ कु
ञ्जेषुनागःकुलिकोङ्कशेमतोभुजोर्ध्वमालामनुजास्थिभिर्मताः॥ शितस्वरक्तोधवलश्च
मेचकस्तथैवपीतापश्चिनिगन्त्रपाण्डुव॥ भुजङ्गमालाश्चवराजातयोभवन्तिसर्वेमणिभि
र्ज्वलन्विना॥ कपालकर्त्रेयस्थितोयमूर्ध्वजांसमानमन्दीवरकान्तिमालिकां॥ विकोषख
ड्गशलनश्वदक्षिरोस्त्वपोहषेपैदधतीभुजैःसदा॥ पदाङ्गुष्ठाश्चयपंचमुद्रयाविराजमा
नामसितोत्पलश्रजा॥ अचिन्त्यपत्राचकविन्त्वकारिणीमनोगतार्थञ्जजस्रुतारिणीं॥ इ
तिभुवनय॥ अथश्रीशङ्करभगवत्पूज्यपादमतन्ध्यायेत॥ ॥श्रीनीलसारदायैनमः॥

॥तारा॥ ॥११॥

ज्वलन्मावकज्वालमालानिभासद्विनामध्यसंस्थांस्तुपुष्टांस्तुरववीं॥ शवस्यामपादेनकरोठ
निपीडास्थितानन्दक्षिरोनांघ्रिरागान्निपीयं॥ १॥ महद्द्वस्वमानोदरीमेघमरोंस्तुमन्नगपीत
स्तनाभोगरम्यां॥ जवारागाक्तप्रवृत्तविनेत्रांललज्जिह्वयाद्रंष्ट्रयाभीषणास्यां॥ २॥ लसद्वी
पिचर्माहृतनाङ्गास्मितास्यांजटाजूटमध्येस्थितेन्दीवराङ्गीं॥ शिरोदेशभास्वत्पिशङ्गातिसर्पा
जटाजूटमध्यस्थिताक्षोभ्यमूर्त्तिं॥ ३॥ मिथः केशबद्धाशिरश्छिन्नसम्यक्करालहृद्वाहितान्मा ॥राम॥
नवीनुराडमालां॥ दधानानपञ्चाशदर्वेनसंख्याशिरश्छिन्नमुण्डावलीनिर्मिताङ्गीं॥ स ॥११॥
देघनत्समांसत्कराधार्यसव्यस्फुरत्यानिताधारयंतीम्महासिं॥ करेवामद्दृषस्फुरद्रक्तना

लस्फुरन्नीलपंकेरुहभ्रामयंती ॥ ५ ॥ करैसव्यदक्षैरधस्ताद्दधानांसिताङ्कुरत्नैकाम्बामपा
रौकपालं ॥ जगन्मूर्त्तिसंसारजाग्यानिपूर्णाङ्कुरेकर्त्रिकाधारयारवराउपन्नी ॥ ६ ॥ वनाभा
हिवक्रंजनदाक्रूरमूर्त्तैर्ज्जवागगनागोह्यसन्तुराउलाश्च ॥ लसद्भ्रमरोविर्महानागकायस्फुरच्चा
रुकेयूरसोभाभिरामां ॥ ७ ॥ सुवर्णाभनागोह्यसत्कंकणोनस्फुरन्नीलसत्केवत्तनागाभिरामां
॥ शरीरेचतुर्वादलस्यामनागैः कृतभ्रात्ययज्ञोपवीतन्दधाना ॥ ८ ॥ दधानांचकन्दाभनागेन
सम्यक्कृतभ्रात्युकोटैयसत्त्वंपविच ॥ महापापलोभेननागेनक्षत्ताम्विभूषणाश्चपादद्वयेस
दधानां ॥ ९ ॥ विचित्रास्थिमालाकृपालंकरालंलताटैवपश्चान्वितभ्रामयन्ती ॥ विरश्वि

न्नयामीदृशांभ्राकरूपांसमेयामदेषामनन्तर्क्यामपारां ॥१०॥ स्फुरच्छ्रेणिसौरिभ्रमारंजि
ताघ्रिंनतानांषडेषापदामिष्टदात्री ॥ यदीयप्रसादाददस्विभ्वजातांयशःप्राप्नुयान्मोद
नेसास्वतीति ॥११॥ सदैमंस्तवंयःपठेदेकचित्तोवसन्तस्यलोकेभवेदत्रतत्वं ॥ नदारिद्र
पापैर्नवादुर्मतिःस्यात्त्वभेनापिमोक्षस्तथाधर्मकामौ ॥१२॥ इतोध्यानभेदादकजटावि
धात्तुन्दरत्नध्याननन्तस्तुकूररागार्दर्शनन्तू ॥ ॥ इतिश्रीशंकराचार्यविरचितोदेव्याभुजङ्गप्र
यात[illegible]ध्यानभेद ॥ ॥ एवंभूतमात्मानंध्यात्वाभूतशुद्धिः ॥ अथस्ववामभागेत्रिकोणस्तुव
र्तुलचतुरस्रमराडलंकृत्वातत्रवसाधारंकपालादिपात्रंनिधायतदुक्तकपालस्फुरंमत्रसि

क्रिजनकग्रत्यादिनत्तुसज्जवचनात्॥ तंमूलमंत्रेणाविमलजलेनापूर्यविल्वपत्ररक्तचंदन
नवज्रपुष्पाक्षतादिनिक्षिप्यार्घ्यास्यग्नगणादिभ्रमध्येदिक्षुषडंगादिविन्यस्यततः॥ दश
धामूलविघंजप्त्वानेजोमपेनतज्जलेनसर्वविघ्नामनपंक्तृत्वार्घ्यम्विडारणायामादि
कंकुर्यात्॥ तउक्तंफेत्कारिणांभूतशुद्धिम्विधायाथस्वर्घ्यादिस्थापनश्चरेत्॥ डारणायाम
ततःकूर्यादृष्यादिन्यासमाचरेत्॥ न्यासौकरांगकौकृत्वाऽऽत्मानन्तारिणींस्मरेत्॥ ते
नोवामनासापुटेमूलविद्ययावतुर्वीलंजपत्वामनासापुटेनवायुमापूर्यतस्यैवषोडश
वारंजपत्मध्यमनाग्राङ्गभयित्वावालाष्टकजयेनदक्षिणनासापुटेरेचयेत्॥ इत्यश्रान्तौ

॥नारा॥
॥१२॥

अत्रस्पृषोडशावर्त्तः षष्ठिस्तथाविंशत्संख्यायाकुर्यात्॥ शिरसि॥ अक्षोभ्यऋषयेनमः॥ मुखे
हृहत्छिन्दसेनमः॥ हृदिस्कजटायैदेवतायैनमः॥ हंबीजायनमः॥ गुह्येशेषमुच्चार्यकील
कायेनमः॥ ॐनस्तथैव॥ ममकृतकवित्वापांडित्यादिसिध्यर्थेविनियोग॥ ॥नीलतंत्रे
॥अक्षोभ्यऋषिरेतस्यह्रतीछन्द—रितं॥ नीलसरस्वतीदेवीत्रिषुलोकेषुगोपिता॥ हंका
रबीजमन्त्रशक्तिःस्याच्चतुर्वर्गफलप्रदं॥ करागन्यासौकुर्यात्॥ यत॥ ह्रांअखिलवायू
पिरोपनम॥ अंगुष्ठये॥ ह्रींस्वरवाउवायूपिरोपनमः॥ तर्ज्जन्योः॥ ह्रूंब्रह्मवायूपिरोपनम॥
मध्यमयो॥ ह्रैंविष्णुवायूपिरोपनमः॥ अनामयो॥ ह्रौंरुद्रवायूपिरोपनम॥ कनिष्ठयो॥

॥राम॥
॥१२॥

ह्ः सर्ववायूपिरीपे नम॥ करतलपृष्ठयोः॥ इतिकरांगन्यासो विधाय॥ ॐ नः॥ ह्रां अखिलवायू-
पिरीपे नमः॥ मध्यमयोः॥ हृदयाय नमः॥ इति तर्जनीमध्यमानामिकाभिः॥ हृदये॥ ह्रीं स्वर
राड्वायूपिरीपे नमः शिरसे स्वाहा॥ इति तर्ज्जनीमध्यमाभ्यां शिरसे॥ ह्रूं बलवायूपिरीपे नमः
॥ शिखायै वषट्॥ इत्यधोऽङ्गुष्ठयोः॥ शिखायां॥ ह्रैं विजयेश्वराय फट्॥ इति तर्ज्जनीमध्य-
माभ्यां॥ ऊर्ध्वोर्ध्वतारत्रयच्छोटिकाभिर्द्दशदिग्बन्धनं कार्यं॥ एवं षडंगविन्यस्य बद्धाञ्जलि विरच्य
आत्माभेदेन क्षरां॥ ध्यायेत्॥ यथा॥ प्रत्यालीढपदार्पितांघ्रिशवहृन् घोराट्टहासा परा
खड्गेन्दीवरकर्तृखर्परभुजा हुंकारबीजोद्भवा॥ खर्वा नीलविशालपिंगलजटाजूटैयनाये

॥ तारा ॥ र्त्ताजाड्यंन्नस्यकपालकेत्रिजगतांहंउग्रतारास्वयं ॥ नत्करकलितंदुर्वीक्षनरक्तंवन्द
॥ १४ ॥ नाक्षतादिभिमिलिनदिनकरेकिरणारुणाकुसुमांजलौमारुतकामनत्तुध्यात्वाहृदयान्मूल
मन्त्रेनेजोसपीयुषज्ञानवेनतस्मंपीनांषट्चक्रान्वेदक्रमेणाशिरःस्थितसहस्रदलक
मलकर्णिकान्तगतपरमशिवस्थापमित्वासमभिरुहैणानंदमृतांवुधौविश्राम्यनदम
तलेलाभूतामानंदमवीन्तापवर्हंचासापुटेनानीयकल्पितमूर्त्तौसमावाहयेत ॥
देवेशिभक्तिसुलभे ॥ परिवारसमन्विते ॥ यावत्वांपूजयिष्यामितावत्त्वंसुस्थिराभ ॥ राम ॥
व ॥ एकजटेइहावह२ इहसन्निस्थापनेतद्दर्शयेत ॥ इहतिष्ठ२ इतिसयवाथेसुरवः ॥ १४ ॥

॥ इति सन्निधेहि ॥ इत्यङ्कुशमुद्राभ्यां हस्तन्निरुध्यस्य ॥ सर्वाङ्गुष्ठमभिनीमुष्टिभ्यां ॥ त
नः आदेन्यङ्केरवङ्कुविन्यसेत् ॥ ॐ श्रां ह्रीं क्रौं कं स्वाहेति प्राणाङ्गतिष्ठां कृत्वा ॥ श्रीमदेक
जटे वज्रपुष्पं प्रतिछ हूं फट् स्वाहेत्यनेन पञ्चोपचारैरर्च्चयेत् ॥ ततो योनिमुद्रां प्रदर्शयेत्
॥ श्वागेनर्घ्यं ॥ ह्रांस्कजटायै हृदयायै नमः ॥ इत्यादिन्या ॥ ततोऽस्त्रकं खं गं घं ङं स्तनः ॥ न्या
स्ताव दक्षिणस्तनं न्यसेत् साधकसत्तमः ॥ ङं चं छं जं झं ञं टं ठं डं ढं णं तथा इति वा
मभुजे न्यसेत् पाणौ तथं दं धं नः स्मरेत् ॥ पं फं बं भं इति दक्षिणोजपके न्यसेत् ॥ मं यं रं लं शं षं
सं हं क्षं इति वामके ॥ इति व्याध्यष्टविन्यस्य पमूलविद्यां समुच्चरेत् ॥ सप्तधा व्यापकं कुर्यात्

येनदेवीमयोभवेत् ॥ ततः पूर्वोक्तंपधेयंध्यात्वाकलकलितदुर्वीक्षतवज्रपुष्पादिमिलि
तदिनकरकिरणांकुरमाञ्जलोमानकामन्त्रंध्यात्वाहृदयान्मूलमन्त्रतेजोमयींशुभ्र
ज्ञानचैतन्यरूपतांषट्चक्रभेदक्रमेणाग्निरोवस्थितसहस्रदलकमलान्तर्गतेपरमशिव
स्नापयित्वाक्रियासमभिहारेणानन्दामृतावृष्टोविश्राम्यतदमृतलोलीभूतामानन्दचै
तन्यमयींस्वहृन्नासापुटेनानीयकल्पितमूर्तौसमावाहयेत् ॥ देवेशिभक्तिसुलभेपरि
वारसमन्विते ॥ यावत्त्वांपूजयिष्यामितावत्त्वंसुस्थिराभव ॥ श्रीमदेकजटेइहावह २
इत्यंजलिंस्थापयेद्देवी ॥ इहतिष्ठइत्यधोमुखं ॥ इहसन्निधेहिइत्यंगुष्ठमुष्टिकाभ्यां

ह्रूसन्निरुद्धस्व१सर्वाङ्कुष्टगर्भिराी ॥ ततन्न्यासमवदेव्यंगेषडङ्गानि विन्यसेत् ॥ ॥ ग्लौं
ह्रींस्वाहा इति द्वाराव्रतिस्थाप्यमूलविद्यापात्रेश्री व्रह्देकजटेवज्रपुष्प इति हूं फट् स्वा
हा ॥ इत्यनेन पाद्यादिभिः षोडशोपचारैरर्चयेत् ॥ तदुक्तं फेत्कारितन्त्रे ॥ आवाह्यस्था
पयित्वा तु ध्यात्वैव पूजयेत्ततः ॥ श्रीमदेकजटेवज्रपुष्पस्त्रनीडमित्यपि ॥ मूलेनाग्निषि
यान्नेनसनालेन पजेत्पुनः ॥ ॥ नीलतन्त्रे ॥ सर्वमन्त्रपुनःकृत्वा देवतायै निवेदयेत्
॥ अभावेवज्रपुष्पस्य स्मरणात्फलभाग्भवेत् ॥ महातन्त्रे ॥ मन्त्रनीलसरस्वत्यां पाद्यार्घ्या
चामनीयस्नानवसनाभरणानि चगंधपुष्पधूपदीपनैवेद्याचमनं ततः ॥ ताम्बूलमर्च्य

॥नारा॥ नास्तोवंतर्परांग्वनमस्कृया॥ उयोजयेर्द्वेनायामृमचारास्तुषोउद्ग॥ ॥तउक्तफेत्कालि
॥१६॥ रांप॥ षउक्रमर्च्चयेद्व्यादेहेवाकेशरेष्ठवा॥ अस्मिन्नेवसमयेदेव्यागायव्यादिशानान्तगुरू
पक्तिमर्च्चयेत॥ तदशक्तौ॥गुरुत्त्रयात्॥अथवाक्रषिमानं॥ ॥तउक्तस्रावचूडामणौ॥ श्री
ईस्वरउवाच॥ मान्तदेविमहामायेवम्भमोक्षप्रवर्त्तिनी॥ इतीश्रोतुमिच्छामिगुरुक्रममनुत्त
मं॥ श्रीदेव्युवाच॥ गुरुक्रमस्तुदेवेशधामंत्रगौरवविस्तरात॥ सुगंधिश्वेतलोहित्यकुसुमैरर्च्चये ॥राम॥
सदा॥ अथवागंधाधीनैवेद्याः पूजापंचोपचारिका॥ तउपुष्प॥ नाम्निपथा॥तउक्तमत्स्यसू ॥१६॥
क्ते॥ सुगंधिश्वेतलोहित्यकुसुमैरर्च्चयेत्सदा॥ विल्वमरुवकाद्यैश्चतुलसीवर्ज्जतैः शुभैः॥

औडुपुष्पैर्विशेषेणावज्रपुष्पेणासितं ॥ सर्वपुष्पं प्रदद्याच्च भक्तियुक्तेन चेतसा इति ॥ अ
थवा न ॥ उक्तमंत्रचूडामणौ ॥ अर्घ्यदत्वाञ्जवापुष्पं दापयेत्मन्त्रमुच्चरेत् ॥ वज्रपुष्पं प्रनीदेति
सम्बोधनपदान्वितमिति ॥ ॥ नैवेद्यञ्च यथा मत्स्यसूक्ते ॥ पायसं कृशरं दद्यात्सर्कराण्डसं
युतं ॥ गव्यं दधि मधुमिश्रं तथान्नानि निवेदयेत् ॥ शालमत्स्यञ्च पाठीनं गोधिकामांसमुत्त
मं ॥ अन्नं च मधुना युक्तं यथा दद्याच्च मंत्रवित् ॥ ततो योनिमुद्रां प्रदर्श्याज्ञाय थ्यपरिवारम
र्च्चयेत् ॥ ॥ यथा केशराग्नीसामुरवायुषु मध्ये दिक्षु च ॥ देव्याम्मुनदङ्के वा षडङ्गं मर्च्चयेत् ॥
पूर्वादिदिग्नियमस्तु ॥ पूज्यपूजकयोर्मध्यं प्राचीनि कीर्त्यते बुधैः ॥ तदक्षिणं दक्षिणास्या उत्तरं ।

वीत्नरंन्मनं॥ एष्टस्तु पश्चिमन्त्रोक्तं सर्वैवैवस्त्रपूज्यच॥ ह्रूं अखिलवायूपिरोपहृदयायेनमः॥ एक
जटायैनमः॥ शिरसेस्वाहेतिक्रमेरारामानसोह्वसे॥ गुरुक्रमन्देवंलरामगौभविष्यति॥ तेष्वम
न्त्रमार्गो विघ्नेनतनाहक् सिद्धिगोचरः॥ गुरूणांशिष्यभक्तानां स्विवेत्तसन्ततिक्रमः॥ नचमन्त्राश्च
विद्याश्च निष्फलानात्र संशयः॥ उक्तविंशतिगुरूणांत्वापीनरसमन्वयोपिवा॥ नज्ञात्वागुरुवंशा
नांशिष्यवेत्तस्संततिं॥ स्ववंशादधिकंज्ञेयंगुरुवंशंशुभाशुभं॥ जनकादधिकंज्ञेयंमन्त्रदस्व
महेश्वरः॥ तस्माद्यत्नेनदेवेशिसंक्षेपाद्गुरुपार्वती॥ शृणु नारागुरुवक्ष्येहंयादृष्टफलप्रदान्
॥ ऊर्द्ध्वकेशोव्योमकेशोनीलकेशोवृषध्वजः॥ दिव्यौघासिद्धदाख्येनेसिद्धौघानन्तरान्तरतः

॥ वशिष्ठकूर्मनाथश्चमीननाथोमहेश्वर॥ हरिनाथोमानवौघान्वक्ष्यामिगुरुनाम्नशृणु
नारावतीभानुमतीजयाविद्यामनोहरी॥ सुखानन्दपरानन्दपारिजातःकुलेश्वरः॥ विरूपाक्षर
भैरवीचक्रथिनन्नारिणीकुलं॥ सीक्रौघामानवौघेचदिव्यौघपरमेश्वरी॥ स्वक्षोभ्यःसर्वमन्त्रैर्नं
स्विमन्त्रिर्निगरुरूपधृक्॥ आनन्दनाथसद्यान्तागुरवेसर्वसिद्धिदाः॥ स्त्रियोपिगुरुरूपाश्चदे
व्यानापरिकीर्त्तिता॥ अथवासर्वशास्त्रेषुगुरवस्सर्वसंचिता॥ कुलचूडामणौपोदेवःगुरून्र
श्रृणुमहेश्वरः॥ येषुयेषुचमंत्रेषुयेयेऋषिगणास्मृता॥ तेतेपूज्यासपर्यापौसंक्षेपांगादि
नंमया॥ अस्माकानाञ्चसंक्षेपात्कुर्व्वेचतंपथाभवेत्॥ ॥ तथतन्त्रैवोक्तं॥ स्वात्मानगुरुना

॥ नारा ॥ ग्नावैगुरुश्चिमपमर्चयेत्॥ चतुपम्वासंवाचोनचकार्यान्ततः परं॥ अथषकारान्तरं॥ यथा
॥१८॥ तदषुक्रन्नारार्णवे॥ परमादिगुरुणां निर्णये॥ यथा॥ आदौ सर्वत्र देवेशः मन्त्रदः परमा
गुरुः॥ परापरगुरुस्त्वं हि परमेष्ठिरहं स्वतः॥ सर्वमन्त्रेषु विद्यासु स्वयस्वरूपनिरूपिणी॥ गु
रुपरगुरुं चैव परापरगुरुन्ततः॥ परमेष्ठिगुरुं चैव कथितागुरवस्ततः॥ इति श्रीगुरुनिर्णयः
॥ ॥ अक्षोभ्यवज्रपुष्पं प्रतीच्छ हूं फट् स्वाहा॥ ॥ नउक्तेफेत्कारिणांय॥ वज्रपुष्पं प्रतीच्छ हूं ॥ राम ॥
फट् स्वाहा॥ इति मन्त्रतः॥ एतत्मन्त्रेनामस्तावं विल्वैवनसंज्ञायः॥ अनेनमन्त्रनासर्वान् ॥१८॥
परिवारपथार्चयेत्॥ ॐ शंपारागुरवज्रपुष्पं प्रतीच्छ हूं फट् स्वाहा॥ ॐ पद्मनाभवज्रपुष्पं प्रती

छ्रूं हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ अमिताभवज्रपुष्पव्रती छ्रूं हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ नामकवज्रपुष्पव्रती छ्रूं
हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ नामकवज्रपुष्पव्रती छ्रूं हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ पाराउववज्रपुष्पव्रती छ्रूं हूं फट्
स्वाहा ॥ ॐ नारिवज्रपुष्पव्रती छ्रूं हूं फट् स्वाहा ॥ इति ॥ पूर्वादि वारचतुष्टये ॥ ॐ पद्मान्तकव
ज्रपुष्पव्रति छ्रूं हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ यमान्तकवज्रपुष्पव्रती छ्रूं हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ विघ्नान्तकव
ज्रपुष्पव्रती छ्रूं हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ नरान्तकवज्रपुष्पव्रती छ्रूं हूं फट् स्वाहा तदुक्तं फेत्कारिये ॥
॥ ॐ अक्षोभ्यवज्रपुष्पादैनारिराणीमुद्रैः पूजयेत् ॥ तथा वैलोचनं शारंव पाराउरं पद्मनाभकं
॥ अमिताभं पजेत्मत्त्वी दिक्षु पूर्वादि चतुष्टये ॥ नामकं मामकञ्चैव पाराउरन्नरपासह ॥ ब्रह्म

॥नारा॥
॥१९॥

दिक्षुचक्रुःकौरोमन्त्रैस्तैस्तैःक्रमाघजेत॥ वारेपूर्वादितःपश्चान्नक्रश्चापियमान्तकं॥ विघ्ना
न्नकंसमभ्यर्च्यपूजयेत्तरकान्तकं॥ इतिसंपूर्घनित्यहोमंकुर्यात्॥ सोमन्तुजगावहन्यां॥ ना
जप्तःसिद्धनिमंत्रोनारुंनश्चवलवरः॥ नाउज्यासाप्यनिकाम्यन्त्तस्मान्नित्यमाचरेत॥ पू
जायालभतेपूजांजपात्सिद्धिनसंशय॥ विभूतिश्चाग्निकार्येनसर्वसिद्धिश्चविन्दति॥ नी
लतन्त्रेपि॥ ॥ नित्यहोसंप्रवक्षामिसर्वार्थयेनविन्दति॥ ॥ सपर्यासम्यगासाद्यवलिः
पूर्वश्चरेत्विधिः॥ ततोजपन्तपराश्चचरेत्साधकमुत्तमः॥ वलिवैश्वादिकश्चापिशास्त्रा
समुपाचरेत॥ विधिवदग्निमानीयःक्रव्यादेभ्योनमोनमः॥ क्रव्यादांशंपरित्यज्यततोग्नि

॥राम॥
॥१९॥

साधयेत्सुधी॥ ततोमूलमुच्चार्यकुंडेवास्थंडिलेपिवा॥ भूमौवासंस्तरेवह्निंव्याहृतिभिस्तनये

त्ततः॥ आहुतित्रयमुत्क्षिप्यषडंगहवनंततः॥ ततोदेवींसमावाह्यमूलमंत्रेणषोडश॥ कृत्वास्तुत्वा

विसर्जयेद्बिन्दुमंडलं॥ ॥ततःस्ववामेत्रिकोणंवृत्तंचतुरस्रंमंडलंकृत्वापुष्पैःसमभ्यर्च्यतत्रवि

हितबलिद्रव्यभरितंपात्रंनिधायतर्जन्यंगुष्ठानामिकाभ्यांस्पृष्ट्वा॥ ॐह्रींएकजटायैमहायक्षा

धिपतयेउपनीतबलिंगृह्ण२गृह्णापय२ममशान्तिंकुरु२परविद्यामाकृष्यकृष्य२छिंधि२ह्रीं

स्वाहा॥ इतित्रिवारंपठित्वाबलिंदद्यात्॥ ॥रहस्यमालयायथाशक्तिजपेत्॥ निगदेनउपां

शुनावामानसेवायथाशंख्यसहस्रंशतमष्टाधिकंजपेत्॥ जपलक्षणाविमलानन्देयथा

॥ मनःसंहरणंशौचंमौनंमंत्रार्थचिन्तनं॥ अव्यग्रत्वमनिर्द्देश्पजयाःसंपत्तिहेतवे॥ मन्त्र
मुच्चारयेद्वाचानिगदःसजपःस्मृतः॥ शनैरुच्चारयन्मन्त्रमीषदोष्ठंप्रचारयेत्॥ किञ्चिच्छ्रु
वयोग्यंस्यादुपांशुःस्याद्धृतगुणाःसहस्रोमानसोजपः॥ ॥जपरहस्यंयथा॥ मूलाधारस्व
धिस्थानमणिपूरकेषुतडित्कोटिकतारांबीजत्रयंविभाव्यतथैवफट्कारस्यहृदये॥ तथो
क्तं॥ तारांषड्दीर्घा॥ फट्कारंहृदयेध्यायेत्॥ तदुक्तंनीलतंत्रे॥ मंत्रध्यानंप्रवक्षामिजपान्स
र्वज्ञतांभवेत्॥ मन्त्रध्यानान्महेशानिसिध्यन्तेमन्त्रजातयः॥ मूलचक्रेपद्मञ्चैवसूर्यको
टिसमप्रभां॥ मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तंसर्वांस्त्रिविद्याविभावयेत्॥ सूर्यकोटिप्रतीकाशायो

गिभिर्दुष्टपूर्विका ॥ अथवा पूर्णचन्द्राभं कूर्चमूर्द्ध्नि सुधास्रवं ॥ अथवा सर्वविद्यानां जि
ह्वायान्दीपरूपिणीं ॥ विभाव्य नत्त्रभापटले जिह्वामपि दीपरूपाम्बिभाव्य जपेत् ॥ नउ
क्तं फेत्कारीये ॥ जिह्वायां ते सनादेवमूकोपि सुकविर्भवेदिति ॥ ॥ नित्यपूजाजपनि
र्मयस्तु ॥ सहस्रैकं जपेत्मन्त्रं शतेदिन जन्तु वा ॥ विंशत्यागा जपेत्मन्त्रं मनोन्यूनं न पूज्यते
॥ ननश्च ॥ गुह्यातिगुह्य गोप्त्रीत्वं गृहाणास्मत्कृतं जपं ॥ सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्व
यि स्थिते ॥ इत्यार्घोदकाञ्जलकुसुमैर्देव्या वामहस्ते तेजोमयं जपं समर्पयेति ॥ विशेष
फलकाङ्क्षाभिः स्वयं कर्मो निशायामाचरणीय ॥ नउक्तं फेत्कारिये ॥ बलिपूजादिकं यः

त्तां निशायां क्षिपेत्सदा ॥ तत्र दक्षपत्नां याति तारा देव्याः प्रसादतः ॥ अर्द्धरात्रात्परं य
च मुहूर्त्तद्वयमेव च ॥ सा महारात्रिरुद्दिष्टा तिस्सा सापिव्रकिर्न्निता ॥ मायातन्त्रे ॥ वत्स
वृणमरौच ॥ रात्रौ पर्यन्तनश्चैव रात्रौ चक्रक्रिपूजनं ॥ न करोति कथं देवसाधकः को
लिकोभवेत् ॥ ततः प्रदक्षिणीं कृत्वा स्तुत्वा साष्टाङ्गपातेन प्रणामेत् ॥ यथा स्तुति ॥
ॐ घोररूपे महारावे सर्वशत्रुक्षयंकरि ॥ भक्तेभ्यो वरदे देवि त्राहि मां शरणागतं ॥ सुरा
सुरार्च्चिते देवि सिद्धगन्धर्वसेविते ॥ जाड्यपापहरे देवि त्राहि मां शरणागतं ॥ जटाजूटस
माधुक्ते लोलजिह्वान्तकारिणी ॥ कृतदृष्टिकरे देवि त्राहि मां ॥ ३ ॥ सौम्यरूपेऽघोररूपे

त्वन्द्ररूपेनमोस्तुते ॥ स्वष्टिरूपेनमस्तुभ्यंत्राहिमां ॥ ४ ॥ जडानांजडतांहंसिभक्तानांभक्त
वत्सलेमूढतांहरमेदेवित्राहिमां ॥ ५ ॥ हूँहूँकारमयेदेविवलिहोमप्रियेनमः ॥ उग्रतारे
नमस्तुभ्यंत्राहिमां ॥ ६ ॥ बुद्धिंदेहियशोदेहिकवित्वंदेहिदेहिमे ॥ कुबुद्धिंहरमेदेवित्राहिमां
शरणा ॥ ७ ॥ इन्द्रादिदिविषद्वृन्दवंदितेकरुणामयि ॥ तारेताराधिनाथस्येत्राहिमांशर
णागतं ॥ ८ ॥ अष्टम्यांचचतुर्दश्यांनवम्यांयःपठेन्नरः ॥ षण्मासेसिद्धिमाप्नोतिनात्र
कार्याविचारणा ॥ मोक्षार्थीलभतेमोक्षंधनार्थीधनमाप्नुयात् ॥ विद्यार्थीलभतेविद्यां
तर्कंव्याकरणादिकं ॥ इदंस्तोत्रंपठेद्यस्तुसततंलभतेनरः ॥ तस्यशत्रुःक्षयंयातिमह

॥ तारा ॥ षड्जावजायते ॥ पीडायामपिसङ्ग्रामेजापप्रदानेनतथाभये ॥ यइदंपठतिस्तोत्रंसुभक्तस्यन
॥ २२ ॥ संशयः ॥ एवंस्तुत्वादराडवस्त्राण्यथोत्तिमुद्रांचदर्शयेत् ॥ अन्नसमर्पयपद्मांकराभ्यांजातु
भ्यांसुरपाद्मिरसाहशा ॥ मनसाक्वसावापिचरणामोष्टाङ्गहरितः ॥ विशेषनमस्कारस्तुसं
केतंतत्रे ॥ तत्रिकोणाकारानारायाचकिंनितः ॥ इत्यत्रत्रिकोणाकारः सर्वत्रनमिः शाकैरुदि
रितः ॥ अर्द्धचन्द्रमहेशस्यपृष्ठतोनातिदीरितः ॥ वेपविद्याधनंदत्वासम्यक्पत्तस्यपस्कल ॥ राम ॥
॥ तस्फलंसमवाप्नोतिसकलकत्वाचदक्षिणां ॥ ॥ वाराहितंत्रे ॥ पंचमुद्राकुलमुद्राधेनुमु ॥ २२ ॥
द्रांचदर्शयेत ॥ प्रदक्षिणाव्रयंकुर्यात्देवक्रमसमुदाहृतः ॥ कुलमुद्राभितिगोवलिवर्द्दनाये

नोक्तं ॥ आकृतिदेवतामिति देव्यङ्गे निक्षिप्य ॥ आत्मसमर्पणं कृत्वा क्षमस्वमे निरुङ्क्त्वा व-
र्म्मेणास्वहृदि समानीय ॥ पुनः शरणायामं कृत्वा तन्मनसात्मानमभिभाव्य ॥ ॥ ततो ऽशान्या-
न्निर्माल्यवासिन्यै नमः ॥ इत्यभ्यर्च्य शेषनिर्माल्यं शिरसि धृत्वा नैवेद्यान्तस्वीकृत्य ॥ सिद्धिसं-
कल्पः ॥ सुमुखी भूत्वा यथासुखं विहरेदिति ॥ इति त्रिंकराचार्यविरचिता पान्तारहस्यपद्धतौ
नित्यपूजानिर्णयः प्रथमः पटलः ॥ १ ॥ अथ दीक्षाविधिर्लिख्यते ॥ ॥ तदुक्तं महीयतन्त्रा
राकल्पे ॥ कल्पे दृष्टानु तारावेद्ये योगरुद्धा जिनरोत्तमः ॥ सम्वत्सरसहस्रैस्तु निःकृतिर्नैव जाय-
ते ॥ गुरोर्मुखात्महाविद्यां गृह्णीयात्पापनाशिनीं ॥ ततः गुरुर्लक्षणं यत्कल्पते ॥ ॐ नील

॥ तारा ॥ वाग्देव्यै॥ मातर्नीलसरस्वतीप्रणमतांसौभाग्यसंपत्प्रदेप्रत्यालीढपदस्थितेशववहृदिस्मे
॥ २५ ॥ राननांभोरुहे॥फुल्लेंदीवरलोचनेत्रिनयनेकर्त्रीकपालोत्पलेखड्गंचादधतीत्वमेवशरणं
त्वामीश्वरीमाश्रये॥ १॥ वाचामीश्वरिभक्तकल्पलतिकेसर्वार्थसिद्धीश्वरीगद्यप्राकृतप
द्यजातरचनासान्निध्यसिद्धिप्रदे॥ नीलेन्दीवरलोचनत्रययुतेकारुण्यवारान्निधेसौभाग्य
मृतवर्षिणीप्रणमतांसन्निधिमस्माहृशं॥ खर्वेगर्वसमूहपूरिततनोसर्वाङ्गवेशोज्वले ॥ राम ॥
व्याघ्रत्वक्परिवीतसुन्दरकटीव्याधूतघंटाङ्किते॥ सद्यःकृत्तगलद्रजःपरिमिलन्मुण्डद्वयी ॥ २५ ॥
मूर्द्धजेग्रंथिश्रेणिनृमुंडदामललितेभीमेभयंनाशय॥ २॥ मायानाङ्गविकाररूपपरम

नीत्वक्षत्त्रज्ञत्मिकेहुंफट्कारमयीत्वमेवशरणामन्त्रात्मिकामादृशाः॥मूर्त्तिस्तेजननीत्रिधा

मघटितास्थूलाहिसूक्ष्मापरावेदानामपिगोचरंकथमपिज्ञातान्ननात्त्वापयः॥४॥त्वत्पा

दाम्बुजसेरयासुकृतिनोगच्छन्तिसापूज्यतांतस्यश्रीपरमेश्वरहरिहरब्रह्मादिसाम्यात्मकं॥

संसाराब्धिमज्जनन्यपुनन्नदेवेन्द्रसुरत्मासुरास्मात्तस्त्वत्पदसेविनोऽपिमुक्तानकिन्नधीःसेवते

॥मातस्त्वत्पदपङ्कजद्वयरजोमुद्राङ्कःकोटीरिणास्तेदेवासुरसंगरेविजयिनोनिःसङ्कसङ्काकु

नाः॥सौभेहंभुवनेरसेन्नमहसास्पर्द्धावहन्त्यंशैतेसन्तुल्यान्त्रिरनयथासुविरविन्यशांत्रजन्ती

स्वयं॥६॥त्वंनामस्मरणात्परायरापराड्ष्टुन्नशक्तासुतेभ्नतप्रेतपिशाचराक्षसगणायक्षा

॥तारा॥
॥२४॥

श्चनागाधिपाः॥ दैत्यादानवपुंगवाश्चखचराव्याघ्रादिकाजन्तवोडाकिन्यःकुपितान्तकाश्चम
नुजामानक्षरांभूतले॥७॥ लक्ष्मीसिद्धिगणाश्चपादुकमुखासिद्धास्तथावैरिणांनघथ्वा
पिरणांगणेगजघटीस्तंभस्तथामोहनं॥ मातस्त्वत्पदसेवयाखलुनृणांसिध्यंतितेतेगुणाः
क्रान्तकान्तमनोभवस्यभवतिक्षुद्रोऽपिवाचस्पतिः॥८॥ उग्रताराष्टकमिदंभक्तिमान्यःपठेन्नरः
॥ प्रातर्मध्याह्नकालेचसायंचनियतःशुचिः॥ लभतेकवितांदिव्यांसर्वशास्त्रार्थविद्भवेत्॥ लक्ष्मी
मनश्वरांप्राप्यभुक्त्वाभोगान्यथेप्सितान्॥ कीर्त्तिंकान्तिंचनैरुज्यंसर्वेषांप्रियतांभवेत्॥ वि
ख्यातिंचापिलोकेषुप्राप्यंतेमुक्तिमाप्नुयात्॥ इतिनीलतन्त्रे॥ नत्वमस्तसर्वभयपतेनकुलीनंगु

॥राम॥
॥२४॥

रूमाश्रयेत्॥ कुलीनःसर्वविद्यानामधिकारीभवेद्ध्रुवम्॥ दीक्षाग्रहःसम्यगात्मासर्वमन्त्रस्य
नापर॥ श्रैवोपिसर्वविद्यानामुपदेष्टानसंशयः॥ विष्णुविष्णुमनस्थानांसौरसौरविदांसतां॥
गणायन्यस्तुदेवेशिगणादीक्षप्रवर्त्तकं॥ शैवःशाक्तोपिसर्वत्रदीक्षास्वामिनसंशयः॥ स्थानतो
यमोमत्स्यसूक्ते॥ गोष्ठेशिवालयेऽश्वत्थेश्मशानेचनदीतटे॥ गोष्ठेवेग्रहणात्कृत्वापूजयेसिद्धि
वांछकः॥ एवंसिद्धिलभेत्मंत्रीनान्यथातामवाप्नुयात्॥ कृष्णपक्षस्यचाष्टम्यांशुभेलग्नेशुभे
क्षणे॥ पूर्वभाद्रपदायुक्तामित्रतारादिसंयुते॥ अथवाचातुराधापांरेवत्यंनाग्रशाश्वपते॥ जा
नीयाद्धीमनकालेमन्त्रस्यग्रहणात्मनि॥ ॥नयुक्तंनीलतंत्रे॥ रोहिणीश्रवणाद्वावधनिष्ठा

॥नारा॥
॥२५॥

वोत्तराढयं ॥ पुष्यः शतभिषा चैव दीक्षा नक्षत्रमुच्यते ॥ इषे चैव विशेषेण कार्त्तिके च विशेष
तः ॥ अष्टोत्तरशतं होमं बिल्वपत्रेण कारयेत् ॥ अथवा षोडशाङ्कुर्यात् दत्वा विंशतिमेव वा ॥ पाय
सं हंसरं दद्यात् मोदकं खण्डशर्क्करा ॥ बलिं दद्यात् छागलं च गोधामांसमनुत्तमं ॥ रंभापुष्पं शा॰
लमत्स्यं जुहुयाद्ध्वुपत्तनं ॥ पयक्षीरं ततो दद्यात् शाल्यन्नं मधुनाप्लुतं ॥ नारिकेरजलं दद्या
त्कोडपस्पनदं ततः ॥ शर्करासं ततो दद्यात् मत्स्य पिण्डं घनवर्त्तितं ॥ पायसं कुक्कुटं मांसं माषिन॰
म्वटकं तथा ॥ बलिं दद्यात् वनमहिषं पक्षिणामन्यजातिकं ॥ पात्रं नानाविधं दद्यात् स्वर्णाद्याभरणा
नि च ॥ कौशेयं चैव कार्पासं सूक्ष्मवासांसि मे च च ॥ गोभूहिरण्यवस्त्राद्यैः स्तोषयेद्गुरुमा

॥राम॥
॥२५॥

त्मनः॥ सर्वस्वं दक्षिणां दद्यात् गाण्ड्व दद्यात्तपस्विनी॥ भूमिं हन्ति मरीं दद्यात्तद्रूपेणार्थदा-
यिनीं॥ गुरवे दक्षिणां दद्यात् कुवर्णान्यास समन्वितं॥ गुरुसंतोषमात्रेण सिद्धिर्भवति सास्वनी
॥ अन्यथा नैव सिद्धिः स्यादभिचाराय कल्पते॥ विप्रेभ्यो भोजनं दद्याद्बहुमानपुरःसर॥ इति
विशेषः॥ अत्र विशेषि सामान्यमपि कर्तव्यमिति॥ ॥ इति तारारहस्ये ब्रह्मोदीक्षाविधि
नाम द्वितीयपटलः॥ २॥ एवं सद्गुरोराहितदीक्ष्यस्ततः॥ शुद्धये पुरश्चरणमारभेत्॥ ॥
गान्धर्वतन्त्रे॥ सुवासिनीं कुमारीं तु भोजयेद्बहुयत्नतः॥ आराध्या भरणाद्यैश्च यथा तुष्येत्त
देवता॥ इति नीलतन्त्रे॥ स्वकृत्वा हविष्याशी जपलक्षमनन्यधीः॥ ततः प्रयोगं सर्वेषामव

जपादीनाश्च कारयेत् ॥ वीरतन्त्रेपि ॥ स्वेच्छाचारपरो मन्त्री पुरश्चरणसिद्धये ॥ रहस्यमालामा
दाय लक्षमेकं सदा जपेत् ॥ फेत्कारिणी ॥ जडोपि भ्रष्टस्याज्ञारनावसनन्त्यः ॥ लभन्ते श्रीमत्ता
न्वाराणी मन्त्रस्य लक्षजापनं ॥ श्रीमत्तां व्यासवशिष्ठादीनां कान्विध्यास्त्राप्यकपोभारनादीन्व
चक्रिरे ॥ इत्युक्तत्वात् ॥ केचित्तु भावनशक्तानां तन्त्रदाचारसहितानांश्च चतुर्गुणं जपमाचरेन्ति
॥ तदुक्तमेकवीरातन्त्रे ॥ ॥ भावनारहितानां तु कुञ्जराणां स्वदेवतसां ॥ चतुर्गुणो जपः प्रो
क्तः सिद्धये नान्यथा भवेत् ॥ एवं महाचीनक्रमाशक्तानां ब्राह्मणादीनामपि चतुर्गुणविधा
नेन जपः कार्यः ॥ जडोपि पदभ्रष्टस्याज्ञावनाद्वसनन्त्यः ॥ इत्यादि श्रवणात् ॥ तन्त्रदाचार

निरता:सर्वैवर्णा द्विजातय:॥ तदनुष्ठाननिरता:सर्वैवर्णापृथक्पृथक्॥ इतिश्रवसिद्धिविद्या
याश्चतुर्युरायुगमेवा॥ परिश्रमोनास्ति॥ ॥ नउक्तफेत्कारीये॥ विशेषत:कलियुगेमन्त्रा
सारङविष्यति॥ ॥मन्त्रचूडामसो॥ सिद्धिमन्त्रनयानात्रयुगसेवापरिश्रमोनास्ति॥ नउक्तं
फेत्कालीये॥ विशेषत:कलियुगेमन्त्रशास्त्रभविष्यति॥ ॥तन्त्रचूडामणौपो॥ सिद्
धिमन्त्रनयानात्रयुगशेवापरिश्रम:॥ नक्तभोजीहविष्याशिजपेद्दिवाद्विवाशुचि॥ नक्त
त्वासिद्धिमाप्नोतिजपेच्चमनसास्थिरं॥ मन्त्रकालेवजापेचभार्य्यापत्नेनवर्ज्जयेद्विष्णुक
ल्पत्रवर्ज्जयेत्तुलसीदल॥ वर्ज्जयेन्मालतीपुष्पंवर्ज्जयेदन्यपूजन॥ हस्तप्रक्षालनं

॥ तारा ॥ क्षौद्रमाचान्ततु सदा भवेत्॥ देवीनाथ्वन था उष्यं एधक्यान्नेउस्थापयेत्॥ एकीभावं न कर्त्ते
॥ २७ ॥ व्यं परिन्छित्ति सिद्धिमान्मन:॥ नैवेद्यादि फले स्तोये ज्ञानीया देवएवभाक्॥ इमिर्न्नो नाविधै
र्गंधैः पायसैमोदकादिभिः॥ एवंक्रमेनि पूर्ज्जीत दधि क्षीरन्न तथैव च॥ एकस्पमाला यथा
॥ अकस्मादि हिता क्षिक्रिर्मगसंखारव्य मालया पंचाशन्मणिभिन्नानानिर्मिता सर्वकाम
दाइति॥ महाशंखइतिन ललाटास्थिभिः॥ कान्ते तारचिता माला तयाउजपो यतारैक ॥ राम ॥
जटानीलसरस्वतीमंत्रः शीघ्रप्रदो भवति॥ ललाटास्थ्य भावे तु पश्चान्नर्गनदीकाः ॥ २७ ॥
॥ तदुक्तं शाम्रवी संहितायं॥ सूत्तसत्र न्तितो हि तत्र्या हन्तिधिनपण्ड:॥ दिवानिशाकरो वै

क्रौंतस्मात्तेजन्नयीशुभाः॥ इदश्याक्षस्त्रजापस्तुकृतेजपमुत्तमं॥ अपमृत्युकविभ्यासत्र
च्यनेनाव्शंशयः॥ गोपनीयेप्रयत्नेनपरिदृष्टिसिद्धिमात्मन॥ ॥करमालानिर्णयोयथा
॥तदुक्तंरुद्रयामले॥ पर्वद्वयमनामायाःपरिवर्त्तेनवैक्रमात्॥ पर्वत्रयंमध्यमायास्तर्ज
न्येकंसमाहरेत्॥ शाक्तमालासमाख्यातासर्वमन्त्रप्रदीपिका॥ ॥तदुक्तंनीलतन्त्रे॥ एकैकत्म
णीमाग्रयत्रस्पृंथिविनिर्दिशेत्॥ अनुलोमविलोमाभ्यांमातृकाक्षरैर्जपेत्॥ तेनस
र्वगुणोपेताजपंतेसर्वसिद्धिभाक्॥ तदुक्तंमेरुविरातन्त्रे॥ कुक्कुकांचनतोत्तमामालापूजा
विधायच॥ गृहीपादक्षिरोनाथनचवामेनसंस्पृशेत्॥ नाभिहृद्शिरदेशेजकुक्कुकाप

॥नार॥ रिचिन्तयेत्॥ यदिरुद्रकृतामालादेव्याशीघ्रकरीसदा॥ अकारादिक्षकारान्ताश्चाक्षमाला
॥२८॥ प्रकीर्तिता॥ अथवामहाशंखाभावेनपश्चाशन्मणिमालयास्फटिकीमालयावाजपेत्
॥ तदुक्तंतारार्णवेमहाशंखप्रशक्तश्चेत्स्फाटिकीमालयाजपेत्॥ अथवारमयोग्यानंरह
स्यातिरहस्यलिख्यते॥ तदुक्तंविश्वेश्वरमहातन्त्रे॥ कृपयाशंकरेणोक्तापार्वत्यैरक्षमालि
कां॥ मालाविधानपरमंशृणुपार्वतितत्वतः॥ येनविज्ञानमात्रेणमन्त्राःसिध्यन्तिनश्वर
रात्॥ अनुलोमेनमन्त्रमान्त्रविभेदनः॥ मन्त्रेणान्तरितानानावर्णैर्नान्तरितक्रमः॥ कु ॥राम॥
र्यात्मन्त्रमयींमालांसर्वमन्त्रार्थबोधिनी॥ वरमर्णांस्मेरुरूपंलंघयेन्नकदाचन॥ मेरुस्थिरश्च ॥२८॥

सर्वेषांयथादेवेतथाहरिः॥ तस्मात्तुस्थिरकार्येनकर्मकुर्याद्दहर्निशं॥ एतत्परंरहस्यानां
मयोक्तंतेयशस्विनी॥ त्वयागुप्ततरंकार्यंन्नाख्येयंयस्यकस्यचित्॥ ततःसिद्धयगुरुभक्ति
भावात्परिचरन्तिंविधिमङ्गा कृत्वाउत्तराभिमुखःशिरसिकुड्कुकांक्षि ज्ञापयथासंख्यंजपेत्
॥ जड्कं॥ गुरुश्चरणासरोजसर्वदाभक्तिभावात्परिचरन्तिविधेयोवास्यसर्वाङ्गतास्यात्॥
श्रुतिदिनमनुमेतन्मात्रयन्मात्रवोसौभवतिजगतिचादिदैवतसिद्धान्तहन्ता॥ मन्त्रस्यसूक्ते॥ तजा
तानिवयोमूछकुड्कुकान्नारिरिंजपेत्॥ यावज्जीवंतुजप्तव्यन्तसिद्धन्तिकदाचन॥ मूलमंत्रं
परित्यज्यपूजयेयपरस्तुनारिरिणीं॥ पश्चात्त्वंजायतेतस्यब्रह्मवरूपस्वात्तुलोभवेत्॥ एवंपूर्वोक्तास्या

॥ तारा ॥ ॥ २९ ॥

नादिमनुधेयं ॥ एवं मुक्तेन जन्मानन्दशांशेन होमं तेनराभिषेकब्राह्मणभोजनगुरुदक्षिणाश्च
क्रमेणाचरेत् ॥ तदुक्तं ॥ लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं हविष्याशी जितेन्द्रियः ॥ ततस्तु स्थानपथा तत्र
दासनं संस्थितो मुधिं ॥ पूर्वोक्तपूजनं कृत्वा विधाराधनतत्परः ॥ अनंतरन्दशांशेन क्रमाद्धो
मादिकञ्चरेत् ॥ रात्रौ बलिं सदा देयं सर्वसिद्धिमभीप्सुभिः ॥ पुरश्चरणहोमोक्तम् ॥ विधे
यं तीलोत्पलेसाज्येन विल्वपत्रैर्वा विधेयः ॥ तदुक्तं सिद्धसारस्वते ॥ एवं जपं यथाकृत्वा द ॥ राम ॥
शांशमसितोत्पलैः ॥ आज्याक्तैर्जुहुयान्मन्त्री तद्दशांशेन तर्पणं ॥ कारागुरुद्रवोपेतैस्तद्दशां ॥ २९ ॥
शेन तर्पणं ॥ कालागुरुद्रवोपेतैर्विमलैर्गन्धवारिभिः ॥ तद्दशांशब्राह्मणान्भोजनं सम्

पावरेत् ॥ इत्येवं सिद्धिमंत्रेणा सर्वकर्माणि कारयेत् ॥ ॥ मत्स्यसूक्तेपि ॥ अक्षतत्स्वित्यप
श्वदशांशंजुहुयाततः इति ॥ केवलिंनिलाज्यनितिगुरव ॥ गुरवेदक्षिणाश्वदद्याद्यथा ॥
अज्ञात्वाभक्तकान्देवीमंत्रस्नागुरुपादुकां ॥ नदत्वादक्षिणांसम्यगकृत्वाक्रमपूजनं ॥ यो
स्मिंतंत्रेप्रवर्त्तेतेनतनपीड्यसेध्रुवं ॥ ॥ इतिमत्स्यसूक्तवचना ॥ अत्रतुसर्वज्ञेश्वरवेदान्त
सांख्यकारयोगशास्त्रसामूहनिःस्नेहास्थिस्पर्शेमहामन्त्रप्रभावात् ॥ प्रायश्चित्तप्रकाशना
प्रसंगात् ॥ क्वापिशवोपरितास्तुतश्चर्वंत्रजपश्चप्रदर्शितः ॥ वीरसाधनादौशवोपरिप्रति
विहित ॥ तत्रस्नानमात्रमपिप्रायश्चित्तत्त्वप्रकाशितमाचार्येण ॥ महावीनवोध्वस्य ॥

॥ तारा ॥
॥ ५० ॥

॥ व्यपदेशावौद्धस्यव्यवहारः स्पष्टास्पष्टित्वन्मन्त्रविरुद्धाचारोत्रमन्त्रप्रभात्॥ आरोपहार्य
पवर्गोपदायकमिति॥ मन्त्राराधनस्तुनाचारे सावसमनस्थितिविरोधः॥ नेमन्त्रवनदोषः॥ न
पाहं कुक्षिकादौ॥ यस्मिन्मन्त्रे यच्चाचारस्तत्रधर्मस्तुतादृशः॥ कृतार्थस्तेन जायते स्वर्गो वामो
क्षमेववा॥ भ्रान्तिरत्र न कर्त्तव्या सिद्धिहानिश्च जायते॥ विशुद्धिचित्तोत्रभवेत्सिद्धिस्योदय
वर्गदा॥ ननु सोममस्याभिचरराजपेदितिं न्यायादभिचार्यसिद्धिः॥ पापप्रसङ्गस्य कथन्तस्या
त॥ ननु परपापप्रशङ्कस्य सिद्धिर्नभवति सदुपपद्यते॥ पापमघ्यसिद्धिर्नभवति॥ स
दुपपद्यते॥ पापमनुष्यस्य नस्यात्मानुवा॥ अनन्तरपापं न भवेदिति॥ अनेन विद्धिना

॥ राम ॥
॥ ५० ॥

कुत्राप्यत्र उक्तव्यवहारदर्शनात् ॥ साधकशरीरं निकलुषं लक्षनैर्व्यवहारविधैरनिष्ठासि
द्धिस्तवनाच्चेति ॥ इति तारारहस्यवृत्तौ पुरश्चरणातिसंयोरलतीयः पटलः ॥ ३ ॥ अथ नैमि
त्तिकास्थानक्रमो यथा ॥ तदुक्तं स्वतन्त्रतन्त्रे ॥ नित्यनैमित्तिकं काम्यं सापेक्षं पूर्वपूर्वतः ॥
अन्यथा चेन्न वेदिस्थं कुर्यादापत्परंपरां ॥ ॥ नीलतन्त्रे ॥ नित्याचाररतो मंत्री कुर्यान्नैमि
त्तिकार्चनं ॥ नैमित्तिकार्चने सिद्धे कुर्यात्काम्यमरवण्डितं ॥ ॥ मत्स्यसूक्ते ॥ अष्टम्यां च च
तुर्दश्यां पूजयेच्च प्रयत्नतः ॥ यद्यप्यर्थयते मंत्री तन्नदाज्ञोति नित्यशः ॥ लभते मंजुलां वा
णीन्तथाष्टम्यां महायजेत् ॥ अष्टम्यां पूजयेद्देव्याः सर्वकामफलप्रदः ॥ रमाभुवनबीजपुरं

॥ तारा ॥ सुगंधियरिपूरितं॥ मिश्रीकृतवलिंदद्यादष्टम्यांञ्चविशेषतः॥ स्वर्णमालांतथादेव्यैदद्या
॥ ३१ ॥ त्कुंभैर्विशेषतः॥ फलक्षीरैस्तथारंभाफ्रोविकंशर्करान्विता॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनसंपत्येपू
जयेच्छिवां॥ दानञ्चाक्षयंसिद्धान्तंदद्याद्देव्यैप्रयत्नतः॥ ॥ नीलतन्त्रे॥ अष्टम्यांच
तुर्दश्यांपूजयेच्चयथाविधिं॥ आज्ञासिद्धिमवाप्नोतिजलापुष्पंचवर्वरं॥ वंदनञ्चार्क
कुसुमंदद्यात्त्वेनापराजितां॥ श्वेतायाश्चिगुरांपुरांपदद्यात्कुसुमापराजिता॥ वन्धूकामा ॥ राम ॥
लयापूज्यंयथाच्छागदानवत्॥ अर्घ्यंदद्यात्प्रयत्नेननित्यपूजासुसर्वदा॥ अष्टोत्तर ॥ ३१ ॥
शतंजाप्यंयावज्जीवनिसंशयः॥ यस्तुसंपूजयेद्दुर्गामष्टम्यांप्रयत्नतः॥ विजय

त्मनार्जितंपायसन्तत्क्षणादेवताश्रयेत् ॥ दुर्गोमित्तिनारिणी ॥ वकारणादुक्तनत्वात् ॥ ये
जानन्तिमहामायांज्ञात्वातत्त्वेनभैरव ॥ आज्ञासिद्धिमवाप्नोतिकुर्वंयान्तिद्विगूलयं ॥ ता
रिणीयत्रपीठेतुशीलारूपेणतिष्ठति ॥ यद्यत्तेनगगनव्यंफलंसहस्रानविधने ॥ लक्ष
त्रयंजपेन्मंत्रंतारिणीयत्रतिष्ठति ॥ निस्पृहःस्थिरचित्तेनसिद्धिर्भवतितत्क्षणात् ॥
संख्याहृतान्मूर्तिकाश्चत्र्यक्षनश्चतथैवच ॥ मधुनापायसञ्चैवक्षीरंसाज्यश्चशर्करा
॥ वलिद्यान्त्वगोधावैश्यासनश्चषडस्यते ॥ रम्भापुष्पंशालमत्स्यंजुहुयान्मन्त्रवित्तमः
॥ सर्वसिद्धिमवाप्नोत्यन्तेमोक्षमवाप्नुयात् ॥ साक्षतन्विल्वपत्रञ्चजुहुमाच्चसहश्च

॥तारा॥ कं॥ लभते मंत्रं तारिणीं महाष्टम्यां च साधकः॥ कुल्लुकां च न जानन्ति महामंत्रं जपेन्न
॥३२॥ रः॥ पश्चात्तं जायते तस्य अथवा विघ्नो भवेत्॥ तारिण्याश्च शिडकायाश्च मन्त्रः कुल्लुक
वर्जितः॥ मन्त्रिमान्यो द्विजातीनां तत्राप्यास्तेयः कदाचन॥ कुल्लुकां च शिरे क्षत्वा सर्वयज्ञ
फलं लभेत्॥ सो सो पूजा सदा ह्यर्था सत्सपन्नस्तथैव च॥ तारामंत्रस्य कुल्लुकं त्र्यक्षरं स्मृ
तमुत्तमं॥ ॥मन्त्रचूडामणौ॥ कुजवारे कुलाष्टम्यां च चतुर्दश्यां विशेषतः॥ योगिनीपू ॥राम॥
जनं तत्र उद्यानं कुलपूजनं॥ यथा विष्णुतिथौ विष्णुः पूजितो वांछितप्रदं॥ यथा कुल ॥३२॥
तिथौ शक्तिः पूजिता वरदायिनी॥ति॥ मत्स्यसूक्ते॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पूजयेच्च विशे

षनः॥ शंखस्थितन्तोयः पूर्णांजवापुष्पंच्चवर्व्वरं॥ चन्दनश्चार्क्ककुसुमंशुक्लाचैवापराजि
ता॥ अर्घ्यदानन्विशेषेणनित्यपूजाक्रमः स्मृतः॥ अष्टोत्तरशतंजाप्यंयावज्जीवनिशं
रत्वया॥ सहस्रन्त्वाजपेदेवेनित्यपूजाविधौभृगुः॥ महामायासदापूज्यापूजनेकुह्वकापरा
॥ स्तोत्रमंत्ररतादीनामनुष्ठानेचसर्वदा॥ अनुष्ठानन्तनानुस्याः सर्वन्तन्निस्फलंभवेत्॥
महाविद्याख्यसन्ध्यायावासुदेवंश्चयोर्चयेत्॥ ज्ञात्वोनिनन्फलंसर्वंहरिसायुज्यतांव्रजे
त्॥ वासुदेवोहरिब्रह्मानारिणीपकृतिः सदा॥ एकमूर्त्तिः सदाचिन्त्यमेकमूर्त्तिसदास्थि
ता॥ स्वर्गमोक्षप्रदादेविजयविद्याप्रदायिनी॥ धनविद्यायशोलक्ष्मीरायुरारोग्यवर्द्धनी

॥ तारा ॥
॥ ३२ ॥

॥ तस्मात्तत्पूजयेद्देवि गंधपुष्पैश्च धूपकैः ॥ नैवेद्यैर्विविधैर्भक्त्या पूजयेत्तारिणीं सदा ॥ अथ नै
मित्तिकविशेषार्चनं ॥ ॥ मायानंतरे ॥ आषाढे शयने कुर्यात्तु सिंहे च परिवर्तने ॥ आश्वि
ने पूजयेद्देवीं पशुश्च पायसमोदकैः ॥ रात्रौ पवित्रे रात्रौ च जापते सुरसुन्दरी· देवाश्च बोधयेत् ॥
स्वर्गे पितृकदाचनाभुक्ताष्टम्यां षडष्टम्यां महाष्टम्यां युगस्य च ॥ मासं मेषस्य च रतारात्रौ श
पूजयेत्सुधीः ॥ ॥ अथ पीठार्चनं ॥ पीठानां परमं पीठं कामरूपं महाफलं ॥ तत्र यः क्रियते
पूजा सहस्रं चापि महेश्वरः ॥ विहाय सर्वपीठानि तस्य देहे वसाम्यहं ॥ तस्माच्छतगुणांशोक्ता ॥ राम ॥
कामाक्षा योनिमंडलं ॥ तेषां फलं महादेव कथमत्र तु शक्यते ॥ यत्र कोटिगुणां सार्द्धं स्वर्धे ॥ ३२ ॥

वसन्तिनारिणी॥ यत्पीठं च स्मरो योन्यंगं गुह्यं सर्वं सुरतावहं॥ यन्तो देवोभ्नदेवीभ्न मुनयश्चैव भाव
ना:॥ सर्वप्राविज्ञवन्ययन्तेन गुह्यं सदाकुरु कििविधश्चैव यत्पीठं ऽरायं साधकोन्नमे:॥ गुह्यं सर्व
यदेवेशलभ्यते कुलसुन्दरी॥ ॥ नत्र चूडामरो॥ एकश्चैव कुलशास्त्रज्ञ: पूजाहस्तत्र भैरव:॥
सर्वत्र च सुरापूजा: सयोऽब्रमशिवादय: एकावेपुवती नत्र पूजिना चावलोकिता॥ सर्वास्व
परादेव: पूजित: कुलभैरव:॥ आदौ चान्ते च मध्ये च लक्षमन्त्रौ विशेषत:॥ न पूजयन्ति चेत्का
न्तोनदा विघ्नैर्विलुप्यते:॥ पूर्वार्जितं फलं नास्ति कारुव्यापरपूजने॥ पुरश्चरणकाले च यदी
स्यात्पीठदर्शनं॥ नदानत्रपीठपूजा मनसापि न हीयते॥ देविकूटे महाभोगा उड्डियाने च भैरवी

॥ तारा ॥ ॥ योगनिद्राकामरूपेमहिषासुरमर्द्दिनी ॥ कात्यायनींकामगिरौकामाक्षांकामदायिनीं ॥
॥ ३४ ॥ जालन्धरेतुपूर्णांशीपूर्णशैलेचचंडिकां ॥ कामरूपेतदादेवपूज्यादिक्करवासिनी ॥ अथवा
कामरूपस्यदर्शनंयदिभाग्यतः ॥ तदाभगादिदेवीनापूजानत्रविधीयते ॥ कुलाचारेकुलाष्ट
म्यांचतुर्द्दश्यांविशेषतः ॥ योगिनीपूजनंतत्रप्रधानंकुलपूजनं ॥ यथाविष्णुतिथौविष्णुपू
जितोवांछितप्रदः ॥ तथाकुलतिथौशक्तिपूजितावरदायिनी ॥ मत्स्यसूक्ते ॥ द्वादश्यांपूजये‹
द्विष्णुश्चतुर्द्दश्यांतुमापतिं ॥ अष्टम्यांपूजयेच्छक्तिंसर्वसिद्धिमभीप्सुभिः ॥ ॥ अथशिवावलि ॥ राम ॥
॥ मन्त्रचूडामणौ ॥ विल्वमूलेशान्तरेवाश्मशानेवापिसाधकः ॥ मांसभक्तान्नैवेद्यंसंध्याका‹ ॥ ३४ ॥

लेनिवेदयेत्॥ कालिकालीतिवक्तव्येमन्त्रोथपशुरूपिणी॥ पशुरूपासमायातिपरिवारग
णैःसह॥ भक्तारेतिपदेदेयान्यानुस्वकुक्तोत्यसुन्दरी॥ नदेवमङ्गलंनस्पतान्यथाकुलहृष
णां॥ अवश्यंमन्त्रदानेननियतन्तोषपद्धिवां॥ तिन्यश्चार्थेनथासन्ध्यावदनंपितृतर्पणं॥ त
थैवंकुलसेव्यानांनित्यनाकूलपूजनेः॥ पशुरूपांशिवान्देवींयोर्चयतितिजार्चने॥ शिवार
विनतश्यापशुसर्वन्तस्यतितिभिवतं॥ जपपूजाविधानानियत्किंचित्सुकृतानिच॥ गृहीत्वाशा
पमापाप्यशिवारोदितितिर्ज्जते॥ एकयाभुज्यतेदेविशिवायानत्रवैवलिं॥ नचैवसर्वदेवानां
धीतिपरमदुर्लभा॥ पशुभक्तिर्न्नरेशक्तिपक्षिशक्तिस्तथैवच॥ पूजितानिर्गुणाङ्गमसगु

॥तारा॥ रांसाधयेघनः॥ तेनसर्वप्रयत्नेनकर्त्तव्यंपूजनंमहत्॥ राजादिभयमापन्नेदेशान्तरभयान्त
॥२५॥ रे॥ शुभाशुभानिकर्माणिविचिन्त्यबलिमाहरेत्॥ गृहदेविमहाभागेशिवेकामाग्निरूपिणी
॥ शुभाशुभफलंव्यक्तिंब्रूहिगृह्णबलिंतथा॥ एवमुच्चार्यदातव्योबलिःकृतजनविधिये॥ यदिन
भुज्यतेवत्सतदानैवशुभंभवेत्॥ शुभंयदिभवेत्तत्रभुज्यतेनदशोषत्॥ एवंज्ञात्वामहेशानशा
न्तिस्वस्त्ययनंचरेत्॥ ॥इतिशिवाबलिः॥ ॥अथोक्ताचारनियमः॥ नीलतन्त्रे॥ प्रातरुत्था
यमंत्रज्ञःकुलवृक्षंप्रणम्यच॥ शिरःपद्मेगुरुंध्यात्वातत्कृपाज्ञांविंतास्मरेत्॥ मानसैरुपचारै ॥राम॥
स्तांमानान्यनियताशयः॥ मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तंमूलविद्यांविभावयेत्॥ सूर्यकोटिद्युतिकाशां ॥२५॥

सुधाशाविनवियस्त्र ॥ ॥ कुलवृक्षनिर्णयहूडपामलोक्त ॥ पादाग्रादंदशोकोवदनमदिरयाके-
शरःकर्णिकारश्चनेविक्षहसान्यानिलकनरुणामेडीरायानश्चगीन्या ॥ सन्लापात्कार्णिकारःकु-
लवकनरुवल्लिऊनात्त्विम्भ्वारःकादम्बाकामितीनाम्नदयन्निनियत्तेपर्शेनाञ्चम्पशारदी ॥ ॥
तथाचस्तुति ॥ एशाकुलवृक्षानामरूपल्लवः ॥ ॥अथसमयाचार ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ श्रिगुप्त-
रहस्यंमेसमयाचारलक्षणं ॥ येनहीनानसिध्यन्तिमन्त्राकोटिसहस्रशः ॥ मानुषांकुलशास्त्रा-
णांकुलाचारानुसारिणां ॥ सिद्धाःस्युर्न्नास्तिसंदेहोवेदमवाचाररतनन्यरः ॥ परनिन्दासहिष्णुस्या-
दुपकाररतःसदा ॥ सर्वेविषिनेचेवनिर्ज्जिनेभ्भ्रन्यमराडले ॥ वनुस्मथेजलमध्येयत्रदेवाकृति

॥ तारा ॥
॥ ३६ ॥

भवेत् ॥ क्षरांध्यात्वामंत्रंजप्त्वानत्वागरेद्धयथाविधि ॥ तथा ॥ गुह्यन्वीक्षमहाकालीन्त्वंनमस्कुर्या
यथाक्षितं ॥ क्षेमंकरींतथावीक्षजंतुकीयमउत्तिकां ॥ कृष्णादरीमहामृगोत्सजकेशीवलीप्रिये ॥
कुलाचारप्रसन्नास्यनमस्तेशंकरप्रिये ॥ तथावृक्षमशानभ्रशमनरूद्राक्षदक्षिणामनुपजे ॥ प्रणा
म्यानेनमंत्रेनमंत्रीमन्त्रफलंलभेत् ॥ घोरदंष्ट्रेकोटलाक्षीकिट्यिरवडशाखिनी ॥ घनघोररवा
स्फारेनमस्तेचितिवासिनि ॥ रक्तवस्त्रारक्तपुष्पांविलोक्यत्रिपुरान्विकां ॥ प्रणांस्योदराउवज्रमोक्षि
मन्मन्त्रमुदीरयेत् ॥ बंधूकपुष्पसंकाशेत्रिपुरेभयनाशिनी ॥ भाग्योदयसमुत्पन्नेत्वंनमस्तेवरव ॥ राम ॥ ॥ ३६ ॥
र्णिनी ॥ कृष्णवर्णीन्तथापुष्पंराजपुत्रकं ॥ हस्त्यश्वरथशास्त्राणिफलकान्वीरपौरुषान् ॥ महि

षडुलनाथश्चस्मत्वामहिषमर्द्दिनी ॥ प्रणम्यदाडवक्ष्मौदुर्गाम्बाजयमंगलम् ॥ प्रणम्यजग
तोन्माघासर्वचविघ्नैन्नलिप्यते ॥ जयदेवीजगधात्रीत्रिपुराद्येत्रिदेवते ॥ भक्तेभ्योवरदेदेवीमहि
षघ्निनमोस्तुते ॥ मधभागुसमालोक्यमत्स्यंन्मांसस्वरत्रियं ॥ इष्ठाचभैरवीन्देवीन्प्रणम्यविमृ
षेन्मतुं ॥ घोरविघ्नविनाशायकुलाचारसमृद्धये ॥ नमामिवरदेदेविमुण्डमालाविभूषिते ॥ र
क्तमालासमाकीर्णाम्बरदेत्वान्नमाम्यहं ॥ एतेषांदर्शनादेवयदिनैवप्रकुर्वते ॥ शक्तिमन्त्रं उ
रस्कृत्यतस्यसिद्धिर्नजायते ॥ ॥इतिनैमित्तिकविधि ॥ ॥इतिश्रीतारारहस्यवृत्तौनैमि
त्तकविधिचतुर्विधचतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥ अथकाम्यानुष्ठानविधिर्लिख्यते ॥ ॥मत्स्यसूक्ते

तारा ॥
॥ ३८ ॥

होमतर्प्पणपूजाच भावनाजपमेवहि ॥ यन्त्रस्यधारणञ्चैव मारणोच्चाटनेनतथा ॥ एतानिकाम्यक
र्म्माणिषट्प्रयोगेन्यसमर्व्वरेत् ॥ नरुच्चरेत् ॥ सोमभुजवल्यां ॥ शान्तिकंशिशिरेज्ञेयंहेमन्तेपौष्टिक
न्तथाञ्चाकर्षणाम्वसन्तेवशीभ्मेविद्वेषणंस्मृतं ॥ प्रावृट्सुच्चाटनंकुर्याच्छरत्कालेभवेत्तानिकरु
तेसाधकः सदा ॥ अर्द्धरात्रेशरत्कालोहेमन्तश्चप्रभातकः ॥ पूर्वाह्नश्चवसंतस्यान्मध्याह्नोग्री
ष्मएवच ॥ प्रावृट्स्यापराह्नः स्यात्प्रदोषःशिशिरःस्मृतः ॥ अत्रपाकुलिखितदिवारात्रिहोमस्त्वे ॥ राम ॥
कजटापक्षे ॥ ॥ नीलसरस्वतीपक्षे ॥ केवलन्दि ॥ वैवहोमश्चमन्त्रतन्त्रोक्तत्वात् ॥ अतएवम ॥ ३८ ॥
द्यंलिखितं ॥ अथवा ॥ उषायोगोवहेमन्तेप्रभातेशिशिरागमे ॥ प्रहरार्द्धेवसंतेचग्रीष्मेः

त्मध्यदिनान्तरे॥ तूर्ययामे च वर्षो रवेश्चारदस्तंगनेरवौ॥ ॥तदुक्तं फेत्कारिणीतन्त्रे विधाका
मेन होतव्यन्तिलाज्यमधुसंयुतं॥ तिलमधुसंयुक्तमित्यासेय॥ ॥सिद्धिसारस्वते॥ वश्य
कपुष्पहोमेन दाशवन्धुरेन्नपात्॥ सर्पिर्दूर्वाहोमेन समाकर्षति सुन्दरी॥ वकुलडसवैहो
मात्सौभाग्यलभतेनरः॥ मल्लिकाजातिपुन्नागकदम्बैः पुष्टिमाप्नुयात्॥ राजपुष्पसमुत्थस्य
होमात्संपदमाप्नुयात्॥ दूर्वातिलाज्यहोमेन दीर्घमायुरवाप्नुयात्॥ संपूज्य मूलमन्त्रेण वि
ल्वपत्रैर्घृतान्वितैः॥ सहस्रपत्रं हुत्वा शम्भोर्याति परांगतिं॥ घृताक्तमालतीपुष्पहोमद्भू
नकवीर्भवेत्॥ तस्यहोमस्य सर्वस्यनियमोऽयं संक्षकः॥ इतिहोमप्रकरणं॥ ॥मन्त्रस्यसूक्तन

॥नारा॥ र्पेरां ॥ मधुनात्तर्पेराान्देव्याः सर्वकामप्रपूरकं ॥ मन्त्रसिद्धिकरं साक्षान्मापापानकृनाशनं ॥
॥३८॥ ॥ तथैवजपप्रकारंच ॥ हविष्याशीन्मुक्तकेशोजप्यादष्टुत्तसादरं ॥ गद्यपद्यमयीवाणीतस्यसर्वे
विधाभवेत्त ॥ ॥ ध्यानप्रकारान्तर ॥ उच्चाटनयतिपिंगाक्षीमन्त्रासयतिकेकल्पा ॥ विद्राव
यतिमुक्ताश्यामस्तावयतिधूम्रिणिना ॥ विक्षोभयतिसंक्षुब्धासंघातयतिसम्भ्रमा ॥ प्रक्षोभय
तिसंक्षुब्धाविप्रहस्ताविरोधयेत ॥ अत्रसर्वस्यकर्त्तव्यंभावनानिविचित्तनं ॥ अघोच्चाटनादि
ष्ठसर्वदासर्वत्रैवयनोजपेदिति ॥ तडकेसिद्धसारस्वते ॥ ध्यानाभिजपमाद्येगारोचनातिल ॥राम॥
कन्तर ॥ कृत्वापश्यतिमंत्रीतक्रुर्णादाशवद्दशा ॥ ॥ फेत्कारिणीतन्त्रेपि ॥ उत्कारिणीयेज ॥३८॥

लेख्यज्ञाठेपश्चिकृष्टतमाग्रहे ॥ दत्तानानीयतन्नूर्णांतिलकत्वेनकारयेत् ॥ तेनैवमष्टपत्रेनपद्म
नीपद्मपात्रके ॥ लिखेत्पुत्रावलीमध्येमूलमंत्रंविदर्भितं ॥ तत्करोत्वचनस्तेननिक्षिप्यजलकुप्या
दपि ॥ सरस्वक्षीरनीलाब्जंपद्मानांलोहितान्वितं ॥ ॥ अस्यार्थ ॥ नमोग्रहेनिशाकरेसूर्येवा
निक्षिप्येति ॥ ऊरामध्यत्वादशांगुलोर्ध्वभागेनिक्षिप्येत्यर्थः ॥ मूलमंत्रविदर्भितमितिमं
त्रस्यहृल्लेखवा ॥ रेफमध्यसमस्तकविन्दुसिद्धिकुलरूपस्याख्यासहितंलिखेत् ॥ ॥ तत
प्रयोगानंतरं ॥ पद्मावतीमंत्रेणावलिंदद्यात् ॥ ॥ यथा ॥ ॐपद्मेपद्मेमहापद्मेपद्मा
वतीमायस्वाहेतिमंत्रेणायथानेमित्तिकपट्लोक्तंबद्यात् ॥ फेत्कारिणीय ॥ इणावप

॥ नारा ॥ र्वमुद्रन्यपमेणुगमन्तथैवच ॥ महापद्मपदंकृपात्पद्मावतीपदन्ततः ॥ माहेस्वाहेतिपथापू
॥ ३९ ॥ र्वंवच्चवलिंहरेत् ॥ एवंयः कुरुतेकर्मतस्माकृतकविकृतं ॥ अथसकलसिद्धयेवक्ष्मााराव
ल्लिमन्त्रेणानित्यपूजोक्तवलिमंत्रेणावाराचौचतुःपठवलिन्दद्यात् ॥ ॥ फेत्कारिणीं ॥ उपचा
रविशेषेणाराजपत्नीवसंनयेत् ॥ राजानंजपमात्रेणावलिनासकलंजगत् ॥ अस्यार्थ ॥ उप
चारविशेषेणाति ॥ ॥ मत्स्यसूक्ते ॥ रुद्राजातिवीजपूरसुगंधिपरिमिश्रितं ॥ मिश्रीकृ ॥ राम ॥
त्यवलिंदद्यादष्टम्यांश्च विशेषतः ॥ एजानाजपमात्रेणातिपूजादिविहितेनैवेतिपावत् ॥ म ॥ ३९ ॥
न्त्रसहितयोगपल्लवादिवयोगेणाराजावश्योभवति ॥ वलिनासकलंजगदि ॥ ॥ मत्स्या

सृक्को क्रै नैमित्तिकपटलोक्तमानेनव्रोरुव्यं ॥ नीलतन्त्रे ॥ उपोगवलिमन्त्रो पउयोगान्तो धयेद्य
दि ॥ अर्द्धरात्रेनतोनित्यम्वलिंदद्यात्चतुःपठे ॥ परसैन्यग्रहारिष्टरोगासोकद्धानिवारणः ॥ उपा
वंपूर्वैमुञ्चार्यउग्रतारतत्तपरं ॥ विकटदंष्ट्रेपरपक्षेमोहयेमुम्नमुच्चरेत् ॥ खादयपचमर्थतथाछप
न्वयंम्बदेत् ॥ येमांहिंसितुमुद्यता निन्दितुमुपतस्पना योगिनिचक्रे स्तांनाहरहूंफट्स्वाहा
परविद्यामाकर्षपच्छेदयकपालेगन्ह२ स्वाहेतितन्मन्त्रस्वपवलिमन्त्रेणानेनचवलिंदद्यथारु
चि ॥ तत्रैवब्रह्मागादितन्तं ॥ सरक्षणापशुदेव्यैसंस्थाप्यन्त्वर्घोदकेन सस्रोक्षाखेणा संलक्षकवचे
नावगुण्ठ्यधेनुमुद्रयाम्रुमतिकृत्यकरौक्षत्वा मंत्रं पठेत् ॥ गन्धपुष्पाक्षताधैः संपूज्य ॥ पशु

॥ नारा ॥
॥ ४० ॥

पाशाय विद्महे विश्वकर्माय धीमहि तन्नो जीव प्रचोदयात् ॥ ॥ इति पशुगायत्री ॥ अथ खड्ग ॥ ह्रीं का
लिकालि वज्रेश्वरि लोहदण्डायै नमः ॥ इति संजप्य खड्गं पूजयेत् ॥ ह्रूं वागीश्वरीब्रह्मणाभ्यां नमः ॥ ह्रूं
लक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः ॥ ह्रूं उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥ इत्येतेन मंत्रेण शिवशाक्तब्रह्मविष्णुयु
क्ताय खड्गाय नमः ॥ इति ध्यात्वा संपूज्य ॥ ॐ खड्ग परकृन्तनाशाय शान्तिकार्याय तत्परः ॥ पशु
छेदयस्त्वया शीघ्रं खड्गनाथ नमोऽस्तु ते ॥ ततो मंत्रेण दुर्वाक्षताम्बिनपानीयं गृहीत्वा दीर्घायुस्त्व ॥ राम ॥
निवृत्तिपरमपदगमनपूर्वकश्वासस्तनसमावच्छिन्नहर्षवीजपकामः ॥ श्रीनीलग्रीवस्त्वस्येदं पप ॥ ४० ॥
शुं तुभ्यमहं संप्रददे ॥ ॥ देव्याज्ञां स्वार्थं पशु निवेदयेत् ॥ यथोक्तविधानेन त्वमस्तु पाप्मि

तं ॥ ततश्छिन्ने ॥ दक्षिरोपत्तिमेसिद्धिर्वामभागेवनिन्दितं ॥ देव्यमध्येचपतितंदेविछ्रुस्म
रंस्तथः ॥ ततः कुराडाग्निकंदत्वाद्याहुती दशपञ्चभिः ॥ तेनैवडुः कृतन्दोषमवलिंलक्षसल
क्षरां ॥ ततोरुधिरमासभक्तान्वितवडुकयोगिनीक्षेत्रपालगणेशादीनावलिमन्त्रैर्वलिंह
रत् ॥ हूंवांवडुकभैरवायनमः ॥ गंधाक्षतकुसुमैः संपूज्य ॥ नैऋत्य ॥ ह्रांयांयोगिनीभ्योनमः
॥ गंधाक्षतकुसुमैः संपूज्य ॥ ईशाने ॥ ह्रांक्षेत्रपालायनमः ॥ गंधाक्षतकुसुमैः संपूज्य ॥ नै
ऋत्य ॥ ह्रांयांयोगिनीभ्योनमः ॥ गंधाक्षतकुसुमैः संपूज्य ॥ आग्नेय्यैः हूंगणेशायनमः
गंधपुष्पैः संपूज्य ॥ वलिंदद्यात् ॥ ॥ इतिग्रहाद्यपाया ॥ ॥ तउक्तम्वीरतन्त्रे ॥ श्मशाना

॥नारा॥ ङ्गारमाशपमंगलेवासरेनिशि॥ तूलसंवन्हेरासमेदावश्रीयाऽङ्कनतुना॥ शताभिमंत्रितं
॥४१॥ न्नर्चोनिःक्षिपेत्परवेश्मनि॥ सप्ताहाभ्यान्तरेतेषामुच्चाटनमिदंमहत्॥ फेत्कारीये॥ नरा
स्थिनीलिखेन्मन्त्रंवक्ष्यारामुक्तंहरिद्रया॥ सहस्रंपरिसंजप्यनिशायांरविवासरे॥ निक्षि
प्यतेयस्यगेहेन्तस्यत्रिमासतः॥ क्षेत्रेतुशस्यहानिःस्याज्जवलानिसुरंगमे॥ धनहानिर्ध
नागारेयामसध्येतुतत्क्षणात्॥ द्वेषद्वेषतयोर्नोस्तितस्यदेवोमहान्भवेत्॥ लिखेन्मंत्रं
मिति॥ मन्त्रंलिखित्वाहद्वेषारेफमध्येअमुकंमारय२इत्यादि॥ साध्यसहितमित्यर्थ ॥राम॥ ॥४१॥
अथवासाध्यलिखित्वानदन्तेमन्त्रंलिखेत्॥ सहस्रपरिमितंजपेत्॥ अमुकंमारय२इत्य

न्तमन्त्रजापः॥ द्वेष्येत्॥ अमुकामुकयोर्विद्वेषं कुरु २ इत्यर्थान्तमन्त्रमुच्चार्य सहस्रं जपेत्
॥ अथ शाकार्धधारणायन्त्रं लिख्यते॥ ॥ फेत्कारिणीये॥ योनिद्वयं मे लिखेत्तन्मध्ये मूलं हेम
शलाकया॥ क्लीं वमन्त्रान्दीर्घवर्णान्बद्धोर्ध्वं विलिखेत्ततः॥ अष्टपत्रे अष्टवर्णान्ततबहिर्भू
पुरद्वयं॥ अष्टवज्रं चतुरश्र विलिखेत्साधकोत्तमः॥ सुवर्णपट्टके प्येवा भूर्जे वाप्यथ सुव्रतः॥
विलिखेद्धेमलेखिन्या गंधाष्टकसमन्वितं॥ दुर्वाकाशेन वा लेख्य कुशमूलेन वा पुनः॥ एकवी
शकले॥ वेष्टितं पीतवस्त्रेण तन्तुना परिवेष्टितं॥ वध्नीयान्नीतवस्त्रेण शिशुनाङ्कराठभूष(
णां॥ स्त्रीणां वामकरे चैवन्नन्मथान्दक्षिणे भुजे वन्ध्या तु लभते पुत्रं निर्धनो धनवान्भवेत्॥

॥ नारा ॥ इमांरक्षांपुराव्याज्ञानार्थंक्रौंनमादिभिः ॥ कीन्त्यर्थंपार्थिवैश्वान्यैसंयामेजयकांक्षिभिः ॥
॥ ४२ ॥ अस्यार्थ ॥ यौनिमुग्मेषट्कोणान्तर्मध्येहि मण्डलाकृपाभ्रजपचापोक्रूङ्ं मगोरोचनाचन्दनसीः
विधायपंक्तिरूपेणामूलमन्त्रंलिखित्वातस्यहृल्लेखारेफमध्ये अमुकस्यरक्षांकुरु २ अमु
कीनांशान्तपुत्रनमुत्पादय २ यस्माज्ञानसिद्धिंकुरु २ इत्यादिसाध्यसतत्स्विलिख्यषट्कोणोत्ली
वभिन्नवर्णान्ऋॠऌॡरहितान् ॥ तदुक्तं ॥ स्वरानामधामंयल्लुनत्रतुष्कंनपुंसकं ॥ दीर्घ
वर्णान् ॥ अईउऐऔ ॥ इत्येकलिखेत ॥ अष्टवर्णोत्वष्टवर्णान्यथा ॥ ऐंक्लींॐऐंह्रींफट्स्वा ॥ राम ॥
हा ॥ ॥ तदुक्तंनीलतन्त्रे ॥ वाग्भवंकमलंदीर्घनारकंवाग्भवंतथा ॥ हल्लेखाअष्टमन्त्रान्तेवे ॥ ४२ ॥

न्त्रिजाप्यविधिर्मनुः॥ अष्टाक्षरोमनुप्रोक्तोमंत्राणांशारदेरितः॥ अन्यत्रनानातन्त्रजामले
प्रोक्ताकालिकाप्रयोगाश्चतत्प्रयोगाश्चतत्प्रयोगाकालिकाविद्योक्ताअत्रापिकार्या॥ ए
तेप्रयोगास्तत्रापिकार्या॥ नतुक्तेफेत्कारीये॥ कालिकामन्त्रपन्त्रोक्तान्प्रयोगानिफ्चाचरे
त्॥ अन्त्रोक्तसम्यक्तन्त्रापिप्रयोगानपिचाचरेत्॥ मत्स्यसूक्ते॥ कालिकामन्त्रतन्त्रोक्तान्स
रस्वत्यांसमाचरेत्॥ सरस्वत्यांतुयेप्रोक्तानेकल्पान्तुसमाचरेत्॥ यथाकालीतथातारानभे
दपरमार्थतः॥ ॥अथशिशुसंस्कारो॥ दक्षिणपाणिनामधनालाजात्मान्त्राडिछेदनस्या
कवारत्रयंसम्मार्ज्यहेमशलाकयान्यद्वेयावायन्त्रदारुविस्तयावालकस्यजिह्वायांत्रोष्टः

वालिखेत्॥ नह्यलिखनन्तुनैमित्तिकसंस्काराननत्संस्कादग्राहन्तुकेचित्॥ एतदात्तुदेवतां
संपूज्यमन्त्रंलिखेदितिगुरवः॥ ॥ महोग्रतारकल्पेतुप्रथमंलिखितं॥ पश्चाद्देवतांपूजयेत्
॥ यदिपीताङ्कुरस्थोभवतितदामातुलोपापितव्योवालिखेत्॥ ॥ मन्त्रसङ्केते॥ अथवाम
धुलाजांत्यंजिह्वायांबालकस्यतु॥ नाडीछेदात्पूर्वमपिलिखेत्स्वर्णशलाकया॥ मूलमन्त्रंलिखेन्मन्त्री
जिह्वायामपिचोष्टके॥ वाक्योच्चारणमात्रेणवाग्मीकृतकवित्वकरणंभवेत्॥ ॥ महोग्रता
राकल्पे॥ जन्मसंस्कारन्नामप्रथमयातेपञ्चमाऽहपने॥ जिह्वायांतुलिखेन्मन्त्रंपत्रेणाकुशस्यनवा॥ वा
रत्नपत्रन्तुमार्यदक्षिणौवपाणिना॥ मन्त्रमुच्चार्यपङ्क्त्यैकंपंक्तिकुर्यान्नशोभनं॥ आपातेषां

स्कारः कर्त्तव्यस्तदन्ते विलिखेन्मनं ॥ गंधचन्दनपुष्पैर्ध्वनदन्तैः पूजयेद्दिवं ॥ उत्तराभिमुखोभू
त्वास्थापयेत्पीठमुत्तमं ॥ पूजयेत्तारिणींदेवीन्नानाभक्ष्यैश्च शोभनैः ॥ कविर्वाग्मी भवेत्पुत्रः
सत्यवादिजितेन्द्रियः ॥ पित्तरेवलिखेन्मन्त्रंकदाचन ॥ मातुः क्रोडेतु संस्थाप्य दभानास्तीर्यपय
त्नतः ॥ शान्तिकर्याधालकस्यब्राह्मणोः सहसंयव ॥ ॥ अथार्वसंहितायांश्रुतिः ॥ ॥ ॐ न
मंपुत्रकृतामयनकामजानां इहे वेत्ति देवेभ्यः पूर्णाति सर्वमिदन्मजजनं ॥ शिवः शान्तिनारायै
केशवेभ्यनारायैरुद्रेभ्यनारायै शिवाय शिवघससेमंत्रान्ते सर्वरूपायैनारकायै अनिरुद्ध्य
रस्वन्ते स्वाहायै मन्त्र ध्येन शान्तिकुर्यात् ॥ ननस्तस्य मान्तकरौ शान्तिस्तोत्रं पठेत् ॥ ॥ महानी

॥ तारा ॥
॥ ४४ ॥

स्तत्त्वे ॥ तस्य मातः करोमि तत्तत्स्तोत्रं समाचरेत् ॥ ॐ नमो भगवत्यै ब्रह्मण्यै वाग्वादिन्यै ॥ ॐ
मातर्देवि नमस्तेस्तु ब्रह्मरूपधरेनघे ॥ कृपया हर मे विघ्नं मन्त्रसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥ १ ॥ माहेश्वरी वर
दे देवि परमानन्दरूपिणी ॥ कृपया मन्त्रसिद्धिं ॥ २ ॥ कौमारी सर्वविघ्नेशे कुमारि क्रीडने वरे ॥ कृ
पया मन्त्रसिद्धि ॥ ३ ॥ विष्णुरूपधरे देवी विनतासुतवाहिनी ॥ कृपया मन्त्रसिद्धिं ॥ ४ ॥ वारा
हि वरदे देवि दंष्ट्रोद्धृतवसुन्धरे ॥ कृपया मन्त्रसिद्धि ॥ ५ ॥ शक्ररूपधरे देवि शक्रादिसुरपूजिते
॥ कृपया मन्त्रसिद्धिं ॥ ६ ॥ चामुण्डे मुण्डमालाङ्ककर्चिते विघ्ननाशिनी ॥ कृपया मन्त्रसिद्धिं
७ ॥ महालक्ष्मी महामोहे क्षोभसन्तापनाशिनी ॥ कृपया मन्त्रसिद्धिं ॥ ८ ॥ इति मातृमये दे

॥ राम ॥
॥ ४५ ॥

विमितिमात्त्वहिस्कृते॥ एकेवकुनरेदे वि विश्वरूपेन मोक्षते ॥ ९॥ एतत्स्तोत्रं पठेद्यस्तु कर्मा
रंभेषु संयतः॥ विस्मयान्वास वा लोक्य तस्य विघ्नं न जायते॥१०॥ कुलीनस्य दानके वा कथि॥
तास्त्व पुत्रका॥ दीक्षाकाले नित्यजापसमये नाश्चये यदि॥ तस्य पूजाफलं वन्हनीयते यक्ष
राक्षसौ॥ ॥ इति तारारहस्यवृत्तौ काम्यानुष्ठाननिर्णयः स्नानादिप्रयोगविधिः पञ्चमपटलः
॥५॥ उपचारविशेषेण राजपत्नीवसन्नयेत् ॥राजानं जपमात्रेण वलिना सकलं जगत्॥
इति श्लस्यार्थ॥ जपध्यान॥ ॥ वलिउदानपूजाकृत्वांश्च त्वांश्च भिष्ठद्र्व्यहोमनभूपालपत्नी
आत्मीयस्थानमानयेत्॥ किमन्यामनधिष्ठितां स्त्रियां॥ जपमात्रेण राजानं महिपतिं वलि

|| नार ||
|| ४५ ||

नासकलापृथिवीमिति || स्वयमाशयः || उपचारविशेषेणाराजपत्नींयाकृष्टिमांवरेदिति || रा
जानमितिमन्त्रमुच्चार्यस्तुस्वकृतयेवसमानयेतिराजानास्वानत्वाभवन्ति || जपमात्रेणापूजारहि
तेनकेवलजपमात्रेणेत्यर्थः || वलिनेति || पूर्वोक्तमन्त्रस्यसक्तोक्तवलिमात्रेणावानिलनन्त्रोक्तेम
नावलिमन्त्रेणावलिंदद्यात् || || उपचारस्तुमन्त्रस्यसक्तोक्तःसकृतांमत्स्यमांसंसुरामाषमोद
नमधुचत्ररयं || पायसेथसंकल्पवलिंदेव्यैप्रकल्पयेत् || वलिन्दद्यात्तुगोधावेश्मासवञ्जन्नपुर || राम ||
समस्थिते || || इतिवह्नुपचारः || || स्वाकृतोपचारस्तथैव || रंभाप्रपसालमत्स्यंजुङ्ग्या || ४५ ||
त्मन्त्रविन्नमः || स्वर्न्नेतवज्रयान्मत्स्यंप्रष्पन्नापिघ्नतमूत्रं || इतिसर्वासिद्धिमवाप्नोतिमन्ते

मोक्षमवाप्नुयात्॥ सघृतन्बिल्वपत्रंचजुहुयाच्चसहस्रकं॥ लभतेनमकुलान्वारोन्महाष्टम्या
न्त्रसाधकः॥ नत्रैवरन्तुयचारविशेषः॥ रंभाजातीविजपूरंसुगंधिपरिपूरितं॥ मिश्रिकत्स्यवलि
न्दद्यादष्टम्यान्त्रविशेषतः॥ काम्यानुष्ठानपद्धति॥ ॥अथसाहाचिनभावनाधीनासिद्धिप
श्चास्मिन्तन्त्रेसर्वाश्रुतिप्रादिताःसप्तुतितद्यथानदुक्तं॥ ॥नारार्णवे॥ श्रीदेव्युवाच॥ म
हाचीनक्रमन्देवभूचितन्त्रप्रकाशितं॥ कथयस्वतदेदानींयदिडेमोस्मिमान्त्रति॥ श्रीभग
उवाच॥ महाचीनक्रमन्देविसर्वतन्त्रेषुगोपितं॥ नवक्तव्यंत्रिभुवनेष्वुद्धभावेनभाविनी
॥ केचिद्देवानराः किंत्विदनवायक्षराक्षसा॥ नागलोकाकिन्नराश्चगन्धर्वाप्सरसाङ्गणा

॥ नारा ॥ ॥ येचापशुगणाःपक्षायेकेचिज्जगतीगता॥ एतेजडतराःसर्वेपरस्परस्वरात्मिका॥ कुकल्प-
॥ ५६ ॥ नारताःसर्वेकुमार्गादर्शनोत्सुकाः॥ एतेषांकोपिविज्ञानमानन्दस्वसविन्मुखं॥ नजानामिमहा-
देवकथन्तत्कथयामिते॥ नित्यमुक्तस्वभावोपलस्मैनदत्तमीरितं॥ क्षमस्वदेविचार्वङ्गीनवक्तव्यं
त्वयानघे॥ ॥ श्रीदेव्युवाच॥ नमस्तेशिवरूपायनमस्तेगुरुरूपिणे॥ नमस्तेवरदस्वामिन्करुणा-
शान्तिप्रदायनमः॥ नान्यदेवरतायेचत्वत्पादाम्बुजकाङ्क्षिणः॥ तेषामेवाधिकफलंभक्तानां- ॥ राम ॥
व्यवस्थितं॥ सिंहव्याघ्रादयोयेचयेचविघ्नान्तकारिणः॥ रिपवश्चयथासर्पायेचान्यमुपजन्तवः ॥ ५६ ॥
॥ तेसर्वेविलयंयान्तिपतङ्गाइवपावके॥ देहन्दीपशिखाकारदृश्यतेद्रष्टुजंतुभिः॥ केवलन्तेम

भावेनत्वयैवचिन्तयाप्रभो॥ कियद्याकं॥ दानवाराक्षसामर्त्यायेचान्यदेवतागणाः॥ राजानाश्चत
थाचान्येसर्वेत्वत्पादवर्त्तिनः॥ आज्ञांभजन्तिगन्धर्वाःकेपुनर्नरकिंकराः॥ यत्रयत्रभवेद्वाञ्छात
त्रसिद्धिंकरेस्थिता॥ सदानंगापनीवांराणीत्वजानेतिसुनिश्चये॥ दुष्टभावंपरित्यज्यकिमन्यद्व
हुजल्पितैः॥ मोक्षार्थीलभतेमोक्षंधनार्थीधनमाप्नुयात्॥ स्मृतेचजायतेगौरीलोकेशिवइवाप
रः॥ सिद्धाभवन्तुमन्त्राःकथयस्वममागतः॥ नवक्तव्यमभक्तायपरभक्तायपापिने॥ श्रीभ
गवानुवाच॥ महाचीनक्रमेदेविविविधकथितन्तुवि॥ ॥तदुक्तंवीरतंत्रे॥ स्नानादिमानसंशौ
चंमानसःप्रवरोजपः॥ पूजनंमानसंदिव्यंमानसंकल्पनादिक॥ सर्वस्वशुभःकालोनाशु

भोविघ्यतेक्षचित्॥ नविशेषोदिवारात्रौनराभ्यायात्महानिशि॥ वस्त्रासनमासनंसौवंदहस्य॰
शौदिवारिरा:॥ पुष्पित्तवर्च्चयेत्तत्रनिर्विकल्पन्मनश्चरेत्॥ नात्रप्रुद्रेरपेक्षास्तिनचामेध्या॰
त्रिशूबरां॥ यस्त्वंविचिन्तयेन्मन्त्रीसर्वकामार्थसिद्धयेत्॥ येयेयत्रभवेद्वास्थानत्रक्तिविकेरेस्थि
ता:॥ गद्यपद्यमयीवाणीसभायांतस्यजायते॥ नस्यदर्शनमात्रेणवादिनोनिःप्रभामता॥ राजा
नोपिहिदासत्वंभजंतेकिंपरेजना:॥ सर्वथापूजयेद्देवीमस्नात:कृतभोजन:॥ महानिशापशु
वौद्रेवबलिमन्त्रेणदापयेत्॥ स्त्रीद्वेषोनैवकर्त्तव्योविशेषात्पूजनंस्त्रिय:॥ जपस्यानेमहाशंख
निवेश्योर्द्धंजपश्चरेत्॥ स्त्रियंगछन्स्पृशन्पश्यन्यत्रकुत्रापिचूडके॥ नास्तुलमस्पात्मस्ता:

श्चभक्षितव्यास्तथारुचीन् ॥ मांसमत्स्यादधिक्षोजन्भक्षनव्यानयथारुचित् ॥ भुक्त्वाघृशो
षभक्षाश्चभुक्त्वाभैक्षन्त्ररेज्जपं ॥ दिक्कालनियमोनावस्थित्यादिनियमोनच ॥ जपकाले
पिनैवास्तिवलिपूजाक्रमादिकं ॥ स्वेच्छाभक्षोत्रनियमोमहामन्त्रस्यसाधने ॥ नाधर्मोविघ
नेशाङ्किकिञ्चिद्धर्मोमहान्नवेत् ॥ स्वेच्छातोत्रगदितप्रजपेद्दृष्टमानसः ॥ कृतार्थस्तस्यमानस्तुस
तुष्टोनिजमानसं ॥ इतिमहाचीनक्रमं ॥ अथरहस्यानन्तरं ॥ ॥ गान्धर्वतन्त्रे ॥ पृथ्वीक्रतु
मतीविक्षसहस्रंयदिनित्यसः ॥ उदारधीःऽसिद्धान्तःकृतःक्षितितलंन्यसेत् ॥ नित्यमः
त्तिउनपञ्चाशदिनं ॥ पृथ्वींक्रतुमतीमित्यादिसर्वंकुरुस्तरवादवगन्तव्यं ॥ ॥ पर्वतेहस्त

मारोप्यनिर्भयोयतमानसः॥ कवितांलभतेसोपिब्रह्मत्वंश्चसगच्छति॥ ॥ नीलतन्त्रेपि
॥ पद्मनेत्रद्वावचन्द्रविम्बः खंजनंशिखरंतथा॥ चामरंरविविम्बंचतीलतुण्डंसरोवरं॥ त्रिभ्र
न्वीक्ष्यजप्त्वातुप्रातःशम्भुस्वभावतः॥ अथप्रसादतुष्टुत्वलोचनतुहास्यकंतुजनंस्वयमेवच
लभतेचयथासंख्यभ्रमरपार्वतिसादरं॥ महाचीनक्रमदेवींध्यात्वातत्तुपूज्यत॥ तत्क्रमोक्त
वपुष्पेनपूजयेद्भक्तिभावतः॥ सभवेत्कुलदेवस्यकुलक्रमगतःशुचिः॥ ब्रह्मतरोर्महापक्षेदेवी
ध्यात्वायथाविधि॥ तत्तुधामसारसारेगात्तर्पयेमातृकानने॥ सभवेसाधकश्रेष्ठोमात्तराणाश्चशि
योभवेत्॥ महाचीनक्रमलतावेष्टितःसाधकोत्तमः॥ राज्ञोयदिजपेन्मंत्रंसेवकल्पलताभवे

त् ॥ तिथिक्रमेणासंख्याभिर्वेष्टितो यदि ॥ तदमानेन सिद्धिः स्यात्सहस्रजपमानतः ॥ खष
स्याभ्यचतुर्दश्यां विष्णुरां यदि दृश्यते ॥ तदैव महती सिद्धिर्देवानामपि दुर्लभा ॥ महाचीनक्र
मेज पत्रं लिखित्वा कुंकुमेन च ॥ तत्पार्श्वे साध्यमालिख्य ताडयेद्दृष्टिदृष्टिभिः ॥ तत्र गच्छति का
मार्त्तो यत्र यत्रोपगच्छति ॥ महाचितं भूमरसेनोक्तं परिराविधायच ॥ यत्रास्त्वाधिपते देवसावि
रान्मृत्युमर्हति ॥ महानीलक्रमं मन्त्रमूलमज्जाभिर्बिल्वपत्रकैः ॥ सहस्रं देवि मत्स्यं च श्मशाने साध
कोत्तमः ॥ तत्र राज्यमवाप्नोति यदि मनः पलायते ॥ तस्या षोडशांशेन कलानार्हन्ति तेशवा ॥ घ
वासनाधिकफलं लतागेहप्रवेशने ॥ एवं भूतः सदा देवि साधकोऽपि दुर्लभः ॥ यपाकदाचि

॥तारा॥ द्विप्राबायः कोवाजुविदश्यते॥ तन्नत्रकाशनाद्देविमन्त्रभ्रंभवतिनान्यथा॥ एतत्साधकनिन्दा
॥४९॥ न्वाएतत्तत्त्वस्यवाधनः॥ महाभूतगरोःसार्द्धतस्यसर्वंहराम्यहं॥ योगिनीचक्रसहितैः स्वय
न्न ह्वधकारिणी॥ अथसारस्वतप्रयोगः॥ तदुक्तंफेत्कारीये॥ जिह्वायांन्यसनादेवमूकोपिक
कविर्भवेत्॥ ॥अस्यार्थ॥ जिह्वाग्रभागेरवेकलमारोप्यजपेदितिकेचित्॥ मनोसंस्कारेन
धुनालाजाभ्यांलिखनादिकेचित्॥ वस्तुतस्तु॥ तेजोरूपांविद्यांजिह्वायांभावयेदितिसन्यस ॥राम॥
नार्थः॥ ॥वीरतन्त्रे॥ जिह्वायांभावयेधस्तुनारिणींदीपरूपिणीं॥ हहस्यन्तिसमस्तस्यकविना ॥४९॥
भूकनिर्जिता॥ ॥नीलतन्त्रे॥ बालेन्दुतेजःप्रख्यायत्कृतावस्यपस्तुसंयतः॥ जिह्वायांभावयन्विद्या

तेजोरूपाश्चपेत्सुधीः॥ अमृतस्यन्दिनीतस्यवाणीसर्वविधानवित्॥ ॥एकवीरतन्त्रे॥ शान्त
विद्याम्विभाव्यैवजिह्वायान्दीपरूपिणीं॥ मातृकासहितान्विद्यान्विरात्रस्याञ्जलिंपिबेत्। जल
पानविधानेनमूकोपिसुकविर्भवेत्॥ अजस्रभावनाभ्यासात्साधकःसुकृतीसुधी। कविर्वाग्मीत
थायोगीमुक्तिभागीनसंशयः॥ अन्यच्चापिशर्वाच्चतुर्विधपाण्डित्यरूपजायते॥ ॥अथरहस्या
न्तरं॥ वीरतन्त्रे॥ कुलरूपवतीश्रेयोनोमन्त्रवर्णान्विलिख्यनिखिलनिगममन्त्रान्तरुग्रदोषाद्
दुष्टान्॥ विदिनकुलकुलान्तवाज्यवन्माविधिज्ञोमनुरूपटिनपटीयान्साधयेत्तांनचेताः॥ क
लपटमनुसंध्योपासितायांसुभूमौनवनिजनिजनोयस्तर्प्पयेत्तीर्थतोये॥ रुधिरनरसु

उष्मैर्गीष्मभास्त्रात्तैपैर विनष्टवतिवेदास्तद्वियाध्यायतेस॥ परिचरन्तिसमस्तैर्न्यासिपूरैः
समस्तैस्तवपरिजनजालैर्योगिवृंदैः सपूज्य॥ सुविमलज्ञानवाह्नीघ्ररागावर्ज्जितोषस्त्वयम(
पिरवित्यज्ञः क्षोभहृद्योगिनीनां॥ पशुरिपुकुलचक्रं सस्पशान्तमध्यसारवंसुरसुहृत्सुरतार्थं
शापभ्रष्टः स्वरेण॥ कुलपतिनाथं तद्धृयं योजयित्वामत्तपुटिन्तविमृगं पयोजयत्नाद्धिहि
र्य॥ जननितक्कलानां कोविदां कामरूपः कमतिरहितचित्तः संलिखेन्नात्त्रिधारे॥ विगतभय
विषादध्वान्तजालः सुधाशुसत्वचरगानितान्तः संस्मरेद्वैविशुद्धः॥ परिकलितनकुलत्तद्वन्तनिर्दं
वपूज्यः परिचरतितिसत्ज्ञो मोक्षपर्य्याधिपः स॥ ॥ अथमन्त्रासिद्ध्यर्थन्तूनमहारहस्यं॥ ॥

त्रिभुवेस्वरमहातन्त्रे ॥ श्रीरुद्रउवाच ॥ शृणुदेविपरिज्ञानंसर्वज्ञानोत्तमोत्तमं ॥ येनविज्ञानमात्रे
णक्षिप्रविद्याप्रसीदति ॥ मूलकन्देनपाद्यानिभुजंगाकालरूपिणी ॥ नदसावत्र्तकानोयडारा
मृत्युश्चतेऊधैः ॥ क्लिन्नावाभुक्तमध्रुवाऊजन्तीसततोस्थिता ॥ गच्छतिब्रह्मरंध्रेनभविष्यन्तिस्वके
तने ॥ यातायातक्रमेणैवतत्रकुर्यान्मनोलयं ॥ तेनमन्त्रशिखायातासर्वसिद्धिप्रदीपिका ॥ न
मः पूर्णगृहेपद्मघक्लिन्नस्त्रविभाषिने ॥ शिखाहीनास्तथामन्त्रानसिध्यन्तिकदाचन ॥ शि
खोपदेशाः सर्वैवः गोपितापरमेश्वरि ॥ विनानेनसिद्धिः स्यात्कर्षकोटिशतैरपि ॥ नस्यात्तु
योपिगिरिजेगोपनीयप्रयत्नतः ॥ ॥ अथरहस्यान्तरं ॥ नीलतन्त्रे ॥ लुप्तानिजपितामन्त्रा

विजवराग्रताःपराः॥ समदोषजालेनयस्थिताउरसुन्दरि॥ निशिचारन्दिवाचारं सन्ध्याचारञ्च पद्ध
वं॥ दर्भिन्त्वीजसंयोगं भावनं योगमेवच॥ ज्ञात्वाऽवर्षयेद्धीरस्तुरुपन्नैवकारणं॥ निशिचारमित्या
दि॥ ॥ निशिचारस्त्वामनासायान्तायोरुदयः॥ तथैवदक्षिणानाड्यांउदयोदिगाच॥ सन्ध्याचारंउभ
यनाडीप्रवाह॥ ॥ तदुक्तम्बिष्णुसंहितायां॥ स्वापकालेतुमन्त्राणांजपोनर्थफलप्रदः॥ तत्रैवोक्तं
॥ स्वापकालेदक्षिणावहन॥ प्रबोधेदक्षिणावहः॥ अग्रेयस्यमनोसौम्यमन्त्रस्यैतद्विपर्ययः॥ प्र
बोधःकालंजानीयाउभयोरुभयोरपि॥ कर्मणोवह्निनाराध्यविपत्त्रायाःसमीरणा॥ आग्नेयमपि
सौम्याश्वभुजिष्टेत्वमिताक्षरा॥ ॥ तदुक्तं॥ स्वतन्त्रे॥ नदान्मिकास्मनाविधामन्त्रादेविप्रदान्ति

का। एवम्वामनन्त्रश्चाग्नेयी ॥ विद्यासौम्याःवामेवहे यथावायुर्दीर्घोनामुदयस्तदा ॥ दक्षिणास्यांशु
यदावायुस्तदाहुस्वफलप्रदः ॥ उभयस्थोयदावायुस्तदासर्वफलप्रदा ॥ ॥ इतिविज्ञानभैरवेर
णाः ॥ एवम्वामभागेवीजेउभयन्तुवीजसंयोगात्सर्वविद्याफलाप्नुयेत् ॥ एवन्दक्षिणभागेसर्वेम
न्त्राः ॥ रहस्यान्येतु ॥ दीर्घयोगाद्विद्याजपसत्त्वरंफलप्रद ॥ एवंहुस्वस्तयोगादक्षिणागणाः ॥ पल्लवं
यथा ॥ ॥ तदुक्तंस्वरतन्त्रराजे ॥ आद्ययोगभवेदन्तेपल्लवसंपुटोद्वयोः ॥ एकान्तरितयस्थेनवि
दर्भीश्यन्तरीकृतः ॥ ॥ अस्यार्थ ॥ आद्योगइत्यादिनाश्लोकेनमन्त्रेषुमध्यकर्मयोजनप्रकारस्वप
विंशति ॥ ॥ तदुक्तंभवति ॥ मन्त्रविद्ययोराद्यसाधनकर्मणांयोजनेयोगसंज्ञामन्त्रविद्ययोरन्तेप

॥ तारा ॥
॥ ५२ ॥

र्वोक्तयोजनात्पल्लव इति संज्ञा ॥ मंत्रविद्ययोराद्यन्ते च पूर्वोक्तयोजना संपुट इति संज्ञा ॥ मंत्रविद्य
योरुक्तानामेकैकाक्षरतो ग्रन्थोन्ययोजना ग्रन्थन इति संज्ञा ॥ मन्त्रविद्ययोः उक्तानामक्षराण्यो
न्याक्षरद्वययोजना विदर्भ इति संज्ञा ॥ सर्वत्रैव विधिः ॥ मन्त्राक्षरद्वयान्तरे साध्याक्षरं तु साध्याक्ष
रमेकं जपेदित्थं प्रकारः ॥ साध्याक्षराणां द्वयान्तरे मंत्रादीनामेकाक्षरं योजयेदित्यपरः ॥ मन्त्रादी
नमक्षरद्वयोरन्तरे साध्यादीनामक्षरद्वयं ॥ योजयेदेष वन्ध्येः ॥ स्य त्रिविधमिति ॥ बीजसंयोगो य
था ॥ तदुक्तं द्विमलतन्त्रे ॥ ष्ठराद्वो मातृकादेविहृद्धेरवाद्यन्मनद्वयं ॥ अमुनमस्पंयोगान्नदुष्टमं ॥ राम ॥ ॥ ५२ ॥
त्रोपि सिध्यति ॥ भावसंयोग इति निर्णयप्रकारेणावोधयमिति ॥ ॥ कुलचूडामणौ ॥ निप

मःपुरुषोत्तेपोनयोषित्तुकथंभवन॥ यज्ञानदायेनतेनसर्वदासर्वदेपिव॥ योषितान्ध्यानयोगे
नसिद्धयःस्पूर्न्नसंशयः॥ यथायस्कान्तमात्रेणांगृष्ठमिद्धिलोचयः॥ स्वयमेववह्निर्यानिय
थावासौरतेजसा॥ सूर्यकान्तंप्रटौतियथावावेन्दुरस्मिभिः॥ चन्द्रकान्तन्द्रावयतियथाव
र्षाम्बुवारिदैः॥ जलकान्तितथाज्ञाभ्रसमपूर्णाषवक्षने॥ क्षुधार्त्तक्षीरपानेनयथातृप्तोहिजा
यते॥ कुलपुष्पप्रदानेनयथाशक्तिप्रतुष्यति॥ गुरुसेवैकमात्रेणमंत्रसिद्धिर्यथाभवेत्॥ महाप
म्नवनध्यानायथासिद्धेश्वरोभवेत्॥ त्रिपुराध्यानमात्रेणाभुक्तिमुक्तियथाभवेत्॥ महादुर्गा
प्रसादेनयथासिद्धिश्वरोभवेत्॥ गंगास्मरणमात्रेणानिपापोजायतेयथा॥ यक्षाकर्षणमा

त्रेराशिवस्वप्नजायते॥ योपिचिन्मन्मात्रेणयथैवस्वरदायिनी॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनरी
क्षयेत्तिजकौलिकीमिति॥ ॥ इतिश्रीतारारहस्यवृत्तौभवनिर्णयःषष्ठपटलः॥ ६॥
अथकुमारीकल्पः॥ रुद्रयामलेउक्तं॥ कथयामिनसन्देहः कुमार्यापूजनंशुभं॥ यस्या
पूजनमात्रेणत्रैलोक्यपूजनंभवेत्॥ कुमारीपूजनाद्देहविद्वितामूर्त्तिव्यवस्थिता॥ परावै
वनीयाचपरापरा॥ यत्रकालेनकिञ्चित्स्याद्देवासुरमहोरगाः॥ त्रिलोक्यन्नत्वयाहश्चनथा
जाताकुमारिका॥ आद्यासृष्टिकरीयातुपञ्चमक्षासातुनन्दिधा॥ उमाकेन्मातुसाजाता
सृष्टिरूपोभवान्तरे॥ एकवर्षाभवेत्सन्ध्या द्विवर्षातुसरस्वती॥ त्रिवर्षाचत्रिधामूर्त्तिश्चतु

र्षाचण्डकालिका॥शुभगापञ्चवर्षातुषड्वर्षातुउमाभवेत्॥ सप्तवर्षामालिनीचअष्टवर्षा
तुकुब्जिका॥नवभिःकालसंकर्षणीदशभिश्चापराजिता॥एकादशेतुरुद्राणीद्वादशा
ब्देतुभैरवी॥ त्रयोदशेमहालक्ष्मीद्विसप्तपीठनायिका॥क्षेत्रज्ञापञ्चदशभिःषोडशे
चाम्बिकामता॥एवंक्रमेणसंपूज्ययावत्पुष्पंनविद्यते॥प्रतिपदादिपूर्णान्तंवृद्धिभेदे
नपूजयेत्॥ महापर्वसुसर्वेषुविशेषाच्चपवित्रका॥ महानवम्यांदेवेशिकुमारीस्तु
पूजयेत्॥ पिङ्गलांपूजयेद्यस्तुषोडशैश्चैवभक्तिमान्॥ पूजयेत्कुलविद्यानान्तेमक
यानवभैरवी॥एवंस्वराक्षयोगेनचैतन्मन्त्र–र्चयेत्॥ ॥ऐंह्रींश्रींहूं॥ ॥ऐंह्रींश्रीं

|| नारा || शं हं स्तेनेपञ्चधरागा॥ ऽदथ्वैतन्मवीजाक्षरौ॥ एकन्वाभ्यां त्रिभिश्चैवसप्ताष्टनवधापुनः
|| ५४ || नित्यकर्मेरादेवेशिपूजयेद्विप्रसत्तमं॥ घ्नन्तिविघ्नान्पूजयित्वातथाशक्त्यमहोत्सवं॥ व्या
धयःसर्वविघानिदुर्निमित्तनिनाशयेत्॥ ग्रहयक्षाःक्षयंयान्तिभूतवेतालपन्नगा
अंसुराउग्रंकाशेनायोगिनीगुह्यडाकिनी॥ महाभयानिदुर्भिक्षंमुत्पातानिकलेश्व
रः॥ दुःस्वप्नमपमृत्युञ्चग्रन्येयेयेसमुद्भवा॥ कुमारीपूजनादेवितत्तस्यप्रभवन्ति
हि॥ अनिमादीनिसिद्धानिघ्नानालघुटिकांजनं॥ उच्छिष्टदिसंवेत्तालोभवेत्कुमारि || राम ||
कार्चनात्॥ ॥ऐंकारेराजलान्देपं ह्रींकारेपादशोवनं॥ श्रीकारेगोर्घेदघाकुर्वेवी || ५४ ||

जेनचन्दनं॥ शान्तिवीजेनपुष्पादिषष्ठेधूपञ्चदापयेत॥ ॥ऐं ह्रीं श्रीं ह्रौं ह्स्मां कलकुमारिके ह्रदयाये नमः॥ हैं हैं ह्रैं ह्रीं श्रीं ऐं स्वाहा शिलसे स्वाहा॥ ॐ ह्रीं सें शिखायै वषट्॥ ऐं कलवागीस्वरवागीश्वरी कवचाय हुं॥ ह्रीं फट् स्वाहा ऐं सिद्धजयनेत्रत्रयाय फट्॥ ॥ऐं ह्रीं सिद्धजयाय पूर्ववक्त्राय नमः॥ ऐं ऐं जयेजय उत्तराय वक्त्राय नमः॥ ऐं ह्रीं श्रीं कुब्जिके पश्चिमवक्त्राय नमः॥ ऐं क्षैं कालिके दक्षिणावक्त्राय नमः॥ वाग्भवेन पुरक्षोभं मायावीजगुणाष्टकं॥ श्रियो वीजे श्रियोलाभं ह्रीं वीजं त्र्यलिसंक्षयं॥ भैरवेन तु वीजेन खगानन मरादिमि॥ कुमारीका सहं नाथ सदानवञ्च कुमारिका॥ अष्टोत्तरशतं वापि

॥ ना०ए ॥ एकाकन्यासुपूजयेत्॥ पूजिता प्रतिपूज्यन्ते निर्दहन्त्यपमानिता॥ कुमारीयोगिनीसा
॥ ५५ ॥ क्षात्कुमारीसर्वदेवता॥ भूर्भुवामूर्त्तिपादेकाकुमारीत्रिवपूजिता॥ असुराडुष्टनागाश्च
एतेदुष्टग्रहाश्चापि॥ भूतावेतालगन्धर्वाडाकिनीयक्षराक्षसा॥ हृदयेदेवतासर्वाभूर्भु
वश्चैवभैरवाः॥ पृथिव्यादीनिभूतानिब्रह्माण्डंसचराचरं॥ ब्रह्माविष्णुश्चरुद्रश्चईश्वर
श्चसदाशिवः॥ तेतुष्टाःसर्वतुष्टाश्चयस्तुकन्यांप्रपूजयेत्॥ कालाग्निशिवपर्यन्ततत्त्व
भागौर्यादिसंस्थिता॥ सप्तद्वीपाःसमुद्राश्चभुवनानिचतुर्दश॥ विधिवत्तुकुमा ॥ राम ॥
रीनिभोजयेच्चैकभैरवीं॥ पाद्यमर्घ्यंतथाधूपंकुंकुमंचन्दनंशुभं॥ भक्तिभावेनसंपू ॥ ५५ ॥

जसर्वन्तस्मैदिवेदयेत्‌॥ ३दक्षिणात्रयंकृत्वाम्रादिमध्येभुभक्षरेत्‌॥ पश्चाच्चदक्षिणा
देयारत्नंस्वर्णमौक्तिकं॥ विवाहयेत्स्वयङ्कन्यांब्रह्महत्याविनश्यति॥ गोवधस्यनिनार
घंतंसर्वपापस्यणाश्यति॥ मातापितरौचैवभ्रातरंचैवसर्वतः येतुपस्तुपुनःसर्वैक
न्यादानस्यकल्पयेत्‌॥ भुक्तिमुक्तिफलन्तस्यसौभाग्यंसर्वसम्पदः॥ रुद्रलोकेवसेद्
त्रिनित्यंत्रिनेत्रोभगवान्हरि॥ षष्टिकोटिसहस्राणिअश्वमेधफलंलभेत्‌॥ एतत्फ
लंलभेत्सत्यः कंन्यायस्तुविवाहयेत्‌॥ वालुकासागरंज्ञेयंतावदब्दंनरेश्वरः॥ एकै
कंकुलमुद्धृत्यमर्त्यलोकेवसेच्चिरं॥ तावद्भुंजंतितेभोगायावद्भूमिदिवौकसः॥ कन्या

॥तारा॥ दानंमहादानंसर्वदानोत्तमोत्तमं॥ सौभाग्यन्त्वविनश्यन्तिक्षिप्रंसौभाग्यवर्द्धने॥ राजद्वारेलभे
॥५६॥ त्मानंराजमान्यस्वयंस्वर॥ सप्ताश्चकुमारीश्चपूजयेच्चयत्नत:॥ महद्भयेसमुत्पन्नेद्युत्पातेद्य
निदाहरोगेकोष्टकेसारसेपेवाडेराणाकेस्मलुकिके॥ गृहेवकेप्रचारावेपञ्चानेशान्तिकर्मणि
॥महापूजाप्रकर्त्तव्याकुमारीभोजयेद्विधि:॥ तान:परतरंशान्तिंतराणांकल्पानकल्पतरं॥ महाभये
महोत्पातेकन्याचैकाश्चपूजयेत्॥ नस्मरागाद्भवेत्सौख्यंसत्यसत्यंश्चभैरव:॥ ॥इतिश्रीतारा
रहस्येकुमारीतत्त्वनिर्णय: सप्तम:पटल॥७॥ श्रीभैरवउवाच॥ महावीनक्रमंदेवमुचिन ॥राम॥
नप्रकाशिनं॥ कथयस्वमहादेवसर्वसिद्धिप्रदंमेवेत्॥ ब्रह्मविष्णुमहेशानांदिक्पालश्चैवभावि ॥५६॥

नि॥ भैरवानाञ्च सर्वेषां गन्धर्वाणाञ्च योगिनां॥ कृत्वसिद्धिप्रदं देवि सर्वेषामालयन्महत्॥ नान्य
सिद्धिप्रदं देवि वीरसाधनवर्जितं॥ महाबलो महाबुद्धिर्महासाहसिकः शुचिः॥ महासत्त्वो दयावांश्च स
र्वभूतहिते रतः॥ तेषां कृते महेशानि कथितं वीरसाधनं॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोर
पि॥ कृष्णपक्षे विशेषेण साधयेद्दनपाहितं॥ भौमवारे निशायां मेपाने च भाविनि॥ तत्र कृत्वा
भ्यन्तरे सम्यक् पूजोपाकरणान्वितं॥ आमिषान्नं गुडं छागं सुरां पिष्टकपायसं॥ नानाफलं च नैवे
द्यं स्वस्वकल्पोक्तसाधनं॥ चितास्थानं समानीय बहुभिः शस्त्रपाणिभिः॥ समानगुणसम्प
न्नैः साधको विनभिः स्वयं॥ चितालक्षणं यथा॥ असंस्कृतायास्यान तु संस्कारसंस्कृता॥ चा

॥ तारा ॥ गुणालादिष्टसंपान्नोकेवलंश्रीप्रसिद्धिदा ॥ ॥ वीरतन्त्रेपि ॥ यावन्नापिसमानीतावधागत्वा
॥ ५७ ॥ यथासुखं ॥ स्नात्वारक्षांप्रकुर्वीतदेवताध्यानतत्परः ॥ भीतश्चेत्साधकस्तत्रचक्रुर्दशिवसाधकः
॥ नेवेत्तत्वपंकेवलोसौभैरवःपरिकीर्त्तितः ॥ वस्त्रालङ्कारभूषाद्यैर्भूषितंपूर्वसन्मुखं ॥ स्वस्वानन्तमू
लमन्त्रेणप्रोक्षणांयोगश्चमिव ॥ गुरुपादरजोध्यात्वागणेशंवटुकंतथा ॥ योगिनिमातृकाश्चै
वगणः पादपुरःसरं ॥ येचात्रसंस्थितादेवाराक्षसाश्चभयानका ॥ पिशाचायक्षासिद्धश्चगन्ध
र्वाप्सरसांगणाः ॥ योगिन्योमातरोभूताः सर्वाश्चखचरस्त्रियः ॥ सिद्धिदास्तेभवन्त्वत्रतथाच ॥ राम ५७ ॥
ममरक्षकाः ॥ एवाम्प्रमन्त्रनानेनपुष्पाञ्जलित्रयंक्षिपेत् ॥ श्मशानाधिपतिपञ्चाभैरवंकाल

भैरवं ॥ महाकालं यजेत्पश्चात्पूर्वादिकचतुष्टये ॥ पाद्यादिभिश्च मन्त्रज्ञो बलिं पश्चान्निवेदयेत्
॥ ह्रूंच बीजं ततः पश्चात्श्मशानाधिपतिं परं ॥ श्मशानमन्त्रे सामिषान्नम्बलिं गृह्णतत्ततः परं ॥ गृह्ण
पयन्त्वन्त्वग्निविघ्ननिवारणात्ततः ॥ ओं हसिद्धिस्तुमे भान्तस्वधपदस्वाहापादयुतं ॥ डामराद्येन मनुना
प्रथमो बलिरुच्यते ॥ मायान्ते भैरव पश्चात्श्मशानाधिपतन्परं ॥ उपछेत्तिदिशोक्ताभाया
नकमनपरं ॥ पूर्ववन्मन्त्रमुद्दृत्य दक्षिणे बलिमाहरेत् ॥ हूं मन्त्रेण महाकालपश्चात्पूर्ववदुद्धरे
॥ पश्चिमे कालदेवाय डामराद्येन दापयेत् ॥ शब्दान्ते कालशब्दञ्च भैरवेति ततः परं ॥ श्मशाना
धिपतिरित्येवं पूर्ववच्चोत्तरे हरेत् ॥ चिताभध्ये ततो दद्याद्बलित्रयमनुत्रयं ॥ कालरात्रीमहाकालि

॥ नारा ॥ कालिकेघोरनिःस्वने ॥ गृहाणेमम्बलिम्मातर्देहिसिद्धिम्बलप्रदां ॥ कालिकायैबलिन्दत्वाभूतना
॥ ५८ ॥ थायदापयेत् ॥ शवेनेभूतनाथाय श्मशानाधिपइत्यपि ॥ इराबाधेनमनुनादापयेद्बलिमुत्त
मं ॥ ॐ शवान्तेसर्वगणानाथान्तेचाधिपायच ॥ श्मशानमनुकेदत्वापूर्ववच्चसमुच्चरेत् ॥ नारा
णोयबलिंदत्वापश्चाद्गच्छेत्सुन्दरि ॥ स्वभक्ताडोक्षणंकृत्वापीनवक्षोलिखेन्मनः ॥ मूर्ध्नैवाप्यथ
वापश्चेतत्पीठमनुन्यसेत् ॥ पीठमोलीर्यनस्मिन्वेवद्धवीरासनन्ततः ॥ दिग्देवदिशिरक्षादि
सुचकल्पयेत् ॥ ऊर्द्ध्वयुग्मंच्चपन्देविमायायुग्मानंदनं ॥ कालिकेघोरदंष्ट्रेचप्रचण्डेचण्डना ॥ राम ॥
यिके ॥ दानवान्दारयेत्युग्रारहनेतिद्वितयंततः ॥ शवनतुमहाविघ्नंछेदयेतित्रनश्वरेत् ॥ वि ॥ ५८ ॥

रसुचर्मशस्त्रानोवीरकर्ममनुस्मृतः॥ अनेनमन्त्रितंलोष्टुंदशांदिक्षुसमास्तरेत्॥ तन्मध्येभैरवो
देवीनविघ्नैःपरिभूयते॥ यदिडमादेदेवेझिसाधकोभयविह्वलः॥ ततस्तैःगुरुहगौरक्षितोना
भिभूयतेनस्मिन्महादीपेविघ्नैश्चपरिभूयते॥ ॐक्लैंसुशितनगपानभूनैन्त्रिर्म्मितवर्त्निर्मितव
र्त्तिका॥ प्रदीपंतत्रसंस्थाप्यस्वस्थचित्तःप्रपूजयेत्॥ हेतेनस्मिन्महादीपेविघ्नैश्चपरिभूयते॥ तदेव
ध्यात्वमन्त्रेणालिखनेनकुलदीपिकां॥ ततन्कुलविधिनाभूतंशुध्यादिकन्त्रीरेत्॥ षोडशन्या
सान्वापिविन्यसेत्पूजयेत्ततः॥ मंत्राध्यानवरोभूत्वाजपेन्मन्त्रंमनन्यधीः॥ एकाक्षरंयदिभवे
दिक्सहस्रंततोजपेत॥ घ्यक्षरश्चाष्टसाहस्रंत्र्यक्षरंलक्षमार्द्धकं॥ ततःपरंतुमन्त्रस्तोगः

॥ तारा ॥ जात्तश्चसहस्रकं॥ निशायांजपमारभ्यउदयान्तसमारभेत्॥ जपादौतुबलिंदत्वापश्चादपिबलिं
॥ ५९ ॥ हरेत्॥ जपान्तेजपमध्येवादिर्देहिनिभारवते॥ तदन्तापिबलिन्दद्यान्महिषस्यापिछागल॥ नक्षि
विक्षरांकिक्षिन्निवर्वंधुसमागमः॥ जलान्दृष्टिनामपि॥ पक्षिकीटपिशाचानांपरयवामनसस्थितं
॥ नमूर्वंस्वप्नवद्यात्वाभयंसर्वत्रवर्जयेत्॥ समाप्यसाधन्देविदक्षिराणांविभवावधि॥ गुरुवेगुरुप
त्यैचतुष्ट्रायवदापयेत्॥ सम्यक्सिद्ध्यैकमन्त्रस्यनासाध्यंविद्यतेक्वचित्॥ बहुमन्त्रवतःपुंसःक्का
कथाशृङ्गस्यवसः एतत्सर्वंदेवेशिगुरुपूजागरीयसी॥ उदयेन्मन्त्रमन्त्राणांभाषयश्चसदाशिवः ॥ राम ॥
॥ अन्यदेवसपर्य्यांस्वात्मन्यदेवस्यकीर्त्तनं॥ गुरुदेवंविनादेविनदद्येनरकंव्रजेत॥ स्नावाहृदोप ॥ ५९ ॥

दिभवेन विक्षिपेव इहोच्यते ॥ शून्यागारे विल्वमूले नदीतीरे चतुष्पथे ॥ ऊर्द्ध्वं त्रिवर्षाद् चूडं पञ्चवा
नरूणां यदि ॥ सप्तमाष्टममासीयगर्भं जयद् विगशतं ॥ चाण्डालस्यापि भूतस्याशी शुक्ति क्षिफल
करं ॥ आनीयस्थापयेत्तत्र सजालं समावरेत् ॥ पीठमन्त्रे समालिख्य गन्धपुष्पादिभिस्ततः
॥ अभ्यर्च्य साधः पुष्पादिभिस्ततः ॥ अभ्यार्च्य साधकं तत्र रक्षामात्मनि कारयेत् ॥ ततः शवस्य
विधिवद्देवताप्राणप्रतिष्ठनतः ॥ ततो जप्त्वा सर्वमन्त्रे सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ तारमन्त्रं स्मृत तस्यैव तन
मोन्ते मन्त्रमुच्चरेत् ॥ शवस्थापनमन्त्रोयं सर्वासनमनुत्तम ॥ मन्त्रेणानेन देवेशी स्थापयेत्तं मन्त्रवि
रितः ॥ महानीलक्रमेणैव सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ नकस्यचित्प्रवक्तव्यमन्त्रवरमेव च ॥ सर्वे

॥ तारा ॥ षंडीवहीनानांजन्तृतांवीरसाधनेप्रोक्षरांगो मयंन्यक्कासाधनन्वीरसाधने॥ म्हाशवाः प्रशस्ता
॥ ६० ॥ स्तुडषनिसाधनेडिपे॥ डासराम्नुखिपंन्यक्कासाधयेद्वीरसाधनं॥ क्षुजाडयोगाः रू— राम्रस
स्ताः सर्वसिद्धयेश्मशानेनुपुरश्चर्याकथितान्देविदुर्लभा॥ अथभैरवतन्त्रेपिसवलक्षरामा
हवेः॥ यदुक्तंभावसर्वभ्वेसर्वतन्त्रेपिगोपितं॥ वीरसिद्धिविधानन्तुः देवदेवेनशंभुना॥ यस्यविज्ञा
नमात्रेणामन्दभाग्यापिसिध्यन्ति॥ अहोरात्रेणकालेनहेलयासाधकोत्तम॥ मंत्रपुरस्कृतं॥ उ
रश्चरणसम्पन्नोवीरसिद्धिंसमाचरेत्॥ ॥तदुक्तंस्वछन्दभैरवेपि॥ सम्यक्परिश्रुमोराणा ॥ राम ॥
पिनैवसिद्धिः समाहिता॥ ज्ञायतेसाधकेस्तत्रवीरसाधनसाधयेत्॥ उत्रदारधनाद्गेहलोकमे ॥ ६० ॥

ह्नवर्जितः॥ मन्त्रमात्रसाधयिष्यामि देहं वा पातयाम्यहं॥ इनिश्चामीदृशंकृत्वावलिद्रव्यानि वि
न्तयेत्॥ यस्यमन्त्रस्यपद्मूतेतन्मूनाशेषसाधकः॥ अथशवलक्षणं॥ ॥यथायष्टिद्रव्यस्त्वे
भिन्नशुकभिंवपयोमृतं॥ सवमोनीयकर्त्तव्यंनाहरेत्स्वछ्यामृतं॥ स्त्रीवश्यपयनिनास्टश्यामप
वर्जह्नन्नरं॥ अव्यक्तलिङ्गकुष्टिनं षेनवंशवहेत्॥ नञ्जभिक्षमृतंदुदन्नपर्य्युषितमेवच॥ स्त्री
जनञ्चदृशंरूपंसर्वथापरिवर्जयेत्॥ इतिशवलक्षणं॥ भूम्यागारमरणपम्लानीन्वाछन्यविभू
षयेत्॥ सस्थाप्यसर्वयोयञ्जहृपिणं॥ ॥मन्त्रसूक्ते॥ ततःशवंक्षारयित्वास्नापयेच्चयत्न
नः॥ यदिमक्ताञ्जकस्त्रिष्टञ्जैस्ताञ्चभयेत्॥ स्तालनवङ्गकर्प्पूरजातीखदिरसाद्रके॥ ताम्बुलश्च

मुखेक्षिप्रासवंकुर्यात्दधीमुखं॥ स्नापयित्वाचतन्मूर्तेचन्दनेनविलेपयेत्॥ वाङ्मूलान्तकुप
तञ्चतुरसंविधायच॥ मध्येपद्मन्त्वनुगारदलाष्टकसमन्वितं॥ ततःश्वैतेपमजिलंकस्वलानि
नन्यसेत्॥ पूजाद्यमन्तमन्त्रिभौदूरेचोन्नरसाधक॥ मस्थाप्यशवमप्यर्च्यतनत्भ्वांरीहृतन्विशेत्
॥ऊशान्यदनलेदन्याशवकेशान्त्रमार्पच॥ ६७ न्निवधमनुटिकान्नखदेवस्वरूपिणी॥ नस्यान्दे
वेंमुसंस्पृश्यपपठेदक्षायसन्मुखे॥ ध्रुवेभवेद्वदेवेश्विमूकमिष्टसिद्धिंशवकृतान्वरे॥ यदस्त्वेग
रञ्जकेनचरौगोवदृपेद८॥ ॥ॐभीमभीरुभपाभावलोचनभाडकेत्॥ चाहिमान्देवदेवे
शशवानामधिपोविप॥ इतिपादनलेनस्पत्रिकोराजुसमुद्दिरवेत्॥ नेतोस्मानुन्नशक्रोः

त्रिशवस्तु निश्चलो भवेत्॥ उपविश्य पुनस्तत्र वाङ्निःसाय पादयो॥ हस्तयोः कुशमासीर्य्यः पार्श्वे
स्तत्र निधापयेत्॥ श्रोत्रेसंपुटीकृत्वा स्थिरचित्तः स्थिरेन्द्रियः॥ सदा देवं हृदि ध्यात्वा मौनी जपमा
चरेत्॥ बलासनो भयन्नास्ति भयेजानेव देवनतः॥ यन्त्रार्थ से बलि त्वेन दानमकुञ्जरादिकं
दिनान्तरे न दास्यामि स्वनामकं पयस्त्वमे॥ इमुक्तासस्कृतो भक्त्या निर्भयस्तु पुनर्जपेत्॥ ततश्च म
धुरं वाक्यम्वक्तव्यं लिलया नर॥ ततस्त्वहङ्कारयित्वा ववर स्वार्थस्य साधकः॥ यदि सत्यन्न करोति
वरम्वानश्च यच्छति॥ तदा पुनर्जपेद्धीमान् येकाग्रयतमानसः॥ सत्ये कृते वरं लब्ध्वा सत्ये जेतुर्ज
पादिकं॥ फलं जातमिति ज्ञात्वा जुटिकान्मोचयेत्ततः॥ शवं प्रक्षाल्य संस्थाप्य मोचयेत्पादवन्ध

॥ मारा ॥ नंयादरज्जुमोचयित्वापूजाद्यंजलेक्षिपेत्॥शवंजलेवागर्त्तेवानिक्षिप्यस्नानमाचरेत्॥ननस्तु
॥ ६२ ॥ रवग्रकृत्वावलिंदद्याद्दिनान्तरे॥अग्निमाराद्यौ॥यजमानोगृह्णन्तुमयादत्तमिममञ्जलिं॥अथय
थार्हिंतानरकुञ्जरभूकरात्॥दत्वादिष्टमयाकेनकर्त्तव्यंसमुपोषणं॥परेह्नितिस्नमाचार्यपंचगव्यं
पिबेत्ततः॥ब्राह्मणान्भोजयेत्तत्रपञ्चविंशतिशारव्यकान्॥पञ्चपञ्चविहितान्वाक्रमेणैवदद्याव
धि॥नत्रस्नात्वाचभुक्त्वाचनिवसेत्तत्तमस्थलं॥वदिनस्याद्विजभोज्यान्नदानिस्फलनान्वजेत्
॥तेनपेतिधनतत्स्यात्तवादेवःप्रकुप्यति॥त्रिरात्रंस्वापिषडात्रंनवरात्रंत्र्यगोपयेत्॥स्त्रीशार्या ॥ राम ॥
यदिशद्वैवैतदाव्याधिविनिर्दिशेत्॥गीतंश्रुत्वाचविधिरोनिष्क्षधुर्त्तस्पर्शनात्॥यदिवक्ति ॥ ६२ ॥

दिनेवाक्यनमासस्यन्मूकत्ताभवेत् ॥ पञ्चदशदिनंयावत्देहेदेवस्यसंस्थितिः ॥ मेखीक्रयोङ्कश्च
ण्ष्यंवदिषीतिपदापदा ॥ नदावस्तुम्यरित्यज्यगृन्हीयाद्दशतान्नरम् ॥ गोब्रासगानान्निन्दांश्च
नकुर्यात्कदाचनः ॥ देवगोब्रासगादीन्त्रप्रत्यहंसस्यशोत्सुचिः ॥ शानर्निल्यक्रियान्नेचविल्वपत्रो
दकंपिवेत ॥ ततःस्नात्वातुगंगायांशाम्नेषोडसवासरे ॥ स्नात्तमन्त्रमुच्चार्यतर्पणान्तेममपदम्
॥ स्ववंशनत्रयाद्र्ध्वदेवान्देवेनतर्प्पयेज्जले ॥ स्नानतर्प्पनभ्न्यस्यनस्यादेवस्यतर्प्पणं ॥ इत्येते
नविधानेनसिद्धिंप्राप्नोतिसाधक ॥ इहभुक्त्वावराम्भोगानन्तेयातिहरेःपदं ॥ मन्त्रस्यसद्ध्ते
॥ अथवान्यप्रकारेणापरश्चरणमिष्यते ॥ ऊर्जेवाश्वनिवारेवामावपराउसमाहृतं ॥ पञ्च

गन्धेनसंस्नाप्यचन्दनेनविलेप्यच॥ निक्षिप्यभूमौहस्तार्द्धमानन्नकाननेवने॥ तत्रत्तद्दिवशे
रात्रौसहस्रंयदिमानव॥ एकाकीप्रजपेन्मन्त्रंसभवेत्कल्पपादपः॥ ॥अथवान्यप्रका
रेणापरेश्वरणामुच्यते॥ शवमानीयतत्रघारिनैवपरिखन्यते॥ तद्दिनान्तेदिनेयावत्तावद
श्रेत्तुरंश्मशानं॥ शुभवेन्सर्वसिद्धीशोनात्रकार्याविचारणा॥ ॥अथवान्यप्रकारेणापुरश्च
रणामिष्यते॥ अष्टम्याश्चचतुर्दश्यांपक्षयोरुभयोरपि॥ सूर्योदयात्समारभ्ययावत्सू
र्योदयमान्तरं॥ तावत्जप्त्वानिरातंकः सर्वसिद्धीश्वरोभवेत्॥ ॥अथवान्यप्रकारेणापु
रश्चरणामिष्यते॥ चन्द्रसूर्यग्रहेचैवग्रासावधिविमुक्तनः॥ यावत्संख्यंमनुंजप्त्वातताव

होमादिकञ्चरेत् ॥ सूर्यग्रहणकाराद्विनान्यकालप्रशस्यते ॥ तत्रयद्यत्कृतंसर्वमनन्तंफ-
लंदंभवेत् ॥ अथवान्यप्रकारेणपुरश्चरणमिष्यते ॥ शरत्कालेचतुर्थ्यादिनवम्यान्तं-
विशेषतः ॥ भक्तितःपूजयित्वातुराश्रौतावत्सहस्रकं ॥ जपेदेकाकीविजनेकेवलन्तिमि-
रालये ॥ अष्टम्यादिनवम्यान्तमुपवासपरोभवेत् ॥ अमन्त्रगुरुवाक्यस्यलंघनंनैवका-
रयेत् ॥ ॥ अथान्यच्चप्रकारेणपुरश्चरणमिष्यति ॥ अष्टमीसन्धिवेलायामष्टोत्तर-
लतागृहे ॥ प्रविश्यमन्त्रीविधिवत्तामसमभ्यर्च्ययत्नतः ॥ पूर्वोक्तकल्पमासाद्यपूजा-
दिकंसमाचरेत् ॥ केवलंकामदेवोसौजयेदष्टोत्तरंशतं ॥ तासांच्चपत्रमूलेतुउल्का-

संगृह्यमस्तके॥ ऊर्ध्वाङ्गुलितनागाग्रे लिखित्वा मन्त्रमेव च॥ अपूज्यनत्रसंस्कारं दत्वा न स्वे
निवेद्य च॥ किंचिज्जपन्मगुरुर्नीत्वा देवताभावतत्परः॥ नास्त्र पूजन नमस्कार्य स्वयंजप्ताशु
संयतः॥ प्रातःस्त्रीभ्यो बलिं दत्वा मन्त्रसिद्धिर्न संशयः॥ ॥अथवान्यप्रकारेण गुरुवरणा
भिषेति॥ गुरुमानीय संस्थाप्य देववत्पूजनं विभो॥ वस्त्रालंकारहेमाद्यैर्गुरुः संतोषयेत्
स्वयं॥ तत्पत्नीं देविभावेन पूजयेच्च विशेषतः॥ पूजयित्वा मनुं जप्त्वा स्वयं सिद्धो भ्वरोभ
वेत॥ ॥अथवास्वसत्तारे गुरोः पादस्य पूजनं च॥ केवलं देवताभावो जप्ता सिद्धीभ्वरोभ
वेत॥ गुरुध्यानं॥ यथा॥ सहस्रदलपंकजे सकलशीतरश्मिप्रभं वराभयकराम्बुजां

॥ विमलगन्धपुष्पाम्बरम् ॥ प्रसन्नवदनेक्षणां ॥ सकलदेवतास्वपिणास्मरेद्धिरसिहं
सगंनदभिधानपूर्वंगुरुंगुरवेदक्षिणांदद्यात् ॥ यथाविभवविस्तरैः ॥ गुरोरनुज्ञामात्रे
णदुष्टमन्त्रोपिसिध्यति ॥ गुरुविलंघ्यमार्गस्थोस्मिन्नाधिकारः सुरैरपि ॥ एवंत्वमन्त्र
तत्त्वारणान्प्रयोगंक्रियतेयदि ॥ गुरुवक्त्रंविनादेविसिद्धिहानिश्चजायते ॥ तस्मा
न्मन्त्रस्यशिष्येभ्योपिनदर्शयेत् ॥ अन्यथाप्रेतराजस्यभवनयातिनिश्चयं ॥ ॥ इ
तितारारहस्यवृत्तौवीरादिसाधननिर्णयोनामाष्टमपटलः ॥ ८ ॥ अथमन्त्रोद्धारः ॥
मत्स्यसूक्ते ॥ अथभेदान्प्रवक्ष्यामितारिण्याः सर्वसिद्धिदान् ॥ तेषांविज्ञानमात्रे

॥ तारा ॥ रानीवन्मुक्तस्त्वसाधकः॥ तत्रादौ सम्प्रदायप्रकारार्थं यथा तन्नामा घोपञ्चाक्षरी ह्यणोस्मि॥
॥ ६५ ॥ यथा॥ मायाबीजं समुद्धृत्य तत्कारं वह्निसंस्थितं॥ मायाबिन्द्वीश्वरयुतं द्वितीयं बीजमुत्त
मं॥ कूर्च्चबीजं तृतीयं तु फट्कारन्तदनन्तरं॥ संपूर्णसिद्धिमन्त्रं वररश्मिपञ्चकसंयुतं॥ रश्मि
पञ्चकमितिह्यन्ति एकजटापक्षे रश्मिपञ्चकं वर्णपञ्चकमित्यर्थः॥ नीलसरस्वतीपक्षे तु रश्मि
पञ्चकं स्वरात्वमित्यर्थः॥ तथा फेत्कारीयेपि॥ अक्षरोऽसौ महामन्त्रः फट्कारान्तो हृदि स्थितः
पञ्चरश्मिसमायुक्तो ह्यज्ञानेधनदाहकः॥ तस्योद्धारमहं वक्ष्ये मम सर्वेश्वकारणं॥ प्रथमं सप ॥ राम ॥
रं दत्वा चतुर्थस्वरसंयुतं॥ रेफारूढं स्फरद्दीप्तिमिन्दुबिन्दुविभूषितं॥ तकारञ्च ततो दद्याच्चतुर्थस्व ॥ ६५ ॥

रम्भूषितं॥ दीर्घोकारसमायुक्तंहंकारंश्चैवयोजयेत्॥ फट्कारञ्चततोदद्यात्तंपूर्णासिद्धमन्त्रकं॥
लीलयावाक्प्रभावेनतेननीलसरस्वती॥ तारकत्वात्सदाराजन्सर्वमुक्तिप्रदायिनी॥ उग्रापन्नारि
णीयस्माद्युग्रताराप्रकीर्त्तिता:॥ नित्यैवैकजटाचैसामहाशक्तिंकरीमता॥ ताराखर्वरहिताच्चर्णा
महानीलसरस्वती॥ ऊहुक्रियंसमाख्यातकेचिदिच्छन्तितारिका॥ ॥नीलतन्त्रे॥ ताराघा
पञ्चवर्णायंश्रीमन्नीलसरस्वती॥ सर्वभावमयीशुद्धासर्वाम्नायैर्नमस्कृता॥ श्रीविद्येघायदा
विद्यानदाश्रीसर्वतोमुखी॥ एषैवहिमहाविद्यामयाघासकलेप्रदा॥ वाग्भवायामहाविद्यावाग्भ
यासर्ववाग्मयी॥ एकाक्षमगतानाशाज्ञानमतभेदाजन्मयी॥ ॥एकवीराकल्पे॥ लज्जाबीजमवक्षी

॥ तारा ॥ जंऊर्ध्ववीजंयथाहिफट्॥ स्वंपश्चाक्षरीविद्यापञ्चभूतप्रकाशिनी॥ विश्ववीजंमध्यवीजंनंकारंदु

॥ ६६ ॥ केवलंयथा॥ ॥यथाकविकल्पलतादौस्तनंस्तनमिति॥ तथाभगवताचार्येणोक्तं॥ मध्येबो

ड्शाहतिनेत्रस्थिंकेवलन्नकारं॥ विशेषनस्तुत्रनभध्यमवीजेगुप्ताकान्नवीजमस्ति॥ ग्रन्तिगु

प्तत्वान्नोद्धृतं॥ तेनसचमन्त्रः मध्यवीजमिति॥ सिद्धेन्द्रेयमिति॥ शिवदीक्षाटीकाकारः॥ तउ

क्तंतारार्णवे॥ वशिष्ठाराधितावेद्यानन्तवशीघ्रफलाप्रदा॥ ग्रनन्तेनाभिमुनिमाशापोदन्नसुरा

सुरा॥ ॥ततःप्रभितिविद्येयंफलप्रदीतकस्यचित्॥ शक्तिवीजंत्रयानन्तवीजोपरितिष्ठेत् ॥ राम ॥

जितन्ततः प्रभितिविद्येयंमन्त्रश्रीवयशास्विनी॥ फलिनीसर्वविद्यानांजयिनीजयकांक्षिनी॥ ॥ ६६ ॥

विपक्षक्षयकरी विद्याश्रमनत्वप्रदायिनी मन्त्रस्यज्ञानमात्रेणाविजयीभुविजायते ॥ एतत्तुकेव
लमेकजटानीलसरस्वती ॥ अपिविद्ययोरेकार्थत्वात् ॥ तंत्रचूडामणावपि ॥ उग्रतारसमुद्भव
मयोत्तरमतत्परं ॥ उपचारमसमायुक्ताः पञ्चराश्मिर्व्यकीर्त्तितः ॥ जीवनीमध्यमापश्चादेकाक्षीन
दनत्तरं ॥ उग्रदर्पन्ततः पश्चात्स्त्रंदेविषकाशिनं ॥ ॥ एकवीराकल्पे ॥ विलिखेत्कूटसंयुक्तं रौ
द्रबीजंउरापमेवच ॥ विधिविष्णुमहेशानांस्वशक्त्याक्रमयोगतः ॥ एषामतामहाविद्यासर्वसि
द्धिप्रदामता ॥ सर्वमंत्रमयीविद्यासर्वतंत्रेषुगोपिता ॥ सिद्धिदाभजतामाशुसंपदायविधा
ननः ॥ ध्यानार्चनप्रयोगार्श्चनारिरापः पूर्ववच्चरेत् ॥ अथान्यांसंप्रवक्ष्यामिनारांभवरानारि

णी॥ स्मरणात्परमन्त्राणांभयान्मासुविभाशये॥ प्रणवंपूर्वमुद्धृत्यहृल्लेखांपूर्वमुच्चरेत्॥ गगनं
शेषसंयुक्तंबिन्दुनादविभूषिते॥ कूर्चबीजंत्वहृदयंतारायैचसमुच्चरेत्॥ स्वाहापदंसमुद्धृत्यतारा
यैवनन्तपरम्॥ सकलेष्टंतारासारंतारयेत्तिनथापुनः॥ तारयुग्मंवह्निजायामन्त्रोयंसुरपादप॥ गद्य
पद्यमयीवाणीकथायामभिधायिनी॥ चतुर्लक्षजपेनास्यासिद्धिमोक्षौभवंतिहि॥ ध्यानपूजा
दिकंसर्वंपूर्ववत्समुपाचरेत्॥ ॥मन्त्रराजे॥ जरापद्ममंतीतारांवक्ष्येत्याद्यंगानत्वनः॥ यस्यास्म
रणमात्रेणाभयमाशुर्विनाशयेत्॥ प्रणवंपूर्वमुद्धृत्यतारेतारेतुरेतथा॥ ततस्वाहेतिमन्त्रोयंद
शाक्षरउदाहृतः॥ ध्यानंवक्ष्येमहाराज्ञान्तेसमस्तापन्निराकृतं॥ यस्मात्सर्वेजनीयेषुबाधानभव

निस्मितं ॥ श्यामवर्णां त्रिनयनां द्विभुजांम्बरपङ्कजे ॥ दधानां बहुवर्णाभिः सर्ववर्णाभिरावृतां ॥ श्रा
क्तिभिः स्मेरवदनां स्मरमौक्तिकभूषणां ॥ रत्नपादुकयोर्न्यस्तपादाम्बुजयुगं स्मरेत् ॥ वर्णलक्षां
जपेद्विद्यां नियमेन यथावशी ॥ दशांशं जुहुयान्मन्त्री घृताक्तैः रक्तपुष्पकैः ॥ इति सिद्धा महाविद्यां प
द्यात्सर्वमनोरथान् ॥ मातृकार्णवे ॥ विद्यान्तरं प्रवक्षामि शृणुष्वावहिता प्रिये ॥ वाग्भवं कुलदेवीम्म
नारकं वाग्भवं तथा ॥ हृल्लेखा चास्त्र मन्त्रान्ते वह्निजायावधिर्मनुः ॥ अष्टाक्षरो मनुः प्रोक्तो वेदमा
तरमुत्तमः ॥ पञ्चाङ्गन्यास मन्त्रस्य पञ्चबीजैः प्रकल्पयेत् ॥ अस्त्रशेषाक्षरैर्न्यस्य कृतन्यस्तो भवेन्न
रः ॥ ध्यानपूजादिकं सर्वं पूर्ववत्समुपाचरेत् ॥ कालिकासिद्धिविद्यासान्महाकाली परामता ॥ प

॥ तारा ॥ स्यास्तोऽत्रे महाविद्याविज्ञेयासाधकोत्तमैः ॥ कुल्लुकातारिणीज्ञेकायदापरमसाधकः ॥ प्रणावंपूर्व

॥ ६८ ॥ मुच्चार्यपश्चेयुग्मंनथैवच ॥ महापद्मेपदंबूयात्स्फ्पादतिपदंततः ॥ मायेस्वाहेतिमन्त्रोयंप्रोक्तः

सप्तदशाक्षरः ॥ पूजापूर्वादिवत्कुर्यात्पाठश्चूर्द्धरावेवतुःपथे ॥ जपमस्यावक्ष्यलक्षसस्याउनकाविभि

वेत ॥ बीजमन्त्रादितन्त्रास्तुतारिणाः सर्वसिद्धिदाः ॥ एतेभेदामहोग्रायाः पुरुषार्थप्रवर्त्तकाः ॥

आद्यःश्रीकान्तिकविताविद्यासौभाग्यदायका ॥ अन्तेनिर्वाणपदसजीवन्मुक्तिप्रदायक ॥ ॥ अथ

स्वछन्दसंग्रहे ॥ शिवबीजंमहेशानिमाक्तिबीजंततःपरं ॥ विन्दुसर्गसमायुक्तंवेदायत्नादधःक्र ॥ राम ॥

मात् ॥ मायाबीःसर्वबीजेनहंसबीजमतःपरं ॥ एषत्वष्टाक्षरीविद्यारूपिताजुविदुर्लभा ॥ आज्ञा ॥ ६८ ॥

सिद्धिमवाप्नोति त्रैलोक्यं वशमानयेत् ॥ वशमायान्ति सहसा वेदविद्याश्चतुर्दश: ॥ हंसभावा मह
विद्यानवस्नेहस्यकाशिना ॥ कवितामावहेत्तुं साधनार्थी धनमाप्नुयात् ॥ मोक्षार्थी लभते मो
क्षं नात्र कार्या विचारणा ॥ उयतारा महाविद्याकथ्यते मम पौरुषं ॥ पंचाक्षरी च विद्याया हंसा घना
महोदया ॥ केवलं न स्वयं तेन न वस्त्रेहास्य कीर्त्तिता न ॥ अनयो जपपूजादि न पञ्चाक्षरवदाच
रेत् ॥ नीवरवराउ महाविद्याश्चितारायाः पृथक् पृथक् ॥ त्रैलोक्यकविता सिद्धिदायन्मुत्तमदायि
नी ॥ षड्दीर्घया मायया षडंगन्यासमुपाचरेत् ॥ पूजापूर्ववदुद्दिष्टा प्रयोगाश्चयितन्तस्य ॥ ॥
एकवीराकल्पेपि ॥ शिवः शक्तिस्तथा माया फट्कारान्त उदाहृतः ॥ सार्द्धपञ्चाक्षरो मन्त्रो

ज्ञानदीपः कृविन्वदत्तारामायाशिवभक्तिफक्कारान्तापरात्मता ॥ एतत्तो कल्पमुदितमहोयाक
लमुत्तमं ॥ अथमहानीलसरस्वतीयथा ॥ तदुक्तंसिद्धसारस्वते ॥ वाग्मायाकमलाबीजं इशोभ्
गुनिसेवितः ॥ चतुर्दशोनुःसंयुक्तंपश्चाद्गुमहेश्वरी ॥ चतुर्दशाविसर्गोपदद्वन्द्वचवाक्पदं
वादितीतिपदंकृपान्तापदत्तनयत्ततः ॥ नीलसरस्वतीपदंत्रिधाहृत्तिश्चवाग्मनो ॥ काहिश
द्धपंपश्चाकस्तूरीमग्निवल्लभा ॥ चतुस्त्रिंशाह्वर्णोयुक्तोनीलसारस्वतोमनुः ॥ षष्ठोशिको
पंविशेयाषड्भिर्मन्त्रैर्यतःकृतः ॥ ऋषिच्छन्दोदेवतानांविधानेप्रगुपार्वति ॥ गङ्गाप्रवाहना
मर्षिमन्त्यस्यहपीजनार्दनः ॥ अन्तिशायबाककविनाच्छन्दोदेविसरस्वती ॥ सर्ववागीश्वर्यमयी

समस्तभीष्टदायिनी ॥ ऐंबीजकीलकंज्ञेयंह्रींशक्तिः समीरिता ॥ नीलोवर्णोस्तुविज्ञेयस्तारि
माकविनाशकं ॥ उद्दत्रुषतिवादीद्दमुखमुखासमीरिता ॥ हृद्भैरवयाषडंगानि ॥ कुर्यान्मद्वीर्घ
युक्तया ॥ ॥ ध्यान ॥ नीलांशुकामनिमयाङ्ककरेभवीरांभुजाग्रपात्रमथपूर्णासुधान्दधानां
॥ उद्यच्चतुर्मुखवहन्त्कविनाशवाहं ॥ नीलांभजामिहृदयेभुसरस्वतीनां ॥ अथमान्त्रकोध्याना
न्तरंयथा ॥ नीलांभोधरसावनात्रिनयनावाहुस्फुरन्नवह्नकींभुजापात्रकरांचतुर्मुखवहद्वागम
क्षिकहद्वैलिनी ॥ नीलछायमवालपङ्क्तिरवनादिव्यैविमानेस्थिताशोभुक्तलनभारभक्तुरनत्
नीलाशिवाडानुव ॥ ॥ लक्षमात्रंजपेद्विद्यान्दशांशंसमिनोम्बले ॥ निद्रयाभ्यमहाविद्या

बीजाद्यं परिकल्पयेत् ॥ ध्यानपूजादिकं सर्वं नीलासमं भजेत् ॥ ॥ इति श्रीतारारहस्य
वृत्तौ मंत्रोद्धारनिर्णयो नाम नवमपटलः ॥ ९ ॥ अथेदानीं तारास्तवनिर्णयो लिख्यते ॥ ॥ अ
थ विद्यामहात्म्यं ॥ ॥ तदुक्तं तारारहस्ये ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि तारारहस्यमुत्तमं ॥ येनानुष्ठि
तमात्रेण सिद्धयोऽष्टौ भवंति हि ॥ यस्याः स्मरणमात्रेण पापकं विनश्यते ध्रुवं ॥ यज्ज्ञानादमरत्वञ्च
लभेन्मुक्तिञ्चतुर्विधः ॥ ॥ कालिकुलार्णवेपि ॥ ये पठन्ति परां विद्यां नित्यमेव रहस्थितः
॥ देवाः सर्वे नमस्यन्ति किं पुनर्मानुषादयः ॥ बृहस्पतिसमो वाग्मी धनेन धनपतिर्भवेत् ॥ काम
तुल्यश्च नारीणां रिपूणां समयोपमः ॥ तस्य पादाम्बुजद्वंद्वं राजां किरीटभूषणं ॥ तस्य भूति

न्त्रिलोकेवं कुवेरोपि तिरस्कृतः ॥ यस्त्वं पूजयेद्देवी नियमे पितृकानने ॥ तस्यैवाज्ञाकरस्याष्टसि
द्धियोष्टौ भवन्ति हि ॥ तस्यैव जननी धन्या पिता तस्य सुरोत्तमः ॥ सम्प्रदायविदस्त्वत्र य एवमन्वे
ति तत्पर ॥ यस्य विज्ञानमात्रेण कुलकोटिं समुद्धरेत् ॥ नन्दन्ति पितरः सर्वे गाथा गायन्ति
सर्वदा ॥ अपि नः स्वकुले कश्चित्कुलज्ञानी भविष्यति ॥ स धंन्यः स च विज्ञानी स कवि स च पंडि
तः ॥ स कुलीनः स च सुखी स वशी स च धीकः ॥ ब्राह्मणः संयमी सोपि साग्निहोत्री स दीक्षि
तः ॥ स तीर्थसरितां पीठानां तु निवासी सर्वदा ॥ स मौनी स याजी व्रती स संन्यासी स पूजितः
॥ स धर्मात्मा स योगी च स मुक्तः स च ब्रह्मवित् ॥ स वेदज्ञः स सेव्यश्च स सौरः स च मानवः ॥ स

॥तारा॥ चविज्ञानमात्रेणापस्नाम्बेन्निनत्वत॥ स्वपिवेत्त्वत्समानासमत्त्वम॰ ९रूपोस्तिवेत॥ स्वनि
॥७१॥ ल्कस्मरस्तत्पाः समोमन्त्रोस्तिदैसदा॥ योगसम्भारणांसम्यक्ध्यानमस्यानसंशयः महापा
पेमहोत्पातेमहाग्रहपिवारणो॥ महाशोकेमहामायेमहापदिनिवारणो॥ महामोहेमहासो
र्पेमहादारिद्यसंकटे॥ महारोपमहाभ्रन्येमहाज्ञानेमहाह्रदे॥ समसत्केशासम्पातेस्मरना
देवनाशयेत॥ अस्योज्ञानंज्ञानामेवध्यानमस्यात्मदर्शनं॥ तस्मादस्यामयाविद्यानास्ति
नत्वेनसंशयः॥ ॥फेत्कारीये॥ जिह्वयात्यसनादेवमूकोपिसुकविर्भवेत॥ ज्ञानमात्रे ॥राम॥
णामन्त्रस्यजयात्सर्वत्रतान्नयेत॥ अव्याहतामतीशास्त्रेविजयोवाक्यतेरपि॥ भावमाव ॥७१॥

सम्पन्नेभवेद्योगीमहाकविः॥ जडोपियदिभृङ्गस्पाःभावनोवसनतन्मरः॥ लभन्तेश्रीमतांवाणी
न्मन्त्रंस्यलक्षजायते॥ ॥नारदीयतन्त्रे॥ सुविमलनखदन्नपादोमुदितमनाःपरहूषणो
मौनी॥ हरिहरकमलोद्भवांघ्रिभक्तोभवतिविरायसरस्वतींनिवास॥ कृतसुकृतसहस्रैर
नेकजन्मप्रतानैयदिभवतिमनुष्योगुर्वधीनश्चिरायुः॥ कथमपिमनुमेनन्ताप्यशिष्या
यकस्मैनिजकुलतिलकायजेष्ठपुत्रायदद्यात्॥ मनुर्विमत्स्यदानम्योजेष्ठायहिविनीयते
॥पुत्रायकिमन्यथाकस्मैविगोत्रायस्वपौरुषं॥ मधुनात्रिदिनादर्वाकुजिह्वायांन्यसनान्म
न्त्रं॥ विनापाठेनमूर्खोपिपंडितसोभिजायते॥ गुरुश्चरणासवेदाभक्तिभावान्परिचरन्ति॥

॥नारा॥ विधेयोवास्यसर्वात्मनातं॥ मनुमनुदिनमेवन्मानवोसौभवतिजगतिवाददैतसिद्धान्तह
॥७२॥ न्ता॥ सर्वदागोपयेदेतान्मनसोभाविमेवच॥ तेनवीर्यवतीविद्यानिर्वीर्यास्यात्प्रकाशिता
उत्पादकब्रह्मदात्रोर्गरीयान्ब्रह्मदःपिता॥ तस्मात्मन्येतसततंपितुरप्यधिकंगुरुः॥ नरूपापिभ
वतिमूर्खोमनुमेनंस्ववित्तियोमनुजः॥ त्रिजगतिभवतिविख्यातोविधायत्मनोपूजां॥ यस्मि
न्मनुमेनंतत्रतुलाभस्यान्त्विन्तयं॥ निपतन्बंधनस्यायमपिसद्दसत्कर्मरोगोह्यभयी॥ विद्याब्र
स्वरामित्याहसेवधिस्तुहिकेवलं॥ अगुकायमांसादान्नदास्यावीर्यवत्तमां॥ यमेवतुशुचि ॥राम॥
न्दिन्त्रियंतंब्रह्मवादिनं॥ तस्मैमांब्रूहिविज्ञायपतामिपायंप्रमादिने॥ अथास्थानविनीया ॥७२॥

त्वंनकिंविद्विघ्नकारणं॥ क्षिप्रप्रसादाजगतांसदानीलसरस्वती॥ नीलसारस्वतोमन्त्रक
चिंताविघ्नविघ्नकारिणी॥ कलियुगेमन्त्रसादास्त्रविष्यति॥ अल्पज्ञमपिविद्वांसन्मारपि
ष्यन्तिवाग्मिनः॥ बृहस्पतिवदाचार्यपदपमन्त्रसमुद्धृतं॥ मन्त्रस्यज्ञानमात्रेणाज्ञभावघ
यंभवेत्॥ तत्कारिकवितापरैवनहिबभा॥ सिद्धिमन्त्रोयदामन्त्रीवालिशस्मापिमूर्द्ध
नी॥ करन्दत्वादिसत्यादिसोपिश्लोकन्करोत्युतः॥ विद्यान्वोदसवाक्तोतिकीर्तिमायुसुता
न्वकुत्॥ निवासःश्रीसरस्वत्योयत्रसारस्वतोमनुः॥ ॥ इतिश्रीताराहस्यवृत्तौमन्त्रमह
त्म्यनिर्णयोनामःदशमःपटलः॥१०॥ अथातोभावनिर्णयः॥ भावनावसमापन्नइति

॥नारा॥ यत्तु चिन्तनन्धिवव्यकथ्यते॥ ॥तदुक्तं भावचूडामणौ॥ ॥श्रीभैरव उवाच॥ समया
॥७५॥ चारसंकेतमेवच भाषितन्तु महादेवि कथयस्वानुकम्पया सर्वमन्त्रेषु विद्यासु भावसंके
तमेवच तथापि शक्तिमन्त्रेषु विशेषो सर्वसिद्धिदं॥ रहस्याविहि मन्त्राणांयदि भावो न वि
द्यते॥ श्रीदेव्युवाच॥ भावस्तु त्रिविधो देवि दिव्यवीरपशुक्रमात्॥ गुरवश्च त्रिधा चात्र
तथैव मन्त्रदेवताः॥ शक्तिमन्त्रे महादेवि विशेषात्सर्वसिद्धिदं॥ आद्यभावो महादेवि श्रेया ॥राम॥
त्सर्वसमृद्धिदः द्वितीयो मध्यमश्चैव तृतीयः सर्वनिन्दितः॥ बहुजाप्यात्तथा होमात्काय ॥७२॥
क्लेशादि विस्तरैः॥ न भावेन विना देवि तंत्रमंत्राः फलप्रदाः॥ किन्तीरसाधनेहव्रक्षैः कि

न्याकृषिकुलाकुलैः ॥ किं पीठपूजनेनैव किं कन्याभोजनादिभिः ॥ कुयोषित्स्त्रीनिदनेनपरेषाञ्च नथै
वव ॥ किं जितेन्द्रियभावेन किं कुलाचारकर्मणा ॥ यदि भावविशुद्धात्मा तस्मात्कुलपरायणः ॥ भावे
न लभते युक्तं भावेन कुलधर्मतः ॥ भावेन गोत्रवृद्धिस्या भावेन कुलशोभनं ॥ कन्यामविस्तरेणैव किं भ्र
न भुक्तिविस्तरे ॥ किं तथा पूजनेनैव यदि भावन जायते ॥ केन वा पूजने विद्यामपि केन न पूजते ॥ फ
लभावश्च देवेन भावाभावाश्च जायते ॥ एतद्रहस्यकथने संकिनो मम मानसं ॥ त्रिलोकीमनस्त
रीशाय सर्वत्र तत्समागमः ॥ नादीक्षमनीजनं नदेवं कथनं तत्कथयामि ते ॥ श्रीभैरव उवाच ॥ त्वस्य
शादात्महादेवी विद्यास्वप्नविबोधिनी ॥ सर्वमायापञ्चानां दीक्षादक्षा ममेश्वरी ॥ विद्यते देवि

॥ तारा॥
॥७४॥

सर्वेषांभूतानांस्वापकारणं॥ कथमिकथयत्वंमांयदिपुत्रत्वमागतः॥ श्रीदेव्युवाच॥ इथमंदिव्य
भावन्तुकथ्यतेश्रणुसादरं॥ यद्वर्णादेवनायकन्नेत्रेजः॥ पुंसभूषितं॥ तेजोमयंजगत्सर्वंविभाव्य
मूर्त्तिकल्पनं॥ तन्नमूर्त्तिमयेमन्त्रेस्वेनस्वेनैवपापुन॥ आत्मानन्तन्मयंदृष्ट्वासर्वभावन्नथैव
च॥ तन्तसर्वयोषिनिध्यात्वाविन्नयेघनमानसः॥ ब्राह्मणकुलसम्पन्नानानाजातिसमुद्भवा॥
नानादेशोद्भवावापिगुणलावण्यसंयुता॥ द्वितीयवत्सरादूर्ध्वयावत्स्यादष्टमाब्दिकं॥ ताव
कुमारीविज्ञेयोमन्त्रतन्त्रफलप्रदा॥ कुमारीपूजनाच्चैवकुमारीभोजनादपि॥ एकद्विव्या ॥राम॥
दिवीजानांफलंदानाद्यसंशयः॥ ताभ्यःपुष्पंफलंवापिवस्त्रलेपादिकन्तथा॥ वालप्रियञ्च ॥७४॥

नैवेद्यं दत्वा तत्र वपूरितः॥ दत्वा तदर्येश्चात्मा तन्त्वलिभावविवेष्टितः॥ ताभिः प्रायकथालाप
क्रीडाकौतुककलादिकं॥ यथा तथन्त्रिप्रपक्षलक्षत्वासिद्धिस्वराभवेत्॥ तस्मात्षोडशपर्यन्तं पु
वतीनिष्ठवक्षते॥ ततत्र भावप्रकाशश्चेत्मभावपरमात्मन॥ रक्षितव्याप्रयत्नेनभ्रक्षतास्त्वा
नकारयेत्॥ नविष्णुस्तुहरिशंभुतदेवीनापिषोडशी॥ नचमन्त्रमुञ्चयोवापितन्यासानापि
भावना॥ अस्यमन्त्रस्यसंक्षमेदेवप्रभवंतितदेवता॥ सत्येनश्नूलयोगेनतागदष्टविषेरावा॥ रौ
द्रेरागात्रिज्वरेरौवमहाव्याधिवसादपि॥ मत्यन्तेतेनपापेनसत्यंसुव्रतनिश्चयं॥ श्रीभैरवउ
वाच॥ चतुर्थोश्रमिरांदेविमोक्षदान्वंतदाकथं॥ ऊलभावविरोधित्वात्संशयंममहरता॥

॥ नारा ॥ ॥ श्रीभैरवउवाच ॥ मोक्षस्तुवङ्धायपश्चित्कुलभैरवाः ॥ केवलंकुलयोगेनप्रसीदमिनसंशय ॥ च
॥७५॥ तुर्थाश्रमितांदेवश्चवधूनाश्रमोमहान् ॥ तत्राहंकुलयोगेनप्रसन्नामोक्षदायिनी ॥ यदीनस्यात्तथाव
त्सभ्यस्यान्तत्कथयामिते ॥ ज्ञानाभावेसमुत्सन्नेसंप्राप्तेचनदात्तय ॥ नदायोगीविमुक्तस्यात्तामंपूज्य
कुलान्तरे ॥ कुण्डलीशक्तिववरेतदायोगंसमभ्यसेत् ॥ निर्द्वन्दनिरहंकारःशुद्धनाडीगणोव्रती ॥ म्रम
सनेसमासीनखगसंयमनेरताः ॥ मेरुदण्डवहिःपार्श्वेचन्द्रसूर्यात्मकेस्थिते ॥ मध्येसुषुम्नासंदिष्टा
तन्मध्येचित्ररूपिणी ॥ तत्रैववज्रस्थितंपद्मंमूलादिवर्णपत्रकं ॥ कुण्डल्याकाररूपेणडाकिन्याघुर ॥ राम ॥
पलक्षितं ॥ मूलधारंसमासाद्यस्थितानागस्वरूपिणी ॥ वायुनाभिद्यतेमुक्तिंदत्तंविद्भावयेन्नतः ॥७५॥

॥ उष्ठस्ताजरकामस्य शिखायाति मजज्वरा ॥ ७ निचवक्रं षड्भ्रात्तो जिवात्मानं परेऽले ॥ त्रियो जप
त्तिजयोगादमृतं क्षरते चितं ॥ व्योमऽऽद्रि घमानान्नगतो चन्द्रदिवाकरौ ॥ ग्रधीवक्रं महापमं को
डीकृत्य स्तुभन्नया ॥ व्याहत्य तासि कामव्येगन चित्रनरंगना ॥ उर्द्धभित्वा त्रुलिंगस्थं द७ तनुस्क
रान्तरे ॥ वहिरूज मनाकांक्षाकारिणी मोक्षदायिनी ॥ जीवेना ६९ संवध्वा स्थिता परमसंविधी ॥ ६
नङ्गेदं विज्ञानाति भिन्वा याति परं पदं ॥ स्व६९ धातुवीजो सौ वहिर्याति दिने दिने ॥ दिने शाङ्कुलिमा
नेन नदंईचोपवासनः ॥ द्विगुरां रति कालेस्या त्रिगुणां पदि दैवनः ॥ तुनेवानदधः शाराः शरीरं परि
उज्ज्वति ॥ शरीरसंगतानां नीलान्म्लवावदुकेस्वर ॥ कुम्भयित्वाप्सधीवायुडाणत्लीमुखवर्त्मनि ॥ यो

॥नारा॥
॥७६॥

जपित्वाततोबीजंनित्वानादावसानकं॥गमागमंकारयित्वासिद्धोभवतिनाधरः॥पीयतेरत्नपात्रेप
ञ्चनंसर्वंकपालीमुखे॥ कृत्वासिद्धिमवाप्नोतिनचबन्धेनबाध्यते॥भिक्षाकार्येनयास्वार्थंकपा
लीन्मा:कृतेपुनः॥ऐसातन्देहिमेभिक्षांकपालीनर्पयाम्यहं॥ अत्रबध्नात्यश्रमेस्थित्वाभैरवानन्दनम
र॥भैरवोहंनचास्मिन्देवोमत्परनहिचित्॥ नत्वमत्राज्ञनंसर्वमपिज्ञानंनचान्यथा॥शिवोहं
भैरवानन्दोमन्त्रोहंकुलनायक॥ रक्तवस्त्रनविग्धांगोरक्तकौपीनभूषितः॥ रक्तमाल्यांबरधरोहि
तुष्टकःसदाभवेत्॥एवभिक्षांव्रजन्भिक्षुःभैरवाहारतत्परः॥क्षीयतेनचपापेनबध्यतेनचज
न्तुना॥यत्रदेशेस्वयंमान्तिसदेशः क्षितिनायकः॥ अत्रनिन्दापरांयेतुस्यन्तिनक्षराणाडभो॥न

॥राम॥
॥७६॥

स्नायस्तान्न् जिनव्यो नानिरस्कारस्वच ॥ यद्वे छावर्ज्ञेनेनस्पनन्कार्ये ब्रिपमब्रियं ॥ नथान्यदे वदेवेद्रा
नोवावालेतिविस्तरं ॥ पूजयन्ती महादेवीकुलाकुं दृष्टिमाचन ॥ पुष्पंगन्धंचधूपन्नान्यूलंनैवेद्यंपत्र
यज्ञवेन ॥ मनसाननस्सगुस्कज्यवास्यतोन्तुलवारिणा ॥ आत्मनिनन्तमावास्यदेवीरूपकुलेश्व
रः ॥ नपूजानापिसुगमननिष्ठानबन्नादिकं ॥ पूर्णोहंभैरवश्चाहंनित्यानन्दोहमव्ययः ॥ निरञ्ज
नस्वरूपोहंनिराकारस्त्वहंविभुः ॥ सर्वशास्त्राभियुक्तोहंसर्वमन्त्रार्थपारगः ॥ तस्मात्परतरोदेवो
नजातोनजनिष्यति ॥ आनन्दरूपवानस्मि सर्वेषांप्रियकारकः ॥ सुरुंकुंगन्धमत्स्यादित्याज्य
दिव्यवलिप्रिये ॥ नानासुगंधिसंयुक्तैः मासादिभोजनंचरेत ॥ सुगंधामलनैलाद्यैस्त्रानालका

॥ नारा ॥
॥ ७७ ॥

रविस्लैरै॥ स्नानंकार्यंचातिशुवंसुक्ष्मवासोभिधारयेत्॥ सुगंधिपुष्पमालाभिःस्वर्णालंकार
भूषितैः॥ स्निग्धंसुमधुरंदेयंकामरूपंमनोहरं॥ कृतार्थंमंगलंदेहंशुद्धभावपरात्परं॥ नाम्ना
मधुमतीसत्रजायतेनात्रसंशयः॥ मधुमत्याफलंदेवःकथयामिश्रृणुष्वमे॥ सुधाधारधरा
वारीविज्ञानंस्यतजायते॥ सर्वज्ञःसर्वशास्त्राणामधिपःकुलनीपकः॥ चन्द्रसूर्योवशिपुंसां
भुनक्तिवतुलंसुखं॥ देवकन्याप्सरोभिस्तुदिव्यैर्गान्धर्वचारणो॥ नानाविलाससम्बन्धैःकुला
कुलकलाविदैः॥ नश्येरोगीनेश्वमधुरैनानोपायरसायनैः॥ अनन्ताद्यैःस्तुतिकरैर्दैवभाग्यैस्तु ॥ राम ॥
हृष्टैः॥ देवकन्याहस्तगतैःरथनारूह्यसोनुकौ॥ ध्यायामिसाधकाकांक्षहृदयापरमेश्वरी॥ ॥ ७७ ॥

रात्रैकामभ्वरादेवोविंनावसमुपागतः॥ तत्रैवयान्तिसततंदेवकन्यासहस्रशः॥ इन्द्रयोग्याप्सु
रीकृत्वावसन्तिसाधकःसह॥ ततोपगतपांपात्माभुक्त्वातुवहुधासुखं॥ चिरकालंमुविस्थिर
त्वाचान्तेमुक्तिमवाप्नुयात्॥ ब्रह्माराडगोलसंभेदात्तेतज्जीवेत्त्वमहाद्विगुक॥ एतत्तेकथितंदेवदिव्य
भावसुखीवहः॥ नदेयोयस्यकस्यापिपशोगोप्यश्रयत्नतः॥ वीरभावमहादेवकथ्यतेश्वरात्भैरवः
॥ निर्द्वन्द्वमनसोभूत्वाहृदाकामकलातनुः॥ इदंवीरकुलंदेवदेवयंपमनोहरं॥ यदेशेवर्त्ततेवी
रस्तत्फलंवापिभैरवः॥ नचमारीभयंतत्रनचराजभयादिकं॥ शुभफलंसदातत्रधनपुत्रविवर
र्द्धनं॥ लक्ष्मीतत्रमहादेवसुस्थिरासर्वदाभवेत्॥ मत्रंस्वप्नप्रवोधिन्यासुवक्ष्यंपंहक्षमन्लके॥ यो

॥तारा॥ ॥७८॥

जनीयश्चयत्नेननन्दविघ्नंप्रजायते॥ योगिनीभिर्नयुक्तंनतन्नचपापेनलिप्यते॥ यत्रकुत्रकु
ळेवारेश्मशानेगमनेकृते॥ पूजाफलंभवेत्तत्रयक्षपूजाफलंलभेत्॥ पूजाफलंभवेत्तत्रसप्तवा
सरसंमितं॥ चतुर्दश्यांगतेनत्रयक्षपूजाफलंलभेत्॥ नगरेनार्यतस्थानंपशुरेवनसंशयः
॥ नान्योस्मादधिकोदेवइतिचिन्तापरायणा॥ माडकव्यंठकान्तभवेत्कुलपरायणा॥ साधके
क्षोभमापन्नेमनक्षोभःप्रजायते॥ तस्माद्यत्नाद्योगयुक्तोभवेद्वीरवरःसुधीः॥ भोगेनसुखमा
प्नोतिभोगेनकुलसाधनं॥ यद्यद्ददातितिडातियत्करोतियदर्च्चति॥ तत्सर्वंकुलरूपंतुध्या
त्वैवंविहरेत्सुधीः॥ एकाकीनिर्जनेदेशेश्मशानेपर्वतेवने॥ शून्येगृहेनदीतीरेनिःशङ्कोविच

॥राम॥ ॥७८॥

रेत्तु दावीरारांज पकालन्तु सर्वकालेषु शस्यते ॥ सर्वदेशे सर्वपीठे कर्त्तव्यं नान्यशंशयः ॥ यदि
विघ्नो भवेद्धेष्टः कुलद्रव्यपरायणाः ॥ तथानेन विधानेन कर्त्तव्यं कुलशोभनं ॥ अपरापुष्प
गर्भेन्तु कुलस्थानमनोरमं ॥ सर्वदेवस्तुरवं तन्तु महाकालकुलात्मकं ॥ हयारिकुसुमे देवी स्व
यमस्ति सदाशिवः ॥ तन्तु खेलपुमारायपुष्पमध्ये तु चन्दनं ॥ रक्तकुंकुमरागन्धाक्षत्वा तत्र
शिवात्मकं ॥ योजयेद्धिवशक्त्यास्तु रेकं संभावरां नदा ॥ ध्यानां विचिन्त्य तन्वैव संचिन्त्य परमे
श्वरी ॥ यत्रापराजितापुष्पं जवापुष्पं च भैरव ॥ करवीररक्तपुष्ले द्रोणपुष्पं च वंधुकं ॥ कुरांड
वमालतीपुष्पं यत्र यत्रा यतिष्ठति ॥ तत्र देवी वसेन्नित्यं तत्र पूजनं मम ॥ दत्ते चैव जवापुष्पं

पद्वसंत्रफललभेत्॥ ब्रह्महत्यादिकंपापंक्षणांनश्यतिनिश्चितं॥ अपरायास्तुमहात्म्यंवक्तुं
नहिमहेश्वरि॥ वीरसाधनकार्येतुकर्त्तव्यंवीरपूजने॥ दिव्यैरपिचकर्त्तव्यंपशुभिर्नैवपामरैः
॥ वरंपामरवीर्य्यंतुनपश्चोरितिनिश्चितं॥ यद्यन्नन्नस्तुराश्रोक्तंसंकेतंमन्त्रसाधनं॥ अञ्ज
नंगुटिकापीञ्चडुपाटीरोमहाबल॥ दिव्योवीरेणभेदे॥ स्तिपद्मेदंपन्तुकथ्यते॥ शान्तो
विनीतोमधुराकलालावण्यसंयुतः॥ दिव्यन्तुदेवतात्रापोवीरश्चोद्धतमानसः॥ विभूतिर्भू
षणोवीपिचन्दनेनापिलेपितः॥ आकारोगौपत्नोवापिप्पकोवाकुलभैरव॥ रक्तचन्दन
दिग्धांगोवैस्मिचोवाप्यवेहमव॥ स्वसंस्कृतंकेशजालंसंस्कृतोवाकुलेश्वर॥ अपमानेचपूजा

यांस्पष्टुष्टः सदा भवेत् ॥ देवनिन्दापरो वा पि तन्मूजादिपरो पि वा ॥ पूजारतनसत्वद्दिनो कुला
लापमते स्थितः ॥ निजभावसमायुक्तो देववद्विहरे स्थितो ॥ स्वकुलान्तेपरश्चर्याकार्योरा
त्रौ न वा न था ॥ वेदहीने द्विजे देव यथा मन्त्रेण सन्क्रिया ॥ विष्णुभक्तिर्विनादेवि भक्तिन्तेष भवेद्य
था ॥ शाक्तं ज्ञानं विना मुक्तिर्यथा हास्यापकल्पते ॥ गुरुं विना यथा मन्त्रे नाधिकार कथंचन ॥
पतीहिना यथा नारी सर्वकर्मा विनिर्जिता ॥ कुलं विना तथा देवी वीरो वा मम साधकः ॥ नाधि
कारी ति कौलेयस्तस्माज्ञवपरो भवेत् ॥ अविनीतं कुलं यस्य स कथं मम पूजकः ॥ तस्माद्य
त्नेन तथा कार्यं यथास्याद्विनयान्वितं ॥ भावाभावान्कुलेशास्त्रे नाधिकार कथंचन ॥ तेन

भावविशुश्चस्तुसाधकः कौलिकोभवेत् ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ पशुभावंप्रवक्ष्यामिश्रृणुष्वत्वंसु
समाहित ॥ यथाविधिपशुर्दीक्षांगृहीत्वाभावतत्परः प्रथमंपूर्वसेवार्थयत्नतःशुद्धिमा
चरेत् ॥ नमत्स्यंभोजनंकुर्यान्नस्त्रियंमनसास्मरेत् ॥ नपरद्रव्यलोभस्यान्नभोगेमा
नसंचरेत् ॥ सिन्धुतीरेकाननेवापर्वतेवासुरालयेबिल्वमूलेविविक्तेवापुरापक्षेत्रेसु
सोभने ॥ नस्वइदर्शनेकार्यंकौटिल्यंयत्नतस्त्यजेत् ॥ देवताशुद्धभावेन्ध्यातव्यासुसमा
हितैः ॥ त्रिसंध्यंदेवपूजास्यात्त्रिसंध्यंजपमाचरेत् ॥ रात्रौमालाञ्चयन्त्रंचस्पृशेन्नैवक
दाचन ॥ नमन्त्रंमुच्चरेद्रुष्टामौनीस्यात्सर्वकर्मसु ॥ सर्वकालेस्त्रियंनैवगच्छेत्तुसाध

कोत्तमः॥ पुष्पंगन्धस्त्रगंलंचैवस्वपमानीवपूजयेत्॥ मैथुनंनत्त्कथालापंतन्द्रोष्टीःपरिवर्जे
येत्॥ ऋतुकालंविनागच्छेन्नचगच्छेत्तुसादरात्॥पुराणाश्रवणोश्रद्धावेदस्वेदार्थतत्परः
॥नराज्ञौभोजनंविघ्रानाचूलंपरमेश्वर॥ गुरुणायघरादिष्टनत्सर्वंयत्ततश्चरेत्॥ स्त्र
पितत्कुसुमंचैवहेतुनत्रचभैरवः॥ स्मृत्वास्त्रियंत्रिरात्रेणापश्चगव्येनशुध्यति॥ रक्तंव
स्त्रंनगृह्णीयाद्देवीभक्तिपरायणा॥ विष्णुमन्त्रोक्तकल्पादिनत्तनुष्ठानमेवच॥ कार्पावी
रकथालापंनकुर्यादेवनिंदनं॥ नित्यश्राद्धगवायासंसंध्यावन्दनमेवच॥ तीर्थस्नान
पीठदर्शागमनंधर्मनत्परः॥ पशुस्तुविविधोदेवपूर्वेणासहभैरवः॥ स्वस्याधिकारपूजा

॥ नारा ॥ यानगुरुत्वेकथंवद॥ पूर्वस्पनाधिकारोस्तिपूजादेसंगतोगते॥ पूर्वंतुसर्वकालेतुवहिः
॥ ८१ ॥ कार्यस्वदेशतः॥ पूर्वदर्शनमात्रेणाकुलदर्शनमाचरेत॥ ब्रह्महत्यादिकंपापंवरंवकथन
कर्मे॥ पूर्वदर्शनमात्रंतुसतंसतंवराम्यहं॥ ममात्मासोपिदेवेशाविभुरित्यपितुब्रभो
तथापितन्नमेशाङ्काजायतेनतत्परेपदे॥ वरंकुलंपरित्याज्यंवरंस्वकुलहिंसनं॥ वरंस्व
कुलनिन्दास्यात्वरंस्वकुलवंधनं॥ वरंस्वकुलहानिस्तुवरंस्वकुलनिन्दनं॥ कायेनमनसा ॥ राम ॥
वाचावरंस्वकुलपातनं॥ नकुर्यात्तुपूर्वसंगममाङ्क्षयकारणात॥ कुलमात्रेद्वयंपाप ॥ ८१ ॥
परिष्टकुलनायक॥ स्वकुलेवहतिनिन्दापरव्योमकुलेश्वर॥ तस्मादपिचतत्यापंप

भुसंगात्सजायन्ते॥ सर्वथातत्त्वभावोद्वैतप्रकाशोकथंवन॥ संभावंचविभावंचप्रभुर्देवाश्चकी
र्त्तितः॥ स्वभावःप्रभुभावेनजन्मध्वयविभावनात्॥ वीरभावेङ्कवेद्वैतनतोदेवश्चजायते॥ देवाच्च
जायतेवीरोवीराद्देवश्चजायते॥ देवेवीरेनसंदेहःसाम्यमित्यविधीयते॥ भावस्तुमनसोधर्
र्मःप्रावेसहिकथंभवेत्॥ तस्मात्भावोहिकर्त्तव्योदिङ्मात्रंसमुदाहृतं॥ यथेक्षुगुडमाधु
र्य्यंद्वारोजायतेब्रहो॥ तथाभावविभावस्तुमनसोपरिभाव्यते॥ एकस्वमहात्मावोनानार्थ
भजतेप्रभो॥ उपाधिभेदभावेनभावभेदानयिष्यति॥ आनन्दघनसंदेहप्रभुःप्रकृतिरूप
र्क॥ रसरूपःसएवात्मासप्रभुःपरमोमतः॥ श्रोतव्यःसचमन्तव्यविविधितव्यःसएवसः

॥नारा॥
॥८२॥

॥साक्षात्कार्यंवदेदेवराघवन्पक्षपरमेश्वरे॥ भावैर्बहुविधैर्दिविःभावस्तत्रैवनीयते॥भुक्त्वावैवि
विधंग्रासंगविवेकोयथारस॥ दुग्धादत्वासयोगेननानार्थंलभतेप्रभो॥नरोनजायतेदे
वरसस्तस्मात्परोरसः॥ तस्मादधिततोह्यंतस्मादपिरसोदय॥ सएवकारणंतत्रतत्का
र्येनचलभ्यते॥दृश्यतेचमहादेवनकार्यंनचकीरणं॥तथैवायंसएवात्मानानाविग्रह
योनिषु॥ जायज्जतिष्यतेजात॥ कालभेदाद्विभाव्यते॥सज्ञातसमतोयथत्समुक्तस
मुखीपुन॥ सस्त्रीपुमान्नपुंसकः सविद्यावासरूढव॥ नानाभ्याससमायोगीना
नार्थंभजतेप्रभु॥ एकएवसएवात्मासर्वरूपीसनातन॥ अव्यक्तंसचव्यक्तंस्या

॥राम॥
॥८२॥

स्प्रकृत्याज्ञायतेध्रुवं॥ तस्मात्प्रकृतियोगेनज्ञायतेनान्यथाक्वचित्॥ विनाघटत्वयो
गेननप्रत्यक्षोयथाघट॥ इन्द्राङ्गिघमानोपित्तभेदरूपगछति॥ सोविनापुरुषेभे(
दानचवातिकथंचन॥ नप्रयोगैर्नचज्ञानैःश्रुत्वाचनगुरुक्रमे॥ प्रकृत्याज्ञानतनात्मा
प्रकृत्यालुप्यतेपुमान्॥ प्रकृत्याधिस्थितंसर्वंप्रकृत्यावेष्टितंजगत्॥ प्रकृत्याभेदमाप्नो
तिप्रकृत्यासर्वसंवस॥ नवस्तुप्रकृतिंनैवनपुमान्परमेश्वर॥ तयोःसमरसंज्ञानंव
स्तुतत्वंमहेश्वर॥ उभयोसमवायस्तुवस्तुतत्तुपरंपदं॥ ज्ञापनेस्मिन्स्वयंशास्त्राद्वित्स्व
रूपंपुमानसौ॥ निर्विकारसर्वदेवःपुमानानगोचरःपुमान्॥ व्यक्तोभवतिदेवेशास्व

यमाम्नास्वयंभुवः॥ उपायंसन्तिवहुधाज्ञानेब्रह्मसनातन॥ तथापिचकृतेयोगान्क्षिप्र
प्रत्यक्षतांप्रजेत॥ सायांस्विकाङ्कलेशेनुयथानावप्रगल्भ्यसा॥ नानादेशाःसमुत्तीर्यसमु
द्रंविशन्तेविराट॥ तत्तथैनावमास्थायक्षराघ्नन्तियथाप्रभो॥ विमुञ्चन्कालमेतद्ब्र
ह्मतत्स्वभावादपिप्रभो॥ वैजात्यंनास्तिचेत्तच्चकथंतद्विविकारणां॥ तस्मात्परंपराजाना
स्तेहिकारणतांगताः॥ नकारणानिनैवस्तुसाक्षात्प्रकृतिकारणं॥ स्त्रीभावःप्रकृति॥
र्ज्ञेयःपुंभावपुरुषोत्तमः॥ व्यक्तिभेदविभागेनज्ञायतांभैरवेश्वरः॥ एतत्त्वंपुनरेतस्यभेदका
रणमेवहि॥ तथाप्तिविकाराणामस्यापंजप्ततांगतः॥ साक्षात्कारणमेवैतत्प्रकृत्यैवा

पिचेश्वरः॥ दिव्यभावो विरभावोयस्यचित्ते व्यवस्थितः॥ ॥जीवन्मुक्तस्सएवात्मा भोगा
र्थलभतेमहि॥देवीपुत्रस्सएवात्माभैरवः परिकीर्त्तिते॥भावत्रयानामध्येतुदेवोभावोव
प्रतिष्ठितो॥नवक्तव्योमहादेवकुलसारंकुलोत्तमं॥ ॥इतिश्रीताराहस्यहृत्तोभा
वनिर्णयोनामस्सकादशःपटलः॥११॥अथब्राह्मेमुहूर्त्तेउत्थायस्वप्रार्थीसर्वपापवि
लोपनायशिरसिसहस्रदलकर्णिकायावस्थितंश्वेतवर्णं द्विभुजंवराभयंकरंश्वेतमा
ल्यानुलेपनं॥प्रकाशस्वामस्थितायाविमलरूपिणयारक्तायाशक्त्यासहितं॥विभाव्य
मानसैरूपचारैराराध्यऐं इतियथाशक्तिजप्त्वा॥अखण्डमण्डलाकारंव्याप्तंयेनचरा

चरं॥ तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः॥ इति स्तुत्वा नमस्कृत्य मूलादि ब्रह्मरन्ध्रान्त-
मरुणा दिवाकरकोटिपाटलां मूलविद्यां विभाव्य तत्र क्रियासमभिहारेणाभ्युदयं सुधार-
यासंतर्प्य यथाशक्ति मूलमंत्रं जप्त्वा उत्थाय पादस्पर्शं विधाय स्नानार्थं नद्यादौ गत्वा देव्याः
पूजायोग्यार्थं स्नानमहं करिष्ये॥ इति संकल्प्य॥ यथानुष्ठानेन स्नात्वा मंत्रस्नानमारभेत्
॥ यथा मूलविद्यया त्रिनिमज्जनं पुनरुत्थाय मूलविद्यया॥ त्रिवारजप्तेनोदकेन कल-
शमुद्रयांजलिनात्मानं त्रिवारमभिषिंच्य मूलविद्यया त्रिवारांश्च स्वदेवर्षिपितॄन्तर्पयेत्
॥ विधाय मूलविद्ययान्ते श्रीमदुग्रतारैकजटानीलसरस्वती पञ्चविंशतिवारं वा स

त्रपत्र विसर्जितवारं वा त्रिधा वा संतर्प्य ॥ जलादुत्थाय धौतवाससी परिधाय पश्चादाचम्य सूर्या-
र्घं दत्वा ताम्रादिपात्रे चन्दनाक्षतकुसुमश्वेतापराजितापुष्पाणि निक्षिप्य ॥ उद्यदादित्यम-
ण्डलवर्त्तिन्यै नित्यचैतन्योदित यै श्रीमदेकजटायै स्वाहा ॥ इति त्रिरर्घं दत्वा ॥ तन्मध्ये देवीं
विभाव्य ॥ भगवत्येकजटे विद्महे एकवीरायै धीमहि तन्नस्तारे प्रचोदयात् ॥ एकवीरायै वि-
द्महे महोग्रायै धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयात् ॥ इत्येताराधा इति गायत्री यथाशक्ति जप्त्वा
संहारसमुद्रया मूर्द्धनि समानीय ततो योगस्थानमागम्य ॥ ॥ ॐ वज्रोदके हुं फट् स्वा-
हा ॥ इति जलाभिमन्त्रेण जलमधिष्ठाय ॥ एतज्जलं सर्वसपर्य्यार्थं विधाय किंचिदम्बुज

॥ तारा ॥ लेक्षिपेत् ॥ ॥ तेनैवारिणा ॥ ॐ ह्रीं स्वाहेति मन्त्रेण पादौ प्रक्षाल्य: अथ हस्तकमलक
॥ ८५ ॥ लान् स्वर्णरजतभृङ्गारूपात्रपथासर्व्वे हस्ते दत्वा ॥ स्वर्णरजतभृङ्गारुकलशामला मि
कायां धृत्वा ॥ ॐ ह्रीं विशुद्धधर्म गायत्री सर्व्वपापानि शमय पालेष विकल्पानपन
हं फट् स्वाहा ॥ यथाविधिश्चाचम्य तत्र पीठं विचिन्त्य ॥ श्मशानं तत्र संचिन्त्य तत्र
कल्पद्रुमं स्मरेत् ॥ तन्मूले मणिपीठं च नानामणिविभूषितं ॥ नानालंकारभूषा
ढ्यैर्मुनिदेवैश्च मणिडतं ॥ शिवाभिर्बहुमांसास्थिमोदमानाभिरंततः ॥ चतुर्दिक्षु ॥ राम ॥
शवामुण्डचितांगारास्थिभूषणा ॥ तन्मध्ये भावयेद्देवीं यथोक्तध्यानयोगतः ॥ श्मागु ॥ ८५ ॥

त्वा॥ ॐ मणिधरी वज्रिणि सर्वशंकरि हुं फट् स्वाहा॰ इति शिखाबन्धनं॥ ॐ रक्ष २ हूं फ
ट् स्वाहा॥ ललाभिषेकेन भूमिं शोधयेत्॥ ॐ सर्वविघ्नान् सारय हूं फट् स्वाहेति॥ नारा
चमुद्रयाक्षतप्रक्षेपात् त्रिविधविघ्नान् उत्सारयेत्॥ ॥ॐ पवित्रवज्रभूमे हूं फट् स्वा
हेति॥ अनेन भूमिमभिमन्त्र्य ततः कोमलकम्बलादिविष्टरासनादि यथासामान्या
स्तीर्य॥ तत्र॥ ॐ आः सुरेखे रे वज्ररेखे हुं फट् स्वाहेति रक्तगन्धपुष्पाभ्यां समभ्यर्च्य स्वस्ति
कादिकमेनोपविशेत्॥ अथानेन मन्त्रेण भूमौ मंडलं विचिंत्य तत्रासने स्थापयन्तो ।
पविशेत्॥ केचित्॥ आसनेपि केचित्॥ ॐ मणिधरि वज्रिणि महाप्रतिसरे रक्ष २ हूं फ

॥ तारा ॥
॥ ८६ ॥

ट् स्वाहा॥ इति॥ वस्त्राग्निकेरक्षार्थं ग्रंथिं बंधयेत्॥ ॐ आः हूं फट् स्वाहेति आपकनया कायवाक्चि
त्तशोधनं॥ ॐ नमः पुष्पकेतुराजार्हते तथागताय सम्यक्संबुद्धाय ॐ पुष्पे पुष्पे महापुष्पे सुपुष्पे पुष्पे
भूषिते॥ पुष्पंचयादकीर्णे हूं फट् स्वाहा॥ इति पुष्पादिमन्त्रमपंकज्वात्स्वर्गादिपीठे रक्तचन्दनगोरो
चनकुंकुमवज्रपुष्पाघतुलिप्ते॥ ॐ आं सुरे रे वज्ररेखे हूं फट् स्वाहेति मन्त्रेण मण्डलं लिखेत्॥
यथा त्रिकोणान्तर्गर्भिं तमष्टदलपद्मं चतुष्कोणात्मकं॥ तस्य त्रिकोणाग्रे ह्रीं पार्श्वे ह्रीं उत्तरे फट् पश्चि
मत्रिकोणाग्रे मध्ये हूं ममनक्षत्रं कवित्तपाशिं स्वंकुरुरु इत्यादिनामसाध्यसहितं लिखेत्॥ एतस्य ॥ ८९ ॥
तपरतो रक्तचन्दनं गंधार्पादिपीठे निधाय पीठमर्चयेत्॥ यथा मंत्राद्य उपर्युपरि इमगानायतनमः ॥ ८६ ॥

॥ कल्पवृक्षायनमः॥ तन्मूलमणिपीठायनमः॥ नानामणिभ्योनमः॥ नानालंकारेभ्योनमः
॥ मुनिभ्योनमः॥ देवेभ्योनमः॥ बहुमांसास्थिमोदमानशिवाभ्योनमः॥ चतुर्दिक्षुशवेभ्यो
नमः॥ मुण्डायनमः॥ चिताङ्गारायनमः॥ स्वस्थेनमः॥ ततोष्टदलेषुदेवायादिक्रमेन॥ ॐ ल
क्ष्म्यैनमः॥ ॐ सरस्वत्यैनमः॥ ॐ रत्यैनमः॥ ॐ प्रीत्यैनमः॥ ॐ कीर्त्यैनमः॥ ॐ शान्त्यैनमः
॥ ॐ पुष्ट्यैनमः॥ ॐ तुष्ट्यैनमः॥ ॥ मध्येलोमहाप्रेतासनायनमः॥ इत्यभ्यर्च्य॥ ॥ ततःपरि
मूलेनमन्त्रिसंकल्पमनन्पुष्पिंकुर्यात्॥ यथाधाराणामक्रमेणाह्रींकारंरक्तवर्णंनाभौध्या
त्वातदुद्भूतेनवायुनाभस्मप्रोत्सारयेत्॥ ततोहुंकारंश्वेतवर्णंशिरसिविचिन्त्यतदुद्भूतेनवायु

नानदस्थिश्मशानरूपं ज्ञाविनं कृत्वा समस्तं शरीररूपं विभंज्ञा वयेत् ॥ आत्मानं व्यपगतं स्वर्थे नि
र्मलं तारिणीमयं ध्यायेत् ॥ तथा तस्मिन् श्मशानरूपे विश्वव्यापके स्वमनवा रिणीश्रः कारोङ्क
ष्णं ध्यात्वा तदुपरि टंकारान्तर्गुत्कपद्मं विचिन्त्य तदुपरि नीलसंनिभं हूंकारं ध्यात्वा हूंकारं वी
जभूषितं कर्त्रिकां ध्यायेत् ॥ कर्त्रुपरि गगनं ध्यायेत् ॥ आत्मानं तारिणीरूपं ध्यात्वा ॥ ॥ प्रत्याली
ढपदां घोरां मुण्डमालाविभूषितां ॥ खर्वां लम्बोदरीं भीमां व्याघ्रचर्मावृतां कटौ ॥ नवयौवनसम्प
न्नां पञ्चमुद्राविभूषितां ॥ चतुर्भुजां ललज्जिह्वां महाभीमां वरप्रदां ॥ खड्गकर्त्रीसमायुक्तसव्ये
तरभुजद्वयं कपालोत्पलसंयुक्तासव्यपाणियुगान्विता ॥ पिंगोग्रैकजटां ध्यायेन्मौलावक्षो

त्यशोभितां॥ एवंभूतशुद्धिंकृत्वार्घ्यस्थापनमाचरेत्॥ यथास्ववामेत्रिकोणवृत्तचतुरस्रं
मण्डलंकृत्वातत्राधारंकपालादिपात्रंनिधायतत्रमूलविद्ययाविमलपयसापूर्यबिल्वपत्र
रक्तचन्दनयवपुष्पाक्षतानिनिःक्षिप्यार्घ्यंनीशाङ्कुरवाङ्मध्येदिक्षुदद्यात्॥ ॐ ह्रांहृ
दयायनमः॥ ॐ ह्रींशिरसेस्वाहा॥ ॐ ह्रूंशिखायैवषट्॥ ॐ ह्रैंकवचायहुं॥ ॐ ह्रौंनेत्रत्रयाय
वौषट्॥ ॐ ह्रःअस्त्रायफट्॥ षडङ्गानिचविन्यस्यतत्त्वाधामूलविद्यांजप्त्वातेजोमयेनतत्तेनसर्व
विद्यामयंकृत्वाइतिअर्घ्यंविधायप्राणायामादिकंकृत्वा॥ यथामूलविद्ययादशवारंजपेत्तवा
मेनासापुटेवायुमापूर्यतस्याएवषोडशवारंजपेनकुम्भकान्तर्मनासंस्थापित्वाएतस्याएव

॥ नारा ॥ ष्फकजपेन्नृहष्टनासताप्रेटेकात्पुंविरिवपेत् ॥ एवंयथाशक्तिआरागायामंकृत्वाऽष्यादिन्यासंन्यसेत्
॥ ८८ ॥ ॥ यथासिरसिअक्षोभ्यऋषयेनमः मुखे ॥ बृहतिछन्दसेनमः हृदि ॥ एकजटादेवताभ्योनमः
॥ मूलाधारं ॥ ह्रींबीजायनमः ॥ हृदये ॥ कहुंशक्तयेनमः शेषाक्षराणुवार्यसर्वाङ्गंकीलकायन
मः ॥ ॐतस्तथैवमसङ्कनकविन्त्वपांडित्यसिद्धयेविनियोग ॥ कराङ्गंन्यासंकुर्यात् ॥ तथा
ह्रींएकजटायैअंगुष्ठाभ्यांनमः ॥ त्रुंगुष्टयोह्रींनारिरोपेतर्जनिभ्यांनमः ॥ तर्जन्यो ॥ हुंवज्रोदके
मध्येमाभ्यांनमः ॥ मध्यमयोः फ्रैंउग्रजटेअनामिकाभ्यांनमः ॥ अनामिकयोः ॥ ह्रौंमहापरि ॥ राम ॥
सरेकनिष्ठिकाभ्यांनमः ॥ कनिष्ठिकयोः ॥ फ्रः पिङ्गोग्रैकजटेकरतलपृष्ठाभ्यांनमः ॥ करतलपृ ॥ ८८ ॥

ष्टयो॥ ॥इतिकरांगन्यास॥ अथषडंगानि॥ ह्रैं एकजटायै हृदयायनमः॥ इतितर्ज्जनीम
ध्यमानामिकाभिः हृदये॥ ह्रीं तारिण्यै शिरसेस्वाहा॥ तर्ज्जनीमध्यमाभ्यां॥ ह्रूं वज्रोदके शिखा
यै वषट्॥ इत्यधोकुष्टयुग्मशिखायां॥ ह्रैं उग्रजटे कवचाय हुं॥ इतिहस्तद्वयाभ्यां शिरसादि
पादपर्य्यंतं॥ ह्रौं महाप्रतिसरे नेत्रत्रयाय वौषट्॥ इतितर्जनीमध्यमानामिकाभिः॥ नेत्रत्र
ये॥ ह्रः पिंगोग्रैकजटारूपिण्यै कवचाय हूं॥ इतिव्यस्तहस्ताभ्यां॥ शिरसादिपादपर्य्यंतं
॥ ह्रौं उग्रजटारूपिण्यै नेत्रत्रयाय वौषट्॥ इतितर्जनीनामिकाभिः नेत्रत्रये॥ ह्रः सर्वजटारूपि
ण्यै अस्त्रायफट्॥ इतितर्जनीमध्यमाभ्यां ऊर्ध्वोर्ध्वतालत्रयच्छोटिकाभिर्दशदिग्बन्धनं अर्थात्

॥ नारा ॥ नड्डुक्षसिक्रतारस्वने ॥ ज्ञुरिविलवाग्रूपिरीशिरोक्ष्यहृदयायनमोवदेत् ॥ ज्ञुरिविलवाग्रपिरीपिशु
॥ ८९ ॥ शिरसेवह्निवल्लभा ॥ त्रलवाग्रपिरीन्तुक्ताशिखायैवषदित्यपि ॥ विल्लवाग्रपिरीछुक्त्वा
कवचायहुंतत्स्वरेत् ॥ रुद्रवाग्रपिरीन्तुक्तानेत्रत्रयायवौषडिति ॥ सर्ववाग्रपिरीसक्त्वाज्ञुस्त्रा
यफडितिसंस्मरेत् ॥ षद्दीर्घमात्ववरेमायावीजान्तेनानियोजयेत् ॥ ॥ अथवानन्त्रवृद्धामरौ
॥ वीजान्तेएकजनपेहृदयंपरिकीर्त्तितं ॥ त्रारिरौपशिरसितनवहुजोदकेशिखान्तथा ॥ उय ॥ राम ॥
जटेककवचमहापरिरसेतनथा ॥ पिङ्गैयेकजटेनवन्नेत्रात्रेपरिकीर्त्तिते ॥ एवंपीठन्यासवा ॥ ८९ ॥
रीन्यासौसंलिखितौनारारूपयुक्तत्वात् ॥ ॥ नड्डुक्षेफेत्कारगीये ॥ ॥ अङ्गन्यासकरौ ॥

ॐर्यादद्वेवकेवलं ॥ अनोक्रमावरेदस्मिन्न्यासंचारयसंगतान्न्यासंनान्यसंवोक्रमावरेत् ॥ का
लिकान्नेवर्णान्यासस्तु ॥ कालिकृतन्त्रनन्त्रोक्तमातृकावर्णमावरेत् ॥ तद्यथा ॥ वर्णान्यासमु
वक्ष्यामियेनदेवीमयोभवेत् ॥ अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं ऌं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः ॥ इतिस्वरभागः ॥ अं आं इं
ईं उं ऊं ऌं ॡं वेहृदयायनमः ॥ हृदयाम्भसेत् ॥ एं ऐं ओं औं नारीरोपशिरसेस्वाहा ॥ नैऋते ॥ हूं वको
दकेशिखायैवषट् ॥ व्यापकां ॥ हैं उग्रजटेकवचायहुं ॥ करिणकायां ॥ ह्रौं महापरिसरेनेत्रत्रयाय
वौषट् ॥ वन्हिदिक्षु ॥ ह्रः पिङ्गोग्रेकजटेअस्त्रायफट् ॥ अथदेव्यामौलौ ॥ अक्षोभ्यवज्रपुष्पंवृती
ह्रंफट्स्वाहा ॥ इतिसंपूज्यदेव्यावायव्यादीशपर्यन्तं ॥ गुरुरूपपंक्तिमर्चयेत् ॥ ॐ ऊर्ध्वकेशा

॥ नारा ॥ नन्दनाथवज्रपुष्पं प्रतीछ हूं फट् स्वाहा ॥ ॐ व्योमकेशानन्दनाथवज्रेत्यादि ॥ ॐ नीलकेशा
॥ ९० ॥ नन्दनाथवज्रेत्यादि ॥ वृषध्वजानन्दनाथवज्रपुष्पेत्यादि ॥ एते दिव्यौघा ॥ १ ॥ ॐ वसिष्ठानन्दना
थवज्रेत्यादि ॥ ॐ हरिनाथानन्दनाथवज्रेत्यादि ॥ एते सिद्धौघा ॥ ॥ ॐ जयाम्बवज्रेत्यादि ॥
ॐ विजयाम्बवज्रेत्यादि ॥ ॐ महोदर्याम्बवज्रेत्यादि ॥ ॐ शारदानन्दनाथवज्रेत्यादि ॥ ॐ प
रानन्दनाथवज्रेत्यादि ॥ ॐ पत्नानन्दनाथवज्रेत्यादि ॥ ॐ कुलानन्दनाथवज्रेत्यादि ॥ ॐ विरू ॥ राम ॥
पाक्षानन्दनाथवज्रपुष्पं प्रतीछ हूं फट् स्वाहा ॥ एते मानवौघा ॥ ॥ एतदशकौञ्चकोम्पमा ॥ ९० ॥
त्रं देवीमौ पूजयेत ॥ अथान्तेवामावर्त्तेन पूर्वादिदलेषु ॥ ॐ वैरोचनवज्रपुष्पं प्रतीछ हूं फट् स्वा

हा ॥ ॐ शंखपाण्डुलवज्रपुष्पे इतीं ह्रूं फट् स्वाहा ॥ ॐ पंद्मनाभवज्रपुष्पं प्रतीं ह्रूं फट् स्वा
हा ॥ ॐ जपुष्पमित्यादि ॥ ततो वामावर्त्तेनाग्न्यादि दिग्दले ॥ ॐ तोनामकेश्वरवज्रेत्यादि ॥ ॐ
यमान्तवज्रेत्यादि ॥ ॐ विघ्नान्तकवज्रेत्यादि ॥ ॐ नरकान्तकवज्रेत्यादि ॥ ॥ इति गन्धादिभि
रनामुत्र दैवीं गन्धादिभिः संपूज्य ॥ स्ववामे त्रिकोणे वर्त्तेन चतुरस्र मण्डलं कृत्वा ॥ ॐ पुष्पे समस्त
र्चये ॥ तत्र विहितवलित्रयमरितं साधारं निधायतत्वाराभिकाभ्यां स्पृष्ट्वा ॥ ॐ ह्रीं स्फुरपटेम
हाधिपते मयोपनीतं वलिं गृह्न २ गृह्नापय २ मम सांनिध्यं कुरु २ परविद्यामाकृष्य कुन्त छि २
न्धि २ सर्वजगद्वशमानय ह्रीं स्वाहा ॥ इति जप्त्वा वलिं दत्वा रहस्यमालया ॥ निगदेतोयं पुन नामा

॥ तारा ॥
॥ ९१ ॥

नसेवनायाशाहृथ्यंशानंनहिनजवेरिसघम्लंजपेत्॥ ततजपरहस्यंयथामूलाधारस्वाधिस्था
नमणिपूरकेषुयथासंख्यंवीजत्रयंध्याप्नंतडित्कोटिकडारांपरस्परानुस्यूतानाधिभाव्योर्ध्वा
र्ध्वंसर्वंतेजोविशुद्धं॥ फट्कारंविभ्राजितृपंध्यात्वाबरेत्॥ जपनीयमन्तुतन्नूनंनविलम्बितं
स्वमेवचम्प्रतोस्वंयथाशक्तिजप्त्वाग्रयोदकक्तुसुममादायतेजोमयंतज्जपं॥ गुह्यातिगुह्य
गोपीत्वंगृहाणास्मत्कृतंजपं॥ सिद्धिर्भवतुमेदेवीत्वत्प्रसादान्महेश्वरी॥ इतिदेव्यावामहस्ते
जपंसमर्प्यतन्त्रीकृतंनहिभाव्यस्तुत्वा॥ अंष्टांगप्रणामंचरेत्॥ ततोमामदीयपरदेवतायै
समर्पयेत्॥ ॐतत्सविदित्वासमर्पयेत्॥ ॐतत्सविदित्वासमर्प्यशिरःकृत्वापोनिध

॥ राम ॥
॥ ९१ ॥

जंषद्दर्प ॥ सर्वावरणदेवतारेकं विनाप्यसंहारमुद्रया परतेजः स्वहृदयसमानीयशारणा
यामथषडंगं कृत्वा ऐं श्रां सां निमीलवासिन्येनमः सर्वशेषनिवेषयेत्पाठ ॥ शिष्टेभ्योदद्या
त ॥ सिंहस्तत्र्यथास्तुखंविहरेदितिनित्यपूजा ॥ परश्वर्यायामेवसमभ्यर्च्य ॥ लक्षां
जपान्तदशांशेनशिवनोत्पलेनविल्वपत्रेणवाचतुरस्रेमण्डपेयथाविधिप्रथमसंस्कृते
सतिअग्निंकृत्वाकालागुरुधूप्योपेतैर्विमलैर्गन्धवारिभिस्तद्दशांशेनतर्पयेत् ॥ तद्द
शांशेनविमलवारिणायथोयदेशनस्वमूर्ध्नमभिसिंच्यतद्दशांशेनब्राह्मणाकुमारी
वाडुन्नमांसवियक्षीरमांसादिषटत्वराडाधैः ॥ यथाविधिमंतर्पयुरवेदक्षिणांदद्या

त॥ ॥इति श्रीतारारहस्यवृत्तौ द्वादशः पटलः॥१२॥ अथातो होमपद्धतिं व्याख्यास्यामः
॥अत्र नैमित्तिकादि नित्यादौ मासिकं॥ होमे हस्तायाममनुष्योन्नतं स्थंडिलं वालुकादि
भिर्विरच्य॥ तदुक्तं जपहोमादित्वात्पूजायाः मूर्त्तिलक्षणं॥ तत्र सहस्रादिहोमे ह्याग्न्या
दिशोधिते पञ्चहस्तसप्तहस्तमण्डपे वा सर्वतोभद्रचतुरस्रकुण्डं कुर्यात्॥ तन्मण्डप
करणान्तु वास्तोः पूर्वस्यामुत्तरस्यामैशान्यां वा॥ ॥तदुक्तं गणेशविमर्षिण्यां॥ वा ॥राम॥
स्तोःसंग्रह्य पूर्वस्यामैशान्यामुत्तरेऽथवा॥ दिक्षु संकल्पयेत्सम्यङ्मण्डलं सुविभागतः ॥९२॥
॥नवहस्तप्रमाणं वा सप्तहस्तमथापि वा॥ पञ्चहस्तप्रमाणं वा चतुरस्रं समन्वितं

॥ निर्म्मितन्तुचतुर्द्वारंवेदिभिर्द्दृष्टिभूषणं॥ दर्भन्मालापरिक्षिप्तन्तन्तुनापरिवेष्टितं
एककुण्डीपक्षे पञ्चहस्तगृहंतमेवप्रसस्तं॥ तदुक्तंहोमनिरूपे॥ एककुण्डीमते
नापिपञ्चहस्तंगृहंभवेत॥ तदेकंचतुरस्रकुण्डयस्यान्तरभागेशस्तं॥ तदुक्तंगरोग्र
विमर्षिरापा॥ तथान्तरेकुण्डमेकंवेदास्रंतुसमुद्धरेत॥ लक्षहोमेतुतत्कुर्यात्गृहमध्ये
तत्वघरामिति॥ चतुरस्रंचसर्वेषांकेचिदिच्छन्तितान्त्रिका॥ इतिसारदातिलके च
तुरस्रमहेशानिसर्वकर्मार्थसाधयेत॥ ॥ कुण्डशालाक्रिया च॥ संक्षिप्यचतुरस्रमा
त्रंसंक्षिप्यलिख्यन्ति॥ तत्रगृहादिकुण्डकरोहस्तनियमोयथा॥ कर्तुर्दक्षिणाह

॥नारा॥ स्तस्यमध्यस्यदीर्घमानेननामाङ्गुलिनिरूपं॥ कर्तुर्यजमानस्य॥ तदुक्तंविज्ञानती
॥९३॥ तन्श्वरे॥ गृहादिकुराडकरणेहस्तानांनियमोयथा॥ यजमानस्यकर्तुर्वानान्यस्यैवकं
दाचन॥ अथाष्टभिर्यवैरेकांगुलमिति॥ ॥तदुक्तंनीतेश्वरे॥ यस्यांगुलोपवस्तस्मां
सोयवाष्टमुदाहृतः॥ तिलस्तुमत्स्यमांसक्लिमभागमेवच॥ भवेन्नित्रिहायणीवालं
तस्यषष्ठोनवापिचसर्वनैवहियदृष्टंमकुं॰लेमध्यमा-लै॥ मध्यपर्वोपाममानंतत्त्वविं ॥राम॥
सतितत्परः॥ आगमानुपसंस्मत्यैर्वाह्निः स्वस्कपतेचये॥ तैलादकुं॰लमानेनकुराड ॥९३॥
न्यपिविधीयतां॥ ॥तत्रचतुरस्रकुराडंयथा॥ ह्राकस्कूस्तत्रमानेनतत्त्वमध्येलांछये

स्तुधी ॥ भागद्वयेतन्मध्यविभाजोन्नयाम्ययोः ॥ दिशोमत्स्यद्वयं कुर्यात्तन्मस्योदरयोः
पूत ॥ दक्षिणोत्तरयोः सूत्रं यथामानं निपातयेत् ॥ तन्मुखाग्रेषु संस्थाप्य कोणेषु भ्रम
कलाङ्कितेन ॥ कोणास्थमकराग्रादि दिक्षु सूत्राणि पातयेत् ॥ एवं कृते तत्र कोष्ठं च
तुरस्रं प्रजायते ॥ एतदेव भवेत्कुण्डं चतुरस्रं सुलक्षणं ॥ कुण्डविस्तारमानन्त्व्यायामे
नाद्दशांशकं ॥ तन्मानमवतं कुर्यात्ताद्दशु पञ्च मेखला ॥ मेखलीभूयतां चापि क्षिती
यं चैवमेव वा ॥ वेदाद्यादिनयनोद्धृतविस्तारोन्नतमावके ॥ अन्तर्न्नैवांगुलोच्छ्राषाविस्म
नाचतुरंगुला ॥ क्रियासारेपि प्रधानमेखलोत्सेधमुक्तं नवाङ्गुलं ॥ तद्वाह्यमेखलोत्सेधं प

॥नारा॥
॥९४॥

ष्वाङ्गुलमितिस्मृतं॥ नवास्येमेखलोच्छ्रयमङ्गुलद्वितयंक्रमात्॥ चतुस्त्रिद्व्यंगुल
व्यासोमेखलात्रियस्त्विति॥ सर्वत्रैवविधंक्षेत्रंकुण्डानामनुरूपतः॥ एकाङ्गुलंतथा
त्यक्त्वाकुण्डान्तंमेखलाभवेत्॥ एकहस्तेतुकुण्डेतुत्र्यस्रकुण्डेतुवर्द्धयेत॥ स्त्र्यादौकु
लंतुकुण्डेतुकुण्डात्कुर्याद्वमन्त्रवित्॥ सात्त्विकामेखलापूर्वाद्वितीयाराजसीस्मृ
ता तृतीयातामसीप्रोक्तामेखलानान्तुनिर्णय॥ ॥अथयोनिनिर्णयः॥ प्रथमे
मेखलायोनिमेखलेहेतुरग्रतः॥ कुर्यात्कुण्डोष्ठवर्णान्तुकुण्डेवित्तर्वलक्षणं॥ योनि॰ ॥राम॥ ॥९४॥
निषडङ्गुलायाममवंस्तुलविस्तृता॥ उन्नतोद्व्यङ्गुलाश्चाक्ताकुण्डहस्तमितेबुधैः॥

नाभिंकुंडोदरेकुर्यात्सुधीरष्टदलाब्जवत्॥ तत्तत्कुंडानुरूपेण्वानाभिंतत्रविचक्ष
णः॥ नेत्रवेदाङ्गुलोच्छेदविस्तारानाभिरन्नवै॥ ग्रुष्टिरत्निमितेकुंडमात्रन्तुवज्रांगुलं॥
द्विहस्तादिषुकुंडेषुयोनिसंमर्द्धयेत्क्रमात्॥ एकैकांगुलमानेनतथानाभिंवर्द्ध
येत्॥ कुंडहस्ताद्बहिःस्थानेस्थलमित्यविधीयते॥ चतुरस्रस्थलायामामात्मम
ध्येसरम्बिकां॥ स्थूलमूलाचसूक्ष्माग्रातारास्योन्नमनोहरा॥ वाह्यस्थमेखलावाह्यः
स्थानमालम्ब्यकारयेत्॥ ॥ तदुक्तंभास्कराचार्येन॥ योनौनालेसरन्ध्रिकमिति॥
हृद्यामले॥ योन्समध्येविलंकुर्यात्ततराह्ययाहिसंज्ञकं॥ तदुक्तंगरोज्ञविमर्षिणं

॥तारा॥
॥९५॥

॥कुंडस्य रूपं जानीयात्परं मंत्रकृते बुधः॥ उदरं कुंडमित्याहुर्हस्तात्तु भयतः स्मृतौ॥ पा
दौ पञ्चमकोणार्द्धे योनौ यथा चक्रराजे॥ योनिः कारणभूतस्य हस्तस्यास्यात्पदं महत्॥ नि
नत्तत्रैव हव्यानां विधानां तन्मयं त्वतः॥ कलानिपूर्णाविंवोरोसौ॥ योयो कुंडवर्द्धयेद्धि
द्धान्नाभिं कन्नाष्ट्रति तथा॥ तत्र कुंडं तु रूपं स्वा कुर्यात्साधकसत्तमः॥ योनिकुंडे
तथापद्मे योनिपद्मं तु कारयेत्॥ शताद्दिनवशानानान्तु मुष्टिं कुंडं तु होमयेत्॥ हस्तमा
त्रं सहस्रे तु द्विहस्तमयुते स्मृतः॥ चतुर्हस्तं लक्षमात्रं षट्कुंडे दशलक्षकं॥ दशहस्ता
न्तरं हवने कोटिमपि दृश्यते वहिः॥ दशहस्तान्यरं कुंडं नास्ति होमे महीतले॥ तत्र द्विह

॥राम॥
॥९५॥

स्तादिकुण्डमेखला॥ नन्दकुम्भसारदान्तिलके॥ कुण्डे द्विहस्तनात्रे यावसुदेवगुणाङ्गुला
॥ चतुर्हस्तेनुकुण्डेवा वसुनन्दयुगाङ्गुला॥ कुण्डेषट्हस्तकेता॥ सूर्द्दिग्राश्वार्द्धाङ्गुला वि
ना॥ वसुहस्तमितेकुण्डे भानुपञ्चाष्टकाङ्गुला॥ दशहस्तमितेकुण्डे मनुभानुदशा
ङ्गुला॥ आयामोच्छ्रायनोत्तेपामेखला सर्व्वतोन्नुधैः॥ अथ द्विहस्तादिकुण्डानां प्रमाणायय
थायामतो॥ ॥ एकहस्तादिकुण्डानां प्रमानमविधीयते॥ भुजाषराम्बु खहस्तेन यङ्कुक्तं चत
मोलिना॥ एकहस्तद्विहस्तादिगद्दतोमानिशामय॥ त्रयत्रिंशाङ्गुलंसूत्रं निसृष्टादशका
न्विते॥ द्विहस्तकुण्डेविधिवत्पूर्व्ववत्परिकल्पयेत्॥ त्रिहस्तेचत्वारिंशतिलवाद्दशको

॥नारा॥ रिणे ॥ चतुर्हस्ते तु कुण्डे सप्तपञ्चाशाङ्गुलो विस्तरेण ॥ तेनषाद्दशकेस्मृतं पञ्चहस्ते निबोधमे
॥९६॥ ॥ चतुःषष्ट्यांगुलं स्मृतं त्रिलषाद्दशकोरिणं ॥ अष्टाशीत्यंगुलं स्मृतं त्रिलषाद्दशकोरि
णं ॥ सप्तहस्ते तु कुण्डे वै स्मृतं विस्तारं परिस्मृजेत् ॥ सप्तनवत्यङ्गुलं स्मृतं द्विनवद्दशकोरि
णं ॥ नवहस्ते तु कुण्डे वै स्मृतं तत्तु विदांमतं ॥ नवद्वादशसप्तकं षष्ट्युत्तरेशतांगुलं ॥ दश
हस्तस्य कुण्डस्य उद्धरेत तत्र विन्मतं ॥ अत्र विशेष ॥ अत्र द्विहस्तादिकुण्डे मेखलायोस्यादे ॥राम॥
प्रकृतहस्तचतुर्विंशांशेनाङ्गुलाद्विवर्द्धनं ॥ तद्दृष्ट्वा पत्तिनोरशिाप्रबोधमात्रं ॥ ॥ तदुक्तं ॥९६॥
रुद्रयोगिनीहृदये ॥ द्विहस्तादिषु कुण्डेषु ॥ व्योमसत्वस्वपड्वेन ॥ नखनुविंशानिचारेशाना

त्तोग्गुलपरिग्रह॥ नदङ्कूलप्रमारोनसर्वक्करोऽप्यसर्वनः॥ मेखलायोनिगलादिकल्पनंप(
रिकीर्त्तितं॥ एवंसर्वत्रपरिमानंज्ञात्वाक्कुरांउङ्कुर्यात॥ अज्ञानदोषोयथा॥ यदाहविश्व(
कर्मा॥ खानेऽधिकेभवेद्रोगीहीनेधेनुधनक्षयः॥ वज्रकुरांउनुसंतापोमरणंछिन्नमेखला
॥ मेखलारहितेनैसोकोह्यधिकेत्तविनाकृतं॥ अपत्यध्वंसनंप्रोक्तंकुरांउयत्कंठवर्जितं॥ अ
न्यत्रापिश्रीभैरवपोडश्यांकुंडाधिकेसुहृद्रोमानंभीनोदरिद्रता॥ आयोधःकंठहीनेस्या
दसिच्छिन्नमूलखानके॥ अधिकेविन्ननाशस्तुहीनेह्यखपवर्त्तने॥ व्याधयःपश्चवर्त्तनेहीमे
ऽप्यस्यात्पस्मिनी॥ उच्चारेस्फुटितेच्छिद्रसंकलेवामतिर्भवेत॥ हनितस्मात्तुवेज्ञात्वाकुरां

॥ नारा ॥ चरुवेयदिति ॥ ॥ तदुक्तं रुद्रयामले ॥ इति संक्षेपतो देवि मानं कुण्डेषु दर्शितं ॥ योत्तिनी
॥ ९७ ॥ हृदये हस्तमाखितं तत्र त्रिमुनिभ्यर्पं ॥ दिक्षे हवोकोपकारायस्लेहेत्तानिवेवेदितं ॥ प्रशिापत्यगु
रोद्गात्वा कुण्डानां रचनेवरेत ॥ अथाग्निकार्यावसे कुण्डस्योत्तरे मन्त्री नित्यनैमित्ति
ककाम्येषु तत्कर्मेषु तत्कर्मानुगुणानया नत्त्वो मानमानेन तन्नदकारेषु विरचितेषु
मतुरस्रादिषु ग्रागमलक्षणलक्षितेषु · कुण्डेषु स्थाण्डिलेषु वायांसं कुर्यात ॥ तत्राष्टा ॥ राम ॥
दशसंस्कारैः कुण्डं कुर्यात ॥ तदुक्तं लक्षदेशिकेन ॥ ॥ अष्टादशास्य संस्कारा कु ॥ ९७ ॥
ण्डानां तत्र चोदिता ॥ विक्षणां घलमन्त्रेराघ्टारे मन्त्रेरामार्जनं ॥ विलेपनं कलाहपक

ल्यनन्तरं तेन तं ॥ त्रिसूत्रीकरणं पञ्चाम्रुतधूपयेनार्घेनं मन्त्रं ॥ अस्त्रेण वज्रीकरणं हृदयेन
कुशैः शुभैः ॥ चतुःपथः तन्त्रेण तस्या रक्षपातनं ॥ योगेकुरागो नि संकुर्यान्नमस्कारै
रेवरारिति ॥ ॥ अश्मकात्प्रत्याह ॥ अथवान्तानि संस्कुर्यात्चतुर्भिर्वीक्षणादिभि ॥ वि
क्षणं मूलमन्त्रेण शरेण प्रोक्षणं मतं ॥ ताडनं हेतिमन्त्रेण अस्त्रमंत्रेण मार्जनं स्मि
ति ॥ अस्मिन्करोणागयरणाउदयगाखिन्नो निश्चोरे रेखा विलिखेत् ॥ लेखानां देवतान
दैवीक्षाणागयास्मृता ॥ देवादेशावपुरन्दराः ॥ रेखानामृद्गायाराणां ब्रह्मवैवस्वतेन्द्र
वः ॥ अथवा षट्कोणं त्रिकोणं वृत्तं वतुरस्रं कुराडभ्यान्तरे लिखेत् ॥ ततो कूर्वमराणायो

॥तारा॥ गपीठमर्चयेत् ॥ वामायैनमः ॥ ज्येष्ठायैनमः ॥ रौद्रीनमः ॥ अम्बिकायैनमः ॥ एताःशक्ति
॥९८॥ योमेखलोपरिपूर्वादितोऽर्चयेत् ॥ मध्यार्घ्य ॥ श्रीताराकुण्डायैनमः ॥ इतिसंपूज्यः ॥
तन्मध्येनीलांसरस्वतींताराञ्चतुस्तालांवागीश्वरींपूजेत् ॥ तत्र ॥ सुवर्णादिपीठमशि
संभवस्वाश्रोत्रियगेहजेवारमितिविजेनोह्वत्यानीयहुंफट्क्रव्यादेभ्यस्वाहा ॥ इति
क्रव्यादांशंपरित्यज्य ॥ तदग्निमन्त्रेणासंशोध्येकवचेनावगुण्ठ्यधेनुमुद्रांप्रदर्श्यवरुणा ॥राम॥
बीजेनामृतीकृत्यरमितिवीजेनवह्निंतांचैतन्यमुत्पाद्यकराभ्यांमुद्धृत्यत्रिःपरीत्यात्म्य ॥९८॥
मेदिनीपृष्ठजानुःशिवबीजत्वध्याकराउमध्येस्थितयोनोर्वागीश्वरवागेश्वरयोःसं

गर्भे संचिन्त्य तस्यां योनौ स्वधोमुखमग्निं निःक्षिप्य ॥ ह्रीं वह्निमूर्त्तये नमः ॥ इत्यभ्यर्च्य
हृद्देरवामुच्चरन् इउ पात्रकुम्भकयोगेन सुषुम्नास्थितं सहस्रदलकमले वैन्दवा
ग्निवाम्योदरवह्निभ्यां संयोज्य योनिमुद्रयाद क्षिरांतांघ्रा हृद्देरवामुच्चरन्नग्निं विरे
च्यकूर्च्चवीजमुच्चरन्वह्निचैतन्यायनमः ॥ इतिवागीश्वरीगर्भनाडीनचैतन्यं संयो
ज्यसंस्थाप्यज्वालिनीमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ ततः समिदिन्धनाभ्यां माच्छाद्याग्निं वि
न्मन्त्रेण प्रज्वालयेत् ॥ चिन्मन्त्रो यथा ॥ ॐ चित्पिंगल हन २ दह २ पच २ सर्वज्ञाज्ञा
पय स्वाहा ॥ ॐ ततो वह्निं व्रलंके विन्यस्य मूलादियोगान्तादरं अभ्यर्चयेत् ॥ तद्यथा

॥तारा॥
॥९९॥

सहस्रार्चिषे हृदयाय नमः॥ स्वस्तिपूर्णाय शिरसे स्वाहा॥ उत्तिष्ठपुरुषाय शिखायै व
षट्॥ धूमव्यापिने कवचाय हुं॥ सप्तजिह्वाय नेत्रत्रयाय वौषट्॥ धनुर्धराय अस्त्राय फट्
॥इत्यङ्गन्यासः॥ ॥ॐ वैश्वानर जातवेद इहावह लोहिताक्ष सर्वकर्माणि साधय स्वा
हा॥ ॥इति मूलेनावाह्य॥ ताराग्निस्त्वहुताशने मित्वं ताराग्निरसिता नाम दत्त्वा वह्निं
ध्यायेत्॥ ततः सप्तहस्तं त्रिपादं द्विशीर्षं चतुर्भिर्विषाणैस्त्रिधा बद्धमध्यं पिसंगेष्ठतं
लोचनं स्वर्कसंख्यैर्हिनांसरश्मीन्नवं चतुश्शोभमग्नि॥ रक्तांशुजश्वंचलम्बितैकपाख्यं षट्
नगनं हषेरुं॥ स्तंसंमुखं दक्षिराके श्वतुर्भिर्भीमैस्त्रिभिर्वाहुभिरन्वुपेतं॥ शाक्तिं वह्नि

॥राम॥
॥९९॥

ष्कुरुक्ष्मबोसव्यहस्तेर्वामेहस्तेत्रौमलंतालहृतं॥ ससर्पिपूर्णांतत्रसोवर्णपात्रंदास्वस्था
येत्सन्नजिह्वंदधानं॥ ॥अथवाऽएवंध्यायेत्॥ वेधूम्रसंकासंसुतन्नकनकप्रभं॥ प
न्महस्तंयजनार्थंवदनद्वयशोभितं॥ सप्तच्छन्दायमकरवसनत्रयविग्रहं॥ त्रिधागम्या
त्मत्रिपादांबंहव्यकव्यविनाशकं॥ द्व्यात्मसर्व्वपदगतात्तहोत्रुश्वतुःहॊविराजितं॥ प
ञ्चरात्रंपासुपतंलोकायतमहामतं॥ वौद्धवैदिकमिश्रेनतर्षधिक्रूलविलोचनं॥ वेद
र्थचतुरश्रोत्रंस्तोत्रश्रोस्वमयध्वनिं॥ सपानालजटाजूतमणिकोटीरभासुरं॥ हेमा
क्तनशामायुक्तंहेमकुण्डलमण्डितं॥ रक्ताम्भोरुहमध्यस्थस्वस्तिकासनसंयुतं॥ एष्टे

शेसमालम्बित्वात्रीयच्चरगाम्बुजं ॥ सदाशवायमानेनेत्रेसिद्धमानंस्वतेजसा ॥ शक्तिवह्नि
ष्ककवेवचतुर्भिर्दक्षवाहुभि ॥ तोमलंतालवृक्षंचसौवर्णघन्नपात्रकं ॥ वामेस्त्रिभिर्वाहु
भिश्चदधानंरक्तवाससं ॥ हिरएपकनकारक्ताक्तलदक्षासनस्थिता ॥ सुप्रभावानिरक्ता
वरसनावहुरूपिणी ॥ इमाजिह्वात्मानन्तत्वावदनसर्वमास्थिता ॥ एताभिःसप्तजिह्वा
भिःरूपैनंपानलाननं ॥ ध्यात्वातोत्रानवदनंसाधकाभिष्टदर्शनं ॥ एवंनरस्यमुखेहिरण
गनरक्ताकृलासुप्रभाद्युतिरक्ताबहुरूपाइतिजिह्वास्वनामसदृशावर्णा ॥ ज्वलज्ज्वा
लजवेपूषःसुरपिगन्धर्वयक्षनागपिशाचराक्षसादेवनाधिष्ठिता ॥ शचिन्त्यपक्षेराम

क्षेत्रपूजयेत् ॥ ॥ नतुङ्गरोशविमर्षिरापाक्तु: ॥ हिरण्याभस्तुहेमाभाप्लवारोर्दिशि
स्थिता ॥ वैडूर्यवर्णाकनकाशाच्यायांदिशिसंस्थिता ॥ नरूणादित्यवर्णाभारक्ताजिह्वा
ग्निसंस्थिता ॥ कृष्णानीलाभ्रसंकाशानैऋत्यांदिशिसंस्थिता ॥ सुप्रभापद्मरागाभावारु
णपादिसिसंस्थिता ॥ अतिरक्ताजपाभासावायव्यांदिशिसंस्थिता ॥ बहुरूपायथाइ
रव्यातादक्षिणोत्तरतस्थिता ॥ ॥ षट्कोणारहितेनतु ॥ हिरण्यावारुणोशोक्ताग्रांकरेबहुरू
पिका ॥ याम्येरक्तातथाग्नेय्यांमतिरक्ताचसंस्थिता ॥ सुप्रभापूर्वदिक्संस्थाकृष्णा
याम्यदिशिस्थिता: ॥ कनकाग्रासुसंज्ञायाउत्तमध्यसमाश्रिता ॥ यथा ॥ ॐ ह्रीं हि

॥नारा॥ म्भुहिरण्यायैनमः॥ ॐह्रीं ष्णुं गगणायैनमः॥ ॐह्रीं रां रक्तायैनमः॥ ॐह्रीं कृं कृष्णा
॥१०१॥ यैनमः॥ ॐह्रीं श्रुं सुप्रभायैनमः॥ ॐह्रीं अं अतिरक्तायैनमः॥ ॐह्रीं षुं बहुरूपायैनमः
॥इति जिह्वासन्नसंपूर्णं॥ ॥ मेखलोपरि नसुषुम्नावर्त्मना समभ्यर्चितास्तस्याः एवाष्ट
कजयेनलक्षणासापूर्वं वाडंविलेवयेन॥ एवं यथाशक्ति प्राणायामं कृत्वा ऋष्या
दिन्यासं न्यसेत्॥ यथा॥ शिरसि अक्षोभ्यऋषये नमः॥ मुखे॥ बृहतीछन्दसे नमः ॥ राम ॥
॥एकजटादि देवतायैभ्यो नमः॥ मूलाधारे॥ ह्रींबीजाय नमः हृदये॥ फट्शक्तये ॥१०१॥
नमः॥ शेषाक्षराणि आर्यसर्वाङ्गकीलकाय नमः॥ ऽनस्तथैव मम मङ्गुलक विनयापरि

स्य सिद्ध्यर्थे विनियोगः॥ कराङ्गन्यासं कुर्यात्॥ तथा॥ ह्रां एजटायै अंगुष्ठाभ्यां नमः॥
अंगुष्ठयोः॥ ह्रीं तारिण्यै तर्जनीभ्यां नमः॥ तर्ज्जन्योः॥ ह्रूं वज्रोदके मध्यमाभ्यां नमः॥
मध्यमयोः॥ ह्रैं उग्रजटे अनामिकाभ्यां नमः॥ अनामिकयोः॥ ह्रौं महापरिसरे कनि
ष्ठिकाभ्यां नमः॥ कनिष्ठयोः ह्रः पिङ्गोग्रैकजटे करतलपृष्ठाभ्यां नमः॥ करतलपृष्ठ
योः॥ ॥ इति करन्यासः॥ अथ षडंगानि॥ ह्रां एकजटायै हृदयाय नमः॥ इति तर्जनी
मध्यमानामिकाभिः हृदये॥ ह्रीं तारिण्यै शिरसे स्वाहा॥ तर्ज्जनीमध्यमाभ्यां॥ ह्रूं वज्र
ओदके शिखायै वषट्॥ इत्यधोङ्गुष्ठ शिखायां॥ ह्रैं उग्रजटे कवचाय हुं॥ इति हस्तद्वय

 याभ्यां शिरश्चादिपादपर्यन्तं ॥ ह्रौं महापरिसरे नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ इति तर्ज्जनीमध्य
 मानामिकाभिः नेत्रत्रये ॥ हः पिङ्गाक्षैकजटोग्रस्त्राय फट् ॥ इति तर्ज्जनीमध्यमाभ्यां
उर्ध्वं दत्तातलत्रये छोटिकाभिर्द्दशदिग्बन्धनं कार्यं ॥ एवं षडङ्ग विन्यस्य बद्धांजलि वि
रच्य आत्माभेदेन नक्षरं ॥ ध्याये ॥ यथा ॥ प्रत्यालीढपदार्पिताघ्रिशवहृद्घोराट्ट
हासापरा खड्गेन्दीवरकर्तृखर्प्परभुजा हुंकारबीजोद्भवा ॥ खर्वानीलविशालपिङ्गलजटा
जूटैकनागैर्युता जाड्यंन्यस्यकपालके त्रिजगतां हन्त्युग्रतारा स्वयं ॥ तत्कारकलितद्रु
वीक्षतरक्तवस्त्राक्षतादिमिलितहरिनकर किरणाकुसुमांजलो मान्तकामन्त्रं ध्यात्

त्वाहृदयान्मूलमन्त्रेनतेजोमयींसुषुम्नानेचैतन्यमयींतांषट्चक्रक्रमेणशिरःस्थि
तसहस्रदलकमलकर्णिकान्तर्गतपरमशिवेसंज्ञापयित्वासमभिसारेणानन्दमृतं
उधौविश्राम्यतदमृततलोलीभूतामानन्दमयींतांप्रवहन्तींसापूटेनानीयकल्पि
तमूर्तौसमाहूयेत्॥ देवेशिभक्तिसुलभेपरिवारसमन्विते॥ यावत्त्वांपूजयिष्यामि
तावत्त्वंसुस्थिरोभव॥ एकजटेइहागच्छ२ इत्यञ्जलिस्थापनेनदर्शयेत्॥ इहतिष्ठ२ इ
तिसंस्थाप्योमुख॥ इतिसन्निधेहि॥ इत्यङ्कुशमुष्टिभ्यां॥ इहसन्निरुध्यस्व॥ सेवाङ्कु
शगर्भिणीमुष्टिभ्यां॥ ततःस्वात्मदेहेषडङ्गंविन्यस्य॥ ॥ह्रांह्रींक्रौंस्वाहेतिशारा

॥नारा॥ ष्टमिष्टांहत्वा॥ श्रीमत्स्वेकजटेवज्रपुष्पंप्रतीछहुंफट्स्वाहेत्यनेनपश्चोपचारैरर्चये
॥१०२॥ त्॥ आग्नेय्यां॥ ह्रांएकजटायेहृदयायनमः॥ ऐशान्यां॥ ह्रींतारिण्यैशिरसेस्वाहा॥
नैरृत्ये॥ ह्रूंवज्रोदकेशिखायैवषट्॥ वायव्यां॥ ह्रैंउग्रजटेकवचायहुं॥ कर्णिकायां
॥ह्रौंमहापरिसरेनेत्रत्रयायवौषट्॥ चतुर्दिक्षु॥ ह्रः पिङ्गोग्रैकजटेऽस्त्रायफट्
॥अथदेव्यामौलौ॥ ॐ अक्षोभ्यवज्रपुष्पंप्रतीछहुंफट्स्वाहा॥ इतिसंपूज्यदेव्या
वायव्यादीशानपर्यन्तं॥ गुरुरूपशक्तिमर्चयेत्॥ ॐ उड्डिकेशानन्दनाथवज्रपुष्पंप्र॰ ॥राम॥
तीछहुंफट्॥ ॐ व्योमकेशानन्दनाथवज्रंमादि॥ ॐ नीलकेशानन्दनाथवज्रेत्या॰ ॥१०३॥

दि॥ ॐ वृषध्वजानन्दनाथवज्रेपुष्पेत्यादि॥ एतेदिव्यौघा॥ ॥ॐ वशिष्ठानन्दनाथव
ज्रपुष्पंप्रतीछहूंफट्स्वाहा॥ ॐ कूर्मानन्दनाथवज्रेत्यादि॥ ॐ मीननाथानन्दना
थवज्रेत्यादि॥ एतेसिद्धौघा॥ ॐ भयापहस्तवज्रेत्यादि॥ ॐ विजयाम्बस्तुवज्रेत्यादि
॥ॐ महोदर्यस्तुवज्रेत्यादि॥ ॐ परानन्दनाथवज्रेत्यादि॥ ॐ पारिजातानन्दत्यरिष्
वेदित्तोब्रह्मादिपूजये॥ यथा॥ ब्राह्मीमाहेश्वरीकौमारीवैष्णवीवाराहीइन्द्राणी
चामुण्डामहालक्ष्मी॥ ॐ ब्राह्म्यैनमः॥ ईंमाहेश्वर्य्यैनमः॥ ॐ कौमार्यैनमः॥ ऋं
वैष्णव्यैनमः॥ लृंवाराह्यैनमः॥ एंऐंइन्द्राण्यैनमः॥ ॐ औंचामुण्डायैनमः॥ अः

महालक्ष्म्यैनमः॥ ॥नद्धहिं॥लक्ष्म्यैनमः॥सरस्वत्यैनमः॥रम्भैच॥प्रीत्यैच॥कीर्त्यै२
॥शान्त्यैच॥पुष्ट्यैच॥तुष्ट्यैच॥ नद्धहिंर्लोकपालान्॥ नद्धहिं॥वज्रशक्तिदण्डखड्गपाश
अङ्कुशगदात्रिशूलचक्रपद्मास्त्रेन्तानिलोकपालायुधानि॥ आद्याक्षरबीजपूर्वकैर्नाममो
न्त्रैरारात्मपरिधिपरिस्तरराजराजात्प्राचीवर्जंदिक्षुचार्पयेत्॥यथाङ्कराजमध्येमेख
लायांमेखलासमदीर्घयज्ञकाष्ठद्वयंप्राचीवर्ज्जंपूर्वोग्रद्वयंउत्तराग्रमेकंएवंकुशा
वप्यैरात्मलब्धादयन्पूर्वोग्रपङ्क्तिद्वयंउत्तराग्रपङ्क्तिमेकोमास्तनेत्॥ ॥ब्रह्मावस
रोनमः॥दक्षिणेब्रह्मासनंपूजयेत्॥ततःशुक्लशुक्लवस्त्रयज्ञोपवीतोवामहस्तेदत्वादक्षि

राहस्तेनप्रोक्षयेत् ॥ पुनःप्रनर्प्यान्मनोदक्षिभागेस्थापयेत् ॥ आज्यस्थालीमानी
यामन्त्रेणमोक्ष्यनस्यामाग्यनिःक्षिप्यतांकुशाग्रान्वहनाग्नौनिवेशयेत् ॥ इत्याभिज्ञाने
॥ दर्भयुगलेषन्वालेआनिःक्षिप्तानलेक्षिपेत् ॥ दीप्तेनदर्भयुगलेनच्याज्यंनीरा
ज्याग्नौविनिःक्षिपेत् ॥ प्रज्वालितंदर्भान्घृतेनचदर्शपत्याग्नौविसर्जयेत् ॥ जलं
विसृजेत् ॥ इतिसंस्कारैःसंस्कारेनघृतंजुहुयात् ॥ अथस्रुवेनस्थालीदक्षिणाभा
गान्नाममन्त्रेणदक्षिणोअग्नयेस्वाहा · हृदयमन्त्रेणवामभागादाज्यमादाय ॥ सोमा
यस्वाहा ॥ इतिवामलोचने ॥ मध्यादग्निसोमाभ्यांस्वाहा ॥ इतिभाललोचने ॥ दक्षि

॥नारा॥ णाऽग्नेस्वस्तिकृतेस्वाहा॥ ततन्नमस्कारेणव्याहृतीर्जुहुयात्॥ तद्यथा॥ ॐ भूः स्वाहा॥ ॐ भुवः स्वा-
॥१०५॥ हा॥ ॐ स्वः स्वाहा॥ ॐ भूर्भुवः स्वाहा॥ ततोनामकरणादीनांसंस्काराणामग्रनावाघेनतनामोत्तरएवंहु-
ह्विरगाघेनन्गासप्तसज्ञाहुतिर्जुहुयात्॥ यथा॥ ॐ ह्रीं अतिष्ठमानस्यअग्नेर्गर्भाधानंकल्पयामि
नमः॥ अग्नेर्गर्भाधानं॥ ॥ॐ अग्ने पुंसवनं कल्पयामि नमः॥ इति पुंसवनं॥ ॐ ह्रीं अग्ने:
सीमन्तोन्नयनं कल्पयामि नमः॥ सीमन्तोन्नयनं॥ ॐ ह्रीं अग्ने जातकर्म कल्पयामि नमः॥ इति
जातकर्म॥ ॐ ह्रीं अग्ने नामकरणं कल्पयामि नमः॥ इति अग्ने त्वं नाराग्निनामासि॥ इति ॥राम॥
नामकरणं॥ ॥ह्रीं अग्ने निष्क्रमणं कल्पयामि नमः॥ इति निष्क्रमणं॥ ह्रीं अग्ने चूडाकरणं कल्प- ॥१०५॥

यामिनम॥ उडाकरां कल्पयामि॥ ॥ह्रीं अग्नेउपनयनं कल्पयामिनमः॥ इतिउपनयनं
ह्रीं अग्नेवेदाध्ययनं कल्पयामिनम॥ इतिवेदाध्ययनं॥ ह्रीं अग्नेसमावर्त्तनं कल्पयामिनमः
॥ इतिसमावर्त्तनं कल्पयामिनम॥ ह्रीं अग्नेगोदानं कल्पयामिनमः॥ इतिगोदानं॥ ह्रीं अ
ग्नेविवाहं कल्पयामिनमः॥ इतिविवाहं॥ ततस्तत्राग्नौ विधिवत्॥ ध्यात्वावाह्याभ्यर्च्य
अग्नेरेकां विभाव्य मूलेन षोडशाहुतिर्जुहुयात्॥ ॐ नमूलेनषोडशाहुतिर्जुहुयात्॥ एतन्व
यंवह्नेवकरणानाडीसंधानं॥ ततस्त्रिमधुराक्तैरक्तकरवीरैर्वा अयुतेनवाअष्टोत्तरशतं नित्यहो
मे॥ वश्यकर्मकृत्समैभपवस्याय॥ सर्पिर्लवराहोमाभ्यां कामिनीसमाकर्षणाय॥ चन्दनपु

॥ तारा ॥ ष्पैः सौभाग्याय ॥ मल्लिकाजातीपुन्नागकदम्बैः पुष्पैराजकुसुमैः सर्वार्थसिद्ध्यै ॥ दुर्वातिला
॥ १०६ ॥ ज्याङ्गैरायुषे ॥ क्षीराक्तैस्तगरैः कवित्वाय ॥ चन्दनागुरुकर्पूरैः सर्वाभिष्टाय घृताक्तमाल
तीपुष्पैर्दानकवित्वाय ॥ पराश्वरराविशेनु ॥ नीलोत्पलेनारवराड्याय विल्वपत्रैरागदघ्नामशंजु
रुयात् ॥ वहुरप्रकारस्रुमनलमुद्धार्यननः स्वाहा ॥ इदं देवेभ्यो ननः पुनर्महाव्याहृतिभिर्होमयेत् ॥ य
था ॥ ॐ भूरग्नये पृथिव्यै महते स्वाहा ॥ भुवो वायवे चान्तरिक्षाय वृदिवेव महते स्वाहा ॥ ॐ ॥ राम ॥
स्वः स्वादित्याय चन्द्रमसे नक्षत्रेभ्यश्च वै स्वाहा ॥ ॐ भूर्भुवः स्वश्चाग्नये वादित्याय चन्द्रम ॥ १०६ ॥
से नक्षत्रेभ्यश्च महते स्वाहा ॥ इति हुत्वा स्रुवाज्ये पूर्णां तस्रुवेन स्रुवमापूज्यनत्राक्षनकुम्भमा

निःक्षिपेत्॥ तदुपरि अधोमुखस्रुवं दत्वा ऊर्द्धमुखेन मूलं नापानमुच्चार्य वामपादपूरःसरं
॥ अविच्छिन्नधारया वौषडन्तेन पूर्णाहुतिं कृत्वा उपविश्य देवीं गंधादिभिराराध्य नंदनं देवतागं
गानंदमेव च॥ विलीनं ध्यात्वा पूर्ववत् विसर्जयेत्॥ शान्तश्चेन्संरक्षेन्॥ ॥ अथ हविष्यान्नवि
धि॥ मन्त्रान्ते स्वाहाकारमुच्चार्याग्नौ हविर्निक्षिप्याग्ने इदं मम कार्येति समन्वयः॥ हविर्दानन्तु मू
ऊर्ध्वपाणिना न कर्तव्यं॥ तदुक्तं त्रिपुरान्तकारे॥ विना हस्तेन यद्दानं हुयते वह्निनाशने॥ दातुः पुण्य
फलं नास्ति हि तावन्नरकं व्रजेत्॥ इति श्रीमहाभैरवतन्त्रे॥ ॥ हविर्हुत्वा न हस्तेन वैश्वानरमु
खे हुतं॥ होतुश्चक्षुर्विनाशाय यजमानोऽपि नश्यति॥ ॥ इति तारारहस्यवृत्तौ होमनिर्णयो

नामः त्रयोदशः पटलः ॥ १३ ॥ एवंनिगदिताविद्यातारिणीसर्वसिद्धिदा ॥ इदानींशृणु
वक्ष्यामिवासनामात्मतामयीं ॥ ओंमन्त्रोप्रकाशमानस्त्वंरसन्नायत्रमाग्निना ॥ तयोविष
इकारोयंविदुनानन्तिकामता ॥ तकारःसर्वपापघ्नोरेफस्तत्त्वप्रकाशकः ॥ बिन्दुर्मातीम
हाबीजंशब्दराशेःप्रकाशकं येनत्वरूपसंसारभीषणांमुक्तिदायकं ॥ फट्कारःसर्वजाग्या
नांनाशकंतत्त्वप्रकाशकं ॥ एवंसमस्तरूपेणाकेवलाचित्कलापरा ॥ सर्ववेदमयीसाक्षा
च्छब्दब्रह्मस्वरूपिणी ॥ आनन्दरूपिणीनीलाआत्मानन्दप्रदायिणी ॥ पराविब्रह्मरू
पासासोहंतत्त्वस्वरूपिणी ॥ इतितेकथिताविद्यावासनाभुक्तिमुक्तिदे ॥ एवंयोवेत्ति

शुद्धात्मासाधकोगुरुशिक्षया॥सयोगीसचविज्ञानीजीवंमुक्तःसदाशिवः॥ अथ
मन्त्रसिद्ध्यर्थमंत्रशिखामहारहस्यतन्त्रे॥ ॥श्रीदेव्युवाच॥ भगवन्स्वसीद्दसर्वज्ञसर्वं
शाणिहितेरत॥येनावश्यंभवेसिद्धिःकृपायवद्दशंकर॥ श्रीईश्वरउवाच॥ शृणुदेविप
रंज्ञानंसर्वज्ञानोत्तमोत्तमं॥ येनविज्ञातमात्रेणक्षिप्रंविद्याप्रसीदति॥ मूलकल्पेतु
याशक्तिर्भुजंगाकाररूपिणी॥ सनदैर्मनावर्त्तेनप्राणैस्तभ्यतेध्रुवं॥ ज्झिह्वीवारव्यम
धुराकृजन्हीसनतनोस्थिता॥ गढन्तीब्रह्मरंध्रेषविद्यानित्यकेनत॥ यानायानंक्रमेणैव
तत्त्वकूर्य्यामनोमयं॥ तेनमन्त्रशिखाज्ञातासर्वसिद्धिप्रदीपिका॥ नमःप्रस्मैगह्यस्तु

॥तारा॥ यत्किंचित्प्रतिभाषते॥ शिखाहीनास्तथामन्त्रानसिद्ध्यंतिकदाचन॥ शिखोपदेशः
॥१०८॥ सर्वत्रगोपितः परमेश्वरः॥ विनातेननसिद्धिस्यात्वर्षकोटिशतैरपि॥ तस्मात्सयापिगि
रिजेगोपितव्यंप्रयत्नतः॥ इतिशिखामन्त्रा॥ ॥मन्त्रशिखा॥ अथानर्योगः रुद्रया
मले॥ ॥अथान्तर्यजनंवक्षे दृष्टादृष्टफलप्रदं॥ योगिनांयत्रजायन्ते अधिपाश्वनराः स
दा॥ गुरोर्ध्यानंप्रकुर्वीतयत्नान्मूर्वेविशालधीः॥ स्नानंतुधस्ततःकुर्यात्स्वस्विदानन्दसिद्ध ॥राम॥
ये॥ ॥तत्रयथाब्रह्मज्ञानतितत्रयाकुण्डलिनीसमुत्थाप्यकुलपंकेरुहेपरविन्दुंनिशिघन ॥१०८॥
त्रउनपराशृतधारयाम्लस्वब्रह्मांतर्गतंतत्रनिमज्जेत॥ तदुक्तंयामले॥ स्नानायाद्यविम

लेतीर्थेपुष्करेहृदयाश्रिते॥ विन्दुतीर्थेनरःस्नायान्पुनर्जन्मनविद्यते॥ ॥इडासुषुम्नाश्रि
वतीर्थेकेस्मिन्ज्ञानाम्बुपूर्णविहतशरीरे॥ ब्रम्हध्यानेस्नातियोःसदायतः॥ किंतस्यगं
गैरपिपुष्करैश्च॥ अथसंध्या॥ मूलविद्यास्वरूपिणीतडित्कोटिप्रभांम्रणालतन्तुनि
भांकुण्डलिनींकुलामृतरसभावेनसंध्याकुर्य्यात॥ ॥तदुक्तंरुद्रयामले॥ शिवःश
क्त्याःसमायोगोयस्मिन्ज्ञानप्रजायते॥ सासंध्याकुलनिष्ठानांसमाधिस्थैःप्रगीयते
अथतर्प्पणा॥ मूलाधारात्सोमसूर्य्याग्निरूपिणींकुण्डलिनींसमुत्थाप्यपरंविन्दु
निभियत्तदमृतामृतेनदेहदेवतानांतर्प्पयेत्परदेवतां॥ ॥अथार्घविधिः॥ विन्दुस्था

॥नारा॥ ॥१०९॥

नमाधारनादस्यानेकलारूपपात्रंनादान्तंरुद्रमरउलामनात्राचक्रपुस्याशक्तितेत्र
सासंपुज्यदेहदेवतांनर्पयेत॥ नर्पणैः नदुक्तंभैरवे॥ ब्रह्मद्वारादधोभागेतत्त्वान्तंपात्र
मुत्तमं॥ कामासारेरासंपूज्यनर्पयन्तेनरेश्वरी॥ न्यासायथा॥ षट्चक्रस्थितामात्र
कानतीकरंन्यासः॥ नदुक्तंरुद्रयामले॥ आधारेलिंगनाभौहृदयसरसिजेनालुमूले
ललाटेद्वेपत्रेषोडशारेद्विदशदशदलेद्वादशार्द्धेचतुष्के॥ वासान्तेबालमध्येडफकठस
हितेकराठकूपेस्वराश्चहंसंनत्वार्थयुक्तेसकलदलगतंकौलमार्गप्रसिद्धिं॥ पाठहे ॥राम॥ ॥१०९॥
सोदडमध्येन्यसतुविमलक्षीधेर्दृढिसंमन्त्रिद्धूये॥ ॥अथषडंगानिगोनमीये॥

श्यमानाहृदात्मानं हृदयेस्याच्चिदात्मकं ॥ क्रियेतत्स्परत्वेन हृन्मयेन मतः परं ॥ सर्वज्ञा
दिगुणोत्तुंगे सर्वैश्वर्ये परात्मनि ॥ क्रियते विषयाहारो शिरोमन्त्रेणादेशिकः ॥ हृच्छिरो
रूपः विज्ञानमयमाभावनादृढं ॥ क्रियतेनिजदेवस्य शिखामन्त्रेणादेशिक ॥ मन्त्रात्मक
स्यदेहस्य मन्त्रवाच्येन तेजसा ॥ सर्वतो वर्म मन्त्रेण क्रियते नात्ममन्त्रवित्ति ॥ षडङ्गानादि
परज्ञानमन्त्रिरूपे परात्मनि ॥ हृदयादिमयं तेजः स्यादैनत्तेत्रसंज्ञितं ॥ अस्त्रात्मि
कादिरूपं यत्साधकस्य विनाशयेत् ॥ अविद्याजालमन्त्रस्य परं धाम समीरितं ॥ ॥ अ
थ ध्यानं ॥ तद्रूपं उदयाकरपद्मन्यां ॥ शक्तिं देवं पश्चात्तस्थकमलद्वयसंस्थितं ॥ ज्योति

॥नारा॥ स्तत्वमयध्यात्वाकुलाकुलवियोजने ॥ शृङ्गाटद्वयमध्यस्थंशक्तिद्वयपुटीकृतं ॥ समरा

॥११०॥ समरसध्यानमनन्तकुलंयोगिनीमयि ॥ पुनरुक्तं ॥ किरणास्थंयदाग्निस्थंचन्द्रभास्क

6

रमध्यगं ॥ महाभूस्थेलयंकृत्वाघृर्स्थेस्निष्टनियोगिराट् ॥ निलालस्वपदेभ्यस्येयत्तेजउ

पजायते ॥ नकर्मभस्मसेन्नित्यध्यानमेवतुयोगिणां ॥ ॥अथपूजा॥ यथा॥ स्वतस्मे

रेवनमनसाविषयादिकंसर्वंपरतेजसिसमर्पणमितिपूजनं ॥ ॥तदुक्तंभैरवतन्त्रे

॥सर्वेयंविषयैःपुष्पैस्तत्क्षणात्तन्मयोभवेत् ॥ ॥अन्यत्रापि ॥ स्वात्मस्तत्त्वमयाना ॥राम॥

उर्भिःसोहंभावेनपूजयेत् ॥ ॥अथजपोयथा ॥ सुषुम्नान्तर्गतंविद्धिक्तिरूपब्रह्म ॥११०॥

ग्रन्थिस्तत्र स्थितस्य मेरुसमन्वितानुलोमविलोमेन कुण्डलिनीमुत्थाप्य जपेत् ॥
तदुक्तं मातृकार्णवे ॥ मालापञ्चाशिका प्रोक्ता सूत्रं शक्तिः शिवात्मकं ॥ ग्रन्थिं नकुण्ड५
लीशक्तिकलान्ते मेरुसंस्थिता ॥ ॥ अथ होमः ॥ नाभिकुण्डे कुण्डलिनीविदग्नौ वा
सनेत्वनेदीप्ते परामृतहविष सुम्नाश्रुवा ॥ अक्षवृत्तीर्विक्षमारामन्त्रेराजुहुयात् ॥
मन्त्रो यथा ॥ मूलमुच्चार्य नाभिमण्डले चैतन्यरूपाग्नौ मनसा श्रुवा ज्ञानप्रदीपके र
निलमक्षवृत्तीर्जुहोम्यहं ॥ स्वाहा इत्येकाहुतिं दत्वा मूलमुच्चार्य ॥ धर्माधर्महवीर्दी
प्तरूपाग्नौ मनसा श्रुवा ॥ सुषुम्नावर्त्मना नित्यमक्षवृत्तीर्जुहोम्यहं ॥ स्वाहा इति द्विती

याहुतिः॥ मूलमूत्त्वार्प्या॥ प्रकाशाकाशहस्ताभ्यां हवनं आत्मनोस्रुचा॥ धर्माधर्मफला
स्नेहं पूर्णां वह्नौ जुहोम्यहं स्वाहा॥ ॥अन्तर्निरंतरनिबन्धनमेधमाने मायान्धकार
परिपन्थिनि संविदग्नौ॥ आत्मप्रकाशनमरीचिकाशिभ्रमोविश्वंजुहोमि वसुधा-
दिशिवावसानमिति॥ ॥अथयोगः॥ तदुक्तं हंसपारमेश्वरतन्त्रे कथितं परमं ब्र-
ह्मं योगं षट्चक्रवरानने आधारे गुह्यदेशस्थाने पङ्कजं चतुर्दलं॥ कर्णिकायां स्थितायो-
निः कामाख्यापत्तमेश्वरी अपरोक्षा हि कंदर्प्यमाधारे वह्निकोणाकं॥ स्वयंभुलिङ्गम-
ध्ये तु पश्चिमाभिमुखविषे॥ तस्मात्तु व्यङ्कुलाई अधोमध्यंतु षड्गुणं॥ एकाङ्गुलं

तुतंमध्येवज्ररध्रन्त्रिकोणाकं॥ तन्मध्यन्तुशिखिस्थानन्तप्तहाटकंसंनिभं॥ वह्निकुण्ड
ध्यसंकाशन्तडिल्लेखेववीस्फुरन्॥ सप्तार्चिरश्मिसंयुक्तंकालाग्निरुद्रगर्भकं॥ आदि
क्षकारपर्य्यन्तंकलादशसमन्वितं॥ अयमग्निःसमुद्दिष्टस्सूर्य्यन्त्वकथयामिते॥ वः
स्मिन्देशेमहाभागेमध्यमामूलमाश्रिते॥ सिन्दूरसन्निभम्बीजंजवादाडिमसन्निभं
॥ रविस्तत्रैवजानीयात्कलाद्वादशसंयुतं॥ कलाद्याद्वादशाबीजंयुग्मयुग्मंसुरेश्वः
रि॥ तन्मध्येसपराख्यन्तुउथदादित्यसन्निभं॥ रजश्शक्तिर्महाभागेरविवायुस्थितंजग
त्॥ शिरोबिन्दुरितिख्यातोमनश्चन्द्रप्रकीर्त्तितं॥ आदिबीजमुन्मनीवगगगणाश्चवतु

॥नारा॥ र्विषः॥ आदिवीजमहाकाशंनिजवस्तुमनोभवेत्॥ उन्मनीशारदाचन्द्रध्वमिन्याचन्द्र
॥११२॥ विनाशिनी॥ सर्वचन्द्रमयोयोगीध्यानंसमभ्यसेन्नतः॥ ॐकारस्थाशिखासूक्ष्मा
आत्मैकांचिद्रूपांकला॥ चिन्तयंन्नीपरावस्थांजिह्वास्वदशानन्दं॥ सूक्ष्मपासह
चात्मानमेकाभूतन्तुचिन्तयेत्॥ हरवक्त्रसंसंयोगान्माशिखावर्द्धयेत्प्रिये॥ ब्रह्म
ग्रन्थिंततोभित्वाकुलीनंछिन्नमस्तयो॥ ब्रह्मरंध्रेसुषुम्नायाम्वायुर्विशतिमध्यगः
मां॥ स्वाधिस्थानन्ततोभित्वाध्ववर्णांविशतिद्वयं॥ मणिपूरेनाभिदेशोब्रह्मणःस ॥राम॥
दनप्रिये॥ दीप्तज्योतिर्मयंपुञ्जंततोभित्वानस्यागतिः॥ नद्धूर्ध्ववैष्णवंस्थानंनीला ॥११२॥

त्पलदलप्रभं ॥ ब्रह्मग्रन्थिंहृदिभित्वाकालीदेवित्रिगुणात्मकं ॥ दक्षकर्मनन्तोदत्वात्तालुम्
लंस्वरात्मकं ॥ रुद्रालयंनतोभित्वाललाटस्थमहेश्वरी ॥ माहेश्वरीइन्दुकलांमेरौत्रिराधि
काररूपाम् ॥ शंखिनीमानसंप्राप्यवास्थिभूत्वाविभर्त्तिसः ॥ स्वमनित्यदिसर्गस्थंपरमानन्द
लक्षणं ॥ सहस्रारमहापद्मंसत्कंकिञ्जल्कशोभितं ॥ ज्ञानरक्ताम्बुजेक्षाभंधारापातप्रवर्षि
णं ॥ महासमुद्रमध्यस्थंनीलक्षीरमयंप्रिये ॥ उर्द्धधारेब्रह्मणुयन्त्रोक्तं ॥ तन्मध्येयागनिरञ्ज
नं ॥ नित्यानन्दमयींदेवींध्यायेत्तत्रसमाहितः ॥ सहस्रदलपद्मान्त्वपीयूषंप्रापयेत्प्रि
ये ॥ पीत्वापीत्वापुनः पीत्वामूलाधारेप्रवेशयेत् ॥ पुनः कुलामृतंपीत्वापुनरेवविशेत्ः

॥नारा॥ न्कुलं॥ देविस्थानेसहस्रारेप्रविशेद्राकुलंप्रिये॥ तादृशामृतंपुनर्भित्वायोनिमुद्र
॥११२॥ निबंधनात्॥ पीत्वापुनर्मलाधारेपिंगलपाण्डुराद्वयं॥ वह्निनादिकयोर्मध्येउद्यानन्त्व
सुरेश्वरी॥ ज्वालंधरंतथावज्रेरुद्रचक्रामरूपकं॥ हृदिमध्येपूर्णगिरिःश्रीहस्तान्तुको
परि॥ ग्रिवोपूर्णगिरीपीठंकल्पोपाधानंम्बिरस्थितं॥ येजेत्कल्पतरुंतस्मिन्साधकाभिष्ट
सिद्धिदं॥ ध्यायेल्लिपितरोर्मूलेदेवीतन्मयपंकजे॥ रुद्रनित्युधियोर्हक्षंनित्यवर्णमयंप्रि
ये॥ सचिन्मयमहाबीजंबिन्दुनादमहाशिवं॥ पृथिव्यक्षरशाखाभिःसर्वांगोसुविज ॥राम॥
भितं॥ सपासक्षरपात्रेश्चसंछादितनजगत्त्रयं॥ वह्निवर्णांकुलेदीप्तंरत्नैरिवसुरद्रुमः॥ ॥११२॥

॥ महत्तांतुलमन्तुष्येद्योतयंतंपुरःश्रियं॥ आकाशारोपकल्लैनेत्रंसर्वभूताश्रियंपरं
॥ महामन्त्राक्षमध्येभिसिंयंतंपरमेश्वरीं॥ वेदागमादिभिःप्रोक्तंसमुत्ततिमनोहरं॥
शिवशक्तिमयंसाक्षात्द्व्याप्तिजगत्त्रयं॥ तन्मूलेभावयद्देवीसर्वदेशरीरीणां॥ ए
वंचिंतनमात्रेणाकिंनसिध्यंतिमूनतो॥ तंत्रराजेपि॥ सामान्ययोगप्रकरणं॥ मर्त्यानं
विद्यामध्येस्थंसुधावर्षविधायकं॥ विभावयन्तियेनित्यंजपेदेकाग्रमानसः॥ मराउला
त्कविनासिद्धिःसर्वभाषामपीभवेत्॥ वागीशश्चसर्वत्रदेवनात्माजपीभवेत्॥ सक
लजनीस्तोत्रे॥ आनन्दलक्षणमनाहतनाम्निदेशेनादात्मनापरिणतंतववरूपमीडे॥

अन्तर्गतेन मनसा परिचीयमानं शंसन्ति नेत्रसलिलैः पुलकैश्च धन्याः ॥ उपहासो
न कर्तव्यो यथाशास्त्रसमीरितं· विधेयमस्य मर्मज्ञैर्वीरावक्षोपमं जलिः ॥ लम्बोद
रस्यपौत्रेण रामलाकरसूनुना ॥ अलेरिविशंकरेणोषावासनादिविनिर्णय ॥ ॥ इतिश्री
शङ्कराचार्यविरचितायां तारारहस्यवृत्तौ नंदनवृन्दमणौ रातनातीर्णायां नाम पञ्चदश
मः पटलः समाप्तमः ॥ शुभम् ॥

नीलतन्त्रम्

॥ त्रि·त ॥
॥ १ ॥

ॐ नमः परदेवतायै ॥ भगवन्देवदेवेश पंचकृत्यविधायक ॥ सर्वज्ञ भक्तिसुलभ श
रणागतवत्सल ॥ १ ॥ कुलेश परमेशान करुणामयवारिधे ॥ केनोपायेन देवेश मुच्यंते
भववारिधौ ॥ २ ॥ तन्मे वद महादेव यदि तेस्ति कृपा मयि ॥ भैरव उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्या
मि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ॥ ३ ॥ तस्य श्रवणमात्रेण संसारान्मुच्यते नरः ॥ सर्वविद्याप्रतोंधी
तं कथितेयं सुरेश्वरी ॥ ४ ॥ अतिगुह्यतमं ह्येतत्तज्ज्ञानात्मकं सनातनं ॥ अतीव च सुगोर
प्यं च कथितं विनैशक्यते ॥ ५ ॥ अतिवासि प्रिया यस्मात्तस्मात्तत्कथयामि ते ॥ रूपाणि बहु ॥ राम ॥ ॥ १ ॥
संख्यानि षट्कृतेः सन्ति भाविनि ॥ ६ ॥ तेषां मध्ये प्रधानं तु लीलारूपं मनोहरं ॥ विशेषतः क

लिङ्गेनरारांभुक्तिमुक्तिदे ॥ नीलतंत्रं महातंत्रं सर्वतंत्रोत्तमोत्तमं ॥ तस्याउपासकाश्चै
वब्रह्मविष्णुशिवादय ॥ चन्द्रः सूर्यश्च वरुणाकुवेरोग्निस्तथापर ॥ दुर्वासाश्च वसिष्ठश्च
दत्तात्रेयोवृहस्पतिः ॥ ९ ॥ वहुनाकिमिहोक्तेन सर्वे देवाउपासकाः ॥ प्रातःकृत्यप्रवक्ष्यामि
शृणुष्व मीनलोचने ॥ ११ ॥ उत्थायचोत्तरेयामेचिन्तयेदुग्रतारिणी ॥ आमूलाद्ब्रह्मरंध्रांत
विषतंतुस्वरूपिणी ॥ १२ ॥ मूलमंत्रमयीसाक्षादनन्तानन्दरूपिणी ॥ सूर्यकोटिप्रतिका
शांचन्द्रकोटिसुशीतलां ॥ १३ ॥ तडित्कोटिसमप्रख्यांकामानलशिखोपरि ॥ ततस्त्वमा
पदल्लव्याख्यंपादलीकृतेदेहव्यान्र ॥ १४ ॥ सहस्रदलपंकजेसकलशीतरश्मिप्रभं ॥ वरा

भयकराब्रजंविमलगंधपुष्पोक्षितं ॥ प्रसन्नवदनेक्षेणांसकलदेवतारूपिणां ॥ स्मरेछिर
सिहंसगंतुदभिधानपूर्वंगुरूं ॥ १६ ॥ ततोमानसगंधाद्यैरर्च्चयेत्स्वस्वमुद्रया ॥ कनिष्ठाप्र
थिवीतत्त्वंतदाधोऽङ्गंधयोजनं ॥ १७ ॥ अंगुष्ठेगगनंतत्त्वंतेनैवपुष्पयोजनं ॥ तर्ज्जनीवा
युतत्त्वंस्याद्धूपंतेनैवयोजयेत् ॥ तेजस्तत्त्वंमध्यमास्याद्दीपंतेनैवयोजयेत् ॥ अनामाज
लतत्त्वंस्यात्तेनैवयोजयेद्गुरूं ॥ १९ ॥ ततस्तुवाग्भवंजप्यादष्टोत्तरशतंसुधी ॥ जपंसमर्प्य
भक्त्याचप्रणमेद्दंडवद्गुरुं ॥ २० ॥ अखंडमंडलाकारंव्याप्तंयेनचराचरं तत्पदंदर्शितंये
नतस्मैश्रीगुरवेनमः ॥ २१ ॥ इतिश्रीनीलतंत्रेपरमरहस्येप्रातःकृत्यनामप्रथमः पटल

१॥ अथवक्षेस्नानजालसमस्तपूरुपार्थदं॥ मन्त्रज्ञानपिसंग्रह्यगत्वाजलान्तिकेततः॥
ष्वनर्निमज्यपयसिसंकल्पंचसमाचरेत्॥ इष्टदेव्याःपूजनार्थंकुर्यात्स्नानंजलाशये॥ कु
शादंसोकुष्णंचतुलपुष्पंतुलोदकम्॥ उस्यग्राहितास्त्रपात्रेदत्वाचार्घ्यंनिवेदयेत्॥
३॥ मूलंत्रेचीयदादित्यमण्डलवर्त्ती॥ शिवचैतन्यमय्यैश्रीनीलसरस्वत्यैचस्वाहेतित
न्मनुस्मृतः॥ ४॥ कुर्य्यार्घ्यंसप्रदायैवपूजास्थानंसमाविशेत्॥ गणेशवटुकक्षेत्रपाला
श्चयोगिनीतथा॥ ५॥ पूजयित्वागृहंगत्वातुतारांपूजयेत्ततः॥ नीलकंरक्तगंधेनगो
पीचन्दनकेनवा॥ ६॥ देव्यास्तंत्रविलिखेद्भालेताराविंजेततोहृदि॥ ह्रांक्लींमध्यगतांकुर्य्या

दिग्यन्तत्त्रशक्तिनीलकं ॥ ७ ॥ आचमेदात्मतत्त्वाघैः विद्यातत्वेशिवांतकैः ॥ मंत्रैस्त्रिधातथा
वक्त्रनासाक्षिश्रोत्रनाभिहृत् ॥ ८ ॥ स्वमंत्रकशिखांशाश्च स्यशन्मंत्रैश्च साधकं ॥ आच
म्यप्राङ्मुखोभूत्वाआसनंवास्तवंमतं ॥ ९ ॥ अघमर्षराकंतत्रकूर्च्चबीजेनपार्वति ॥ त्रि
कोनंमूलबीजेनसवित्रेचलुकंजपन् ॥ १० ॥ उपस्थायजपेद्देवीगायत्रींशृणुपार्वतिता
रायैविद्महेड्रोन्कामहोग्रायैचधीमहि ॥ ११ ॥ तन्नोदेवित्तिसर्वदातेधियोयोनःप्रचोदयात्
गायत्र्येषासमाख्यातासर्वपापनिकृंतनी ॥ १२ ॥ वामपादंततः कुर्य्यात्पादेचपरमेश्व
री ॥ उपस्थायपुनहंसितुर्द्धकानुस्त्रिधाजपे ॥ ॐ हंसः शुचिसद्वसुरंतक्षसद्धोतावेदि

सदत्तिर्थैर्डुरीनसत्त् ॥ १३ ॥ नीर्थोदकं तिलफलकंक्षीराक्षतसमन्वितं ॥ उत्तराद्यासुषो
भक्त्या देवीमात्रंउत्तर्पयेत् ॥ १४ ॥ मूलांते तारिणीबीजांत्तर्पयाम्यनलप्रिया ॥ स्वरीपा
त्रैरारौपैरान्नाद्रपात्रैराचाम्रन ॥ १५ ॥ त्रजुकशत्रेयरौवसंतर्प्यभक्तितः सुधीः ॥ गाय
त्रींउजेपत् श्रीमान्‌भ्रघमर्षरामेवच ॥ १६ ॥ इति श्रीनीलतंत्रे परमरहस्ये संध्यानाम
प्रकरणं द्वितीयः पटल ॥ २ ॥ अथोच्यते महादेवीपूजास्थानं सुशोभनं ॥ एकलिंगे श्म
शाने वा शून्यागारे चतुष्पथे ॥ १ ॥ तत्रस्थः साधयेद्योगी विद्यां श्रीभुवनेश्वरीं ॥ डुर्ज्जैरा
पर्वते वापि निर्जने वापि साधकः ॥ देवागारे च शून्ये च यत्र वा नारिणी शिला ॥ तत्र य

॥नि॰तं॥ त्रैनगंनवंजप्तव्वंसिद्धिकांक्षिना ॥३॥ स्नतन्न्यत्तमस्यानेतत्रपीठंविचिंत्तयेत् ॥ श्मशा
॥४॥ नांतत्रसंचिंत्यत्तत्रकल्पद्रुमंस्मरेत् ॥४॥ तन्मूलेमणिपीठंचनानामणिविभूषितं ॥ ना
नालंकारभूषाढ्यंमुनिदेवैश्वमण्डितं ॥ शिवाभिर्बहुमांसास्थिमोदमानाभिरंततः ॥ चतु
र्दिक्षुशवांमुण्डचिंतागारास्थिभूषितान् ॥६॥ तन्मध्येभावयेद्देवींयथोक्तध्यानयोगतः
शक्तिपीठंचसंचिंत्यजलादिशोधनंप्रिये ॥ नारोवज्रोदकेहुंफट्स्वाहाजलमधिष्ठितेः ॥ ता
रलज्जाविशुद्धांतेधर्मपत्नीसमुद्धरेत् ॥८॥ सर्वपापानिसमयाशेषविकल्पमित्यपि ॥ ॥राम॥
अपनयांतेहुंफट्स्वाहायादविशुद्धये ॥९॥ नारलज्जाचंडवीजंस्वाहाआचमनेमनुः ॥ ॥४॥

प्रणवं मणिधरीति वज्रिणि सर्वपदं ततः ॥ १० ॥ वशंकरि ततो हुं फट् स्वाहा हेति रचयेच्छि
खां ॥ प्रणवं रक्षयुग्मं च वर्मयुग्मं ततोपि फट् ॥ स्वाहा च मनुना देवि विघ्नान्तुत्सारयेत्ततः
मृदुकोमलमासीनमन्ये यान्तु मतं ज्ञाप्य चिन्तायां च नदन्ति के ॥ १२ ॥ कृष्णसारद्वीपिच
र्म मृदुकम्बलकं तथा ॥ पीतं च श्वेतरक्तं वा आसनाय प्रकल्पयेत् ॥ तारो मणीधरीत्यं
तिवज्रीणीति पदे लीखेत् ॥ महाप्रतिसरे रक्षयुग्मं हुं फट् तथैव च ॥ १४ ॥ स्वाहेति च वस्त्रां
तेरक्षार्थं थिं समाचरेत्ततः ॥ तारोनंतः सर्पयुक्तो हुं फट् स्वाहेति मंत्रत ॥ व्यापकं कायवाक्
चित्तशोधनं तत्त्वविशुद्धिः ॥ प्रणवं हृत्पुष्पके तु पदं राजाहनं तथा ॥ ज्ञातायसमर्पयुध्या

ष्पैसंवेष्ट्यचत्वारपुक॥ पुष्पैपुंगंमहापुष्पैसुपुष्पैपुष्पभूषिते॥१७॥ पुष्पंचयावकीरौ
फट्स्वाहाचसमुच्चरेत्॥ प्रतिष्ठदमरौनैवपुष्पंदेव्याःसमर्प्पयेत्॥१८॥ इतिश्रीनीलतं
त्रेपरमरहस्येतृतीयःपटलः॥३॥ मंत्रराजंप्रवक्ष्यामिसमस्तपुरुषार्थदं॥ यस्यविज्ञा
नमात्रेणसद्यःखेचरतांव्रजेत्॥१॥ स्वर्णादिपात्रेरक्तचंदनगोरोचनाकुंकुमसंयुक्त
पुष्पादिभिश्च॥ ततःकुलवसैनैवपीठंनिर्मायपार्वति॥ ॐ आःसुरेखेवज्ररेखेहुंफट्स्वाहामे
वच॥ मंत्रेणानेनदेवेशियंत्रराजंलिखेत्प्रिये॥ व्योमेन्दौरसनारार्ककर्णिकमयाकंदैस्फुरत्
केशरं॥ वर्गोह्यासिवसुछंदंसमनीगेहेनसंवेष्टितं॥ ताराधीश्वरवारिवर्णविलसद्वि

कुकोरासंशोभितं ॥ यन्त्रंनीलतनोः परं निगदितंसर्वार्थसिद्धिप्रदं ॥ एवंमंत्रंसमालि
ख्यपूजाधारेनिधापयेत् ॥ यंत्रेभुवनतनोदेव्यालक्ष्याद्याः शक्तिरीरितां ॥ लक्ष्मिसरस्वती
चैवरतिः प्रीतिस्तथैवच ॥ कीर्त्तिः शांतिश्चपुष्टिश्चतुष्टिरित्यष्टशक्तय ॥ देव्यानीलसरस्व
त्याः पीठशक्तयईरिता ॥ तन्मध्येपूजयेद्देव्यावाहनंशवमेवचः ॥ भूतशुद्धिंततोवक्षेऽम्
राक्षसावहितानघे ॥ स्नापानपूर्वंगंकृत्वादिव्यतत्वैःप्रपूजयेत् ॥ हंसमंत्रेणवाधारात्शक्तिकु
ण्डलिराण्डलिनीपरां ॥ क्रमात्चक्राणिनिर्भिद्यजीवात्मानंततोम्बुजं ॥ सहस्रारेततोनी
त्वायोब्रह्मणियोजयेत् ॥ इन्द्रियाणिदेशेकंचमहत्तत्वानितन्तुगात् ॥ पृथ्वंकरोति

॥ नं. नि ॥ चित्तानितत्त्वानिप्रकृतेर्वपुः॥ चतुर्विंशतितत्त्वानिवीजंभावेनयोजयेत्॥ ततःकृष्णेशरी
॥ ६ ॥ रेचकुक्षौवामेवीचिंतयेत्॥ सर्वपापात्मकंकृष्णंरूपंपिंगश्मश्रुजं॥ सहतेनदहेन्मंत्री
मायावीजेनवन्हिना॥ रधूवीजोत्थवातेनतद्भस्मोत्सारणंचरेत्॥ ऊर्ध्ववीजोत्थपीयूषप्ल
वात्सुधियालयन्ततः॥ निर्मलंदेवतारूपंउत्पन्नंभावयद्वपुः॥ भूतशुद्धिंविधायेत्थंध्यात्वं
विश्वंविचिंतयेत्॥ निर्लेपंनिर्गुणंशुद्धमात्मानंतारिरीमयं॥ अंतरीक्षेततोध्यायेदका
शङ्खपंकजं॥ भूयस्तस्योपरीध्यायेत्यंकारान्तध्वेतपंकजं॥ पुनस्तस्योपरीध्यायेदूंकारं ॥ राम ॥
नीलसंनिभं॥ ततोहुंकारवीजंतुकर्त्तकांवीजभूषितां॥ कर्त्तकोपरीगतोध्यायेदात्मारातां ॥ ६ ॥

शरीमयं ॥ उत्याली रुपदं घोरं मुराउमालाविभूषितं ॥ खर्वां लंबोदरी भीमां व्याघ्रचर्मावृ
तां कटौ नवयौवनसंपन्नां पंचमुद्राविभूषितां ॥ चतुर्भुजां ललज्जिह्वां महाभीमां वरप्रदां
खड्गकर्तृसमायुक्तसव्येतरभुजद्वयां ॥ कपालोत्पलसंयुक्तसव्यपाणियुगान्वितां ॥ पिंगोग्रैक
जटां ध्यायेन्मौलावक्षोभ्यभूषितां ॥ ज्वलच्चितामध्यसंस्थां घोरदंष्ट्राकरालिणीः ॥ सावेशस्मे
रवदनां स्वलंकारविभूषितां ॥ विश्वव्यापकतोयांतः श्वेतपद्मोपरिस्थितां ॥ वस्त्रादौ रक्तव
र्णाभं माकण्ठो पीनरूपिणीं ॥ मारणोच्चाटने धूम्रां आकृष्टौ तु तदपेक्षया ॥ एवं मंत्रं स्वमा
त्मानं ध्यायेत्तारिणी मयं ॥ इति मंत्रशुद्धी ॥ इति श्री नीलतंत्रे परमरहस्ये मंत्रशु(

॥ नि॰तं ॥
॥ ८ ॥

ध्यादिविवर्णोनामचतुर्थःपटल ॥ ४ ॥ पूजाविधिंततोवक्ष्येश्रृणुष्वकमलानने ॥ गणेशं
क्षेत्रपालंश्चयोगिनीवटुकंतथा ॥ पूजयित्वागृहंगत्वाततःपूजांसमारभेत् ॥ ततश्चा
डशवर्षियांनारीमानीयमंत्रवित् ॥ सुवेशींचमदोन्मत्तांकुवेशींवारुहासिनी ॥ सदारतौसाभि
लाषांसिद्धांकिंतमान्विकां ॥ साधकःप्रेमसंपन्नांवामेसंस्थापयेद्बुधः ॥ अस्याश्चपुनर्भूत्वादी
नंकृत्वावसानंकौसुमसेत् ॥ ततश्चकारणादिव्यंसमानीयघटेस्थितं ॥ वेष्टितंरक्तवस्त्रेन
रक्तमाल्येनभूषितं ॥ वामभागेमहेशानिमंडलेचतुरस्त्रके ॥ लोहवज्रेनुकलसंतत्रैवस्था ॥ राम: ॥
पयेदथ ॥ विमलेकारणोदेवीततोधारंप्रपूर्यच ॥ कुलपुष्पंकुलद्रव्यंकुलमर्णादिभूषितं ॥ ८ ॥

पात्रस्याग्नीसासुरेषुवायौवायौमध्येचदिक्षुच॥ षडंगानिचविन्यस्यमूलमंत्रंततोजपेत्॥
ततःश्वासमुक्षयेद्देव्यापूजाद्रव्याणिमंत्रवित्॥ प्राणायामंततःकुर्यात्क्रोधबीजेनसुंदरि:
अक्षोभ्यऋषिरेतस्याबृहतीछंदईरितं॥ नीलसरस्वतीदेवीत्रिषुलोकेषुगोपिता॥ हुंबी
जमंत्रेशक्तिःस्याच्चतुर्वर्गफलप्रदं॥ अंगन्यासकरन्यासौकुर्यादत्रैवकेवलं॥ अत्रोक्तमा
चरेद्यत्तनाम्नस्तंवारयेत्सुधीः॥ यथाकालीतथानीलातत्क्रमान्मातृकान्यसेत्॥ अखिलवा
रूपिणीप्रोच्यहृदयायनमोवदेत्॥ अखराउग्रारूपिणीनिशिरसेवह्निवल्लभा॥ उग्रसवा
रूपिणीमुक्ताशिवायैवौषडित्यपि॥ सर्ववारूपिणीमुक्ताअस्त्रायफडितिस्मरेत्॥ यह्

दीर्घयुक्तमायाद्यविज्ञांतेनानियोजयेत् ॥ षड्दीर्घेणाद्यवर्णेन षडंगन्यासमाचरेत् ॥
श्रीदेव्युवाच ॥ कुलेशपरमेशान करुणामयवारिधे ॥ नाराचोत्थाप्रवक्ष्वेयदितेस्तिकृपा
मयि ॥ शम्भवोवाच ॥ साधुपृष्टोसि देवेशि कथयामि वरानने ॥ विमयापूरितांकृत्वाषड्धा
चमातृकांन्यसेत् ॥ क्रमोत्क्रमान्वरारोहे नाराचोत्थाप्रकीर्तिता ॥ यस्त्वेवं कुरुते मंत्री स
जुनारानसंशयः ॥ नतस्यलोकेगुरुर्नास्तिगुरुः सर्वत्रयोगिनां ॥ मूलमंत्रेणदेवेशिन्यास
श्चव्यापकत्रयं ॥ शिरादिपादपर्यंतं पादादिशिरसस्तथा ॥ ततोध्यायेच्चदेवेशि पूर्वोक्त
विधिनापुनः ॥ उर्वाक्षतनुजपुष्पादिमिलितद्दिनाकिरणावद्धिप्तसहस्रदलकमलक

रींकांनगंतंपरमशिवंप्रापयित्वाक्रियासमर्पिहारेणानदमूनास्तुधौविम्बासनदस
नलोलीभूतामानन्दमयीप्रवहत्त्वामात्रनानीपकल्पितमूर्त्तौसमावाहयेत् ॥ देवेशिभक्ति
सुलभेपरिवारसमन्विते ॥ यावत्वांपूजयिष्यामितावत्वंसुस्थिराभव ॥ श्रीमन्नीलसर
स्वतीदेवीइहावहइत्यंजलिनास्थापनं ॥ इहतिष्ठठावाविसृष्ट ॥ इहसंनिधेहिइत्यावाहो
गुत्समुष्टिभ्यांइह ॥ संनिरूध्यस्वअत्राधिष्ठानंकुरुममपूजांगृहाण ॥ आत्मवदेव्याःषडं
गानिविन्यस्यावगुंठनसंरक्षणामृतीकरणपरमीकरणानिकृत्वा ॥ ॐआंह्रींक्रोंस्वा
हाइतिप्राणप्रतिष्ठाप्यमूलविद्यान्तेॐश्रीमदेकजंनेवज्रपुष्पंप्रतिच्छतिहुंफट्स्वाहोत्य

॥ नि॰ ने ॥
॥ ९ ॥

नेनपाद्याद्दिभिः षोडशोपचारैरर्च्चयेत् ॥ श्रीमदेकजटेवपुष्पंप्रतिष्ठेत्पिमूलेनाग्निप्रि
यानेनसन्तारेराजयेत्पुनः ॥ उपचारमन्त्रःप्रोक्तः सर्वदेविनिसंशय ॥ सर्वैमन्त्रमयंकृत्वादे
वतायैनिवेदयेत् ॥ अभावेवज्रपुष्पस्यस्मरणात्सफलंभवेत् ॥ इदानींश्रृणुदेवेशिउप
चारांस्तुषोडशे ॥ पाद्यार्घ्याचमनंस्नानंवसनाभरणानिच ॥ गंधपुष्पधूपदीपनैवेद्या
चमनंप्रिये ॥ ताम्बूलमर्च्चनास्तोत्रंतर्प्पणंचमनंस्त्रियाः ॥ प्रयोजयेत् अर्च्चनापात्रुपचा
रान्वरानने ॥ पुष्पंचत्रिविधंदेवीश्रृणुष्वावहितानघे ॥ पुष्पश्रेष्ठंरक्तकोकवंधूकशतप ॥ एम॰ ॥
त्रकं ॥ वर्व्वराह्विनयंदेवीकर्णिकारस्वयंतथा ॥ चकंमहारवज्राणिसुगंधादिवस्त्रने ॥ म ॥ ९ ॥

ह्निकाद्दिनत्रयंजातीक्षौमपुष्पंमरुत्वकं ॥ विल्वपुष्पंकुरुवकंमणिपुष्पंचकेशरं ॥ वा
संतिदिनत्रयंचैवकाशपुष्पंमरुत्वका ॥ यूथीसेफालिकाश्चूतपुष्पंजातीयसंभवं ॥
सुगंधिभ्वेतः लौहित्यकुसुमैरर्च्चयेतृप्रिये ॥ विल्वमरुवकाद्यैश्चतुलसिवर्जितैः शुभै
ओड्रपुष्पैर्विसेषेणवीजपुष्पेणमिश्रितं ॥ अक्षरत्नेपद्मपुष्पंभक्तिपूर्वेनसंदरि ॥ न
वदद्याच्चवैदेविकथंसिध्यंनिभूतले: ॥ सेफालिकावकल्हारंशारत्कारेप्रसस्यते ॥ अ
न्यत्रनस्यशोदेवीप्रायेश्चित्तियपूजनान् ॥ भृगराह्देवीवराराहेनैवयंपल्मनोहरं ॥ द
धिक्षीरंमधुभंवात्रेपायसंसर्करान्वितं ॥ पायसंक्षौद्रमासंचनारिकेलंसमोदकं ॥ श्रा

शाकंमेषमांसंचआर्द्रकंसहशर्करं ॥ रंभाफललड्डुकंचभर्जितान्नंचविष्टकं ॥ सालमत्स्यं
चपाठिनंशकुलंमुण्डंतथा ॥ मद्गुरंचल्लिकांदग्धांमांसंमाहिषमेवच ॥ पक्षिमांसंवराहो
हेडिवंनानामनोहरं ॥ कूर्मच्छागमहामांसंगोधिकाहरिणंतथा ॥ जलजन्मत्स्यमांसंच
गंडकीमांसमेवच ॥ नानाव्यंजनदग्धानिव्यंजनानिमधूनिच ॥ एवंक्रमेणदेवेशिगंधाद्यै
रर्च्चयेच्छिवां ॥ नतश्चदर्शयेद्देविमुद्रांत्रैलोक्यमंगले ॥ योनिश्चभूतिनीचैववीजाख्यांदैत्य
धूमिनी ॥ लेलिहानिनिसंगुप्ताःपंचमुद्राप्रकीर्तिता ॥ योनिमायाधरःसेतुर्वधुःकुर्वन्
क्रमात्प्रिये ॥ वीजंन्यासंलक्षणानिक्रमेणकथयाम्यहं ॥ परिवर्त्तेकरौस्पृष्टौतर्जनीमंगु

ल्पनामिके॥ मध्यमोर्द्धकनिष्ठेनुनयोः कैंगुष्ठयुग्मकं॥ एषा ब्रह्मस्वरूपा हि योनिमुद्रा प्र
कीर्त्तिता॥ एषा मुद्रा मत्स्यमुद्रा नारायाः प्रीतिवर्द्धिनी॥ परिवर्त्तौ करौ स्पष्टौ अंगुष्ठतर्जनी
द्वयं॥ अर्द्धचन्द्राकृतिपीयुगपत्कारयेत्समं॥ अधःकनिष्ठास्वंगुष्ठमध्येसे विनियो
जयेत्॥ मुद्रैषा कथिता भद्रे बीजाख्या ज्ञानदायनि॥ परिवर्त्यकरौ तद्वत् कनिष्ठांगुष्ठमध्य
मे॥ अनामिकायुगं बाधस्तर्जनीयुगले पृथक्॥ अन्योन्यनिविडं बध्वांगुष्ठां नासायके
तनः॥ नाराप्रिये निमुद्रयं कथिता दैत्यधूमिनी॥ अस्यास्तु बंधने मंत्री बंधनान्मुच्यते ध्रुवं
वक्त्रे विस्तारिते कृत्वाप्यधो जिह्वां चचालयेत्॥ पार्श्वस्थमुष्टियुगलालेलिहानेति कीर्त्ति

॥ नि॰तं॰ ॥ ॥११॥

ते ॥ पूर्ववत्पूजयेद्देवीं उक्तमार्गेण सुंदरी ॥ ततः समर्पयेद्देवी तत्त्वमुद्रेति पार्वति ॥ अग्नि
शास्त्ररवायव्यमध्ये दिग्भंगपूजनं ॥ षडंगमर्चयेद्देव्या देहे वाङ्गसारेषु च ॥ अस्मिन्नेवस
मये देवी वर्णमालां विचिंतयेत् ॥ पीठस्थापव्यादीशांतं गुरुपंक्तिं प्रपूजयेत् ॥ इत्थं रौ
वाच ॥ मानदैवि माहात्मायेवं धमोक्षप्रकीर्त्तिनि ॥ इदानीं कथयिष्यामि गुरुक्रममनु-
त्तमं ॥ गुरुक्रमं तु वक्ष्यामि मंत्रविस्तारगौरवात् ॥ कालानामप्यनादित्वात्कथं तत्कथया
मि ते ॥ गुरुक्रममनिज्ञापनष्टमार्गो भविष्यति ॥ नष्टे मार्गे मंत्रविघ्नं न तादृक्सिद्धिगो
चरेत ॥ गुरूणां शिष्यभक्तानां नास्ति चेत्संततिक्रम ॥ तदा मंत्रश्च विद्याश्च निष्फला नात्र

॥ रामः ॥ ॥११॥

संशय॥ एकोनविंशपुरुषान्वै सन्तत्र यो पिवा॥ नत्वा नागुरुवंशानां शिष्यश्चनष्ट
संतति॥ स्ववंशादधिकं ज्ञेयं पत्रुरुवंशप्रभावहं॥ तस्माद्यत्नेन देवेशि संक्षेपाच्छृणु नागु
रून्॥ अथ नागुरून्वक्ष्ये दृष्टादृष्टफलप्रदा॥ ऊर्द्धकेशो व्योमकेशो नीलकंठवृषध्व
जः॥ दिव्यौघास्सिद्धिदावन्ते सिद्धौघान्भैरवान्तत्वतः॥ वशिष्ठः कूर्मनाथश्च मीननाथो
महेश्वरः॥ हरिनाथो मानवौघान्भैरवान्वक्ष्यामि सद्गुरून्॥ नारावनीसात्वमनीजप
विद्या महोदरि॥ शुद्धानंदः परानंदः पारिजातकुलेश्वरः॥ विरूपाक्षः फेलवीचकथि
नं तारिणीकुले॥ जनकादधिको ज्ञेयो मंत्रदश्च महेश्वरी॥ सिद्धौघमानवौघेच दिव्यौ

॥ नी॰तं॰ ॥ घेपरमेश्वरी ॥ अक्षोभ्यः सर्वबुद्धेभ्यस्त्रिमूर्त्तिनागरूपधृक् ॥ आनंदनाथशब्दान्ता गुरवः
॥ १२ ॥ सर्वसिद्धिदः ॥ त्रियोपिगुरुरूपेन अनंतताः परिकीर्त्तिता ॥ ततो देवगुरुन्वक्ष्ये शृणु
षकमलानने ॥ येषु येषु च मंत्रेषु येषु ऋषिगनाः स्मृता ॥ एते ते गुरुनामानवैगुरुत्रिन
पमर्च्चयेत् ॥ आदौ सर्वत्र देवेशि मंत्रदः परमो गुरुः परापरगुरुः स्त्वंहि परमेष्टिगुरु
स्त्वहं ॥ गुरुं परगुरुं चैव कथितोयं गुरुक्रमं ॥ वामावर्त्तक्रमे देवी पूजयेद्गदेवता ॥ व
ज्रपुष्पं प्रतिच्छे निहुंफट्स्वाहेति मंत्रतः ॥ एतन्मंत्रेनाममात्रेभिन्नं चैव न संशयं ॥ अनेन ॥ रामः ॥
मन्त्रना देवीपरीवारान्समर्च्चयेत् ॥ अक्षोभ्यं वज्रपुष्पाद्यैस्तारिणी मूर्द्धि पूजयेत् ॥ ततः ॥ १२ ॥

पूर्वदलेदेवीआम्राअंगाप्रपूजयेत्॥पूजंपूजकयोमध्येप्रावत्रिनीकीर्त्तयेत्स्त्रिये॥न
दक्षिणांदक्षिणांस्याडन्नराडुन्नरंनमं॥पृष्ठन्तुपश्चिमेत्तेयेसर्वद्वैवप्रपूजयेत्॥पथा
नैर्रचिनंशंखखाएडुवंपघ्रनामकं॥अमिनाभंजयेन्मंत्रंदिक्ष्यन्तेननश्चन्तुदले॥नामकं
मामकेश्चैवपांडरंनारकंनन॥वह्न्यादिषुवन्तुकोणेषुमंत्रैःस्वैःस्वैःप्रपूजयेत्॥एषाध्या
नप्रवक्ष्यामिभगाष्टकमलान्तेन॥सर्वैभिन्नांजनप्रख्याःखड्गदन्तरताभया॥चतुर्भु॰
जामदोन्मत्ताघूर्णिनालोहिनेक्षणाः स्वकुलालिंगनानंदघूर्णिनाशेखनामसाः॥
प्राणाःदिक्षारचन्तुकोणेषुक्रमेणापरमेश्वरि॥स्वंस्वंवीजंपरोदन्याचापमानकजमानकौ॥

॥ नी॰तं ॥
॥ १३ ॥

विघ्नांतकं समभ्यर्च्य पूजयेत्त्वरकांतकं ॥ सर्वबंधकपृष्ठाभारवक्रशत्रिलसत्करा ॥ नाग
मुत्रवज्रजपामदपूर्णितलोचना ॥ बलेर्विधिं तनो वक्ष्ये भगवद्देवी हरप्रिये ॥ स्ववामभाग
नश्चकं शक्तिहृत्तं च सलिखेन ॥ तन्वाद्येवमुरस्त्रच विलिखेत्साधकोत्तम ॥ मापामाधारश
क्तिं चडेनां तत्रैव पूजयेन् ॥ देवि त्रिपवलिद्रव्यैभावनं तस्य भाजने ॥ तत्रोधारं स्मृत्रो द्विहान्
पानि नानत्वमुद्रया ॥ दत्वा च बलिमंत्रेन साधकः सिद्धिमाप्नुयात् ॥ प्रागावं पूर्वमुद्धत्य हृत्त्वे
रवांच ततनपरं ॥ एकजटे पदानेच महाशब्द मुदीरयेत् ॥ यक्षाधिपदमाभाष्य पतयेपदतोम
पा ॥ उपनीदं बलिं प्रोक्ता बलिं गृहीत्वा निवद्विधा ॥ गृह्णापयपद्विधा चोक्ता मम सर्वं पदं तनः ॥ शा

॥ रामः ॥
॥ १३ ॥

त्रिकुरूपदंदेवपरविद्यामनंतरं ॥ द्विधाकृत्येतिचतुर्ध्यानंतुवक्ष्छिंहीतिचद्विधा ॥ सर्व
जगद्वशपदमानेयेतिपदंततः ॥ मायपाशाहुपायकोमंत्रोवलिप्रिशोस्मृतः परसैन्य
पहारिद्विरोगकृत्स्नानिवारणः जयलक्षंचकथितंभूरात्पर्वततंदिनि ॥ सहस्रंप्रजपे
मंत्रशतंतद्दिनंजंतुवा ॥ विंशत्याबाजयेन्मंत्रंततोस्मृतंनकारयेत् ॥ स्थानंस्थावरदासं
त्वाध्यानहत्याचफलप्रदा ॥ स्थानध्यानपरिश्रमहान्नुमित्राअपिवैरिणः ॥ मंत्रध्यानंप्रव
क्ष्यामिजानानांसर्वार्थसाधनं ॥ मंत्रध्यानमेहेशानिभुध्येनेव्रत्नमहापन ॥ मूलचक्रेवहू
स्वरवांनडिकोटिसमप्रभां ॥ स्वाधिष्ठानेपीनवर्णंद्विनिर्यंतुविभावयेत् ॥ नाभौनिमंत्र

॥नि॰तं॰॥ संकासंकूर्चवीजंमहाप्रभं॥ अस्त्रवीजंहृदिध्यायेत्कालाग्निसदृशप्रभं॥ मूलादिब्रह्म
॥१४॥ रंध्रांतंसर्वांविद्यांविभावयेत्॥ विनाललनयादेवी विनारुधिरवेदने॥ विनादीपकमंत्रे
नभवभूलेनचार्चयेत्॥ जिह्वायांमसनादेविमूकोपिमुकविर्भवेत्॥ मनःसंहरणंशो
चंमौनंमंत्रार्थचिंतनं॥ अव्यग्रत्वमनिर्वेदोजपसंपद्धेतिनव॥ जपःस्यादक्षराहृत्तिर्वा॰
चिकोपांशुमानसै॥ मंत्रमुच्चारयेद्वाचावाचिकःसजपःस्मृतः॥ शनैरुच्चारयेन्मंत्रमीषदा
वोष्ठंप्रचारयेत्॥ किंचिच्छ्रवणयोग्यःस्यादुपांशुःसजपःस्मृतः॥ धियायदक्षरश्रेणीवर्ण॰ ॥राम॥
स्वरपदात्मिकां॥ उच्चरेदर्थमुद्दिश्यमानसःसजपःस्मृत॥ उच्चैर्जपादिविशिष्टःस्यादुपां ॥१४॥

भुर्द्दशभिर्गुरौ ॥ जिह्वाजपः शतगुणमहस्त्रमानसस्मृत ॥ उपांशुशुष्टिकामानामानं
शोवृद्धिमिच्छतां ॥ बाचिकोमारणेशस्तुस्त्रिविधोजपईरितः शारणामासंत्रिविधाकृत्वाकु
त्स्वकांमूर्ध्निसंजपेत् ॥ कुब्जिकामूर्ध्निसंजपेत्हृदिसेतुंविचिंतयेत् ॥ महासेतुविभुत्तारेव
निर्वाणंमसीभूरके ॥ देव्युवाच ॥ कुब्जिकाकीदृशीनाथसेतुर्वाकीदृशोवद ॥ महासेतुश्च ॥
देवेशनिर्वाणस्त्वथकीदृशः ॥ ईश्वरोवाच ॥ तारायाः कुब्जिकादेवीमहानीलसरस्वती ॥
अज्ञात्वाकुब्जिकामेतांजप्यतोपाधनः प्रिये ॥ पंचत्वमाप्नुतमतेसिद्धिहानीश्चजायते ॥
तस्मात्सर्वप्रयत्नेनप्रजपेन्मूर्ध्निकुब्जिकां ॥ अथातसंप्रवक्ष्यामितच्छृणुष्वप्रियंवदे ॥ यः

स्मास्नानेनविकलंजपहोमादिकंभवेत्॥ विप्राणांप्रवणावसेतुः क्षत्रियाणांतथैवच॥ वै
श्यानांवफडोंर्णपमापानुद्रस्यकथ्यते॥ अजस्राह्दिदेवेशिनिष्फलंवजपादिकं॥ महासेतु
श्चदेवेशितारायाःकूर्चबीजकं॥ अथवक्ष्यामिविर्वाणांभ्रराष्वावहितेनघे॥ प्रणावंपूर्वमु
च्चार्यमातृकाद्यंसमुच्चरेत्॥ ततश्चपरमेशानिमातृकाणांत्समुच्चरेत्॥ पुनःप्रणवमुच्चा
र्यमूलमेभिःपुटितंकृतं॥ एवंपुटितंमूलंतुजपेच्चमणिपूरके॥ एवंनिर्वाणमीशानियोनजा
नातिमानव॥ कल्पकोटिशतेनापितस्यविद्यानसिध्यति॥ भक्षणौहूषिनाजिह्वामिथ्याभा
षेनदूषिता॥ कलहेदूषिताजिह्वानानादोषेनदूषिता॥ तत्कथंपामरेशानाकोजिह्वायांप्रजपे

न्मतं ॥ संशोधनमनाचार्य्येनजपेन्नपामरः कश्चित् ॥ आदौमायांततः कुर्य्यात्पुनर्मायांवसुंध
री ॥ सर्वंसंशोधयेद्देवीयदिच्छसिसिद्धिमुत्तमां ॥ ऋषिर्भद्रोदेवतावीजंशक्तिश्चकीलकं ॥
कालयेद्यत्नतोदेवी ततः स्वेष्टादिकंजपेत् ॥ ततस्तुशक्तितोदेवीजपंकुर्य्यात्समाहितः ॥ प्रणा
वपूर्वमुच्चार्यगुह्यातिपदमुच्चरेत् ॥ मंत्रेनानेनदेवेशिवामाग्रः पाणिनाततः ॥ तेजोमयंज
पंदेवीसमर्प्यभक्तियोगतः ॥ प्राणायामंततः कृत्वातर्प्पणंचव्रतः प्रिये ॥ वलिपूजादिकंदे
विनिशायांक्रियेतेयदि ॥ ततदक्षयनायातिनारादेव्याप्रसादतः ॥ अर्द्धरात्रात्परंयत्तुज
जुप्यमेवच ॥ सामहारात्रीरुद्दिष्टातत्रदत्तंमहाफलं ॥ रात्रौपर्य्यटनश्चैवरात्रौचशक्तिपूज

॥नी॰तं॰॥ ॥१९॥

नं॥ नकरोति कथं देवि साधकः कौलिको भवेत्॥ अथ काम्यबलिं देवी कथयामि शृणु प्रि-
ये॥ स्वगात्ररुधिरं दद्यान्न कदाचित्तु साधकः॥ नोष्ठस्य चिबुकस्यापि नैत्रीयारागं तथैव च:
कंठाधोनाभितश्चोर्ध्वहृद्भागस्य च यत्नत॥ पार्श्वयोश्चापि देवेशि नारायैव निवेदयेत्॥
नवरोगादिदग्धांगान्नान्यथा नात्र भैरवी॥ सौवर्णे राजते पात्रे कांस्याधारे च पार्वति॥ निधा-
य देव्यै दद्यात्तु तद्रक्तं मन्त्रपूर्वकं॥ सफलैस्तोयसंपृक्तैः शर्करामधुसैंधवैः॥ अक्ष्णोश्च रुधि-
रं दद्यात्कामबीजेन सुन्दरि॥ पद्मपत्रस्य पत्रं तु यावद्रक्तानि शोणितं॥ तन्मारणं चतुर्भोग ॥रामः॥ ॥१९॥
रं दद्यात्तु साधक॥ न कदाचित्प्रदद्यात्तु नागछेदं तथा च रे॥ नरस्यदृष्टिमाप्नोति स्वदेहतः

धिरेनतु ॥ सप्तवर्षसहस्राणि तुष्टा भवति चण्डिका ॥ स्वगात्ररुधिरं दत्वा महाराजस्य मानु
यात् ॥ पञ्चहृदयसंजातं मांसमायप्रमाणकं ॥ तिलमुक्रुप्रमाणं वा देव्यै दद्यात्तु साधक ॥
षरामासाभ्यन्तरं तत्तत्काममभीष्टमवाप्नुयात् ॥ अथोच्यते महादेवी स्तारिणाय स्तवमुत्तमं
घोररूपे महारावे सर्वसत्त्रुक्षयंकरि ॥ भक्तेभ्यो वरदे देवी त्राहि मां शरणागतं ॥ जटाजूटस
मायुक्ते ललजिह्वे भयंकरि ॥ डुनसिद्धिकरे देवी त्राहि मां शरणागतं ॥ सौम्यरूपे क्रोधरूपे
चण्डरूपे नमोस्तुते ॥ सृष्टिरूपे नमस्तुभ्यं त्राहि मां शरणागतं ॥ जगतां जडतां हं सि भक्ता
नां भक्तवत्सले ॥ मूढतां हर मे देवी त्राहि मां शरणागतं ॥ हूं हूंकारमये देवि वलिहोमप्रिये

॥ नी॰ तं॰ ॥
॥ १७ ॥

नमः ॥ उग्रतारे नमस्तुभ्यं त्राहि मां शरणागतं ॥ बुद्धिं देहि यशो देहि कवित्वं देहि देहि मे ॥
मूढत्वं हर मे देवी त्राहि मां शरणागतं ॥ इन्द्रादिदेववृन्दैर्वंदितैकरूणालये ॥ हरतापत्र
यं देवी त्राहि मां शरणागतं ॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां नवम्यां यः पठेन्नरः ॥ षण्मासैः सिद्धि
माप्नोति नात्र कार्या विचारणा ॥ मोक्षार्थी लभते मोक्षं धनार्थी लभते धनं ॥ विद्यार्थी लभ
ते विद्यां तर्कव्याकरणादिकां ॥ इदं स्तोत्रं पठेद्यस्तु सततं भक्तिमान्नरः ॥ यस्य शत्रुक्षयं या
ति महाप्रज्ञा च जायते ॥ पीडे वा यदि वा ग्रामे दाने जाड्येऽर्चने तथा ॥ य इदं पठति स्तोत्रं शु
भं तस्य न संशयः ॥ स्तवेनानेन देवेशि प्रणामे भक्तिभावत ॥ योनिमुद्रां च संदर्श्य वरप्रार्थन मे ॥ एमः ॥
॥ १७ ॥

वच ॥ आत्मसमर्पणं देवि भूयाद्धवरवर्णिनि ॥ इतिः पूर्वमितिश्लोच्चप्राणबुद्धितथोच्चरे
त् ॥ देहधर्म्माधिपदतः कारतः पदमुच्चरेत् ॥ जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तेति वस्थास्थिति वदेत्ततः ॥
ततश्च मनसा वाचा कर्मणेति समुच्चरेत् ॥ हस्ताभ्यां मथ पद्भ्यां वउदरेणेति चोच्चरे ॥ शिश्ना
पनस्मृन्मित्येनयदुक्तं यत्कृतं तथा ॥ सर्वमित्येपि तद्ब्रह्मार्पणमस्त्वितिवल्लभा ॥ प्रणवेमांस
दीर्घवसकलं साध्यदेवतां ॥ इत्त्रासमर्पितं नावन्तत्सदात्मापणं मम ॥ प्रणामं च ततो देव्यै
विशेषेणमयोच्यते ॥ पद्भ्यां कराभ्यां जानुभ्यां शिरसा उरसा दृशा ॥ वचसा मनसा चैवप्रणा
मेष्टांग इत्यसः ॥ प्रसार्य दक्षिणं हस्तं स्वयं नत्वशिरः प्रत ॥ दक्षिणं दर्शयेपार्श्वं मनसापि

चदक्षिणा ॥ त्रिधाचवैष्णवेसम्यक्नारायणाश्चप्रदक्षिणा ॥ सव्यप्रदक्षिणोत्तेपः सर्वदेवौघतुष्टि
दः एकंदेव्यारवेसप्तः त्रीनिकूर्याद्विनायके ॥ चत्वारिकेशवेकुर्याच्छिवेर्द्धप्रदक्षिणां ॥ अ
ष्टोत्तरंशतंपल्लनारायणाश्चप्रदक्षिणां ॥ सर्वान्कामानवाप्नोतिपश्चान्मोक्षमवाप्नुयात् ॥
बाहुभ्यांचैवजानुभ्यांशिरसावचसादृशा ॥ पंचांगकःप्रणामंचभूगात्देवीहरप्रियेत् ॥
हृदयेचवहिर्देविसमर्प्यविधिवन्नतः ॥ अभिवंदनमाचर्यंअर्घ्यामृतंपिवेन्नतः ॥ यंयंस्प
र्शापिपादेनयंयंपश्यामिचक्षुषा ॥ सएवदासमनोपानुयदिशक्रसमोभवेत् ॥ मंत्रेनाने
नदेवेशितिलकंरक्तलेपनै ॥ ब्रसरंध्रेगप्रदेशेयंत्रलेयंतुधारयेत् ॥ नालिकेर्योनयभुम्मो

नमुर्खोभ्योनवाऽद्विजे ॥ कुलीनायप्रदातव्यमथवाजलमध्यत ॥ ततः म्राह्मेतिध्यात्वावैस्म
वाचारतत्परः ॥ हरिनाम्नाज्ञानभावुभावाभावऽखिलेचनन् ॥ चौरवद्विचरेदेकमदासंगवि
वर्जितः ॥ दिव्यंदेव्यग्रतःपानंवीरमेकांतवासितं ॥ पानंतुनुविधंप्रोक्तंदिव्यवीरपशुक्रमात्
दिव्यदेव्यग्रतोध्यानंवीरवीरासनस्थितं ॥ ततीपत्तुपशोपाणंपापंक्तनशोकमोहकृत ॥
संस्कृतंसिद्धिजनकंमहापातकनाशनं ॥ मंत्रानांस्फुरणंतंनमहापातकनाशनं ॥ आसु
संस्कृतंतृथापाराणांसंस्कृतंभैरवःस्वयं ॥ चक्रपूजाविधेपानंसर्वसिद्धिकरंशुभं ॥ असंस्कृ
तंपशोपाणांकलहोद्वेगकारकं ॥ संस्कृतंसिद्धिजनकंमहापातकनाशनं ॥ मंत्रानांस्फुरणां

तेनेमहापातकनाशने ॥ आयुःश्रीकांतिसौभाग्यंतानेसस्कृतपानन ॥ देवार्चनावशिष्टं
पत्रसलिलंशंखमध्यगं ॥ अंगलग्नमनुष्यानोब्रह्महत्यांव्यपोहति ॥ नैवेद्यंचैवनारायाको
लिकायानिवेदयन् ॥ स्त्रीभोरथावरारोहेनदक्षयमुपालभन् ॥ ॥ इतिश्रीनीलतंत्रे
परमरहस्यनिमष्टजानिर्णयोनामपंचमःपटलः ॥ ५ ॥ अथदीक्षांप्रवक्ष्यामिशृणुष्व
कमलानने ॥ ययाविनानाधिकारस्तंत्रेमंत्रेपिवक्रमान् ॥ दीक्षामूलंजगत्सर्वंदीक्षोहि
परमंतप ॥ दीक्षामाश्रीत्यनिवसेयत्रकुत्राश्रमेवसन् ॥ अदीक्षितोपिमरणेरौरवंन
रकंव्रजेत् ॥ तस्माद्दीक्षांप्रयत्नेनसदाकुर्याच्चतांत्रिकान् ॥ कोटिजन्मार्जितंपापंहानज्ञा

नक्तंनैवयजेत्॥दीक्षाग्रहणमात्रेणयपरायंतेनसंशयः॥ब्रह्महत्यासुरापानंस्वर्णस्तेया
दिपातक॥उपपातकलक्षाणिहंतिदीक्षाग्रहान्वितं॥कल्पैरद्वधानुमंत्रैर्वैयागृहानिन
राधमः॥मन्वंतरसहस्रेषुनिष्कृतिर्नैवजायते॥गुरोराज्ञारवान्महाविद्यांगृह्णीयान्सापहारि
णी॥अथोच्यतेमहादेविलक्षणंगुरुशिष्ययोः॥दिव्यज्ञानंयतोदद्यात्क्षीयतेपापसंच
य॥ततोदीक्षेतिसाप्रोक्ताभूगणैर्दविप्रियंवदे॥तत्त्वज्ञोमंत्रतंत्राणांकर्मकर्ताश्वरूपवित्
उरश्वरणकृत्सिद्धोमंत्रसिद्धिप्रयोगकृत्॥दानादानःशांतमनाशांतात्मानितांतमानसः
अध्यात्मवित्ब्रह्मचारिकौलोगुरुरिहोच्यते॥जलनाथंपरित्यज्ययेशाक्तापरसेवित॥

तेषांदीक्षाश्चयोगाश्चअभिचारायकल्पते ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनकुलीनगुरुमाश्रयेत् ॥
कुलिनः सर्वविद्यानामधिकारिनुसुंदरी ॥ दीक्षागुरुस्समेवस्मात्सर्वतंत्रस्यनापर
विप्रस्तुविंध्यमंतस्थानासौरःसौरविदामतः ॥ गाणपत्यस्कंदेवेशिगणादीक्षाप्रवर्तक
सौरः साकस्यसर्वत्रदीक्षास्वामिनशंसयः ॥ उत्पादकोब्रह्मदाताज्ञोगरीयान्ब्रह्मदः
पिता ॥ तस्मान्मन्येतसततंपितुरप्यधिकंगुरुं ॥ धर्ममूलंगुरुर्मुक्तिपूजामूलंगुरु
क्रिया ॥ मंत्रमूलंगुरोर्वाक्यंतस्मात्तदोगुरुंजयेत् ॥ सुंदरः सुमुखः स्वच्छः श्रद्धावान्
सुस्थिराशनः ॥ अलुब्धः स्थिरगात्रश्चप्रेक्षकारीजितेंद्रियः ॥ आस्तिकोदृढभक्तिश्चगु

रुमंत्रेचदैवते ॥ एवंशिष्यंगुरुःकुर्य्यादिनरोदुःखमाप्नुयात् ॥ शुभेन्हिस्थानमाचर्य्यंसं
पूज्यगणनायकं ॥ सुर्य्यंहरिंतथादुर्गांवाणींचकमलालयां ॥ मातरंपितरंनत्वाब्रा
ह्मणान्परितोष्यच ॥ फलंपुष्पंस्तुमंगलंगृहित्वाभक्तिसंयुतः ॥ मातृतःपितृतस्त
स्तुकुलंशीलंविचार्य्यच ॥ पुरुषार्थसमावाप्त्यनन्शिष्योगुरुमाश्रयः ॥ आत्मविज्ञानप
नकृत्वापितृमातृसमाश्रितः ॥ गुरुन्त्वेनैवसंबोध्येप्रणमेद्दंडवद्भुवि ॥ गुरोरग्रेसमुत्थायप्र
ांजलिकरःस्थितः ॥ गुरोराज्ञांसमासाद्यःनिवसेच्चजथाप्रियं ॥ गुरुश्चात्मपिभुर्ध्येथंशि
ष्यंतुपरिशोधनन् ॥ विधिंविचार्य्यशिष्यंतुदद्यमंत्रविचारयेत् ॥ दिक्षाकालेप्रवक्ष्यामिभु

मी॰ तं ॥२१॥ गाह्देविहरप्रिये ॥ कृष्णपक्षस्य चाष्टम्यां शुभेलग्ने शुभे दिने ॥ पूर्वभाद्रपदायुक्ते मित्रानारा
हिसंयुते ॥ अमवास्यनुराधायां रेवत्यां वा सप्रशास्यते ॥ जानियां छेभनंकालं चन्द्रार्कग्रहणं श्र
ति ॥ इषेमासि विसेषेण कार्त्तिके च विशेषतः ॥ महाष्टम्यां विशेषेन धर्मकामार्थसिद्धये
रोहिणी श्रवणार्द्रा च धनिष्ठा चोत्तरात्रयं ॥ उप्याशाननिमिषा चैव दीक्षानक्षत्रमुच्यते ॥
क्रमप्रवर्ण्य विधिवत्स्नाहोमे विधायच ॥ विधानोकथयेत्सम्यक् जीवकर्णैचनत्वविक् ॥
भजनष्ठाकुलुकांदेवि अष्टस्तागुरूपादुकां ॥ अदत्वादक्षिणां सम्यक् अकृत्वाक्रमपूजनं ॥ रामः ॥
योस्मिन्मंत्रेप्रवर्त्तैर्वनमंत्रो नाशपद्भवं ॥ अथैत्तनेमहादेवि दीक्षाख्यानं सुशोभनं ॥ गो ॥२१॥

९

शालायांगुरोर्गेहेधणपक्षेत्रेनदीतटे॥ धात्रीविल्वसमीपेचपर्वताग्रेगुहासुच॥ गंगायां
नप्रतेवापिकोटिकोटिगुणंभवेत्॥ गुरवेदक्षिणांदद्यान्ब्रह्मक्षायशिवात्मने॥ सर्वस्वं
गुरवेदद्यात्प्राणांश्चदद्यात्पयस्विनि॥ सर्वस्वंवानदर्द्धवानदर्द्धवानदाजया॥ नवेत्संचारिणी
शक्तिःकथमस्त्वभविष्यति॥ भूमिंवृत्तिकरिंदद्यात्पुत्रपौत्रानुयोगिनी॥ गुरवेदक्षिणांद
द्यात्सुवर्णंवासमन्वितं॥ गुरुसंतोरवमात्रेणसिद्धिर्भवतिसात्वती॥ विप्रेभ्योदक्षिणां
दद्याःद्दुमानपुरःसुरं॥ नस्पछायाद्भुमारीस्यात्रिकटौत्रैदिवंवसेत्॥ नवेत्संचारिणीचा
किर्गुरुमतिनसंशय॥ सुवासिनीकुमारींचभोजयेद्दहुपन्नन॥ ॥शनिश्रीनीलतंत्रेप

रमरहस्ये दिक्षाप्रकरणं नाम षष्टः पटलः ॥ ६ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव महादेव सर्वज्ञ
परमेश्वर ॥ इदानिं श्रोतुमिच्छामि पुरश्चरणपद्धतिं ॥ श्रीभैरव उवाचः ॥ जीवहीनो य-
था देहि सर्वकर्मसु न क्षमः ॥ पुरश्चरणहीनोपि तथा मंत्रसदा प्रिये ॥ जपहोमौ तर्प्प-
णं च अभिषेकोद्वास्यणभोजनं ॥ पंचांगोपासनं लोके पुरश्चरणमुच्यते ॥ प्रधानं जपमे-
कं तु लक्षं देवि चतुष्टयं ॥ नैर्विना केवलं मंत्रं जपान्नदंगासिद्धये ॥ एवं कृत्वा हविष्याशी
जपेल्लक्षमनन्यधिः ॥ ततः प्रयोगं सर्वेषां वश्यादीनां च कारयेत् ॥ स्वेच्छाचारपरो म-
न्त्री पुरश्चरणसिद्धये ॥ रहस्यमालामादाय लक्षमेकं सदा जपेत् ॥ जडोपि पदिमुकः स्या

ज्ञावनावशानस्मर॥ लभतेश्रीमतांवारिणीमंत्रस्यलक्षजापतः॥ भावनारहितानांतुभुजा
णांक्षुद्रचेतसां॥ चतुर्गुणजपप्रोक्तः सिद्धयेदेविसुंदरी॥ एवंकृत्वाहरिष्याशीजपेल्लक्षं
चतुष्टयं॥ सिद्धमंत्रस्तुयानात्रयुगसेवापरिश्रमः॥ विशेषतकरिषुगेमस्त्रसाराद्रविष्यति
अथोच्यतेमहादेविआचारंतुवरस्त्रियां॥ भूमौशयाब्रह्मचर्यनियमः कामिनीभ्योनिवृत्ति॥
स्नानंजीर्णविरूपस्यमिथ्यादत्तजिह्वाविभुक्षितः पत्रावल्यामधुरमसनवस्त्रस्वक्ष्मसंपृष्टे:
पूजाहोमौकुसुमवसनारेमनाभूज्वलानि॥ वर्ज्जयेद्विष्णुकल्पंचवर्ज्जयेतुलशीदलं॥ वर्ज्जये
न्मालतीपुष्पंवर्ज्जयेद्धूपजंनं॥ हस्तप्रक्षालनंशौचमाचांतनलतस्तदाभवेत्॥ देवीनांचतथापु

॥नी॰ने॥
॥२२॥

ष्पपृथक्पात्रे नियोजयेत् ॥ येकीभावं न कर्तव्यं यदीक्षेत् शुभमात्मनः ॥ नैवेद्यादिकपत्ले
ला पैजोनी या देवदोषभाक् ॥ हविर्नानाविधैर्उग्धपायसैर्मोदकादिभि ॥ स्वेकमात्रिमुंजी
न रुधिक्षीरं नथैव च ॥ रहस्यमालिका देवि भ्रष्टरात्पर्वतनंदिनी ॥ अकस्माद्धिहिनासिद्धिः
माहसं रवस्यमालया ॥ पंचाशन्मनिभिर्मालानिर्मिता सर्वसिद्धिदा ॥ नृललाटास्थ्यभाव
तु ग्राह्यङ्गज्ञानरं प्रियेः ॥ मूलेस्तुग्रंथितावापि वीजस्त्रीष्ट्रणनिर्मिते ॥ पदसुत्रैः कृतामा
ला जगद्वश्यापकल्पये ॥ स्वर्णसूत्रकृतामाला साक्षाद्देवी न संशयः ॥ सुरेवमुखंतु संजो ॥राम:॥
ज्यपुच्छेपुच्छं नियोजयेत् ॥ सर्पीकृतिर्यथामाला गोपुच्छाकृतिरेव वा ॥ मातृकावर्णसंयोग्रे: ॥२२॥

थिं विधयां वा प्रकारयेन ॥ नन्तनादिमयं मणीनां देव्यत्वेन प्रकल्पयेत् ॥ एकैकं मणिमादा
य ब्रह्मग्रंथिं विनिर्दिशेत् ॥ अनुलोमविलोमाभ्यां मातृकां तरिमां जपेत् ॥ शुभे लग्ने शुभे
वारे शुभर्क्षे च शुभे तिथौ ॥ प्रतिष्ठां कारयेन्मंत्री स्वयं वा गुरुणापि वा ॥ अश्वत्थपत्रवन्न
कं पत्राकारं प्रकल्पयेत् ॥ नत्र संस्थापयेन्मंत्री मातृकामूलमुच्चरेत् ॥ वह्निं संस्कृत्य विधि
वद्धोमं तरसस्तं हुनेत् ॥ हुतशेषं प्रतिहुनो ब्रह्मद्यां देवताधिया ॥ पंचभावे स्थिता मंत्राः के
वला वर्णरूपिणः ॥ सौभुम्नास्वस्य शविना प्रभुत्वं प्राप्नुवन्ति ते ॥ करस्य मालानियमं विशे
षेण वदाम्यहं ॥ सर्वत्र पमनामा याः परिवर्त्तेण वैक्रमान् ॥ पर्वत्रयं मध्यमायास्तर्जन्येकं

॥नी॰तं॰॥ ॥२५॥

समाहरेत् ॥ शक्तिमालासमाख्याता सर्वतंत्रप्रदीपिका ॥ व्यग्रचित्तेनयज्जाप्यंजपंमेरुलंघ
नैः ॥ तत्सर्वंनिष्फलंयांतिभूराज्देविवरानने ॥ पर्वद्वयंतुतर्जन्यामेरूनहिविपार्वती ॥ सिद्धये
साधकोमेरुंनजपेज्ञात्पुनःपुनः ॥ नित्यंजपंकरेकूर्यान्नतुकाकदाचन ॥ काम्यमपिकरेकू
र्यान्मालाभावेपिसुंदरि ॥ कुंकुकांचनतोनत्वामालापूजांविधायच ॥ गृन्हीयादक्षिणेदेवि
तच्चवामेनसंस्पृशेत् ॥ नाभिनस्थशिरोदेशेकुंकुकांपरिचिंतयेत् ॥ पद्मसूत्रकृतामालादेव्याः
प्रीतिकरीसदा ॥ महासंख्यप्रशक्तंस्थेत्स्फाटिक्यामालायाजपेत् ॥ मालाविधानांपरमंभू
तापार्वतिनितत्वत ॥ येनविज्ञानमात्रेणमंत्राःसिद्धीभवंतिहि ॥ अनुलोमविलोमेनमंत्रमातृ

॥एम॰॥ ॥२५॥

विंभेदनः॥ मंत्रेणांतरिनान्वर्णान्वर्णोनांतरिनांमनून्॥ कुर्याद्दणेमपीमालोसर्वत
त्रप्रतिष्टितो॥ चर्माणमेरूरूपंलंघयेन्नकदाचनः॥ मेरूशिरस्थसर्वेषांपथोरेवेस्वयंहरि
रहस्यमेतत्परमंमयोक्तंतेपशलिनि॥ नपायुप्रतरंकार्यंनाथेयंयस्यकस्यचित्॥ गुरू
चरणसरोजेसर्वदाभक्तिभावात्॥ परिचरतिविधेयोनास्मसर्वात्मनास्यात्॥ अनुदिनम
नुमेनमानयेन्मानवोसौभवतिजगतिवादीहंतसिद्धांतहंता॥ कछुकोचनजानातिमहामं
त्रंजपेच्चर॥ पंचतत्त्वंजायतेतस्यअथवावातुलोभवेत्॥ कछुकांचशिरेक्षुत्वासर्वयत्नफलं
भवेत्॥ कछुकोधारयेत्शीर्षेलिखित्वाभुजपत्रके॥ राजद्वारेसभायांचविजयीभवतिध्रुवं

नास्मैविचारःसर्वत्रविरूपाक्षस्यसंमतः॥ ऊलुकावर्जितेपुंसांअज्ञानोपस्थितिर्भवेत्॥ ममपूजास
दावेर्थोममजप्तस्तथैवचः॥ नारामंत्रस्यत्र्यक्षरंज्ञानीयान्मंत्रमुत्तमं॥ नजानातिचयोमूढऊलुकको
नारिणीजपेत्॥ यावज्जिविनुसंज्ञाप्यंनसिध्यतिकदाचन॥ मंत्रार्थंमंत्रचैतन्यंयोनिमुद्रांनवेत्ति
यः॥ सतकोटिजपेनैवतस्यमंत्रोनसिध्यति॥ एवंजपंपुराकृत्वादशांशमसितोत्पलैः॥ आर्ज्याने
त्रुरूपामंत्रीनदशांशेनतर्पयेत्॥ कालागुरुद्रवोपेतैर्विमलैर्गंधवारिभि॥ तर्पयेत्तांपरादेवीतत्स्व
कारभ्रमणरूपे॥ जलेवावाप्यविधिवत्पात्रास्थैरुदकात्मके॥ संपूज्यविधिवद्देविपरिवारान्स
हृत्सर्हकृत्॥ सतर्प्याविधिवद्रूपादशांशंविधिवत्तत॥ एकैकांजलिनांतर्प्याःपरिवारास्तथाशिवे

तर्प्पणास्य विधिः प्रोक्ता मंत्रसिद्धिकरः परः ॥ अभिषेकं यथा कुर्यात्तत्प्रकारं शृणु प्रिये ॥ देवीवु॰
ध्यास्वमात्मानं संपूज्य साधकोत्तमं ॥ नारिणीसिंचयामीति नमोमूर्ध्नि निःक्षीपेत् ॥ अभिषेको
मपाख्यातः सर्वपापनिकृंतनः ॥ अभिषेकदशांशेन शाधकानपि भोजयेत् ॥ सुवासिनिंकुमारिं
च भोजयेत्तदनंतरं ॥ क्षीरखण्डान्नभोजैश्च मंत्रसिद्धिर्भवेद्ध्रुवं ॥ उरवेदक्षिणांदद्याद्धस्मानपु
नःसरं ॥ होमतर्पणयोस्वाहान्यासपूजनयोर्नमः ॥ मंत्रान्तेनामवोच्चार्य्यं तर्प्पयामितनःपरं ॥ स्वा
हान्तेतर्पणं चैव समभिषेकं शृणु प्रिये ॥ मंत्रान्तेनामचोच्चार्य सिंचयामि नमोनमः ॥ इत्येवंसिद्धमं
त्रसन् सर्वकर्माणि साधयेत् ॥ यथा नैमित्तिकाचारं तत्शृणुष्व प्रियंवदे ॥ अष्टम्यां वचतुर्दश्यां

॥नी॰तं॰॥
॥२८॥

पूजयेच्च प्रयत्नतः॥ यद्यत्प्रार्थयते मंत्री तत्तदाप्नोति निश्चितं॥ लभते अजनां वाणिहृल्लाष्टम्यां
सदा न येत्॥ निशार्चनानन्तरं कार्यो नैमित्तिकविधिः शिवे॥ यत्र कालनियमो न विघ्नेन त्रमांसं वा
मयूरलेख्याप्य नैमित्तिकमथ प्रिये॥ मासार्द्धेनथवा मासं द्विगुणं त्रिगुणं तथा॥ यावत्फलभाक्
प्रिये॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पूजयेच्च यथाविधि॥ आज्ञासिद्धिं समाप्नोति जवापुष्पैश्च वर्द्धितं॥
चंदनं वार्क कुसुमं दद्यात् श्वेतापराजिता॥ अर्घ्यं दद्याद्विशेषेण नित्यपूजासु सर्वदा॥ अष्टो
त्तरशतं जप्त्वा वह्निं विनं मंत्रया॥ पक्षसंपूर्ये देवीं महाष्टम्यां विशेषतः॥ सन्निजन्मार्जितं पा ॥राम॥
पं तत्क्षणादेव नाशयेत्॥ येपजनि महामायां ज्ञात्वा तत्त्वं नमेरवि॥ आज्ञासिद्धिमवाप्नोति क्र ॥२८॥

वंयान्निशिवालयं ॥ नारिणीयत्र पाठेन्तु श्रीलाकूपाव निष्टनि ॥ नत्रयन्त्रयन्ते नगंनवंकाल
संख्या नविद्यते ॥ नक्षत्र यज्ञेयन्मत्री नारिणीयत्र निष्टनि ॥ निःस्पृहः स्थिर चित्तेन सिद्धिभ
वति नक्षणान् ॥ संख्या कृ नं मृत्तिकाच अक्षरं वनथैवव ॥ मधुना पायसं वेव क्षीरसा पंचश
र्करा ॥ वलिंदयाच्च नारायै आसवंच प्रसस्पने ॥ यत्रासनमवरूपं नुष्पाल्गणा श्च विशेषन ॥ नत्रयु
ड्डाई कदद्यान्नकं चाश्रुड मिश्रितं ॥ नारिकेलोदकं कांस्ये नान्न पात्र स्थितं मधु ॥ रक्तपुष्प शाल
मंस्पजुङ्गमाल्यं च विचित्रं ॥ सर्व सिद्धिम वाप्नोति अन्ते मोक्षमवाप्नुयात् ॥ साक्षन विल्वपत्रं चजुङ्ग
याच्च सहस्त्रकं ॥ लभने मंजरां वाराणी महाष्टम्यां च साधक ॥ कुलवारे कुलाष्टम्यां चतुर्दस्यां वि

॥नी:त॥ विशेषनः योगिनीपूजनंनत्रप्रधानंकुलपूजनं॥महाविद्यांचसंधार्यवसुदेवंचयात्स्वयेनः॥प्रा
॥२७॥ प्नोनिनन्फलंसम्यक्हरिसायुज्यतांव्रजेत्॥वासुदेवोहरोब्रह्मानारिशीशक्तिनिस्तथा॥एकम्
न्निसमाविनाएकमुर्क्तिःसदास्थिता॥सुखमोक्षप्रदादेविजयविद्याप्रदायनी॥धनधान्ययशोलक्ष्मी
राज्यभोगप्रदायीनी॥तस्मात्तांपूजयेद्देवींगंधपुष्पैश्चधूपकैः॥नैवेद्यैर्विविधैर्भक्त्यापूजयेन्नारिशीं
सदा॥आषाढेशयनंकुर्यात्सिंहेचपरिवर्त्तनं॥आश्विनेरोधयेदेवीयत्नःपायसमोदकैः॥रात्रौ
देवीरोधनंचजायतेसुरसुंदरी॥दिवाप्ररोधयेद्दापितनुस्वप्रेकदाचन॥पुत्रकाएस्यांमहाएस्यां ॥राम:॥
घतएस्यांविशेषतः॥एरंन्यास्वयस्वमाघस्यदेविसंपूजयेत्प्रिये॥अथापीठार्च्चनंवक्ष्येशृणुराहृक ॥२७॥

कमलानने ॥ पीठनांपरमंपीठंकामरूपंमहाफलं ॥ तत्रःयःकुरुतेपूजांसकृन्नवापिमहेश्वरी ॥ वि
हायसर्वपीठानितस्यदेहेवसेध्रुवं ॥ तस्मात्त्वंतनुगुणाप्रोक्तंकामाख्यायोनिमण्डलं ॥ तेषांफ
लंमहादेवीवक्तुंकिंकथ्यतेमया ॥ यत्रकोटिगणौःसार्द्धमाघावसन्तिनारिणी ॥ यत्रपीठंब्रह्मणो
वक्त्रंयुक्तंसर्वसुखावहं ॥ यतोदेवाश्चदेवाश्चमुनयश्चैवभावजाः ॥ सर्वेप्रादुर्भवन्त्यत्रतेनगुप्तंस
दागुरु ॥ द्विविधंचैवतन्त्रपीठंगुप्तरुक्तंमहेश्वरी ॥ व्यक्तागुप्तंमहापुरापण्डरापंमाधवकोन्तमे व्य
र्वे क्तसंत्त्रदेवेशिलभ्यतेकुलसुन्दरे ॥ एकश्चेत्कुलशास्त्रज्ञःपूजाईस्तत्रभैरवी ॥ सर्वएवंसुराःपूज्याः
स्तत्रब्रह्मशिवादय ॥ एकांचेद्युवतीश्चेवपूजिताचावलोकिता ॥ सर्वस्वपरादेव्यःपूजिताकुलभै

॥नी॰त॥ रवि ॥ अरावन्नेव मध्येवलक्षपूर्णो विशेषतः ॥ न पूजयन्ति वेन्कानाः न दा विघ्नं विनिष्पद्यते ॥ पूर्वो
॥२९॥ र्जित फलं नास्तिका कथा परजन्मनि ॥ नरशक्तिं पक्षिशक्तिं पशुशक्तिं च भैरवि ॥ पूजयेन् द्वि
गुणा साधयेन् ध्यानः ॥ पुरश्चरणकालेनु यदि स्यान् पिठ दर्शनं ॥ न दानं च पीठ पूजा मंत्रस्य नीह
जायते देविकोटि महामायागाउद्रियानेव भैरवी योगनिद्रां कामरूपे महिषासुरमर्दिनीं ॥
कात्यायनीं कामभूमौ कामाख्या कामदायिनीं ॥ जालंधरे च पूर्णा शीपूर्णा शैले च चंडिकां ॥ का
मरूपेन नो देवी उज्जा विकुरवासिनी ॥ अथवा कामरूपस्य दर्शनं यदि भाग्यतः न दानं भगादि दे ॥राम॰॥
वानां पूजा न च विधीयते ॥ यदि भाग्य वसेनैव ॥ कुलदृष्टि प्रजायते ॥ न देव मानसी पूजां लभ्न ना ॥२८॥

सांप्रकल्पयेत्॥ भगिनिभगजिह्वांच भगस्थांभगमालिनी॥ भगदन्त्राभगाक्षींच भगकर्णीभगा
त्मकां॥ भगनासाभगास्त--- नीभगसर्पिरणी॥ संपूज्य नाभ्योगं ध्यात्वेमानसैगुरुमेव च॥ नमह
न्यविधानेन स्वयमक्षोभितः प्रिये॥ सिवावलिंश्वदानव्यः पश्चरूपासनाननी॥ विल्वमूलेप्रान्त्र
रे वाश्मशाने वा पिसाचकं॥ मांसप्रधानंनैवद्यं संध्याकालेनिवेदयेत्॥ कालिकाली चवक्रवर्तं
त्रैमासिहृपिराणी॥ पसूरूपा सम्मायान्ति पारवारगणैः सह॥ भुक्त्वारौमियदेशानां झरवउ
कौल्यस्तुस्वरं॥ तदैव सफलंतस्यनान्यथा कुलभूषणां॥ अवसंसमन्त्रदानेननियतंतोसयेच्छि
वां॥ नित्यश्राद्धेनथा संध्यावंदनं पितृतर्पणं॥ नथैवकुलेसेव्यानां नित्यता कुलपूजने॥ पश्चरु

॥नी.त॥

॥२९॥

पाशिवादेवियोनार्दयन्निनिजने॥ शिवांशावेगा तस्या शृ्र्नर्दवनश्यन्ति निश्चिते॥ जपपूजा विधानं तु यत्की

चिन्तु कुलनानिव॥ गृहित्वा सापमादाय शिवारोदिति निर्जने॥ एकपात्रभज्यते यत्र शिवयादेभैर

ववि॥ नैनैव सर्वदा देवि प्रीतिः परमदुर्लभा॥ तेन सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यं पूजनं महत्॥ राज्ञादिभय

मापन्ने देशांतरभयादिके॥ शुभाशुभानि कर्माणि विचिंत्य बलिमाहरेत्॥ गृहे देवी महाभागे

शिवे कालाग्निरूपिणी॥ शुभाशुभफलं व्यक्तं हि गृह्णन्ति बलिं नव॥ एकत्रत्वाश्य दानव्या वलिः

कुलजनः प्रिये॥ यदि नो भज्यते देवी तदा नैव शुभं भवेत्॥ शुभं यदि भवेत्तत्र भज्यते न दशोषन॥

॥रामः॥

आचार नियमं देवी श्रृणु सारं हि नेरतः॥ प्रातरुत्थाय मंत्रज्ञः कुलवृक्षं प्रणम्य च॥ शिरःपद्मे

॥२९॥

गुरुंध्यात्वानन्तसुधाप्लाविनंस्मरेत् ॥ मानसैरुपचारैश्चसमाराध्यनिरामयं ॥ मूलादिब्रह्मरंध्रांतंमूल
विद्यांविभावयेत् ॥ सूर्यकोटिप्रतीकाशांसुधाप्लावितविग्रहं ॥ तत्प्रभापटलव्याप्तंस्वशरीरंविचिंत
येत् ॥ श्लेष्मांतककरंजाख्यनिम्बाश्वत्थकदंबका ॥ बिल्वोवटोप्यशोकश्चइत्यष्टौकुलपादपा
॥ बालांवायौवनोन्मत्तांवृद्धांवासुंदरींतथा ॥ कुत्सितांवामहादुष्टांनमस्कृत्यविभावयेत् ॥ ता
सांप्रहारंनिंदांचकौटिल्यमप्रियंतथा ॥ सर्वथानचकर्त्तव्यमन्यथासिद्धिरोधकृत् ॥ स्त्रियोदेवाः
स्त्रियःप्राणाःस्त्रियएवविभूषणं ॥ स्त्रीसंगिनासदाभाव्यमन्यथास्वस्त्रियामपि ॥ विपरीतरता
शक्ताभवितान्हृदयोपरि ॥ तद्धस्तारचितंपुष्पंतद्धस्तारचितंजलं ॥ तद्धस्तारचितंभोज्यंदेवताभ्यो

॥नी॰त॥ निवेदयेत् ॥ अन्यमंत्रपुरस्कारं · निंदां चैव विवर्जयेत् ॥ एतन्मन्त्रस्मरणमाहंसो: सोपि स्यान्नववत्स
॥३०॥ च ॥ न भोक्तव्यं न वा कार्यं नवासरमितं नरः ॥ भूतहिंसा न कर्तव्या पशुहिंसा न थोवचः ॥ वलिदा
नं विना देवी हिंसा सर्वत्र गर्हिता ॥ अथो वक्ष्ये महादेवी समयाचारतत्त्वतः ॥ शृणु देवी रहस्यमेम
याचाररक्षणं येन विना न सिध्यंति मंत्राः कल्पशतैरपि ॥ मानवः कुलशास्त्राणां कुलाचारानुवा
रिणां ॥ उदारचित्तः सर्वत्रैवस्मवाचारन्पर ॥ परनिंदासहिष्णुः स्यादुपकाररतः सदा ॥ सर्वने
विपिने वापि निर्जने शून्यमराण्ये ॥ चतुष्पथे कलाम ध्ये यदि दैवान्न निर्भवेत् ॥ क्षणं ध्यात्वा मनुं ॥राम॥
जप्त्वा नत्वा गच्छेद्यथासुखं ॥ गृध्रं दृष्ट्वा महाकालीं नमस्कुर्यादलक्षितः ॥ क्षेमंकरीं तथा वीक्ष्य ॥३०॥

जन्तुकीयमहूनिका ॥ ऊरवेश्पेन भूकाकौ कृत्स्नमाजीलमेवच ॥ कृशीदरिमस्तवरोऽमुक्तके
शिवलिङ्गये ॥ कुलाचारप्रशंनास्पेन मस्तेशंकरप्रिये ॥ श्मशानंचशवंद्दृष्ट्वा दक्षिणामतन्त्र
जन्प्रणामानेन मंत्रेणामंत्री मंत्रफलंलभेत् ॥ घोरदंष्ट्रे करालास्ये किटिद्दश्यप्रणामादिनि ॥ उग्रघोर
रनास्फालेनमस्तेचितिवासिनि ॥ रक्तपुष्परक्तवस्त्रं विलोक्य त्रिपुरात्मके ॥ प्रणाम्यदद्यावड्मोह
दंमंयमदीरयेत् ॥ वंधूकपुष्पसंकांशे त्रिपुरेभयशिनी ॥ भाग्योदयेसमुत्पन्नेनेनमस्तेवरवर्णिनि
कृष्णंनथा पुष्पराजांनेराजपुत्रकं ॥ हस्त्यश्वरथशास्त्राणि पलकानूवीरपुरुषान् ॥ महिषंकुलनाथं
वदृष्ट्वामहिषमर्द्दिनिः जयदेविजगद्धात्री त्रिपुराद्ये त्रिदैवते ॥ भक्तेभ्योवरदेदेविमहिषघ्निनमो

॥नी॰त॥ ष्णुते॥ मद्यभांडं समालोक्य मत्स्यांमांसं वरस्त्रियं॥ दृष्ट्वा वै भैरवीदेवीं प्रणम्य विमृषेन्मतं॥ घोरविघ्न
॥३१॥ विनाशाय कुलाचारसमृद्धये॥ नमामि वरदे देवि मुण्डमालाविभूषिते॥ रक्तमांससमाकीर्णव
दने त्वां नमाम्यहं॥ एतेषां दर्शनादेवि यदि नैवं प्रकुर्वते॥ शक्तिमंत्रं पुरस्कृत्य न सिद्धिर्न जायते
--- इति श्रीनीलतंत्रे परमरहस्ये भैरवेश्वरगणादिप्रकरणं नाम सप्तमः पटलः॥ ७ ॥ श्रीदेव्युवा
च॥ भगवन्देवदेवेश सर्वज्ञ परमेश्वर॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि षट्कर्मसिद्धिलक्षणं॥ श्रीई
श्वर उवाच॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां पृच्छसि सुंदरि॥ सिद्धिमंत्रः प्रकुर्वीत काम्यकर्माणि ॥राम॥
नान्यथा॥ यत्सिद्धिलक्षणं देवी उच्यते तदशेषतः॥ मनोरथानामक्लेशात् सिद्धिः सिद्धिश्च ईरिता॥ ॥३१॥

रव्यानिर्भूषणावाह्यदिलाभःपुष्टिरजिविना ॥ आरोग्यमभिसंवादसहिष्णुत्वंकृतज्ञता ॥ प्रत्यक्षमि
द्धयःप्रोक्तासिद्धिमंत्रस्यभाविनिसिद्धिमंत्रेणकर्त्तव्याःप्रयोगानान्यथाप्रिये होमतर्पणपूजा
चभावनाजपएवहि ॥ मंत्रस्यचंवर्णंचैवमारणोच्चारणेनथा ॥ एतानिकाम्यकर्माणिप्रयोगेण
समाचरेत् ॥ शांतिंपुष्टिंतथावश्यमाकर्षणंचतुष्टयं ॥ षट्कर्माणिप्रयोक्तानिनिग्रहोनिधनंत
था ॥ राजकृत्याग्रहादीनांविनाशः शांतिरीरिता ॥ पुष्टिर्धनेजनादीनांज्ञानादीनांचकथ्यते ॥ जन
मंजालनंवश्यमाकर्षणंसमन्कृतं ॥ उच्चाटनादिकरणंनिग्रहंपरिकीर्त्तितः ॥ जनानांप्राणांमा
रणंपरिकीर्त्तितं ॥ सूर्योदयंसमारभ्यघटिकादशकंक्रमात् ॥ ऋतवःस्युर्वसंताद्याअहोरात्रं

॥नी॰त॥ दिनेदिनेवसंतग्रीष्मवर्षास्वशरद्वै मन्त्रशैशिराः॥ हेमंतः शांतिके प्रोक्ता वसंतेनैवश्यपकर्मणि॥
॥३२॥ शिशिरस्तंभने ज्ञेयो विद्वेषे ग्रीष्म ईरितः॥ प्रावृडुच्चाटने ज्ञेया शरन्मारणकर्मणि॥ वश्यवाकर्ष
णोस्तंभे रक्तवर्णाविचिंतयेत्॥ निर्विशीकरणेशांतौ श्वेतैवाप्यायनेसितं॥ पीतंस्तंभनकार्येषु
धूम्रमुच्चाटने स्मरेत् उन्मादे शांकगोपाभं कृष्णवर्णांतु मारणे॥ उत्थितं मारणे ध्यायेत्सुप्तमुच्चाट
नेन तथा॥ उपविष्टं सुरेशानि वश्यादौ परिचिंतयेत्॥ आसीनश्वेतवर्णांतु शांतिके परिचिंतयेत्
यानमार्गे स्थितं कृष्णनामसंपरिकीर्तितं॥ सात्विकोमोक्षकामानां राजसंराज्यमिच्छतां नामसं ॥राम॥
शकनाशार्थं सर्वव्याधि विनाशनं॥ मारणे विषसंहारे यत्र भूतनिरोधे॥ उच्चाटने च विद्वेषे प्रस्नवंतु ॥३२॥

प्रपूज्यनेअनेनाम्नाभवेन्मंत्रःपल्लवः परिकीर्तित ॥ मंत्रान्तेनामसंस्थानंयोगस्त्वभिधीयते ॥ शान्ति
केपौष्टिकेवश्यप्रायश्चित्तविधाने ॥ मोहरोदीपनेयोगंप्रवदंतिमनीषिणः ॥ स्तंभनोच्चाटनेछेदे
विद्वेषेचसंबोध्यते ॥ मंत्राभिमुख्यकरणःसर्वपापनिवारणः ॥ ज्वलग्रहारिष्टकर्त्ताशान्ति
केचसंबोध्यते ॥ सम्मोहनेसरवाथमंत्राणामक्षराणिच ॥ एकैकान्तरितंयत्तुग्रथनंतच्चकीर्तितं
नन्शान्तिकेविधानव्यंतमोघ्येनयथामत ॥ तत्संपुटोभवत्तत्रजामलेपरिभाषितं ॥ स्तंभेमृत्युंज
योद्दिष्टेरक्षणादिषुसंपुटे ॥ द्वित्रिमंत्राक्षरंन्तस्यमध्यनामाक्षरंक्रमात् ॥ ग्रंथनंसविदर्भस्त्व
वश्याकर्षणपौष्टिके ॥ एवंयोगःक्रमःप्रोक्तःकर्मकालेमनीषिभिः ॥ वह्निकार्येजपेस्वाहानमःस

॥ नी·तं ॥
॥ २२ ॥

वैत्रभूजने ॥ शांतिपौष्टिवशाद्वेषाकृतोच्चाटनमारणे ॥ स्वधास्वाहावषट्हुंचवौषट्यो
जयेत्क्रमात् ॥ पद्मासनंपौष्टिकेच शांतिकेस्वस्तिकासनं ॥ आकृष्टेपौष्टिकेतद्वद्विद्वेषवश
कविग्रहे ॥ अर्द्धस्वस्तिकमुच्चाटेमारणेदौत्रसस्यते ॥ शांतिपौष्टिकवश्येषुसुंदरीशोभ-
नाशया ॥ सर्वाभरणालंदिग्धासर्वकामसमेरथा ॥ ध्यातव्यादेवतासम्यक्सुप्रसंनाननाः
सुजा ॥ आकर्षणे --- प्रशारणेपिप्रशस्यते ॥ साध्यसाकर्षणेद्वेषेभस्ममानोज्जरौरि
ती ॥ नाद्यमानोपमैर्देवैर्द्दिशितस्तंभकेमत्रु ॥ उत्कवापसाविद्वेगहमुच्चाटनेरिपु ॥ स्तंभ
नेशिरसाक्रांतंनरगावर्णादवस्मरेन् ॥ व्याघ्राश्चनक्षकेराजपुरस्तवस्त्ववपुर्पंथा ॥ व्याघ्रेणाहिं ॥ राय: ॥
॥ २२ ॥

सकैर्वापि हन्यन्ते मारणे रिपु ॥ जपं ते कुरुते सम्यक् संदह्योछपुरःकुथा ॥ कर्म्म कुर्य्याद्यथान्यायं त्रीन्द्रुरे
षुच कर्म्मसु ॥ पौष्टिकादिनि कर्म्माणि यत्रारैर्निषिद्धोगतः ॥ प्रयोक्तव्याधिविधिना नव संप्रोच्य
ते धुना ॥ पंचमी च द्वितीया च तृतीया सप्तमी तथा ॥ बुधैर्येकरमंगुक्तां शान्तिकर्म्मणि पूजि
ता ॥ नवमी पौष्टिके शस्ता अष्टमी नवमी तथा ॥ दशम्येकादसी चैव भानुष्ठकादिसंयुता ॥
आकर्षणे च मावास्या नवमी प्रतिपत्तथा ॥ पौर्णमासि मन्दभानुसुक्ता विद्वेषकर्म्मणि ॥ कृ
ष्णा चतुर्दशी नद्यष्टमी पंचवारका ॥ उच्चाटने तिथिः शस्ता प्रदोषे च विशेषतः ॥ चतुर्दश्यष्ट
मि कृष्णा अमावास्या तथैव च ॥ मंदभौमदिनोपेता सप्ता मारणकर्म्मणि ॥ बुधचन्द्रदिनोपेता

॥ नी.नं.॥
॥ ३४ ॥

पंचमीदशमितथा॥ पौर्णमासीतुविज्ञेयास्तिथिस्तंभनकर्मणि॥ शुभग्रहोदयेकुर्यात्शुभा
निचशुभोदये॥ रौद्रकर्माणिरिक्तार्केमस्तयोगेचमारणं॥ मधुनातर्पणंप्रोक्तंसर्वकामप्र
पूरकं॥ मंत्रसिद्धिकरंदेविमहापातकनाशनं॥ कर्पूरमिश्रितैस्तोयै---शत्रुविनाशयेत्॥ स
र्वकालंसुखीभवेत्॥ नारिकेलोदकैर्मिश्रैस्तोयै---सिद्धये॥ मरिचमिश्रितैरुष्णतोयैश
त्रुविनाशयेत्॥ केवलैरुष्णतोयैस्तुशत्रुमुच्चाटयेक्षणात्॥ ज्वराविष्टोभवेत्तेनदुग्धमेकान्त
मंनयेत्॥ हविषाशीघ्रकृकेशोजप्यादष्टुनमादयात्॥ गव्यपयमपीवाणीनस्वसर्वविषाभ
वेत्॥ उच्चाटयतिपिंगाक्षिशंत्रान्नाशयतिसंननात्॥ संकोचयतिसंक्रुद्धाप्रक्रुत्तोवाप्रबोधयेत्॥

॥ राम: ॥
॥ ३४ ॥

अत्रसर्वज्ञकर्त्तव्यंभावनामात्रकेवलं ॥ शत्राभिज्ञप्रमात्रेणरोचनातिलकेनरः ॥ कृत्वायस्पति
यंसत्रीसकर्णोद्यसर्वज्ञराज्ञ् ॥ उष्करिणजलेगाधेषष्ठिकोष्टनमोग्रहे ॥ दत्तेनानियतद्दर्गकी
लकंमेनकारयेत ॥ तेनमधुहस्तकेनपद्मिनीपत्रपत्रके ॥ लिखेत्सूत्रोबलिमध्येमूलमंत्रवि
दर्भिते ॥ तन्तुराउवजुरस्लेतुनिःक्षिप्यकुरुपादपि ॥ सहस्रक्षीरनीराकृपध्यानांलोहितद्विषां
प्राणांसर्वमुरुस्पपयेतुगमेतथैवच ॥ महापपेपदंकुर्यात्पश्चावत्तिपदेततः ॥ माहेश्महे
निमंत्रेणापापूर्वं ~ बलिहरेत् ॥ एवंयःकुरुमेकर्मसंम्पकुरुनंकविर्कर ॥ उपचारविशेषेन
राजपत्नींवशंनयेत ॥ राजानंजपमात्रेणबलिनाद्यकलेजगत् ॥ रंभाजानिवीजपूर्णसुगंधि

परिमीश्चितं ॥ मिश्रीकृत्य बलिं दद्यात् दृष्टमांस विशेषतः ॥ प्रयोगे बलिमंत्रो यं प्रयोगान् साधयेद्य
दि ॥ अर्द्धरात्रे न नग्नो निसं बलिं दद्यात् जुहुयात् ॥ परसैन्य ग्रह हारि दृष्टरोग कृत्या निवारणं ॥ प्रणवं पूर्व
मुच्चार्य उग्र तारेन ततः परं ॥ विकट दंष्ट्रा परपक्षं मोहय — मुच्चरेत् ॥ मारय खादय हं हं हयं हयं
वदेन्नतः ॥ ये मां हिंसितुमुद्यता योगेन चक्रे स्तान् छेदय हुं फट् स्वाहा ॥ परविद्या समाकर्षय २ छेद
य २ कपाले न हुत्वा हाहनि तन्मंत्रं ॥ अथान्यं ते महादेवि विविध ग्रह सुप्रयोगतः ॥ स्मशानांगार मादा
य मंगले वा सरे निशि ॥ कृष्ण वस्त्रेण संवेष्ट्य वध्रीयाज्जनेन तु ना ॥ शनामि मंत्रितं देवि निःक्षिपे
द्वैरि वेश्मनि ॥ स प्राह भ्रंशं नरेन्नेषां मुच्चाटन नमिदं महत् ॥ नरास्थि निलिखेन्मंत्रं मारस्कृत्लरिद्रः

या॥ सहस्रं परिसंजप्य निशायां शनिवासरे॥ निक्षिप्यते यस्य गेहे मन्त्रमुद्रास्य धिमासतः॥ क्षे
त्रेत्रं नस्य हानिः स्याद्यवहानिस्तु रंगमे॥ धनहानिर्धनागारे ग्रामे मम थेत्तु नक्षयः॥ क्षाररूपेन विद्र
पुक्षविडलवणां द्वेषेनुविलिखेन्मन्त्रं प्रेतकर्पटके सुधी॥ द्वेष्यद्वेषकयोर्नाम्नी तस्य द्वेषो महान् भवेत्
मन्त्रे लिखेन्महादेवि हृस्त्वे रवारे क्रमध्यतः॥ अमुकमारय २ लिखित्वा सहस्रं परिजप्य च॥ द्वेषे तु
अमुकामुकयोर्द्वेषं कुरु २ इत्येतेन जपपार्वति॥ उच्चाटनप्रदं शोकं पिंगाख्यं नदनेनतरं॥ फट्कट्
मन्त्रसमुच्चार्य्य साध्यसंज्ञान्वितं पुनः रिपुर्देशान्तरं याति काकपक्षि इवापरः॥ परमं प्रवीर्य्यहा
निष्प्रकरं मरणकथ्यते॥ वह्निकुटेरिपो विषपां लिखित्वा पत्रकामले॥ श्मशाने मन्त्रमुच्चार्य्य प्रुटि

॥नी॰तं॥
॥२६॥

हुत्वाविसर्जयेच॥ सहस्रजन्मभिर्जप्ताविद्यानहिफलप्रदा॥ सिद्धयन्त्रंविनश्यन्तिदेवानामपिदु
र्लभा॥ नत्रप्रतिकारश्चयते॥ मातृकाचक्रेऽमृतंलिख्याभिप्रटिकृतंजलेनिक्षिप्यमंत्रसुपुनर्ग
वत्तुईतिरितं॥ पद्मजंनन्मंत्रंदिव्यंनवोदितशशिप्रथा॥ क्षनेक्षनेतुजेजस्वीरिपुहस्तिगतो
पिच॥ शान्तिकादैलिखेद्यंत्रंकथ्यतेभृगुसुन्दरि॥ योनियुग्मेलिखेद्यंत्रंमंत्रीहेमशलाकया
क्लींवह्नीनान्दीर्घवर्णान्तषकोणेविलिखेन्नमः॥ अष्टपत्रेषुस्ववर्णान्तर्हिर्भूपुरद्वयं॥ अष्ट
वज्रंभूपुरेष्वविलिखेत्साधकोत्तमः॥ सुवर्णपट्टेभूर्जेवारौप्येवाप्यथसुव्रते॥ विलिखेद्धेमले
खिन्यांगंधाष्टकसमन्विते॥ ह्रींकाराउनवालेखदत्तामूलेनवायुन॥ वेष्टितंपीनवस्त्रेणायन्त्रे

॥राम:॥
॥२६॥

नपरिवेष्टयेत् ॥ वध्रियान्पदस्मृत्रेण शिभूलंकंठभूषणं ॥ स्त्रीणांवामभुजेचैवमन्येषांदक्षिणे
भुजे ॥ वध्यापिलभतेपुत्रंनिर्धनोधनवान्भवेत् ॥ इयंरक्षाउणवधात्तानार्थंगौनमादिभिः ॥ श्रीम
र्थंपार्थिवंचैवसंग्रामेजयकांक्षिभिः ॥ कालिकामंत्रतंत्रोक्तान्प्रयोगान्नविचारयेत् ॥ अत्रोक्तस
मकन्तत्रापिप्रयोगान्नपिवाचरेत् ॥ वालकंसंस्कारेयथाभूगाफ्पर्वनन्नंदिनि ॥ दक्षिणपाणि
नामधुलानामभोजिह्वायांवालकस्यच ॥ नाडिछेदाद्यथापूर्वंलिखेत्स्वर्णशलाकया ॥ मूलमं
त्रलिखेन्मंत्रीओंहेवाभ्वेतन्हर्वंवा ॥ वाकोच्चारणमात्रेणवाग्मीकुन्तकविर्भवेत् ॥ मंत्रमुच्चार्य
प्रत्येकंपंक्तिंकुर्यात्सुशोभनं ॥ आदौसंस्कारःकर्णवास्त्रदंतेविलिखेन्मंत्रं ॥ गाधवंदनपष्ठेश्च

तदंतेपूजयेन्शिवां॥ पितृभूर्जेतांलिखेन्मंत्रंमातृभूर्जेतांतथैवच॥ पितावैवलिखेन्मंत्रंनान्यस्यच
कदाचन॥ मातृक्रोडेनुसंस्थाप्यवस्त्रेणानीयपत्तनः॥ शांतिंकुर्याद्बालकस्यब्राह्मणैःसहसं
युतः॥ इदंतंत्रंकामयतःकामजातोद्भवोहि॥ देवेभ्यःप्रशांतिसर्वमिदंसर्जननांशिव॥ शांति
स्तारायैशारम्भस्तारायैशिवायमेवयपयशसे॥ ॥ इतिश्रीनीलतंत्रेपरमरहस्येकाम्यानु
ष्ठाननिर्णयोनामाष्टमपटलः॥ ८॥ देव्युवाच॥ महाचीनक्रमंदेवकथितंभुविदुर्लभं॥ गांधर्वंच
महाचीनेयथायकुप्तनरंमहत्॥ महाचीनक्रमंदेवंस्तुवितंनप्रकाशितं॥ कथयस्वतदेदानीयदि
स्नेहोस्तिमांप्रति॥ श्रीभगवानुवाच॥ महाचीनक्रमंदेविसर्वतंत्रेषुगोपितं॥ नवक्तव्यंत्रिभुवने

भुद्भावेनआविनि॥ केचिद्देवा नराः केचिद्दानवा यक्षराक्षसा ॥ नागलोका किंनराश्च गंध
र्वाप्सरसां गणा ॥ ये वा पभू मृगाः पक्षा ये केचिज्जीवजातयः ॥ एतेज्ञडगावाः सर्वे परस्पर
खलात्मका ॥ ऊकलत्र नरनासर्वे कुमार्गदर्शनोत्सुका ॥ एतेष्वकोपि विज्ञानमानंदं ब्रह्मलवि
त्सुखं ॥ न जानाति महादेवि कथं न कथयामि ते ॥ निस्पृहस्वभावो यस्तदर्थमिदमीरितं
क्षम स्वदेवि वा वैगिनवत्कथ्यं त्वयानघे ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ नमस्ते शिवरूपाय नमस्ते गुरुरू
पिने ॥ नमस्ते वरदस्वामिन करुणानिधये नमः ॥ नान्यदेवरतायेव येव न नपदकांक्षिणा
नेषामेवाधिकफलं मन्त्रानां व्यवस्थितं ॥ सिंहव्याघ्रादयो येव येन विघ्नानुकारिणः ॥ परि

॥ नी·तं ॥
॥ ३८ ॥

वक्ष्यन्तथासर्पाश्चेचान्यडुक्षजंतव ॥ तेसर्वैविलयंयान्तियंत्रंगारुडवत्पदके ॥ वेहेदीपशिखाका
रं हंन्यतेइक्षुंजंतुभि ॥ केवलंश्रेमभावेनत्वयैवकथितंप्रभो ॥ किंवाशिवमयोभूत्वाआस्तेयंच
देवता ॥ पृथिवीजलतांयातिजलंतेजोमयंभवेत् ॥ तेजोवायुस्तथासर्वैमाकाशंतत्वकाशके
दानवाराक्षसायक्षायेचान्येदेवतागणा ॥ राजानश्चतथाचान्येसर्वेतत्पदवर्जिते ॥ आस्तो
भजंतिगंधर्वाः किंपुनर्नरपुंगवा ॥ यत्रयत्रभवेवांछातत्तत्सिद्धिकरस्थिता ॥ सदानांगोपि
नोवाशिभयाद्भवतिनिश्चला ॥ हंहभावंपरित्यज्यकिमन्यद्बहुजल्पिते ॥ मोक्षार्थीलभतेमोक्षं ॥ राम: ॥
धनार्थीलभतेधनं ॥ अनेनैवजापतेगौरिलोकेसिद्धश्वापर ॥ सिद्धभावंहरक्षायकथयस्वम ॥ ३८ ॥

मायन॥ नवक्तव्यमभक्तायपरभक्तायपापिने॥ श्रीभगवानुवाच॥ महाचीनक्रमंदेविवि
विधंकथितंभुवि॥ स्नानादिमानसंशौचंमानसःप्रवरोजपः॥ पूजनंमानसंदिव्यंमानसंत
र्पणादिकं॥ सर्वएवचशुभःकालोनाशुभोविद्यतेक्वचित्॥ नविशेषोदिवारात्रौनसंध्यायां
महानिशि॥ वस्त्रासनस्नानगेहदेहस्पर्शादिवारिणि॥ शुचिंनचाचरेदत्रनिर्विकल्पंप्रवर्त्त
रेत्॥ नात्रशुद्धेविपक्षोस्तिनचामेध्यादिदूषणं॥ एवंविज्ञपयंमंत्रीसर्वकामसमृद्धिदं॥
गद्यपद्यमयीवाणीसभायांनसजायते॥ तस्यदर्शनमात्रेणवादिनोनिष्प्रभामताः॥ राजा
कोपिचदासत्वंभजंतेकिंपरेजना॥ सर्वदापूजयेद्देवीमस्नातःकृतभोजनः॥ महानिश्यशुचौ

देशेवलिंमंत्रेनस्थापयेत्॥स्त्रीद्वेषोनैवकर्त्तव्योविशेषात्पूजनंस्त्रिया॥जपस्थानेमहाशं
खंनिवेशयेईजपंचरेत्॥स्त्रियंगच्छन्स्पृशन्पश्यन्प्रजपेत्कुत्रापिसूतके॥भसत्तांबूलम
त्स्यांश्चभक्षयेद्यथारुचि॥मत्स्यमांसदधिक्षौद्र---वर्ज्यंथेक्षितं॥भुक्तायशेषरूपाणि
भुक्ताभोगंचश्चरेज्जपं॥दिक्कालनियमोनात्रनिस्नादिनियमानिच॥नजपेकालनियमोना
वादिष्ववलिष्वपि॥स्वेछानियमउक्तोत्रमहामानस्य संतुष्टोयेनकेनचित्॥एषिमन्त्र
मंतिवीक्ष्यसहस्रंयदिनिमज्ञ॥नदावादीसुसिक्तांनरनः क्षितितलेविशेत्॥पर्वतेहस्त ॥रामः॥
मारोग्यनिर्भयोयनमानसः॥कविनालभतेशोपिअमृतत्वंनगच्छति॥यमंदष्वानथाविवं ॥३९॥

खंजनं शिखरं तथा ॥ चामरं रविबिंबं च निलपद्मं सरोवरं ॥ त्रिशूलं विभ्वजस्त्रावशान्तशाः भु

स्नावत ॥ सुखप्रसादंसुसुखं महात्म्यं च सुलोचनं ॥ सुकेशांसुगतिं गंधं सुजनंसुखमेव च ॥

लभते च यथा सौख्यं — धूपावेतिमादरं ॥ महाचीनक्रमे देविध्यात्वा नत्वा प्रपूज्य च ॥ तत्पूजो

न्दवंपुष्पेन ध्वजपेद्भक्तिभावतः ॥ सभवेत्कुलदेवश्च कुलद्रुमगतं भुवि ॥ उत्तलतरोमहापद्मे

देवि ध्यात्वा यथाविधि ॥ तत्सुधासारसारेण तर्पयेमानुकानने ॥ स भवेत्साधकश्रेष्ठो मा

नसां च भवेत्प्रियः ॥ महाचीनक्रमलतावेष्टितः साधकोत्तम ॥ रात्रौ यदि जपेन्मंत्रं सेवल्य—

लतां भवेत् ॥ तिथिक्रमेण संख्यामिलताभिवेष्टितो यदि ॥ तदा मासेन सिद्धिः स्यात्सहस्रज

॥ नी॰ तं॰ ॥
॥ ५० ॥

पमानतः ॥ अहमप्यंवचतुर्दशांछिद्रगांयदिदृश्यते ॥ तदेवंमहतोस्मिन्छिदेवानामपिदुर्ल
भा ॥ महाचीनक्रमेवीजेलिखित्वाकुंकुमेनच ॥ तत्पार्श्वेसाध्यमालिख्यनाडयेदितिदृष्टि
मि ॥ तत्रगच्छतिकामार्तोयत्रतिष्ठतिसाधकः ॥ महाचीनक्रमवसेनीकृत्वायंविधायच ॥
यत्नाद्रक्षयतेदेविसोविरात्मनुमाप्नुयात् ॥ महाचीनक्रमलतावेष्टनेनचयत्फले ॥
तस्यापिषोडशांशेनकलानार्हन्तिनेश्वरा ॥ सवासनाधिकफलंलतागेहप्रवेशनं ॥ एवंभू
तःसदेविसाधकोभुविदुर्लभाः ॥ मयाकयापिदृष्टोवायःकोवाभुविदृश्यते ॥ सोपिदा
सोभवेत्सद्योपनवायत्रदृश्यते ॥ एतत्प्रकाशनाद्देविमत्सर्भवतिनान्यथा ॥ एतत्साध

॥ राम ॥
॥ ५० ॥

कनिष्ठां वा यतस्मंत्रस्य वा प्रुतः ॥ महाभूतगणाः सार्द्धं नस्य सर्वं हराम्यहं ॥ ॥ इति श्रीनी
लतंत्रे परमरहस्ये महाचीनप्रकरणं नाम नवम पटल ॥ ९ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ शंभो सर्वविद्या
यांसेति चतुरः सर्वागमानां विधि ॥ त्वं देवः सदमस्तु लैकनिपुनस्त्वंत्र सर्ववेदविद् ॥ सर्ववन्
सिमहेशाय श्वभवतात्तानंत्रविभ्वांतरे ॥ नत्वेवास्ति न जायते मम प्रनर्वांचं विद्यार्थ्यं गुरो
यऽकं भवतामज्ञानतः सर्वदुःखसिद्धिदं ॥ विनादुःखैर्विनाज्ञापैन न सिद्धिर्नव सत्वरं ॥ श्रीभ
गवानुवाच ॥ विनादुःखैर्विनाज्ञापैर्विनाप्ररास्त्रियादिभि ॥ सिद्धिमंत्रे प्रवक्ष्यामि भूतराज्यपर्व
ननं दिनि ॥ येनानुष्टितमात्रेण भोक्ष मोक्षमवाप्नुयात् ॥ नवज्ञुष्ठा वितं लोकेनवस्मेहादिहे

यते ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि गुरुसिद्धिप्रदः परं ॥ गोपितं कोटितंत्रेषु इदानीं प्रकटीकृतं
रहस्यं मंत्रसिद्धेस्तु पुरश्चर्यादिकं विना ॥ एतत्प्रकाशमात्रेण महाहानिः पदे पदे ॥ शिव
शिखिशिनमांतपंचमास्यस्वराघ ॥ छित्तयमिदमपूर्वं बीजमुग्रप्रभामया ॥ क्षणमपि स्व
मरीनां मरउलांत विभाव्य य ॥ क्षपयति डरहंद्वादिराट्जापनेस ॥ सजयति रिपुवर्गान्
वादिवागीन्द्रविवादे ॥ लघयति रमनीनां वित्तचौरस्थिरायुः कवयति कविराजेकाप्युद
ष्टमुकाव्यं ॥ मंडमतिरपि हे पाकिं पुनः सिद्धसंघाः ॥ ऊलगुवति भूयो नौ मंत्रवर्णान्वि
लिख्य ॥ लिखितनतिगममंज्ञान्सत्यदोषादिहष्टान् ॥ विदितगुरुकुलांतर्वांछ्वन्मादि

धिक्त्वो ॥ मन्त्रपुटितपरियानसाध्यमन्त्रशोतवेता ॥ कुलपथमन्त्रसंध्यायांस्वर्भूमौ नवजन
निजनोयस्तर्पयन्तोये ॥ अरुणानरनवपुर्वेधमाल्यान्तुलेपैरविनसुवन्निवेशस्तक्रियाऽ
ध्यायन्तेस ॥ परिक्रान्तिसमंत्रैर्मास्सपूर्वैःप्रसिद्धिस्तवपरिजनजालैर्पानिचक्रेप्रपूज्य
विमलकुलचक्रेतांहीघृणावर्जिताया स्वममपिविजितांगःक्षोभकृयोगिनिश ॥
पशुरिपुकु चक्रेसस्पृशान्मध्यमाश्वसुरनरसुरनाथाशापदृष्टोमनुष्य ॥ कुलपथि
कुलनाथस्तत्वयंयोजयित्वामन्त्रपुटितविशायोपयेस्तुवर्हियः ॥ जननिस्तवकलानो
कामंकामरूपंकुमानिरहितानितः संलिखेवांत्रिधारे ॥ विगलभयविशादधांततो

॥ नी·तं ॥ ॥ ४२ ॥

लैः भुधाम्बु ॥ ववननवनलांतर्ध्वलिजालैर्विशालैः ॥ पलिकलितवपुर्यद्दमैभिर्देवपू
ज्यैः परिवरमिसविजौमोक्षकार्याधिपः सन् ॥ मदनमदवधूनांविजसुद्धमशक्तिम
दनुकथिनवीजंलोकधात्रीनदंतः अपिजपनितदंनभावमासाद्यसद्यः सुरनरगण
भृमैः सिद्धिवृंदैः सपूज्यः शिवभगमरदृश्रीशाक्तीयुक्तस्सिद्धं ॥ हरिहरवनुरासं
स्वस्वभूतिष्ठमूर्ति ॥ परमवरदसंज्ञक्षोभकृत्कामिनीनांमधिपतिरपिवावांभूपतिः ॥ एम: ॥ ॥ ४२ ॥
सार्वभौम ॥ भगमदकठिनाधः कामवीजंनदाग्रेभुवनभयविनाशक्षोभनियोजयि
त्वा ॥ जपतियदिशाकृद्धाविंननेवीरसिंहः कुलपुवनितुकुलांतः क्षोभकृत्कामभावान्

मदवरुणानलाधः शक्तिबीजं नियोज्य स्तरह रहरिरूपिकामरूप॥ रिपुकुलहरिणाक्षी
कोपनंभोज विद्रुह्रिपुजननिषेकानवंडिमाश्वोन्थनापशिवमयुमद मूलं मूलमसंत
हरेभजन्तियदि सुरूपां वर्म्म मूलं विमृश्य॥ निधिपतिरपिनाथो गीष्पतिर्निस्तु इव नापदिम
वनितनदेन सूक्ष्ममूर्वीपतित्वं॥ वरुणारणाविवर्जपानमेविविधं वर्प्यनऽउपरि मृगविह्नमत्व
मेतन्म्भवाम्या॥ लिखितमन्त्रवराणां ताक्षरानैकदक्षः मदसदसमधर्मोक्षोभ क्रमंत्रराज
अनलसिरसिधर्मंवादि वर्जंस्तुवंइमवसमनन स्तुक्रं बीजमेनद्रवाम्याः॥ त्यजसिपरभुरे
शंमाहशं कापिकाले न खलु वपुरमर्घ्यं नसम्पकैश्चित्कदाचित्॥ त्रिनयममपरिमांनवकुसुमि

॥नी·तं॥ शोभहेशः किमिहकमलजन्माजन्मधारामहस्ते ॥ यस्त्वंमंत्रराजंस्तुवाग्मीभवन्तिजप
॥४३॥ नियुगमनपादपद्मप्रभक्त्या ॥ विहितगुरुमुखाग्रवंधनकावशोर्वालिखितमपिस्तुवं·
ध्याध्राप्यकस्मात्त्वदैव ॥ स्मरहरगिरिभूपारेमोक्षभूर्ध्यापारेपरासपदविनिलीनःसर्वसौ
भाग्यभोग्यै ॥ अनलपुराषिभागेकालिकावंहिवीजंतदपियदिविदध्याद्विगनंतंदंतव
र्गो ॥ नयनयुतलेकारेमस्तकेनामयुक्तंतदंतुविकटदंष्ट्रसोनुखंवीजयुक्तं ॥ यदिजपति
समसंतयुत्वयुष्माश्रितयुत्वंद्विजगतिकिमिहाश्लेकेशलधंकथंवः ॥ त्वमपठितमपूर्वंस ॥ रामः ॥
र्वमेवानुरूपंमनुजपरमवाच्यंसर्वमध्यस्थरूपं ॥ अमलपरमवाणंतस्यमध्यस्थसर्वं·भ ॥४३॥

वत्तियद्दिविदानंदैकरूपोनवोस्मो ॥ विपिनभुविमनुष्यःप्राकृतोनाथमेवं ॥ इत्येनन्कथितं
सर्वरहस्यंपरमाद्भुतं ॥ यथानुक्रमतोलोकेकिन्नसाधयतियोगिराट् ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच
भगवन्देवदेवेशसर्वप्राणिहितेरत येनावश्यंभवेन्सिद्धिस्तडपायंप्रदंभुमे ॥ ॥
ईश्वरउवाच ॥ शृणुदेविपरंज्ञानंसर्वज्ञानोत्तमोत्तमं ॥ येनविज्ञानमात्रेनक्षिप्रंविद्याप्र
सिद्ध्यति ॥ मूलकंदेतुयाशक्तिभुजगाकाररूपिणी ॥ तडुमावर्त्तवागेयंप्राणइत्युच्यतेउ
धैः ॥ किंन्निरांवाक्यक्तिमधुरांकूजंतिसतथोन्थिता ॥ गच्छंतिब्रह्मरंध्रेतुप्रविशंतिस्वके
मने ॥ यानायानक्रमेणैवतत्रकुर्यान्नमनोलयं ॥ तेनमंत्रशिखाजाता सर्वमंत्रप्रदीपि

का॥ नमः पूर्णाग्रहेपञ्चनकिंविनप्रनिभाषते॥ सिषाहीनास्तथामंत्रानसिध्यंतिकदा
चन॥ शिखोपदेशसर्वत्रगोपितःपरमेश्वरी॥ विनायेननसिद्धिःस्याद्वर्षकोटिशतैर
पि॥ तस्मात्त्वयापिगिरिजेगोपनीयंप्रयत्नतः॥ सुज्ञानिद्राविनामन्त्राशिखावधा
नतत्परा॥ समस्तदोषजालेनग्रथितेवरक्षसुंदरि॥ निशावारंदिवावारंसंध्यावारंच
पल्लवं॥ स्पर्शणंबीजसंयोगेभागसंयोगमेवच॥ ध्यात्वाप्रबोधयेद्बीजंगुरुवक्त्रैककार
णं॥ निशावारंस्मृदेवेशिवामनाशायांवायोरूदयः॥ तथैवदक्षिणनाशायांवायोरूद
योदिवाचारःसंध्याचारउभयनाडिप्रवाहः॥ स्वापकालेतुमंत्राणांजपोनर्थफलप्रदः॥ स्व

प्रकालोवामवहः प्ररोधोदक्षिणावह् ॥ अग्नेयस्यमनोः सौम्यमंत्रस्यैनद्विपर्य्यय ॥ परो
धकालोजानीयाउभयोरपि ॥ अग्निषोमात्मिकामन्त्राविज्ञेयाः क्रूरसौम्ययो ॥ कर्षणा
र्वह्निनाशस्यविषमस्यापोसमीरिता ॥ आग्नेयामनवसौम्याभूपिष्टेडुमूनाक्षरा ॥ नपात्मि
कास्मृताविद्यामंत्रादैविमहात्मक ॥ वामेवहोयदावायुर्दीर्घाणांयोजनंतदा ॥ दक्षिण
स्यांयदावायुस्तदाह्रस्वानियोजिना ॥ उभयस्यांयदावायुस्तदास्याउभयात्मक ॥ यदावि
द्यायैदीर्घयोगस्तदावामप्रवहोवायुरितिजानीयान् ॥ नदैवह्रस्वयोगादक्षिणावह् ॥
यदामंत्रादौह्रस्वयोगस्तदादक्षिणावह् ॥ दीर्घयोगावामप्रवहयदामंत्रविषयोह्रस्वदी॰

॥नी॰ तं॰॥
॥४५॥

र्थं योगश्चनराउभयस्यो वाउरित्तिपल्लवो यथा॥ आदौ योगा भवेद्दंते पल्लवः संपुटं तयो
स्कान्तरितं ग्रथनं विदर्भो विकृत॥ प्रणवामान्त्रकादेवीरुल्लेखत्यमृतं त्रयं॥ अमृतत्रयसं
योगान्मंत्रस्मंत्रोपि सिध्यति॥ योषितां ध्यानयोगेन सिद्धयः स्युर्न संशयः क्षुधार्त्तः क्षीर
पानेन यथा हृष्टोभिजायते॥ फलपुष्पप्रदानेन यथा शत्रुपतुष्यति॥ गुरूसेवैकमा
त्रेण सर्वसिद्धि यथा भवेत्॥ महापथ्यवनं ध्यायेयथा योगीश्वरो भवेत्॥ त्रिपुराध्यानमा
त्रेण भुक्तिमुक्ति यथा भवेत्॥ महाउर्गापुत्रादेण यथा सिद्धिश्वरो भवेत्॥ गंगास्मरणं ॥राम॥
मात्रेण निष्पापो जायते यथा॥ योषिच्चिन्तनमात्रेण तथ पंदरस्यविनि॥ तस्मात्सर्वप्रय ॥४५॥

त्रेनदीक्षयेद्विजकामिनि॥ ॥इतिश्रीनीलतंत्रेपरमरहस्यसिद्धिमंत्रोनामदश
मपटल॥१०॥श्रीदेव्युवाच॥देवदेवमहादेवसृष्टिस्थितिलयात्मकः कुमारिपूजनंदेव
कथयस्वमहेश्वर॥श्रीईश्वरउवाच॥शृणुदेविप्रवक्ष्यामिकुमारीपूजनंयथा॥विफ
लंजपपूजादिकुमारीपूजनंविना॥परिपूर्णफलंनैवसफलंपूजनाद्भवेत्॥मंत्रःसक
लसिद्ध्यर्थंभुवासिनिंप्रपूजयेत्॥आनयेत्कन्यकांयोग्यांकुमारिवाड्वासिनि॥कुमा
र्याःपूजनेदेवित्रैलोक्यस्यापिदुर्लभं॥यस्याःपूजनमात्रेणत्रैलोक्यपूजनंभवेत्॥आ
यामृष्टिकरीयत्नेप्रत्यक्षासेवयाद्विधा॥उमारूपानुसामासहिरूपाभवानेवे॥एकवर्षाभ

वेत्संख्याद्विवर्षातुसरस्वति॥त्रिवर्षातुत्रिधामूर्त्तिश्चतुर्वर्षातुकालिका॥शुभगापंचवर्षा
तुषड्वर्षातुउमाभवेत्॥सप्तमीमालिनीसाक्षादष्टवर्षातुकुब्जिका॥नवभिकालसंकर्षा
दशभिश्चापराजिता॥एकादशेतुरुद्राणीद्वादशाब्देतुभैरवी॥त्रयोदशेमहालक्ष्मीर्द्वि
सप्तापीठनायेकाः क्षेत्रज्ञापंचदशाभिः षोडशेचाम्बिकामता॥एवंक्रमेणपूज्यातुयावत्
पुष्पंनजायते॥प्रतिपदादिपूर्णान्तंवृद्धिभेदेनपूजयेत्॥महापर्वसुदेवेशिविशेषाच्चाप
वित्रके॥महानवम्यांदेवेशिकुमारिंचप्रपूजयेत्॥कुमारिःपूजयेद्यस्तुषोडशीश्चैवभक्ति
मान्॥भक्तितःपूजयित्वातुसर्वसम्पत्तिमान्भवेत्॥पूजयेत्कुलविद्यानामेवांकावाकुल॰

भैरवी ॥ एवं प्रणवयोगेन वैजन्यन्तर्वमर्द्धय न ॥ वाराहीमायान्तथा लक्ष्मीस्तथा कुर्च्चद्वयं पुन ॥
एतेच प्रणवा स्तेयाः कुमार्य्याः परिपूजने ॥ चतुर्दश स्वरेणा यो ग्यु भवति संयुत ॥ वैतम
वीजं कथितं विसर्गाख्यं ऋस्वावह ॥ ऐं ह्रीं श्रीं क्रीं सौः कुलकुमारिके हृदयाय नमः ॥ ऐं हे ऐं ह
श्रीं ह्रीं ऐं स्वाहा शिरसे स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं श्रीं मे शिखाय वौषट् ॥ ऐं कुलवागीश्वरी कवचाय हूं ॥ क्रीं
अस्त्राय फट् ॥ रौं स्त्रिकुब्जपाय पूर्ववक्त्राय नमः ॥ ऐं ऐं जपाय उत्तरवक्त्राय नमः ॥ ऐं ज्रीं श्रीं कुब्जिके
पश्चिमवक्त्राय नमः ॥ कालिके दक्षिणवक्त्राय नमः ॥ एवं क्रमेण देवेशि षडंगन्यास समाचरेत ॥
ऐं वकारेनतु देवेशि जलं दद्यात्सुशोभने ॥ ह्रीं कारेन तु देवेशि कुर्य्यात् स्वपदसेवने ॥ श्रीं कारेण

॥नी॰तं॥
॥५७॥

चवंसुभगे अर्घं दद्याद्विचक्षणः ॥ कुर्च्चवीजेन गिरिजे दद्यात्तु चन्दनं शुभं ॥ स्त्रीं वीजेन तु पुष्पाणि सौः
धूपं च दापयेत् ॥ वाग्भवेन चरिपुः क्षौं मे मायावीजेन गणाष्टकं ॥ त्रियो वीजे श्रीयो लाभं स्त्रौः वीजे सक्ष
य ॥ भैरवेन तु वीजेन खगत्वममरादिभिः कुमारिकास्त्वहं नाथः सदा त्वं च कुमारिका ॥ अष्टो
त्तरशतं वापि एकां वापि प्रपूजयेत् ॥ कुमारी योगिनी साक्षात्कुमारी सर्वदेवता ॥ ब्रह्मावि
ष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः ॥ तेन तुष्टाः सर्वे तुष्टाश्च यस्मात्कन्यां प्रपूजयेत् ॥ कालाग्निशिव
पर्यन्तं तथा गोलोकादिसंस्थिते ॥ सप्तद्वीपाः समुद्राश्च भुवनानि चतुर्दश ॥ विधिपूर्वं कुमारीश्च
भोजयेच्चैव भैरवि ॥ पाद्यमर्घ्यं तथा धूपं कुंकुमं चन्दनं शुभं ॥ भक्तिभावेन संपूज्य सर्वं तस्यै निवे

॥रामः॥
॥५७॥

दर्पेन्॥प्रदक्षिणात्रयंकृत्वाआदिमध्येतथांतत॥पश्चाद्दक्षिणादेयारजतस्वर्णमौक्तिकै॥वि
वाहयन्त्स्वयंकंन्याब्रह्महत्याद्यपोहति॥गोहत्यांचैवस्त्रीहत्यांसर्वपापंप्रणश्यति॥मातरंश्चैव
पितरौभ्रातरश्चैवसर्वेन॥पत्रपत्रपुनःसर्वेकंन्यादानेप्रकल्पयेत्॥भुक्तिमुक्तिफलंदेवितस्य
सर्वत्रसंपद॥रुद्रलोकेवसेन्नित्यंत्रिनेत्रोभगवान्हर॥षष्ठकोटिसहस्राश्वमेधानांफलमाप्नु
यात्॥एतत्फलंलभन्मर्त्यःकंन्यांयस्त्वाविवाहयत्॥वालुकासागरेयावत्तावत्कालंनरेश्वर॥एकै
कंकुलमुद्धृत्यसप्तकुल्यागतोपिच॥तावद्भुंजतिनेभोगान्यावद्देदिविवौकस॥कंन्यादानंमहा
दानंसर्वदानेषुचोत्तमं॥दौर्भाग्यंनश्यतिक्षिप्रंसौभाग्यंचप्रवर्त्तते॥राजद्वारेलभेपूजांराज्यमा॰

मंत्रस्य संवरं ॥ सर्वेषां च कुमारिं च पूजयेच्च प्रयत्नत ॥ महाभये समुत्पंने कंन्यकां च प्रपूजयत् ॥ त
स्मरणालभने मोक्षं समं समसंहि पावेनि ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव महादेव सर्वज्ञ परमेश्वर ॥ जपपू
जाविहिनो पः केन सिद्धिश्च जायते ॥ श्रीभैरवउवाच ॥ श्रृणु देवि रहस्यमे परतत्त्वं वदामि ते ॥ य
स्या स्मरणमात्रेण भुक्तिमुक्तिं च विंदति ॥ अनेन ध्यानमात्रेण साधकस्य मतिर्भवेत् ॥ जपहो
मविहिनस्य साधकस्यापि सिद्धिद ॥ भवानि तस्य सर्वज्ञ तत्वबोधप्रवर्तक ॥ सत्यं सत्यं पुनः स
त्यमेतत तत्त्वं भुवि स्मिन्ने नैव योषित्समाराध्येन विष्णुनापि शंकर ॥ स्त्रियः प्राणाः स्त्रियो देवाः स्त्रि
य देव विभुषणं ॥ स्त्रीसंगिना सदा भाव्यमन्यथा न प्रसीदति ॥ दोषान्न गणये स्त्रीणां गुणमेव·

प्रकाशयेत् ॥ शतापराधसंयुक्तां पुष्पेणापि न ताडयेत् ॥ अभुक्तमपि भुञ्जन् स्नानं ध्रुवमाश्च करं
स्पृशेत् ॥ श्राद्धे विवाहे दाने च तथा देवप्रपूजने यो न ततः कर्म समारभेत् ॥ गंधपुष्पाणि वस्त्रा
ण्यैर्भक्ष्यैर्भोज्यैर्जलैरिह ॥ न वेत्ति फलतां याति दुर्गामंत्राश्च कस्य वै ॥ नित्यश्राद्धं तथा संध्या वंद
नं पितृविन्नर्पणं ॥ तथैव योषितां पूजा परमानंददायिनी ॥ अज्ञा यो योपि नित्यं सदा हृत्कु
लनायकः ॥ दुःखिता यां सदा देवि दुःखिता सा पदायिनी ॥ माता पित्रो गुरो रूपा गौ ब्रह्मा शंभु
स्तथा हरिः ॥ वरं बाहुं परित्यज्य नानावमानास्त्वकामिनि ॥ वृथा न्यासे वृथा जापो वृथा स्तुतिः ॥
वृथा सदक्षिणा होमो यत्र प्रियकरः स्त्रिया ॥ वरं जनम्भुरत्नं निंदा वरं वा गर्हितं यश ॥ वरं श्रा

॥नी॰तं॥
॥४९॥

रापरित्यागोनकुर्य्यादप्रियंहिंसया॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनपूजितव्यानितंबिनि॥ पयश्चिष्ट
नमंलोकेलभतेतत्तदेवहि॥ मुक्तिंचतुर्विधामन्त्रेलभतेनात्रसंशयः॥ एतत्तेकथितंदेविशः
क्तिमंत्रस्यसाधनं॥ विनायेननसिध्यंतिमंत्राकल्पशतैरपि॥ नधातानात्मनःशम्भुर्नचवाहे
सनातनः योषित्प्रियकर्त्तारंरक्षितुंक्षमतेपिक॥ श्रीदेव्युवाच॥ महाचीनक्रमंदेवसूची
तंनप्रकाशितं॥ कथयस्वमहादेवसर्वसिद्धिप्रदंमहत्॥ श्रीभैरवउवाच॥ सर्वसिद्धिप्रदं
साक्षात्सर्वदेवनमस्कृतं॥ सर्वपापहरंनेनसर्वरोगविनाशनं॥ ब्रह्मविष्णुमहेशानांदिक् ॥राम:॥
पालानांचहारिणी॥ भैरवानांचसर्वेषांगंधर्वाणांचयोगिनी॥ सर्वपापहरेदेविवीरसाधन ॥४९॥

माश्रितं ॥ नान्यसिद्धिप्रदं देवि वीरसाधनवर्जितं ॥ महाबलो महाबुद्धिर्महासाहसिकश्शुचि
महाछोकदयावांश्च सर्वभूतहितेरता ॥ तेषां कृते महेशानि कथ्यते वीरसाधनं ॥ अष्टम्यां च
चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि ॥ कृष्णपक्षे विशेषेण साधयेदनयाहितं ॥ भौमवारे न मिश्रायां
यामे यामे च भाविनि ॥ तदर्द्धं मंत्ररे सम्यक् पूजोपकरणं बलिं ॥ स्वामित्वानं गुरुछागं गुरा
पिष्टं च पायसं ॥ नानाफलं तु नैवेद्यं स्वस्वकल्पोक्तसंभवं ॥ विनास्थाने समानियस्तुल्हिस
स्वपाणिभि ॥ समानगुणसंपन्नैः साधको वीरभीस्त्वयं ॥ विनालक्षणं तु देवेशि भूताकृष्ववर
वर्णिनि ॥ असंकृमा विनायाशानतु संस्कारसंस्कृता ॥ वारणालादिषु संप्राप्ता केवलं शीघ्रसि

॥ नी॰तं॰ ॥
॥ ५० ॥

द्विदा॥ शवंवापिचितांवापिनीत्वागत्वायथासुखं॥ स्नात्वारक्षांसुवद्वैवदेवताध्यानतत्परः॥ वस्त्रा
लंकालभूषायैभूषितः पूर्वसंमुखं॥ अस्त्रोत्रमूलमंत्रेणप्रोक्षणंयागभूमिषु॥ गुरुपादरजोध्या
त्वागणेशंवटुकंतथा॥ योगिनीमातृकांश्चैवपापमपारदुरःसरं॥ यैवास्तव्रस्थितादेवाराक्षसा
श्चभयानकाः॥ पिशाचयक्षसिद्धाश्चगंधर्वाप्सरसांगणाः॥ योगिन्यामातरोभूताः सर्वाश्चखे
वरस्त्रिय॥ सिद्धिदाभवतात्रतथाचममरक्षका॥ प्रणम्यमनुमानेनपुष्पांजलित्रयंक्षिपे
त्॥ श्मशानाधिपतिः पश्चाद्भैरवंकालभैरवं॥ महाकालंजयेयत्वात्पूर्वादिदिक्षुनुष्टये॥ या ॥ याम॰ ॥
याद्विभिश्चमंत्रोजोबलिपश्चान्निवेदयेत्॥ शब्दवीजंततः पश्चात्श्मशानाधिपतत्परं॥ वलि ॥ ५० ॥

गृह्णंतुगंननं ॥ गृह्णापयपयदह्वंह्वंविघ्ननिवारणास्तत ॥ प्रणावाद्येनमन्त्रेनाप्रथमोवलिशान्ति
रितं ॥ मायाचभैरवंपश्चात्ज्रपानकननःपरं ॥ पूर्वंमंत्रमुदृत्यदक्षिणेवलिमाहरेत् ॥ कमा
ख्यंमहाकालिपश्चात्पूर्ववडन्तरे ॥ पश्चीमकामदेवायप्रणावाद्येनदापयेत् ॥ शब्दांनेका
लशब्दांनभैरवेन्निननःपरं ॥ श्मशानाधिपतस्येवंपूर्ववद्धीन्तरेहरेत् ॥ चिनामध्येननोदया
द्वलिंत्रयमन्त्रन्तमं ॥ कालरात्रिमहाकालिकालिकेघोरनिःस्वनिः ॥ गृहानेमंवलिंमान्तदे
विसिद्धिमन्त्रन्तमं ॥ शादानैसर्वगणानानांथोनेवाधियायच ॥ श्मशानेमस्तकंदत्वापूर्व
वश्चसमुच्चरेत् ॥ नाराघेनवलिंदत्वापंचगाध्येनसुन्दरि ॥ अङ्गिभ्वप्रोक्षणंकृत्वापठेन्मंत्रं

लिखेन्मंत्रं॥भूर्जेवापटपट्टेवातत्रपीठमनुंन्यसेत्॥कूर्चबीजंहृदयंदेविमायायुग्ममनंतरं॥कालि
केघोरदंष्ट्रेचप्रचंडेचंडनायिके॥दानवान्दारयेत्सुताहनेनिशीतयंतन॥द्विठांतेक्षरशब्दां
तोविराङ्कुलमनुर्मतः॥अनेनमंत्रितेनाथपुंदशदिक्षुविनिक्षिपेत्॥तन्मध्येभैरवोदेवोनविघ्नैः
परिभूयते॥यदिप्रसादादेवेशिसाधकोभयविह्वल॥कृतस्तैस्तैःस्वहृद्वर्गैरक्षितोनाः
भिभूयेत॥अर्कैरुसितवापालषूलेनिर्मितवर्तिके॥प्रदीपंतत्रसंस्थाप्यअस्त्रमंत्रप्रपू
जयेत्॥तदधर्मोस्त्रमंत्रेणानिरवनेकुलदीपकं॥हेतस्मिन्महादीपेविघ्नैस्तपरिभूयते
ततनकलोक्तविधिनाभूतशुध्यादिकंचरेत्॥मातृकाक्षरसंयुक्तांविद्यांषड्धान्यसेप्रत॥

क्रमभुक्तक्रमयोगेनताराषोडशकीर्त्तिता॥षोढाविन्यस्तदेहस्तासाक्षाद्भैरवोभवेत्
षोढावानारकंवापिविन्यस्यप्रजपेनर॥मंत्रध्यानपरोभूत्वाजपेमंत्रमनन्यधि॥एकाक्ष
रोपदिभवेद्धिकसहस्रंनतोजपेत्॥द्वाक्षरेतुसहस्रंतुत्र्यक्षरेवायुतार्द्धकं॥अतःपरंतुमंत्रे
णागजानेकसहस्रकं॥निशायांजपमारभ्यउदयांतंसमाचरेत॥जपादौतुवलिंदत्वापश्चा
दपिवलिंहरेत्॥जपांतेजपमध्येवादेहिदेहिनिभाषिते॥तदापिचवलिंदद्यान्नहिंसंवापिछा
गलं॥नदिक्षुविक्षयगांकिंचित्तचवक्रसमागत॥पक्षिकीटपिसाचानांयद्यचामनसंस्थितं॥
तन्सर्वंस्वप्नवद्ध्यात्भयंतत्रविवर्जयेत्॥समाप्यसाधनंदेविदक्षिणांविभवावधि॥गुरवेद्

॥ नि॰तं॥
॥५२॥

रूपज्ञापनमस्मैवाभिवेदयेत् ॥ सम्यक्सिध्यैकमंत्रस्यनासाध्यंविद्यतेक्वचित् ॥ बहुमं-
त्रनेत्रगतःपुंसःकाकथासिवपेवस ॥ यत्नःसर्वत्रदेवेशिगुरुपूजागरियसी ॥ नदद्येमं-
त्रतंत्राणांभाषणंनैवकारयेत् ॥ पूजयेद्गुरुपादेवैसर्वदेवसुखीभवेत् ॥ सर्वेषांमंत्र-
तंत्राणांपिनासोपंसदाशिव ॥ अन्यदेवसपर्यावाअन्यदेवस्यकीर्तनं ॥ गुरुदेवंविना
देविनदद्येनरकंव्रजेत् ॥ षडंकंभावसर्वान्मसर्वतंत्रेषुगोपितं ॥ वीरसीद्धिविधानंतुदे-
वदेवेनसंभुना ॥ यस्यविज्ञानमात्रेणास्वल्पभावेनसिद्धिति ॥ अहोरात्रैककालेनतुहेल-
यासाधकोत्तम ॥ मंत्रस्यकीलकंज्ञात्वाकुर्यांमंत्रपुरश्चियं ॥ पुरश्चरणासंपन्नोवीरसि

॥ राम: ॥
॥५२॥

ङ्घिममाचरेत्॥ सम्यक्परिश्रमेणापि नैव सिद्धिं समाप्नुयात्॥ ज्ञायतेनेनत्रकर्त्तव्या सा
धकैर्वीरसाधकैः॥ अत्र साराधनं स्नेहलोभमोहविवर्जितं॥ मंत्रं वा साधयिष्यामि देहं
वा नर्थयाम्यहं॥ प्रतिज्ञामिह शीकृत्वा बलिद्रव्याणि चिंतयेत्॥ यस्य मंत्रस्य द्रव्यस्य न क्र
द्रव्यं च साधकैः॥ शवलक्षणानुदेवेशि भ्रूणान् पर्वतनंदिनि॥ सर्वेषां जीवहीनानां जंतू
नां वीरसाधयेत्॥ ब्राह्मणं गोमयं पंचान्त्का साधयेद्वीरसाधनं॥ महाशवाः प्रशस्ताः स्युप्र
शस्ता वीरसाधने॥ ब्राह्मणास्तु स्त्रियं न स्त्रा साधयेद्वीरसाधनं॥ शूद्राः प्रयोगकर्त्तृणां
प्रशस्ताः सर्वसिद्धये॥ ऊर्ध्वं त्रिवर्षाद्यरिवापंचवर्षान्तरूणां यदी॥ सप्तमासान्सप्तमासियंगर्भं

जंयदिवाशयं॥ वीडालंवाभिभूतंवशीघ्रंसिद्धिफलप्रदं॥ पश्चिमप्रभृतिभिविद्धअस्यवारि
जलेस्मृतं॥ शवमानीयकर्त्तव्यंनाहरेन्नैवद्भुयामृतं॥ स्त्रीमरणपनि----अस्पृशनवर्जं
हि॥ अथकालिंगकुष्ठवाहृनभिन्नेशवहरेन॥ नडभिक्षमृतंवापितपर्युषितमेवच॥ स्त्री
जंतेवेदसंरूपंसर्वथापरिवर्जयेत॥ भूम्यागारेनदीतिरेविल्वमूलेवनुष्पथे॥ श्मशानेवानै
विशेषेणनीत्वावोद्धस्यभूषयेत॥ भूम्यागारेअरंम्यवानित्वावर्त्तविभूषयेत॥ सस्थाप्यकु
शशय्यासांपुरुषंदिव्यरूपिणं॥ आनीयस्थापयेत्तत्रैव्यासज्जालंसमावरेत॥ पीठपंत्रंस
मालिख्यगंधपुष्पादिभिस्तत॥ अभ्यर्च्यकासनंदत्वारक्षामंत्रणकारयेत॥ ततःसर्वास्सवि

धिवद्देवताध्यायनं चरेत् ॥ भुवनेशीस्याफटान्ताम — — — — तुरिरितः ॥ ततः शवं क्षालयित्वा॰
स्थापयेच्च प्रयत्नतः ॥ यदि यत्नो न कस्मिन्हेतुभैरवात्तु भयमं भवेत् ॥ एलालवंगकर्पूरजातीखदी
रमादिकैः ॥ ताम्बूलेनन्तु संदत्वा शवं ङुण्पो दद्यो मुखे ॥ स्थापयित्वा च तन्मृष्टे चन्दनेन विलेपये
त् ॥ बाहुमूलादिकं यंत्रं वत्तुरस्नं विधापयेत् ॥ मध्ये पद्मं चतुर्द्वारं दलाष्टकसमन्विते ॥ ततश्चैवैप
मजिनकम्बलान्तरितेन्यसेत् ॥ पूजाद्रव्यसंनिधौ च हृदे चोत्तरसाधनं संस्थाप्य शवमभ्यर्च्य तत्रा
श्वारोहनं विशेषात् ॥ ऊशानपदन्तदत्वा शवकेशानप्रसार्य च ॥ हठनिबद्धगुटिकां चं देवस्वरू
पिनं ॥ तस्य देहस्तु संपूज्य पठेउत्थायसंमुखे ॥ ॐ भीमभीरभयाभावं भव्यलोलनमाण्डक ॥ त्रा

॥ नी॰ तं॰ ॥
॥ ५५ ॥

ह्रीं सो देवदेवेश शवानामधिपाधिप: ॥ इति पादतले तस्य त्रिकोणं यंत्रमालिखेत् ॥ तेनोत्थानेन
शक्नोति शवश्चनिश्चलो भवेत् ॥ उपविश्य पश्चात्तत्र वाङ्गुनि: सर्प्य पादयो ॥ हस्तयो: कुशमाति
र्प्य पादौ तत्त्वनिधापयेत् ॥ प्राशौ संपुटितौ कृत्वा स्थिरचित्त: स्थिरेंद्रिय: ॥ सदा देवि हृदि ध्या
त्वा मौनी जपमथाचरेत् ॥ चलासनात् भयं नास्ति भये जाते वदेत्तत: ॥ यदर्थं यजसि देवेशि दा
तव्यं कुंजरादिकं ॥ दिनांतरे च दास्यामि स्वनाम कथयस्व मे ॥ इत्युक्त्वा स स्थाने नैव निर्भय: पुन
पुनर्जपेत् ॥ तत्रश्चेन्मधुरं वक्ति वक्तव्यलितपानवै ॥ तत: सत्यं कारयित्वा वरं तु प्रार्थयेन्नर ॥ ॥ एम: ॥
यदि सत्यं न कुर्याच्च वरं वा न प्रयच्छति ॥ तदा पुनर्जपेद्धीमान् एकाग्रमनमानस ॥ सत्ये कृते वरं ॥ ५४ ॥

लवासस्येजेन्तुजपादिकं ॥ फलंज्ञानमिदंज्ञात्वाकदिकोमोचयेत्ततः ॥ शंवंप्रक्षाल्पसंस्था
प्यमोचयेत्पादवंधनं ॥ पादचक्रंमोदयित्वापूजाद्रव्यंजलेक्षिपेत् ॥ शेषंजलेचगर्भेवा:निः
क्षिप्यस्नात्वासमाचरेत् ॥ ततश्वश्वग्रहंगत्वावलिदत्वादिनात्तले ॥ यात्रिनोहृवलिप्रियंतेनग्र
हेतुस्तुरासर्वेममादत्तमिदंवलिं ॥ अथयेयोचितानभ्यान्नरकंजलभृकरान् ॥ दत्वापिस्त
मपानंतेकर्त्तव्यंसम्पोषरां ॥ परेह्निनिममावाप्यंपंचगव्यविवेत्ततः ॥ ब्राह्मणान्भोजयत्त
त्रपंचविंशतिंशरव्यकान् ॥ सत्रपंचविहिनंवाऽकमावेवदशावधि ॥ ततःस्नात्वावभुक्त्वाच
निवसेऽत्रमहस्थले ॥ यदिनस्याद्धिप्रकृशवंवानवराचगोप्तयेत् ॥ स्त्रीसर्पापदिगच्छेत्तुतस्य

॥ गी॰ तं ॥ ध्यादिविनिर्दिशेत्॥ गीतं श्रुत्वा च वधिरो निश्चभुर्नृत्यदर्शनात्॥ यदि वक्ति दिवा वाक्यं नयद्
॥ ५५ ॥ स्य मुकत्वां व्रजेत्॥ पंचदशादिनं यावद्देहे देवस्य संस्थिति॥ न हि विकर्णांगं धपुष्पं वर्हियीनि
यदा भवेत्॥ तदा वस्त्रं परिसज्य गृह्णीयाद्वसनांतरं॥ योजास्मराता विनिंदा च न कर्णाच्छकरा
चन॥ देवगोब्रह्मणादींश्च सस्पृशेत प्रमहधुवि॥ स्नानं त्रिसंक्रियां नैव विल्वपत्रोदकं पिवे
त्॥ ततः स्नात्वा च गंगायां प्राश्य षोडशवासरे॥ स्वाहांते मंत्राजुह्वायं तर्पयेत्तांते नमः पदं
स्वेशांत त्रया हृर्थ देवं वैनर्पयज्जले॥ स्नानांतर्यतां भूत्यं तु न स्याद्देवस्य तर्पणं॥ इत्यनेन वि ॥ रामः ॥
धानेन सिद्धिं प्राप्नोति साधक॥ इति भक्तावतारान्भोगाननेनेयान्ति हृहरेः पदं॥ पंचगव्यं तु भोक्त ॥ ५५ ॥

यं मूलमंत्रेण मंत्रितं ॥ अथवानेनप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते ॥ ऊर्जे वा शनिवारे वा नरमुं
डसमाहृतं ॥ पंचगव्येन मिलितं चन्दनाद्यैर्विशेषतः ॥ निःक्षिप्य भौमो हस्ताईशमाननतः का
ननेवने ॥ तत्र नाड़िवसेरात्रौ सहस्रं परिसाधक ॥ एकाकी प्रजपेन्मंत्रं सभवेत्कल्पपादप
अमन्त्रकारणादेवेसिकालितंत्रौ क्तः सर्वशः ॥ चंडस्यंग्रहे चैव शुचिः पूर्वमुपोसित
न घासमुद्रणा मित्वा नाभिमात्रोदके स्थितं ॥ ग्रहणादिविमोक्षांतं जपेन्मंत्रसमाहित ॥
अनंतरं दशांशेन क्रमाद्धोमं कुन्ते बुध ॥ ॥ इति श्रीनीलतंत्रे परमरहस्ये एकादशः
पटलः ॥ ११ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव महादेव सृष्टिस्थितिलयात्मक ॥ त्वंगतिः सर्वदेवानां त्वं

॥ नी॰तं॰ ॥
॥ ५८ ॥

गतिः सर्वदेहिनां ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि मंत्रकममनुत्तमं ॥ ईश्वर उवाच ॥ अथ मेदान्प्र
वक्ष्यामि नीलायाः सर्वसिद्धिदा ॥ येषां विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तस्तु साधकः ॥ मायाबीज
समुद्धृत्य तकारं वह्निसंयुतं ॥ मायाविधिर्भ्वरं युक्तं ध्यानिनं बीजमुद्धरेत् ॥ ऊर्ववीजं ततो पंच
फट्कारं तदनंतरं ॥ अनन्तरे समुद्धृत्य मायोत्तरं ततः परं ॥ प्रपंचमेन संयुक्तं पंचरश्मि
प्रकीर्त्तितं ॥ प्रथमं सपरं दत्वा चतुर्थस्वरभूषितं ॥ रेफारूढं ककारं दीर्घमिंदुविभूषितं ॥ त
कारं च ततो दत्वा चतुर्थस्वरभूषितं ॥ दीर्घाकारं समायुक्तं हकारं योजयेत्ततः ॥ फट्कारं च
ततो दद्यात्पूर्णां सिद्धिमनुत्तमां ॥ चिंतारैकजपाच्चैषा महामुक्तिकरी सदा ॥ नरास्वरहिता

॥ रामः ॥
॥ ५८ ॥

ओं ह्रीं महानीलसरस्वती ॥ नाराय: पंचवर्णा यं श्रीमन्नीलसरस्वती ॥ सर्वभाषामयी शुद्धा
सर्वाम्नायैर्नमस्कृता ॥ श्रीबीजाद्यासदाविद्यानदात्री: सर्वतोमुखि ॥ एषैव हि महाविद्या मा
याद्यासकलेष्टदा ॥ वाग्भवाद्यापरा विद्या वाग्रूपा सर्वतोमुखी ॥ एषाक्रमगताख्या मत-
भेदा जगन्मयी ॥ वशिष्ठाराधिता विद्या नतुशी घ्रफलप्रदा ॥ अनन्तेनापि मुनिना शापो दत्त:
सुदारुण ॥ ततः प्रभृति विद्येयं फलदात्री न कस्यचित् ॥ चन्द्रबीजेन्द्रपानस्त्रबीजोपरिस्थिता
जिन ॥ ततः प्रभृति विद्येयं मधुरिवयशस्विनि ॥ फलीनि सर्वविद्यानां जपी नीजयकांक्षि
णां ॥ विपक्षयकरी विद्या अमृतत्वप्रदायिनी ॥ मंत्रस्य ज्ञानमात्रेण विजयी भूरिजायते ॥ अ

धानन्तं प्रवक्ष्यामि ताराष्टमननारिणि ॥ स्मरणात्सर्वजंतूनां भयमाशुविनाशयेत् ॥
प्रणावं पूर्वमुद्धृत्य हृल्लेखाजीवसुन्दरे ॥ सकलंउत्तरीनारपनारयपुनःपुनः ॥ नाराय
र्गसंवह्निजायामन्त्रा रोगात्सुरपादप ॥ गद्यपद्यमयीवाणीसाक्षाद्देवीनसंशयः ॥ चतु
लक्षजपेनास्याः सिद्धयोगोभवंतिमि ॥ अथामन्त्रंप्रवक्ष्यामिभूराज्यदेविवरानने ॥ नारा
योग्रामहोग्रासवज्रकालिसरस्वती ॥ कामेश्वरीभद्रकालिइत्यष्टौतारिणीस्मृता ॥ उग्रव
र्णगतोनीवोनिगमस्वरसंयुत ॥ नादविंदुसमाक्रान्तंतस्तत्वरश्मिसमन्विता ॥ ऊपिलावाम
कर्णस्थानारदाद्यविंदुशेखर ॥ पार्श्वान्तंवनथानांतेशवार्णपरिकिर्तितं ॥ मध्यादिमायाप

ण्यांतंकवचंदीप्तियंमंत्रमुत्तमं॥विपरीतंत्रिधान्यस्तेयंकूर्चाख्यंचतुरीयकं॥मायाद्यंकवचांतंच
पंचमंपरिकीर्तितं॥मायामध्यगतंषष्ठंद्वितियाद्यंचपंचमं॥अष्टमंकवचंमध्येस्यादेवंभे
दाष्टकंभवेत्॥मोक्षरस्यविशेषोयंफलोपचयनंतत्रवै॥जपेत्त्र्यक्षरंस्तेयंन्यासःसर्वत्र
निष्ठिते॥ऋषिःस्यादक्षरस्कंदोऽनुष्टुप्देवतातथा॥शंभुपत्निमहेशानिचतुर्वर्गैकगो
जपेत्॥काललक्षजपेमंत्रपुरश्चरणमारभेत्॥जपादापद्ममेनितारांवक्षेइर्णोभ्रूराम्त
न्वत॥यस्याःस्मरणमात्रेणभयमाप्नुविनाशयेत्॥प्रणवंपूर्वमुद्धृत्यनारेणतदंततरे॥
नतस्वाहेतिमंत्रोयंदशाक्षरउदाहृतः॥ध्यानंभृणुप्रवक्ष्यामिसमस्तापरिवारणं॥यस्मिं

॥नी॰तं॰॥
॥५८॥

सर्वत्र तोयेषु बाधनं भवति स्मृते ॥ श्यामवर्णां त्रिनयनां द्विभुजां वरपंकजे ॥ दधानां वा
सुवर्णाभि वरुरूपाभिराहृतां ॥ शक्तिभिः स्मेरवदनां स्मरमौक्तिकभूषणां ॥ रत्नपादु
कयोर्न्यस्तपादांबुजयुगां स्मरे ॥ वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं नियमेन यथाविधि ॥ विद्यान्तरं
प्रवक्ष्यामि भूराख्या वह्निना प्रिये ॥ वाग्भवं कुलबीजं च तारकं वाग्भवं तथा ॥ कूर्चमंत्रो
तमंत्रान्ते वह्निजायाविधिर्मनुः ॥ अष्टाक्षरमनुः प्रोक्तो देवमातरनुत्तमं ॥ पंचांगं वास्य मं
त्रस्य पंचबीजैः प्रकल्पयेत् ॥ अस्त्वेशेषाक्षरं न्यस्य कृतकृत्यो भवेन्नरः ॥ ध्यानपूजादिकं
देवि पूर्ववत्समाचरेत् ॥ ॥इति श्रीनीलतंत्रे परमरहस्ये मंत्रकथनं नाम षोडशः

॥एम॰॥
॥५८॥

॥नी.तं.॥
॥५९॥

पटल॥१२॥शुभम्॥

॥रामः॥
॥५९॥